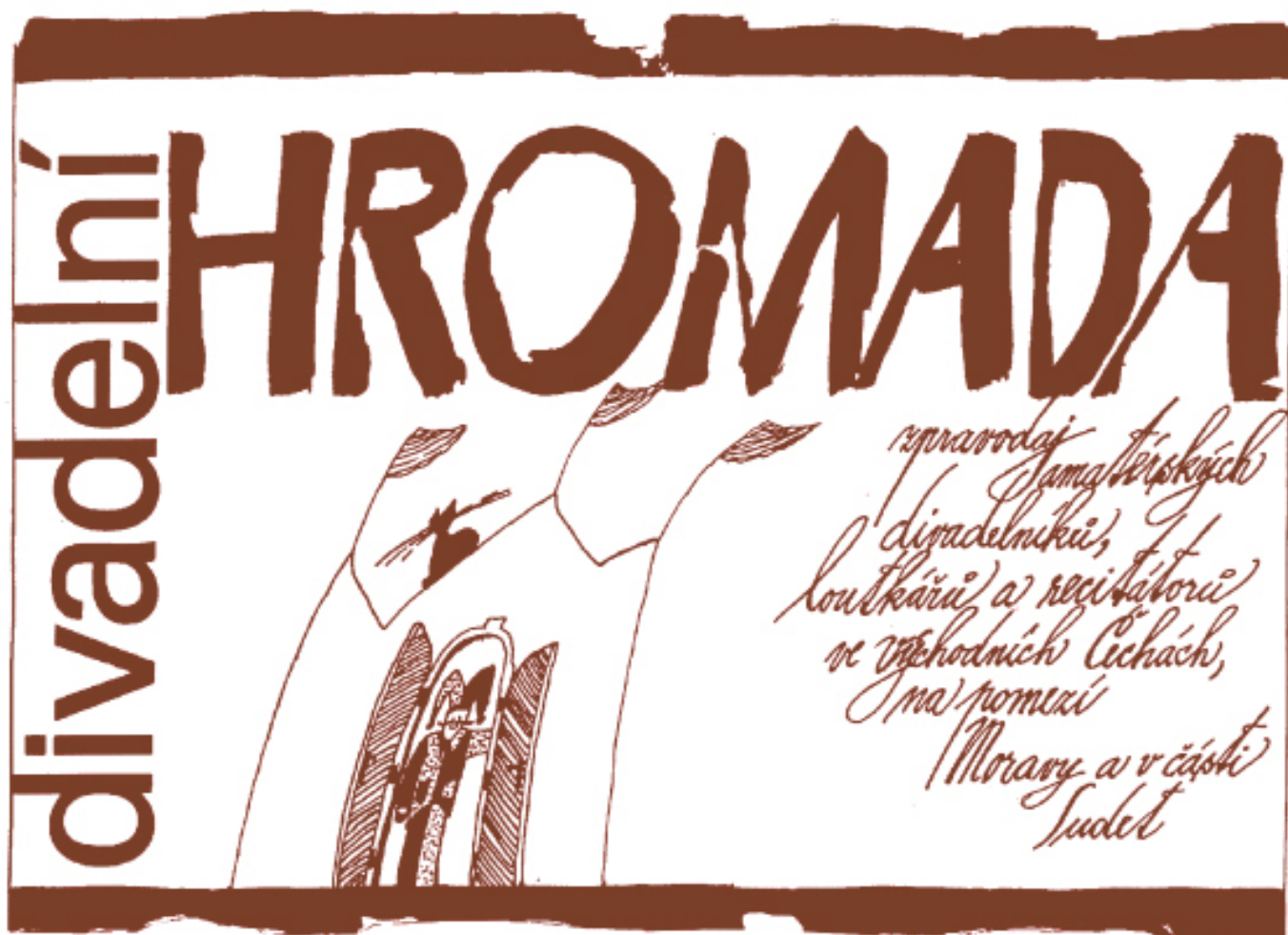

LXXIII jaro-léto 2016

Základem úspěchu je vybrat si pravý čas.
Přijít s něčím moc brzo je stejně špatné
jako přijít moc pozdě.

Lee Lacocca

- 4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)**
Valná hromada zvolila nové vedení VSVD,
Výroční zpráva předsedy VSVD za rok 2015
- 12 Dušan Zakopal navržen na Cenu MK ČR,
Koho ozdobíme Zlatým Tylem v roce 2016
- 15 Letem světem z Jizerské oblasti,
Termíny divadelních přehlídek pořádaných Impulsem v roce 2017
- 16 IMPULSY Z IMPULSU - bylo...**
Wolkrův Prostějov 2016
Červený Kostelec 2016
Miletínské divadelní jaro 2016
Audimafor 2016
Divadelní setkání 2016
Krajská přehlídka dětských recitátorů Královéhradeckého kraje 2016
38 Vzdělávání - 1. pololetí *bylo...*
Cyklus vzdělávacích dílen
- 39 **připravujeme...**
Dramaturgické a autorskoprávní minimum
- 40 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU**
Pardubický kraj...
Orlická maska 2016
41 Sněhový Brněnec 2016
43 Svitavský Fanda 2016, Svitavský dýchánek 2016
- 45 Liberecký kraj...**
19. přehlídka ochotnických souborů Jizerské oblasti
47 Josefodolské divadelní jaro 2016
49 Modrý kocour 2016
50 Turnovský drahokam 2016
- 53 Kraj Vysočina...**
Dospělí (pro radost) dětem
54 180 let českého divadla v Havlíčkově, dříve Německém Brodě
- 55 Zprávy ze souborů**
Smiřičtí loutkáři oslavili Kainarovou Zlatovláskou devadesátiny souboru
56 Zpráva o činnosti ochotnicko-čtenářské besedy Orlice, Potštejn
57 Oslavy 10 let divadelního souboru Maska, Informace z Poličky
58 Týnišťské divadelní soubory chystaly tři jarní premiéry
59 V Heřmanově Městci ochotnické divadlo stále žije, 2x z Pardubického Exilu
60 Náchodská divadelní scéna v červnu uvedla dvě nové premiéry
61 Další premiéry, V Úpici se zrodilo Divadlo Za Zrcadlem
62 Co možná nevíte o Vojanu z Libice, Tři loutkové soubory ze ZUŠ
F. A. Šporka Jaroměř, V Brněnci připravují celosouborovou pohádku
Skřítkosněh
bude... Je tu nový festival Letní divadelní Open air na pardubickém zámku
63 Loutkářské Libčany 2016, Za divadlem do Libice n/Cidlinou,
Hlinecké betlemění
- 64 VÝCHODOČEŠI...**
Divadelní Piknik Volyně 2016
68 Dotkní se Písku 2016
- 69 Ve službách thálie**
Blanka Rejholdová
70 Jan Matouš
71 Jiří Wilda, Jaroslav Vondruška
73 Ondřej Pumr
74 František Svoboda, Zdeněk Vrága
75 Michal Dziedzinskyj
76 Vladimír Kněžourek, Michal Zlesák
77 Smutné zprávy...
- 78 MIMO RUBRIKY**
Alexandr Gregar: Hrál jsem v Národáku aneb tak trochu (z)paměti

Uzávěrka příštího čísla:
20. ŘÍJNA 2016

Příspěvky a foto prosíme zasílat na adresu:
IMPULS Hradec Králové
Brněnská 375
500 12 Hradec Králové
e-mail:
divadlo@impulshk.cz
http://www.impulshk.cz

HROMADA č. LXXIII / 2016
JARO-LÉTO

Vydává:
IMPULS Hradec Králové,
centrum podpory uměleckých aktivit
Brněnská 375
500 12 Hradec Králové
ve spolupráci s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 2x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Alena Exnarová, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí
fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
Alkapress Hradec Králové

Registrováno na MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění MK ČR

Neprodejné!
Náklad 320 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

MINISTERSTVO
KULTURY

ÚVODNÍK

A je to tu. Letní Divadelní HROMADA – a divadelní prázdniny. Sezóna 2015/2016 je za námi. Čas dovolených – a přemýšlení nad tím, do čeho se pustíme v sezóně nové, před námi.

Milí přátelé, už se na ten odpočinek skutečně těším. Až si sednu někde pod stromy, na stolek postavím lahev vychlazeného vína, v mém případě nezbytný popelníček, vezmu si do ruky nějakou dobrou literaturu, lehnu na lehátko do stínu větví – a budu relaxovat. Číst si. Hledat nový text, do kterého se po prázdninách pustíme, škrtat, upravovat, vymýšlet scénu, přemýšlet nad tím, kdo si zahraje kterou roli, přepisovat pro ně dialogy, uvažovat nad tím, jak to nasvítíme, kdo se postará o kostýmy. Zavolám Fíkovi, jestli mi napíše hudbu. Naplánuju zkoušky – termínově ideálně hned po Hronovu, ať neztrácíme čas. Čekat na konec prázdnin je vlastně přílišný luxus. Venku bude stejně vedro a moc sluníčka! V divadle je přece lépe, no ne? Je tam klid, žádný hluk koupaliště, příjemné přítmí, chlad. Bezpochyby mne napadne, že vlastně začínat až po Hronovu, je pozdě. Lépe bude začít už v červenci. Budu uvažovat nad tím, že když to připravím do půlky července, tak vyšetříme na zkoušení dva týdny! No a kdybych to stihnul hned první týden, tak dokonce tři! To bychom potom mohli v sezóně 2016/2017 stihnout o titul víc! A to není špatný nápad! Kde se vlastně vzal ten zvyk držet dva měsíce pauzu. Mělo by se jet kontinuálně.

Pamatuju se, že když jsem poprvé přijel do Celetné o prázdninách na Rozmarné léto, byl jsem tím pohlcen. To je nápad! V centru Prahy udělat říční lázně uvnitř domu. Geniální. Jo, jo, v divadle je nejlépe v létě.

Je mi jasné, že to máme všichni podobně. Dva měsíce být bez divadla, to je jako dva měsíce nejíst. A to vydrží jen málokdo. Takže vzhůru do práce, divadelníci. Žádné flákání!

No dobře, můžete počkat až na Hronov! Ale potom do práce!

Hronov! Kdepak, ti naši předchůdci věděli, proč ho dělají v létě. Těším se! Moc se těším.

Měl jsem letos štěstí a objel jsem dost postupových přehlídek (nejen v našem kraji). A tak také vím, co se pod těmi názvy v programu letošního ročníku skrývá za inscenace. A přátelé, máte se na co těšit. Konečně nejenom dramaturgicky - místní opět připravili zlepšení organizačně-provozně-technická, Hronov prostě jde s dobou a chce vyjít těm, co sem jezdí, maximálně vstříc.

Na všech těchto zlepšeních je cenné to, že vychází z dialogu. Že jsou to věci, které reagují na podněty návštěvníků. Že se Hronovští nezabarikádovávají, ale naopak naslouchají – a jednají. Cenné je to ze dvou důvodů – jednak samozřejmě proto, že bez diskuse, bez vztahu akce-reakce, bez názorové plurality, se nikdy nikam nic nepohnulo. Vývoj je dán střetáváním protichůdných stran. Tak to bylo, je a bude.

Nicméně cenné je to také proto, že tato zlepšení vychází zespodu. Nejsou to svrchu napláňovaná rozhodnutí, ale od podněty nás. Podněty návštěvníka-divadelníka, návštěvníka-diváka, návštěvníka-seminaristy.

Vznikla na Artamě pracovní skupina, která se má věnovat „strategickému rozvoji“ Hronova. Artama nechala zpracovat dvě odborné studie, které popisují Hronov. Je jasné, že Hronovu chtějí pomoci všichni, že hledají cestu, jak tento náš klenot opečovávat. A tady je třeba pracovní skupině dopředu říci, že onen „rozvoj“ musí jít v souladu s tím, co chtějí výše zmínění návštěvníci. Že musí vycházet z diskuse. Potom bude Hronov fungovat.

Moji milí přátelé, zde svůj úvodník končím. Půjdu si sednout ven, pod stromy, otevřu si lahev vína, vezmu do ruky knihu a...

Těším se na Vás, že se potkáme na Hronovu – nebo kdekoli jinde. Užívejte divadlo, léto, prázdniny.

Josef Jan Kopecký

Do uzávěrky této Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:

Jan HOVORKA, František ŠTIBOR, Lída HONZOVÁ,
Marta HERMANNOVÁ

okres Hradec Králové:

Jana HAMPLOVÁ, Agáta HAVLÍKOVÁ, Alena EXNAROVÁ,
Saša a Naďa GREGAROVÍ

okres Chrudim:

Vlasta KYSELOVÁ, Alexandra a Václav NOVOTNÍ

okres Jičín:

Jiří POŠEPNÝ, Jitka a Martin ZAJÍČKOVÍ

okres Náchod:

Monika JELÍNKOVÁ, Marcela KOLLERTOVÁ, Jaromír BEIER,
Pavel LABÍK, Ivana RICHTEROVÁ

okres Pardubice

Libuše STRAKOVÁ, Pavel HLADÍK, Divadlo EXIL

okres Rychnov nad Kněžnou:

Jan KRAČMER, Oldřich PLAŠIL, Pavla NEKVINDOVÁ, Alena a Antonín
JOACHIMSTHALEROVI, Otakar JENÍČEK, DS ZDOBNIČAN Vamberk

okres Semily:

Petr ZÁRUBA, Miloslav SÚVA

okres Svitavy:

Jan MATOUŠ, Blanka a Karel ŠEFRNOVI, Anna PŘIKRYLOVÁ

okres Trutnov:

Dáša HALÍŘOVÁ, Milena JANEČKOVÁ

okres Ústí n/Orlicí:

Šimon KNÁPEK, Nataša LUŽNÁ, Jiří VENCL

ČR:

Alena CRHOVÁ, František SVOBODA

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme. **Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 stanovila výši ročního příspěvku:**

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně **ve výši 250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**

VSVD, Brněnská 375, 500 12 Hradec Králové

Bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

VALNÁ HROMADA ZVOLILA NOVÉ VEDENÍ VSVD

V sobotu 20. února 2016 se konala valná hromada VSVD, již tradičně v příjemném prostředí Divadla Exil v Pardubicích. Členů se sešlo potěšitelně hodně – letošní volební valná hromada vládla 63 mandáty.

Sice se omluvili naši milí čestní členové a pravidelní účastníci prof. Laurin i Jaromír Vosecký, manželé Císařovi nám napsali, že „*Nějakým nedopatřením došlo u nás k souběhu termínů, takže místo toho, abychom se s vámi hromadili v Pardubicích, bloumáme po Vídni. To nám ale nebrání v tom, abychom na vás mysleli. Přejeme vašemu jednání pohodu a úspěch. Pokud skutečně dojde k výměně vůdců v čele VSVD, dovolte, abychom alespoň touto cestou, poděkovali upřímně Sašovi a Nadě za historicky důležité období VSVD, o které se tak zasloužili. Každé další vedení bude jejich činy prověřováno. Stejně upřímně přejeme podobný úspěch vůdcům novým. Vašemu jednání zdar. Nazdar! Mirka a Jan Císařovi!* Zato jsme se setkali s přáteli, které jsme dlouho neviděli. A poprvé jsme se sešli jako zapsaný spolek podle nového občanského zákoníku, poprvé byla naše valná hromada volební dle nových stanov na 5 let. A zvolila i zcela nové vedení.

VÝROČNÍ ZPRÁVA PŘEDSEDY VSVD ZA ROK 2015

Čas letí neúprosně, opět se rok sešel s rokem, tento je už dvacátým pátým v historii našeho spolku. Ano, již jsme opět spolkem, dokonce zapsaným podle nového Občanského zákoníku, občanským sdružením odzvonilo. A můžeme směle slavit čtvrtstoletí existence. Mnozí jsme členy již od počátku, takže dost pamatujeme. I když, jak řekl Jan Werich „Paměť je výsadou blbých, protože chytrý nemá čas si pamatovat, chytrý musí vymýšlet“.

Alexandr Gregar

Mohli bychom však oponovat, za tu dobu jsme neslevili ani z paměti, ani, doufejme, z chytrosti, neb za těch dvacet pět let jsme vymysleli leccos a dodnes nám to určitě slouží ke cti. Pořádali jsme oblíbené Inspirace, deset let budovali Open Air program při hradeckých divadelních festivalech, krajské divadelní přehlídky se staly vyhledávanou příležitostí souborům, aby se před sebou i před kritikou blýskly nebo alespoň představily. Pokusili jsme se také, byť ne právě s úspěchem, probudit k aktivitě divadelníky z celé republiky, když jsme hodlali založit Matici českých divadelníků, na křehká pole někdy dramatických jednání s různými institucemi jsme se také vydávali, třeba stran Jiráskova Hronova. Dost energie jsme vyčerpali nepřijemným jednáním kolem existence Muzea českého amatérského divadla v Miletíně, když už se nestarali zakladatelé ani nikdo další z ochotnických oudů... Mnozí z nás nasáli divadelní moudrost na spoustě vzdělávacích akcí, vydali jsme celkem 72 čísel Divadelní Hromady na 3 920 stranách, a také řadu knížek, Císařovu jarmárku, Kale a kyselo Slávky Hubačkové, Panáčky Hanky Voříškové, vzpomínky prof. Františka Laurina. A podzimní Cenění se stalo oblíbeným setkáním divadelníků napříč nejrozličnějšími druhy divadla. Připomínám to proto, že uplynulých dvacet pět let, podle mého názoru i názorů jiných, bylo pestrým a plodným obdobím. Zmiňuji to i z osobních důvodů: dnes, po patnácti letech předsedování VSVD skládám svůj mandát před volbou nové rady. A nejen proto, že tak velí stanovy – už nebudu ani kandidovat. Rád bych veslo předal dalším, mladším, méně opotřebovaným kamarádům s novými nápady a čerstvou energií, přestože, myslím si, mi ještě nějaká zbyla...

Ještě před tím, než se pohnou dějiny, je však třeba připomenout, jak jsme si vedli v uplynulém roce: V roce 2015 jsme s Impulsem, jako hlavním pořadatelem tradičně připravili 5 postupových přehlídek, čtyři, jejichž celostátní přehlídky pořádá NIPOS/ARTAMA z pověření MK ČR a Miletínské divadelní jaro, které je postupové na Krakonošův divadelní podzim, vyhlašovaný SČDO.

Přehlídky byly financovány především z prostředků Královéhradeckého kraje, který je zřizovatelem Impulsu, významně přispělo Ministerstvo kultury České republiky a také Město Hradec Králové přehlídkám na jeho území. Náklady činily 457 547 Kč, což je spočítané opravdu přesně, loni to bylo 436 tisíc. Nejvíce se podílel Královéhradecký kraj, kromě prostředků na práci Impulsu (administrativa, personální náklady) přispěl na divadelní přehlídky částkou cca 200 tisíc, stejnou jako dává MK ČR. Dalším příspěvatelem je Ministerstvo školství ČR prostřednictvím NIPOS ARTAMA.

Na postupových přehlídkách divadelních oborů včetně výběrových přehlídek Dětské scény bylo uvedeno celkem 76 představení a vystoupení, což je o 9 méně než vloni. Podílelo se na nich cca 720 členů hrajících souborů (o 90 méně než vloni). Počet souborů byl v roce 2015 ovlivněn i omezenými možnostmi obou přehlídek pořádaných v Draku, kde se zároveň konal drakovský projekt Komenského *Labyrintu*. Na krajských přehlídkách dětských recitátorů a pro Wolkrův Prostějov navíc vystoupilo 113 recitátorů v pěti okresních postupových kolech 400 recitátorů. **Celkem se našich přehlídek zúčastnilo 1 231 divadelníků a recitátorů.** Dokumentace je podrobně zachycena v jarní Divadelní Hromadě 2015 včetně výsledků našich vítězů na celostátních přehlídkách, přesto stručně:

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO ČINO-HERNÍHO A HUDEBNÍHO DIVADLA s postupem na celostátní přehlídku Divadelní Piknik Volyně a Popelku

Yveta Zavadilová, Petr Haken, Pavel Hladík, Pavel Labík

D I V A D E L N Í

Rakovník Červený Kostelec, Divadlo J. K. Tyla, 4. – 8. března 2015: Počet představení: 14, počet členů hrajících souborů: 260. Lektorský sbor v osvědčeném složení, předseda prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Regina Szymiková, Jaromír Vosecký a Michal Zahálka. Lektorský sbor nově doplnil režisér a pedagog DAMU docent Jakub Korčák. Přehlídka proběhla tradičně v přátelském duchu s hojně navštívenými představeními i rozborovými semináři. Lektorský sbor na Divadelní Piknik Volyně 2015 doporučil **Divadlo A. Jiráka - Jednotu divadelních ochotníků Úpice** s inscenací hry Jaromíra Ptáčka *Konec dětí* a inscenaci *Hoří, má panenko* v provedení **Divadelního klubu Vrchlabí**. Do volyňského programu ale zařazeny nebyly. Nominaci získal soubor **Triarius Česká Třebová**, který uvedl inscenaci *Ten druhý* od Floriana Zeller a v režii Josefa Jana Kopeckého. Ve Volyni uspěla, oceněny byly herecké výkony všech tří představitelů a byla doporučena i na Jiráskův Hronov - tam se však do programu nevešla.

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA STUDENTSKÉHO A EXPERIMENTUJÍCÍHO DIVADLA A DIVADEL POEZIE „AUDIMAFOR“ s postupem na Šrámkův Písek, přehlídku studentských souborů Mladá scéna Ústí nad Orlicí a pro Wolkrův Prostějov se konala 27. – 29. března 2015 v Divadle Drak, už po páté. Ve stejném složení pracoval osvědčený lektorský sbor Alena Zemančíková, Tomáš Žižka, Vladimír Hulec, Michal Zahálka a jako předseda prof. Jan Císař. Počet představení: 14, počet členů hrajících souborů: 82. Inspirativním představením byl projekt Divadla Drak *Labyrint světa a ráj srdce*. Přehlídka přinesla řadu zajímavých projektů a na Wolkrův Prostějov nás reprezentoval soubor **Edward a slečny, ZUŠ Jaroměř** s představením *Byl jeden dědeček za dveřmi* v režii Jarky Holasové. Soubor v Prostějově získal Cenu poroty s doporučením na Jiráskův Hronov. Na Mladou scénu lektorský sbor delegoval inscenaci *Paprsky slunce* v režii Jakuba Maksymova. Souboru byla také udělena cena za scénografické pojetí a inscenační koncept s přihlédnutím k hereckým výkonům - a doporučení do doprovodného programu Jirásko-

va Hronova. Na Šrámkův Písek byl nominován **soubor Q10, studio Divadla Drak**, který pod režijním vedením Filipa Humla nastudoval Gelardiho *Zlomatku* jako projekt, obsahující tři podoby této inscenace, taneční, činoherní a experimentální. Z Písku byl nominován do programu Jiráskova Hronova, ale pro zaneprázdnění svých členů soubor pozvání nemohl využít (zůstává v nabídce pro rok příští). Do Hronova zato doputoval divadelní soubor **Ted', nádech, a leť** s inscenací *Bagdád, Kábul, Ar Raqqa, Maarran* na námět z uprchlického prostředí na Blízkém východě - na cestě z Audimaforu přes Šrámkův Písek až na Jiráskův Hronov nabylo téma na aktuálnosti.

LOUTKÁŘSKÁ A DĚTSKÁ DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA s postupem na Loutkářskou Chrudim a na přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů Dětská scéna byla v Divadle Drak 10. - 12. dubna 2015: Počet představení celkem 19, počet účastníků 156. Účast pro postup na Loutkářskou Chrudim: 15 představení. Účast pro postup na Dětskou scénu: 12 představení (na základě výběru ve třech oblastních přehlídkách Hradec Králové 7, Jičín 9, Náchod 5 představení). Spojení přehlídek je přínosné a funkční, řada dětských souborů se pravidelně účastní i samostatných loutkářských přehlídek. Opět bylo inspirativní představení - projekt Divadla Drak *Labyrint světa a ráj srdce*. Lektorský sbor pracoval v novém složení, lovíli jsme i mezi Východočechy. Jakuba Huláka z NIPOS-ARTAMA doplnil Petr Hašek, režisér a principál Geisslers Hofcomoedianten Kuks, původně z Náchoda, Kamil Bělohávek, scénograf Naivního divadla v Liberci, původně Hradečák, a další Hradečák Tomáš Jarkovský, dramaturg Divadla Drak a lektorka Divadla Drak Anna Hrnečková. V čele poroty opět usedla Nina Malíková, teatroložka a pedagožka. Na Loutkářskou Chrudim vyslal 4 představení. Nejlépe si v Chrudimi vedl soubor **Malé dvě ze ZUŠ Jaroměř** se svým zpracováním známé předlohy *O Šmolíčkovi* v režii Jarky Holasové. Získal tam cenu za loutkoherectví a také doporučení na Jiráskův Hronov, kde se inscenace setkala s mimořádným ohlasem, seminaristé ji ve své anketě umístili na čelné čtvrté místo. Programová rada Dětské scény rovněž přijala všechny tři doporučené inscenace. Na celostátní přehlídce zazářil **Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín** s inscenací *Kuchař Sam a mořské panny* (dramatizace a režie Richard Koníř a Pavel Horák). Dokonce byl doporučen na Jiráskův Hronov a byl tam i zařazen, ale z důvodů dovolenkového cestování dětí s rodiči se musel omluvit.

Kalendář postupových přehlídek uzavřela **VÝCHODOČESKÁ PŘEHLÍDKA VENKOVSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ „MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO“** s postupem na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou, Miletín, Sousedský dům, 24. - 26. dubna 2015. V Miletíně jsme viděli 8 představení, která posuzoval lektorský sbor v tradičním složení Prof. František Laurin, Alexandr Gregar a Jaromír Vosecký. Ceny přehlídky získaly dvě inscenace, a to

Saša Gregar, Karla Dörrová, Mirek Beier,
Marcela Kolertová

Loutkáři Jan Merta, Miloslav Šůva a Karel Šefrna

Dabing Street **Divadla Opatovice** v režii Aleše Dvořáka. A ve Vysokém nad Jizerou nás reprezentoval **Divadelní soubor Kolár z Police nad Metují** s inscenací hry *Kdo je tady ředitel* v režii Jaroslava Součka. Polickým se ve Vysokém dařilo, získali čtyři ocenění za herecké výkony a celý soubor cenu za dramaturgický výběr.

Ocenění, udělená porotami přehlídek, jsme slavnostně předali již po osmnácté na „**CENĚNÍ**“ v black-boxu královéhradeckého Draku o poslední listopadové sobotě 2015. Sešlo se na sto třicet divadelníků z východních Čech a okolí! Předsedové porot (Nina Malíková, prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Saša Gregar a Luděk Richter) stručně popsali atmosféru každé přehlídky a předali diplomy, jako vždy krásné grafiky Maria Alfieriho. Oceněny byly výkony z Audimaforu a přehlídek činoherních, z Červeného Kostelce a nově z Orlické masky v Ústí nad Orlicí, z miletínské přehlídky, loutkového divadla a divadla pro děti, tradičně také z přehlídky divadla pro děti v Havlíčkově Brodu. Pokaždé nastalo upřímné třesení rukama, polibky, potlesky a radost. A mezitím si všichni zazpívali za doprovodu skvělého harmonikáře Ondry Veselého.

Předávání, byť co nejúspornější, bylo dlouhé, ale nikdo neomdlával, byť se teprve po dvou hodinách dostalo na přestávku. Publikum i laureáty potěšil chrudimský folklorní soubor Kohoutek pásmu *Milej pane, umřel soused* a *Nesahej mi na kolínka*, potlesk nebral konce. Stejně při slavnostní chvilce, v níž jsme Zlatým odznakem J. K. Tyla dekorovali českotřebovského divadelního barda Jiřího Vencla. Básničku na jeho počest složil a přednesl Karel Šefrna. Ani celebrant nezůstal stranou, vytasil se se svým parádním kouskem Gaskoňskými kadety a přidal i něco ze svého sokolského a esperantského vyznání. A Karličce Dörrové jsme udělili Čestné členství VSVD.

CYKLUS VZDĚLÁVACÍCH DÍLEN proběhl podle plánu - každoročně jsou první dvě dílny zaměřeny na pomoc účastníkům Wolkrova Prostějova. Tato péče se určitě zúročuje i vzrůstajícím počtem recitátorů (přihlášeno jich bylo čtyřicet). Hned 18. ledna jsme cyklus vzdělávání zahájili **praktickou dílnou přednesu** (lektorka Jana Ma-

chalíková) a 7. února navázali dílnou hlasové výchovy s učitelkou jevištní řeči a herectví pražské DAMU Evou Spoustovou. Setkání s Jonášem Konývkou **O tvorbě individuálních hereckých výstupů** bylo v sobotu 21. března a dílna **Herec v situaci** s Kamilou Konývkovou Kostřicovou se uskutečnila 18. dubna. 14. – 15. listopadu 2015 jsme na základě zájmu divadelníků uspořádali v České Třebové **seminář k jevištnímu svícení a light-designu**, vedl ho MgA. Vladimír Burian, absolvent Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Na programu bylo seznámení s jevištní světelnou technologií i vlastní práce účastníků, mj. cvičná příprava a ovládání světelného parku, světelná dramaturgie ad. Semináře se zúčastnilo celkem 17 frekventantů a ohlas byl velmi pozitivní.

DIVADELNÍ HROMADA vyšla v roce 2015 ve dvou číslech na celkem 156 stranách. Prof. Císař v posudku ke grantu pro náš bulletin napsal: „*Divadelní Hromada je časopisem, který se významně podílí na rozvoji a působení amatérského divadla na poměrně velkém území České republiky, a proto si plně zaslouží finanční podporu ve své nepochybně záslužné činnosti, která se 25 lety existence trvale potvrzuje.*“ A ještě připojme citaci z dopisu Vladky Kodouskové, současné předsedkyně Pojizerské oblasti SČDO: „*Chtěla bych poděkovat za Divadelní Hromadu, plně mi vynahrádila Amatérskou scénu, přesněji řečeno, je daleko lepší, než v posledních letech Amatérská scéna byla. Hltám ji od začátku do konce a je tam přesně to, co obyčejný divadelník potřebuje. Dozvim se, co kde jak funguje, kdy jsou jaké přehlídky a jak to na nich dopadlo. To je někdy problém i dohledat na internetu.*“

Několik slov k **FINANCOVÁNÍ VSVD**: Projekty, na kterých VSVD spolupracuje s Impulsem, a na které v minulých letech samo žádalo o dotace, jsou dnes financovány z dotací, o které žádá Impuls a pak zajišťuje finanční zajištění všech těchto aktivit. Volné sdružení východočeských divadelníků se podílí na vytváření koncepce, programu a propozic, spolupracuje na personálním i organizačním zajištění. Přesný stav financí uvádí zpráva o hospodaření: na BÚ u Komerční banky máme 217 tisíc Kč, loni jsme na příspěvcích vybrali 21 tisíc Kč (předloni to bylo o 7 tisíc více), utratili jsme pouhých 11 tisíc.

STAV ČLENSTVA: Po loňské revizi jsme dospěli k současnému stavu, který tvoří 85 řádných individuálních členů a 15 kolektivních členů. Kolektivní členství podle nového Občanského zákoníku lze přiznat pouze souboru, který je sám spolkem, tedy právnickou osobou.

SPOLEČENSKÝ ŽIVOT: v roce 2015 jsme Zlatý odznak J. K. Tyla předali vedle již zmíněného **Jiřího Venc-la** také **Jaroslavu Vikovi** a **Ivaně Richterové**. Ocenění Ivany (za celoživotní všestrannou práci v amatérském divadle) proběhlo při zahájení loňského Jiráskova Hronova, ostatně jako herečka, režisérka a duše amatérského divadla v Polici nad Metují byla také řadu let jednou z organizátorek Jiráskova Hronova - v zaplněném hledišti Jiráskova divadla jí všichni upřímně a bouřlivě zatleskali. Jaroslavu Vikovi také patřil potlesk zcela zaplněného sálu

D I V A D E L N Í

v divadle souboru Symposion Třebechovice pod Orebem, předání Zlatého odznaku za jeho celoživotní všestrannou práci v amatérském divadle mu nachystali při slavnostním večeru k 70. výročí založení souboru.

RADA VSVD se jako každoročně sešla celkem 3x. Projednávala přípravu, program, průběh i propozice jednotlivých přehlídek, vyjadřovala se k propozicím celostátních přehlídek, zabývala se návrhy na udělení Zlatých odznaků J. K. Tyla a Ceny MK ČR, doporučila témata pro vzdělávání, projednávala kvalitu spolupráce s odbornými pracovníky ARTAMA a zabývala se problémy, které přinášejí samy soubory (např. autorskými právy), připravila i tuto valnou hromadu. Na členství v radě už nekandiduje Radek Flegl, který ukončil i svou činnost v radě DS Erben Miletín, nekandiduje ani Pavel Labík a Alexandr Gregar. Na posledním jednání 6. února 2016 projednávala rada zastoupení VSVD ve Festivalovém výboru JH: napříště bude VSVD reprezentovat předseda a jednatel výkonného výboru Rady VSVD. Doposud nás zastupoval člen rady Jiří Pošepný, kterému děkujeme za dlouholetý aktivní a obětavý přístup k této funkci.

Volné sdružení východočeských divadelníků bylo k 26. lednu 2016 zapsáno ve spolkovém rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové. Tato výroční schůze je proto do jisté míry přelomová, jsme zapsaným spolkem, volíme novou radu. Budou v ní scházet někteří matadoři či bafuňáři, jak se říká, ale takový je život. A amatérské divadlo nestárne, jen se mění. Když jsme před 25 lety (2. února 1991) vznikali, stálo na startovní čáře 263 divadelníků ze 75 východočeských souborů, z toho bylo i 20 souborů loutkářských a 13 členů z řad přátel a profesionálních spolupracovníků. Původně jsme byli sdružením volným, bez jakékoliv „členské závislosti“, bez „svazujících“ stanov, což mělo v té době hluboké psychologické kořeny. K proměně na řádný spolek došlo teprve za půldruhého roku, hlavně pod tlakem ekonomických a legislativních podmínek. Rané Volné sdružení východočeských divadelníků fungovalo původně při Impulsu jako jeho poradní a iniciativní sbor. Vydávání Divadelní Hromady zů-

stalo jako nejmarkantnější doklad úzké spolupráce VSVD s Impulsem. Hned v roce 1991 vyšla tři čísla. Postupně vznikl unikátní model spolupráce, který dodnes nemá obdobu, v rámci České republiky je dokonce ojedinělý.

Tímto historickým ohlédnutím bychom mohli výroční zprávu za rok 2015 uzavřít. Přepřahání v roli předsedy považuji jako rozumné, i můj předchůdce Honza Merta to tak před patnácti lety učinil. Zažil jsem s VSVD mnohé, doby radostné i problematické, např. když jsme bojovali o Matici českých divadelníků (jak by se dnes hodila) nebo se pokoušeli přispět k nové podobě Jiráskova Hronova. V análech VSVD jsem zapsán i jako jeho první „starosta“, byl jsem jím hned v roce 1991, ale po roce jsem tu „káru“ předal Alence Exnarové a ta pak Honzovi Mertovi. Uteklo to jako voda. Proto bych chtěl všem svým kolegům, kamarádům a spolupracovníkům (a nejvíce své ženě Nadě) poděkovat za všechno, co nás v dobrém spojovalo. A byl bych rád, kdyby příští léta Volného sdružení východočeských divadelníků nenaplnila výrok Ernesta Hemingwaye, že „Nejpodivnější na budoucnosti je představa, že naši dobu budou nazývat jako staré zlaté časy.“

Saša Gregar

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ VSVD ZA ROK 2015 Rámcový přehled o hospodaření za rok 2015

Počáteční stav majetku k 1. 1. 2015

Hotovost pokladna	3 377,00 Kč
Zůstatek na BÚ	214 198,60 Kč
Celkem	217 575,60 Kč

Konečný stav k 31. 12. 2015

Hotovost pokladna	13 490,00 Kč
Zůstatek na BÚ	214 057,36 Kč
Celkem	227 547,36 Kč
<i>Rozdíl k roku 2014</i>	<i>9 971,76 Kč</i>

Příjmy:	21 145,65 Kč
Členské poplatky	20 962,00 Kč
Úrok	183,65 Kč

Výdaje:	11 173,89 Kč
Poplatky BÚ	1 104,00 Kč
daň z úroku	34,89 Kč
Vedení účtu	1 028,00 Kč
Občerstvení na „cenění“	924,00 Kč
materiál (kelímky, tiskopisy)	164,00 Kč
divadelní představení na VH VSVD	6 400,00 Kč
poplatek AITA/IATA	800,00 Kč
květiny	290,00 Kč
poštovné	123,00 Kč
poplatky – ověření spolku	306,00 Kč

Pokladní Ilona Chytráčková, revizní komise zleva
Jaroslav Josef, Pavel Švorčík a Pavel Labík

Zpracovala: Ilona Chytráčková, pokladnice

ZPRÁVA REVIZNÍ KOMISE pro doplnění zprávy o hospodaření VSVD za rok 2015

Dne 6. 2. 2016 provedla revizní komise ve složení Pavel Švorčík - předseda, členové Pavel Labík a Ing. Jaroslav Josef, pokladní Ilona Chytráčková, kontrolu účetnictví VSVD za účetní období roku 2015.

Organizace se při vedení účetnictví řídí zákonem 563/1991 o účetnictví v platném znění a dle předpisu platného ke dni 31. 12. 2003 vede jednoduché účetnictví. Komise ověřila zápis o konečném stavu účtu a pokladny za rok 2014 a porovnála je s počátečními stavy na rok 2015 zapsanými v účetní knize a pokladně. Počáteční stav pokladny v r. 2015 byl 3.377,- Kč, počáteční stav účtu byl v roce 2015 214.198,60 Kč. Obě částky jsou totožné se závěrečnými částkami z r. 2014.

Komise dále zkontrolovala, zda údaje vedené v účetní knize odpovídají příjmovým a výdajovým dokladům, jakož i výpisům z účtu a neshledala žádné rozdíly a závady. Rovněž tak zůstatky hotovosti v pokladně i na bankovním účtu u České spořitelny souhlasí s vedenou evidencí. Byla provedena kontrola hotovosti v pokladně, která k 31. 12. 2015 činila 13.490,- Kč a tato částka odpovídá rozdílu mezi ročními příjmy a výdaji vedenými touto formou. Prostředky vedené přes bankovní účet činily k 31. 12. 2015 214.057 Kč, 36 haléřů a jako konečný stav odpovídají rozdílu mezi ročními příjmy a výdaji.

Jednotlivé doklady jsou vedeny chronologicky. Výdajové a příjmové doklady a výpisy z účtu jsou odděleně číslovány. Všechny doklady jsou potvrzeny předsedou VSVD. Komise dále zkontrolovala správnost součtů a neshledala nedostatky. Rovněž tak zkontrolovala, zda u částek, které jsou předmětem rozhodování rady, nebo valné hromady, jsou uvedena data o rozhodnutích, na jejichž základě byly částky přijaty a vyplaceny. V roce 2015 se jedná pouze o členské příspěvky AITA/IATA ve výši 800,- Kč a příslušný dokument je k potvrzení o platbě přiložen.

Příjmy VSVD za rok 2015 jsou výlučně z členských příspěvků a úroků z účtu organizace. VSVD nepřijala za kontrolované období žádný účelový příspěvek od jiných organizací, o jejichž využití by těmto musela podávat zprávu. Členské příspěvky jsou vedeny adresně (jmenovitě) a je možné vysledovat v této oblasti plnění členských závazků.

Revizní komise vyslovuje poděkování paní Iloně

Chytráčkové za vedení účetnictví v minulém období a doporučuje Radě VSVD, aby učinila totéž. Rovněž tak doporučuje, aby byla p. Chytráčková požádána o vedení účetnictví i v příštím období. Revizní komise dále děkuje předsedovi VSVD, panu Alexandru Gregarovi, za to, že i přes zlámané ruce dokázal odstranit nedostatky, na které byl během revize upozorněn, k nimž by samozřejmě nedošlo, kdyby mu tento úraz naši polští sousedé nezpůsobili.

*Pavel Švorčík - předseda
Pavel Labík, Jaroslav Josef - členové
V Hradci Králové 6. 2. 2016*

USNESENÍ VALNÉ HROMADY VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ, která se konala dne 20. února 2016 v divadle Exil v Pardubicích Celkem 63 mandátů

Valná hromada:

I. schvaluje

- program valné hromady,
 - mandátovou komisi ve složení Iveta Zavadilová, Blanka Šefrnová, Alena Crhová
 - návrhovou komisi ve složení Alena Exnarová, Marta Hermannová, Václav Novotný
 - volební komisi ve složení: Pavel Labík, Jiří Pošepný, Alexandra Novotná
- návrh na udělení Zlatého Tyla v roce 2016 Pavlu Hladíkovi z Holic, Pavlu Labíkovi z Červeného Kostelce a Alexandru Gregarovi z Hradce Králové
- návrh na udělení ceny Ministerstva kultury za divadelní a slovesné aktivity v roce 2016 Dušanu Zakopalovi

II. potvrzuje

výsledky voleb do orgánů VSVD pro období do další volební valné hromady podle Stanov VSVD:

- Rada VSVD byla zvolena ve složení: Jaroslav Málek, Naďa Gregarová, Alena Exnarová (okres Hradec Králové), Iveta Zavadilová, Jiří Pošepný (okres Jičín), Monika Jelínková, Marcela Kollertová (okres Náchod), Kateřina Prouzová (okres Pardubice), Alena Joachimsthalerová (okr. Rychnov n.K.), Petr Haken, Petr Záruba (okres Semily), Blanka Šefrnová, Petr Mohr (okres Svitavy), Marta Hermannová, Lída Honzová, Jan Hovorka (okres Havlíčkův Brod), Lenka Janyšová, Josef Jan Kopecký, Šimon Knápek (okres Ústí nad Orlicí)
- Revizní komise byla zvolena ve složení: Pavel Švorčík (okres Trutnov), Milan Zlesák (okres Chrudim), Jaroslav Josef (okres Chrudim).

III. bere na vědomí

- výroční zprávu předsedy Alexandra Gregara o činnosti VSVD v roce 2015

D I V A D E L N Í

- b) zprávu hospodářky Ilony Chytráčkové o hospodaření v roce 2015
- c) zprávu předsedy revizní komise Pavla Švorčíka o správnosti a kvalitě hospodaření a vedení účtů v roce 2015

IV. ukládá Radě VSVD

- a) zvolit ze svého středu výkonný výbor ve složení předseda, místopředseda, jednatel
- b) zajistit agendu a činnost VSVD a redakční rady Divadelní Hromady
- c) vypracovat rozpočet sdružení pro rok 2016
- d) připravit program VSVD pro rok 2016

Nově zvolená rada se o přestávce sešla v počtu 15 přítomných členů z 19 zvolených v miniaturní kanceláři své členky a principálky divadla Exil Kateřiny Prouzové. Na svém mimořádném jednání jednomyslně zvolila

VÝKONNÝ VÝBOR

ve složení Josef Jan Kopecký (předseda),
Lenka Janyšová (místopředsedkyně),
Kateřina Prouzová (jednatelka):

Josef Jan KOPECKÝ, Česká Třebová (* 10. 1. 1980)
Herec a režisér; pedagog, divadlu se věnuje od roku 1995 a za tu dobu účinkoval v desítkách her. Je držitelem mnoha cen za herecké výkony i za režii z nejrůznějších divadelních přehlídek a festivalů. Se svými soubory pravidelně vystupuje nejenom v Česku, ale rovněž v Itálii, na Slovensku a v Polsku. Zájezdově již ale navštívil i Lucembursko nebo Rakousko. Založil a vede českotřebovské Divadlo TRIARIUS, vystupuje s královéhradeckým Divadlem Jesličky Josefa Tejkla, s pardubickým Divadlem Exil a s opatovickým Divadlem MY Theatre, které také zakládal. Úzce spolupracuje se souborem SNOOP z Opatovic nad Labem a věnuje se také ochotnickým souborům. Jako učitel působil v dramatickém oboru ZUŠ Česká Třebová a v DDM v Ústí nad Orlicí. V současnosti je učitelem literárně – dramatického oboru ZUŠ Střezina Hradec Krá-

lové. Třikrát dostal filmovou nabídku: Obchodníci (2013, režie Petr Šícha), Takže se stalo, že... (2014, režie Oliver Malina Morgenstern) a Pomsta (2016, režie David Balda). Je předsedou Volného sdružení východočeských divadelníků a členem Festivalového výboru Jiráskova Hronova. V České Třebové je ředitelem Kulturního centra v České Třebové, kde také zakládal a dlouhá léta provozoval klub alternativní kultury Modrý trpaslík. Pořádá Národní přehlídku seniorského divadla.

Lenka JANYŠOVÁ, Ústí nad Orlicí (* 4. 5. 1963)

učitelka, dramaturgyně, režisérka v oboru hereckého divadla (muzikál nevyjímaje) hraného dospělými i dětmi a organizátorka národní přehlídky studentského divadla Mladá scéna, krajské přehlídky činoherního a hudebního divadla Orlická maska i místní kultury v Ústí nad Orlicí, kde žije a pracuje. Vystudovala Gymnázium v Ústí nad Orlicí, poté učitelství matematiky a chemie na přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a učitelství informatiky a výpočetní techniky na pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. V současné době studuje katedru výchovné dramatiky DAMU Praha. Divadlo má v genech už díky dědečkovi a mamince, kteří hráli v divadelním souboru Vícena. Naplno propadla divadlu až v r. 1994, kdy začala s jednotlivými ročníky gymnázia připravovat hry pro Dny studentstva. 1997 založila se skupinou studentů 3. ročníku divadelní kroužek, jenž se od r. 2000 skládá ze studentů různých ročníků (počínaje sekundou), a od r. 2007 pracuje pod názvem VESELÉ ZRCADLO. Od scénáře přes scénu až po režii (o celkové organizaci nemluvě) vytvořila na gymnáziu řadu inscenací. V divadelním myšlení ovlivnil Lenku Janyšovou nejvíce Saša Gregar (dal jí impuls zkusit divadlo a díky němu se přihlásila do mnoha divadelních kurzů a začala režiovat), Milan Schejbal a Kateřina Fixová (čtyřletý kurs praktické režie ve Vysokém nad Jizerou a Hronově) a Luděk Richter (čtyřletý Klub dětského divadla v Hradci Králové). Absolvovala i řadu seminářů na Jiráskově Hronovu, Loutkářské Chrudimi či Dětské scéně.

Lenka Janyšová je z těch činorodých lidí, na nichž

Josef Jan Kopecký

Lenka Janyšová

do značné míry stojí kulturní i společenský život v místě. Záslužné je už to, že mladým lidem nabízí smysluplnou náplň života v podobě inteligentní divadelní aktivity a dělá z nich vnímavé a kultivované lidi. Mnozí z jejich bývalých studentů už začínají se samostatnou divadelní tvorbou, jiní se zapojují do Občanského sdružení divadelních ochotníků nebo do souboru Vícena. Její divadelní inscenace ctí tradiční základy divadla budovaného od situací, divadla založeného na co možná přesvědčivém hereckém výkonu, a ačkoli většinou vycházejí z hotových textů, mnohdy jde o vlastní adaptace prozaických předloh či dokonce původní scénáře, vždy se snahou o tvořivé inscenační uchopení.

Kateřina PROUZOVÁ, Pardubice (* 11. 8. 1976)

Principálka, režisérka, herečka; redaktorka, moderátorka; pedagožka. Divadlu se věnuje od roku 2006, kdy víceméně náhodou přišla jako herečka do souboru Divadla Exil. Velmi záhy se ujala vedení souboru za odstupujícího tehdejšího principála Petra Koubu a začala také režirovat. Dnes je držitelkou řady cen jak za režii, tak za herecké výkony. Pracuje jako moderátorka a redaktorka Českého rozhlasu Pardubice. Pracovala také jako novinářka v týdeníku Sedmička, spolupracovala s časopisem Reflex a svého času byla zakladatelkou a učitelkou v Lesní mateřské škole. V žurnalistice se zaměřuje především na kulturní dění. Je například autorkou knihy „Mezi strunami času“, která se věnuje čtyřicetileté historii Komorní filharmonie Pardubice nebo se také podílela na tvorbě Festivalových novin Mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl. Jako učitelka působila v dramatickém oboru ZUŠ Přelouč. Je jednatelkou Volného sdružení východočeských divadelníků. A letos také zakladatelkou a výkonnou produkční prvního ročníku divadelního open air festivalu v Pardubicích Pernštejn(í)ove.

Valná hromada VSVD končila tradičně divadelním představením, tentokrát potěšil soubor **Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** adaptací pohádky *O šmolíčkovi*, s níž měl úspěch i na Jiráskově Hronově (naposled ji hráli v rumunském Banátu).

Soubor Malé dvě ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř, O šmolíčkovi

RÁDI BYCHOM SLAVNOSTNĚ PODĚKOVALI před nastoupenou jednotkou (to jste vy, milí čtenáři Hromady) odcházejícímu velení VSVD. Jsme jim tak vděční, velice obohatili náš život!. Díky jejich práci, empatii a laskavosti jsme si užili všechny divadelní přehlídky jako slavnosti divadla. A byly to často i slavnosti ducha. Jakým potěšením nám bylo slyšet přemýšlet o divadle tak zajímavé a erudované osobnosti. Na jiných krajských přehlídkách je to nevídané. Saša a Naďa vždy dělali svou práci pro VSVD s hlubokým zaujetím, s láskou a na vysoké odborné úrovni. Naše snažení mělo díky jim veselý a elegantní rámec. Mohou se podívat za sebe jen a jen s uspokojením. Totéž přejeme i vedení novému.

Blanka a Karel Šefrnovi, foto VH VSVD Ivo Mička

Kateřina Prouzová

Saša a Naďa Gregarovi

DUŠAN ZAKOPAL NAVRŽEN NA CENU MINISTERSTVA KULTURY

Bude mu patřit po právu, neb je ostravským divadelníkem, hercem a režisérem, kterého znají generace divadelních amatérů celé republiky. A v nejrůznějších rolích – třeba jako obětavého funkcionáře Svazu českých divadelních ochotníků, ostatně pomáhal ho budovat už v šedesátých letech minulého století, dodnes stojí v jeho čele. V těch šedesátých letech byl i výraznou postavou slavného hrušovského souboru, ikonou tehdejších Jiráskových Hronovů. A dodnes, přes úctyhodné stáří, jak se říká, si vlastních výkonů na jevišti ještě dopřává. Mnozí jsme se s Dušanem setkávali i v roli pečlivého diskutéra hronovských rozborových seminářů, založil tu také Klub režisérů SČDO, řadu let spojil s vysokým Krakonošovým divadelním podzimem, kde pilně dlouhá léta porotoval, i na mnoha jiných přehlídkách. Navíc některé inicioval či organizoval, třeba Pohárek SČDO (také ho mnohokrát vyhrál) nebo přehlídku jednoaktovek v Holicích. Mohli bychom vypočítávat dlouho, co Dušan všechno stihl a odpracoval, přestože před důchodem šéfoval instituci pořádnou, ostravskou městskou dopravu. Ani dnes, pokud to zdraví umožní, se prken, které znamenají svět, nevzdává.

S Dušanem byla radost se setkávat (a stále je), byť léta přibývají. Cenu ministra kultury si zaslouží na sto procent. Bude jí oceněn člověk, který je aktivní součástí historie našeho ochotnického divadla a účastníkem jeho vrcholů. Zaslouží si ji. A k ceně mu popřejme i zdraví a sílu.

Saša Gregar, foto Ivo Mičkal

KOHO OZDOBÍME ZLATÝM TYLEM V ROCE 2016

Valná hromada VSVD schválila
a celostátní komisi pro udělování Zlatého odznaku
J. K. Tyla předložila návrh Rady VSVD
na ocenění následujících divadelníků.

Alexandr Gregar, * 25. 11. 1943
*za celoživotní významné zásluhy
o rozvoj českého amatérského divadla*

Mgr. Alexandr Gregar, Ph.D. se narodil 25. 11. 1943 v Litomyšli. Je absolventem Pedagogické fakulty v Hradci Králové (1966), po roce 1968 se nesměl věnovat učitelství a 17 let pracoval v propagaci průmyslového podniku, koncem 80. let vedl podnikové kulturní zařízení SKP Ústí nad Orlicí. Divadelní vzdělání získal u prof. Jana Císaře a prof. Františka Štěpánka v odborných kurzech a na Lidové konzervatoři Východočeského kraje (1977-1979).

V letech 1990 - 2005 byl postupně vedoucím odborů kultury na Okresním úřadě a Městském úřadě v Ústí nad Orlicí a na Magistrátu města Hradec Králové. Od roku 1997 působí externě jako učitel na Univerzitě Hradec Králové a od roku 2007 na Katedře teorie a kritiky DAMU Praha. V roce 2012 tu získal doktorát v oboru scénická tvorba a teorie scénické tvorby.

V letech 1994- 2005 byl mluvčím celostátního Koordinčního sdružení místní kultury, zabýval se ekonomikou kulturních organizací a jejich transformací, inicioval řadu kulturních akcí a festivalů, v Hradci Králové mj. Open Air Program při Divadle evropských regionů, Jazz Goes To

Town, Nábřeží sochařů ad. Podílel se na vydání řady hradečenzií a Encyklopedie Hradce Králové i publikaci VSVD (Císařova jarmárka, Kale a kyselo, Panáčkové Hany Voříškové, Divadlo mého života, Hrál jsem v Národě). Byl členem grantových komisí ministerstva kultury a v letech 2004 – 2006 a 2013 - 2015 členem Rady Státního fondu kultury.

Amatérskému divadlu se věnuje od školních let, působí v něm jako herec, režisér a scénograf. Kromě činnosti ve studentských souborech, včetně loutkářských a folklórních, působil do r. 1979 v divadelním souboru Hýbl v České Třebové. S inscenací *Jak se stal Rumcajs loupežníkem* získal hlavní cenu Národní přehlídky divadel pro děti v Kralupech nad Vltavou a nominaci na JH 1971, kde však nesměla být uvedena. Na Jiráskově Hronovu se představil až v roce 1979 se souborem Hýbl inscenací hry A. Volodina *Dulcinea z Tobozy*. Poté v České Třebové založil soubor Studio 02. S Calábkovou *Hrou o životě a smrti dr. Jana Fausta* vystoupili na JH 1980, na Festwoche ve Vídni 1982, se Shakespearovou *Komedii omylu - Šejkspírem ve Studiu* na Šrámkově Písku 1980 a s hrou J. Schmidta *Třináct vůní* na JH 1983. V orlickoústeckém souboru Vicena nastudoval hru O. Daňka *Vévodkyně valdštejnských vojsk* (JH 1986, záznam ČsT 1987, festivaly v Belgii 1988 a Litvě 1989) a hru V. Slavkina *Špatný byt* (JH 1989 a Festival ruských a sovětských her Svitavy 1989).

Patří mezi zakladatele VSVD, krátce byl jeho prvním „starostou“ a v letech 2000 - 2016 předsedou sdružení a šéfredaktorem časopisu Divadelní Hromada. Se svými inscenacemi se zúčastnil mnoha českých národních přehlídek, mj. devětkrát na Jiráskově Hronovu, také na Šrámkově Písku, Wolkrově Prostějovu, Loutkářské Chrudimi, na Dětské scéně, také festivalů v zahraničí (Rakousko, Belgie, Litva, Slovensko). Působil jako porotce na řadě přehlídek amatérského divadla, mj. na Krakonošově divadelním podzimu, Šrámkově Písku, Martinské scénické žatvě a na krajských přehlídkách, také jako lektor nebo redaktor festivalových zpravodajů (Zpravodaj Jiráskova Hronova, Deník Dětské scény, Větrník KDP).

Od roku 1995 působí v Hradci Králové. Spolupracoval s Divadlem Jesličky (*Veselohra na mostě*, JH 1996, *Mackie K. Superstar*, JH 1997, *Svatební košile*, JH 1999), s Rudolfem Faltejskem založil Senior klub Jesličky (*Podzimní koncert*, JH 2000), spolupracoval s řadou dalších východočeských divadelních souborů, např. v Červeném Kostelci, Novém Bydžově, Pardubicích a Vamberku. V letech 1999 - 2011 externě působil jako herec v Klicperově divadle v Hradci Králové (mj. *Balada pro banditu*, *Tři sestry*, *Povídky z vídeňského lesa*, *Petrolejové lampy*, *Silnice*, *Maškaráda*).

V letech 1991 – 2007 byl členem odborné rady ARTAMA pro amatérské divadlo. V roce 2003 obdržel Cenu ministra kultury ČR za rozvoj divadelních a slovesných oborů.

Pavel Hladík, *5. 3. 1951 za celoživotní významnou činnost v amatérském divadle

Mgr. Pavel Hladík se narodil 5. března 1951 v Litvínově. Ještě jako malý se s rodiči přestěhoval do východočeských Moravan a poté do Holic, kde v roce 1969 maturoval na Střední všeobecně vzdělávací škole.

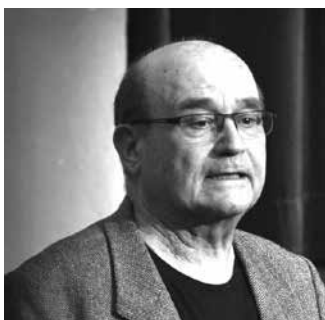
Magisterský titul získal v roce 1996 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Je ženatý, má dvě děti, dvě vnoučata. Řadu let působil jako ředitel Kulturního domu města Holic, osm let byl místostarostou a čtyři roky starostou města Holic. Krom jiného je Mgr. Pavel Hladík historikem, kulturním a vlastivědným pracovníkem, bývalým městským kronikářem, sportovním funkcionářem, aktivistou v olympijském hnutí, spoluzakladatelem a organizátorem Afrických sympózií, divadelním ochotníkem, hercem a režisérem, autorem dramatických textů pro holické ochotníky a mnoha publikací týkajících se východočeského regionu.

Pavel Hladík začal s divadlem již v útlém věku. Jeho první rolí byl v roce 1957 král v pohádce *Sůl nad zlato* (Mateřská škola Litvínov). V roce 1968 založil se Zdeňkem Kaskou na SVVŠ divadelko Kachle, kde provozovali především textappealová představení (*Již jsme fangle vyvšili*, *Hovory vánoční*, *Perzekuce temporum*, *Ještě Kachle nezhyňula*, *Večer pro Bretschneidery*, *Cesta vlakem* aj. – do r. 1971). V průběhu základní vojenské služby v Pardubicích založil Divadlo poezie a hudby a zúčastnil se armádní přehlídky ve Zbirohu. Po vojně nastupuje v roce 1973 do kulturního domu v Holicích a okamžitě se stává aktivním členem divadelního souboru. V roce 1975 zakládá Divadelní studio Imprese, kde se krom herectví věnuje i funkci režiséra, a to hned v první inscenaci *Taková ztráta krve* od Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra. Pavel Hladík píše scénáře a napsal i ten pro poslední hru tohoto studia - *Voraz* (1991). Od tohoto roku se opět zapojuje do činnosti Divadelního souboru KD Holice, režíruje, hraje hlavní role a píše scénáře. Jeho oblíbenými autory jsou Jiří Voskovec a Jan Werich, věnuje se ale i klasikům české a ruské literatury. Pavel Hladík připravuje s divadelním souborem také pohádky, které se hrají mj. při městských slavnostech. A je také ředitelem Celostátní přehlídky jednoaktových her v Holicích a jeho počínání je vždy velmi kladně hodnoceno.

Pavel Hladík režíroval desítky divadelních inscenací, napsal velké množství dramatických textů, ztvárnil celou řadu nezapomenutelných rolí a je jednou z hlavních

osobností Divadelního souboru KD Holice. Kromě toho se v rámci publikační činnosti v oblasti regionální historie věnoval i zpracování zdejší divadelní historie.

Pavel Labík, * 8. 10. 1941
*za celoživotní významnou činnost
 v amatérském divadle*

Narodil se do divadelní rodiny. Jeho děda František Labík i oba rodiče Miloslav a Pavla, hráli i režírovali divadlo a to zrovna v dnešní svatyni divadelních ochotníků, v Jiráskově Hronově. V šestém roce života malého Pavla se odehrály dvě zásadní události.

Za prvé se s rodiči přestěhoval do Červeného Kostelce, který je mu domovem dodnes a za druhé, jako předškolní dítě stanul poprvé na prknech, která znamenají svět a to ve hře *Slovanské nebe*. Mládí a dospívání u čínorodého a podnikavého člověka, jakým Pavel nesporně je, bylo jistě bouřlivé a veselé, ale na divadlo mu zbyl čas vždycky. Dokonce i na vojně, kde hrál maňáskové divadlo, v tehdy neobvyklé kombinaci živého herce a maňáška na scéně. Asi i proto dostal v roce 1961 nabídku na angažmá do profesionálního loutkového divadla v Teplicích, ale tu s díky odmítl. Dřevěné „hérečky“ se mu zdály příliš studené a jeho přece jen více lákaly ty z masa a kostí. V roce 1962 si tedy podal přihlášku na DAMU a brzy po zkouškách dostal radostnou zprávu, že je přijat. Radost však byla předčasná. Jeho přijetí bylo zrušeno, protože se stalo politicky potřebným přijmout místo něho a dalších mladých hereckých nadějí, studenty z rozvojových zemí. Doba už byla taková a Pavel se stal jednou z jejich malých obětí. Nastoupil tedy v roce 1963 na Přírodovědnou fakultu Univerzity Karlovy, odkud však v roce 1965 přešel na Střední průmyslovou školu chemickou v Praze. Vrhł se samozřejmě i na ochotnické divadlo a pak už to šlo rychle.

V Červeném Kostelci si zahrál řadu rolí, získal za ně řadu ocenění. Hostoval i v Hronově a v Hradci Králové. Zkoušel i divadelní režii. Ale v pozici režiséra se necítil příliš dobře. Jeho veselému a neposednému naturelu spíš svědčily komediální role, ve kterých mohl vybit svou energii a použít smysl pro improvizaci, který ovšem nápo vědy přiváděl k šílenství. Činohra, opereta a muzikál, to byla jeho parketa, na které byl šťastný a kde ho diváci milovali a milují dodnes. Zajímavé je, že to však byla právě režie, která ho dovedla k metám nejvyšším. Když začal režírovat hru René Falleta v úpravě Alexandra Gregara *Zelňačka*, kde obsadil dvě hlavní role svými dlouholetými

partáky Jirkou Kubinou a Honzou Brožem, určitě myslel jen na to, aby byla legrace a divadlo mělo úspěch. To se mu podařilo dokonale. *Zelňačka* doputovala přes Východočeskou přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla v Červeném Kostelci a přes národní přehlídku FEMAD v Poděbradech až do svatostánku všech ochotnických divadelníků na Jiráskův Hronov a to v roce 2003.

Dále má za sebou spoustu organizátorských, konferenčních a moderátorských spanilých jízd do všech oblastí kultury. Jeho organizační talent našel uplatnění ve funkci člena rady VSVD Hradec Králové, jejímž aktivním členem byl v letech 2001 – 2015, a také jako předsedy divadelního spolku DS Na Tahu Červený Kostelec.

Stihnul toho do dnešního dne opravdu hodně a určitě své patronce Thálii udělal radost. A to ještě zdaleka nekončí. Sedmdesát pět let? Co to je pro dobře zavedeného a rozjetého herce? Vždyť to nejlepší ho určitě teprve čeká!

Na návrh Skupiny amatérských loutkářů

František DRAHOŇOVSKÝ, * 7. 10. 1925
*za celoživotní zásluhy
 o rozvoj ochotnického divadla,
 zejména loutkového*

František Drahoňovský je mnohaletým významným činovníkem na poli loutkového divadla, divadla dětského a dříve i dospělého. Vystudoval reálné gymnázium a Raisův učitelský ústav v Jičíně a po maturitách v letech 1944 a 1946 učil na několika ven-

kovských školách na Jičínsku. Po sňatku s kosteleckou rodačkou Libuší Šrůtkovou se přestěhoval do Lhoty u Červeného Kostelce a vyučoval na základních školách v České Čermné, Slatině n. Úpou, Náchodě a Červeném Kostelci. V letech 1966 až 1985 byl ředitelem základní školy ve Lhotě.

Už dříve se tu věnoval kultuře a osvětě. V r. 1954 založil osvětovou besedu a stal se jejím předsedou. Řídil obnovu divadelního sálu v obci a vedl dětský divadelní soubor (*Sůl nad zlato, Princezna Pampeliška, Stříbrná studánka* aj.). Byl také dlouholetým režisérem místního loutkářského souboru.

Stal se redaktorem krajského metodického listu Mladý loutkář (1960-1965), později vycházejícího pod názvem Mladá scéna (1965-1984). Soustředil kolem něho kolektiv významných spolupracovníků a s ním připravoval meto-

dické články k dětské tvořivé činnosti v oborech divadla (zejména kratší formy), loutkového divadla a uměleckého přednesu. Velmi využívané byly publikované texty určené k realizaci v dětských souborech. Zvláštní pozornost časopis věnoval loutkovému divadlu v mateřských školách. O metodický list byl velký zájem i mimo hranice kraje.

Kromě dětské tvořivosti se František Drahoňovský věnoval publikační činnosti v oboru pedagogiky (zejména o kultuře mateřské řeči a o rozvíjení čtenářských návyků u dětí) a regionalistiky. Redigoval amatérsky vydávaný zpravodaj Rodným krajem a sborníkovou edici Červenokostelecko. Přispíval do časopisů Komenský, Mladá scéna, Nový čas, psal i písničky a verše pro děti. V 80. letech po zákazu časopisu Rodným krajem se věnoval komponování a režijní přípravě vlastenecky laděných pořadů v podání dětí (*Domove, mám tě rád* 1983, *Květy pro rodnou zem* 1985, *Krásné je v míru žít* 1986, *Zemi krásné, zemi milované* 1988, *Kraj blízký mému srdci* 1989, *A to je ta krásná země* 1990).

Komise pro udělování Zlatého odznaku Josefa Kajetána Tyla návrhy schválila k 1. květnu 2016. (K udělování odznaku se v roce 2001 sdružily Svaz českých divadelních ochotníků, Volné sdružení východočeských divadelníků, Česká obec sokolská, TJ Orel (Orel ČR), Skupina amatérských loutkářů SČDO a Divadelní centrum Podbeskydí, v r. 2007 přistoupilo Občanské sdružení divadelních ochotníků.) Komise ocenila již přes 160 výrazných osobností české divadelní obce. Někteří sdružení posléze na členství rezignovala a dnes jsou v komisi sdruženy ČOS, SAL, SČDO a VSVD. Komise pracuje podle schváleného statutu a každoročně pořádá putovní výstavu Galerie nositelů Zlatého odznaku J. K. Tyla, jejíž vernisáž se koná vždy v ochotnické Měce, na Jiráskově Hronově, letos **v sobotu 30. 7. v 10.30 ve foyer Jiráskova divadla.**

LETEM SVĚTEM Z JIZERSKÉ OBLASTI

Proběhla přehlídka ochotnických souborů jizerské oblasti v Lomnici nad Popelkou (s postupem na Piknik Volyně) a Josefodolské divadelní jaro (postup na Krakonošův divadelní podzim). O těchto přehlídkách podrobněji jinde.

V Železném Brodě se v dubnu uskutečnil první ročník divadelního festivalu, pod názvem Shakespearovské slavnosti. Pořádání se ujalo Studio Hamlet v čele s Ivou Chaloupkovou a Zdislavou Bohuslavovou a zúčastnily se soubory nejen z libereckého kraje, ale pozvání přijal i soubor Mršt'a Pršt'a z Kouřimi, se skvělou hrou *Mnoho povyku pro nic*. Slavnosti proběhly v nově zrekonstruovaném venkovním areálu Kotelny na Poříčí. Vzhledem k počasí byla představení přesunuta dovnitř Kotelny. Ten-

to první ročník předznamenal výborný nápad pořadatelů, uskutečnit každé dva roky tzv. Divadelní open air festival Jizerské oblasti, který by byl vždy tematicky zaměřen k nějakému výročí, či události. Takže po letošním Shakespearovi by to v roce 2018 měly být Tylovy slavnosti. Vítány budou soubory, které mají v názvu J. K. Tyla a nebo mají v repertoáru jeho hru. Vítáme samozřejmě hosty i z jiných oblastí a krajů.

V letních měsících proběhne 22. ročník hudebně dramatického festivalu Lomnické kulturní léto, který zahájí domácí soubor premiérou *Muž sedmi sester*.

Soubor Vojan Desná – Mladá haluz se zúčastnil se *Zubatou stou* přehlídky Dospělí hrají dětem v Novém Boru a vybojoval si doporučení odborné poroty do užšího výběru na NP Popelka Rakovník. Tento soubor si s titulem *Úžasná svatba* přivezl z Pikniku Volyně cenu za herecký výkon Lukáše Frydrycha.

Tolik asi k dění v Jizerské oblasti. Krásné léto!

Vladka Koděusková

TERMÍNY DIVADELNÍCH PŘEHLÍDEK POŘÁDANÝCH IMPULSEM V ROCE 2017

ČERVENÝ KOSTELEC

16. – 19. února, Divadlo J. K. Tyla

Postupová přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla na celostátní přehlídce Divadelní Piknik Volyně

Uzávěrka přihlášek: 31. 10. 2016

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO

21. – 23. dubna, Sousedský dům

Postupová přehlídka venkovských divadelních souborů na celostátní přehlídce Krakonošův divadelní podzim

AUDIMAFOR

24. – 26. března

Divadlo DRAK, Hradec Králové

Postupová přehlídka na celostátní přehlídce Šrámkův Písek, Mladá scéna Ústí nad Orlicí a Wolkrův Prostějov.

DIVADELNÍ SETKÁNÍ

7. – 9. dubna 2017

Divadlo DRAK, Hradec Králové

Postupová loutkářská přehlídka souborů na celostátní přehlídce Loutkářská Chrudim
Postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů na celostátní přehlídce Dětská scéna

bylo...

Impuls Hradec Králové, Divadlo Jesličky Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2016

Krajská postupová přehlídka sólových recitátorů Královéhradeckého kraje
Divadlo Jesličky, Hradec Králové, 19. února 2016

34 účastníků

Lektorský sbor: Hana Kofránková, Lenka Chytilová, Jan Dvořák

Pamatuji si z mládí (což není zrovna předevčírem), že rozhlas při hlášení stavu vody na českých tocích používal termín **setrvalý stav**. Z vojny (rovněž již doba značně minulá) mi pak utkvěla v hlavě především nejobvyklejší věta dozorčího čehokoliv: **po dobu mé služby se nic zvláštního nestalo**. Byv podruhé za sebou členem lektorského sboru výše uvedené přehlídky, shledávám obě rčení vhodnými i pro situaci uměleckého přednesu v našem kraji. Stejně místo konání, stejný lektorský sbor, do značné míry stejný okruh vysílajících škol i samotných recitátorů. Lehce přes polovina účastníků (19 ze 34) z řad literárně dramatických oborů ZUŠ (úmyslně nepoužívám termín z řad studentů LDO ZUŠ, protože letos se ve III. kategorii jednalo ve dvou případech o pedagogy), naprostou většinu ostatních pak vyslaly čtyři střední školy, jejichž kantoři se víceméně pravidelně věnují motivaci studentů pro tuto zájmovou činnost. Jde o dvě hradecká gymnázia – Biskupské a První soukromé jazykové, Gymnázium a Střední odbornou školu pedagogickou Nová Paka a Gymnázium Dvůr Králové nad Labem. Potěšitelné, leč (vzhledem k celkovému počtu

středních škol v kraji) jen velmi, velmi částečně... A přitom se ukazuje, že tihle účastníci mohou pravidelně připravovaným a vystupujícím studentům ZUŠ velmi úspěšně „konkurovat“ - vždyť mezi oceněnými deseti recitátory mají své zástupce všechny výše uvedené čtyři školy!

A ještě k tomu „setrvalému stavu“: zatímco rozšíření počtu škol pravidelně vysílajících své studenty bychom určitě uvítali, v jiných oblastech na-

opak status quo v Královéhradeckém kraji pokládáme za velmi dobrý a úspěšný: jak dramaturgický výběr, tak vlastní prezentace textu byla tradičně na velmi dobré úrovni (až na výjimky, ale kde ty nenajdete...) a v mnoha případech jsme měli pocit skutečné osobní výpovědi a osobního zaujetí tématem i textem. Zdůvodnění výběru postupujících a čestnými uznáními oceněných recitátorů a rozboru jednotlivých výkonů byl vě-

Kateřina Prášilová, vítězka druhé kategorie (vpravo) s Monikou Němečkovou v představení Ušubraná, které rovněž je zařazeno do programu WP,
foto Jan Slaviček

nován závěrečný seminář a i zde se „nic zvláštního nestalo“ - i když šlo již o pozdní odpolední hodiny, naprostá většina účastníků vydržela a aktivně se zúčastnila.

Lektorský sbor se shodl na tomto verdiktu:

I. kategorie (do 17 let):

Postup:

Petr Matyáš Cibulka,

ZUŠ Střezina HK, J. H. Krchovský:

Nad jedním světem

Tereza Šimůnková,

ZUŠ Střezina HK,

Daniela Fischerová: Tetovač

Lukáš Marek,

Biskupské gymnázium BB, HK,

Jaroslav Seifert: Housle

Čestné uznání:

Anežka Hornychová,

Gymnázium Dvůr Králové n/L.,

Jiří Suchý: V Liliový ulici

II. kategorie (do 20 let):

Postup:

Vít Martinec, ZUŠ Střezina HK,

Petr Zelenka: Dabing street

Kateřina Prášilová, ZUŠ Jaroměř

Karel Jaroslav Obrátil: Inzerát zn.

„Toužím“

Čestné uznání:

Diana Holá, PSJG HK,

Saččidánand Agjéj: Cesta letadlem:

vysoký let

Jan Mikulášek, ZUŠ Trutnov

Stephen King: Osvícení

Radka Grohová, Gymnázium

a SOŠPg Nová Paka,

Daniil Charms: Pět boulí

III. kategorie (od 20 let):

Postup:

Karel Pešek, Hradec Králové,

Michail Bulgakov: O prospěšnosti

alkoholismu – Egyptská mumie

A co závěrem? Snad jen tohle: Přejme si, aby – kdyby byl příští rok setrvalý stav porušen a něco zvláštního se stalo - aby to bylo směrem žádoucím....

Jan Dvořák

Impuls Hradec Králové, Městské kulturní středisko a Divadelní soubor NA TAHU při MKS Červený Kostelec
a Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního přispění Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

ČERVENÝ KOSTELEC 2016

Divadlo J. K. Tyla 25. - 28. února 2016

Krajská postupová přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

Počet představení: 11, počet členů hrajících souborů: 174

Lektorský sbor: prof. Jan Císař (předseda), prof. František Laurin,
Jakub Korčák, Jaromír Vosecký, Regina Szymiková, Michal Zahálka

PROGRAM:

Pivovarská zahrádka při DS Erben Miletín

Štěpán Hak: VÁZÁNÍ KYTICE

Režie: Martin Hlavatý

U.F.O. Unie Ftipných Osobností

Jindřich Bartoš: DEN BLBEC

Režie: Jindřich Bartoš

Divadelní soubor LOS Libošovice

Vlastimil Peška: BABIČKA V TRENÝRKÁCH

Režie: Jiří Pošepný

Soubor Jiráskova divadla Hronov

Alois Jirásek: VOJNARKA

Režie: Ing. Miroslav Houštěk

DS Symposion Třebachovice pod Orebem

Miloslav Švandrlík: HODINA DUCHŮ

Režie: Jiřina Krtičková

DS Vrchlický Jaroměř

N. V. Gogol: ŽENITBA

Režie: Jan Sklenář

Vlastenecký Divadelní Spolek VLASTÍK Vrchlabí

Marie Šolcová, Ivo Farský: SYNOVÉ VELKÉ METALICE

Režie: Ivo Farský

Adivadlo Havlíčkův Brod

Milena Štráfeldová: OSAMĚLÉ VEČERY DORY N.

Režie: František Štibor

Divadlo Exil Pardubice

Friedrich Dürrenmatt: PLAY STRINDBERG

Dramaturgie a režie: Kateřina Prouzová

Divadlo Jesličky Josefa Tejkla, Hradec Králové

Yasmina Reza: BŮH MASAKRU

Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor Jirásek Nový Bydžov

Florimond Hervé / Henri Meilhac a Albert Milhaud: ALLELUJA,

SVATÁ NITUŠ!

Úprava a režie: Alexandr Gregar

mezinárodní nesoutěžní projekt **Hej, Slované**

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor **NOMINOVAL** na celostátní přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně:

Soubor Jiráskova divadla Hronov

Alois Jirásek: **VOJNARKA**

Režie: Ing. Miroslav Houštěk

Lektorský sbor **DOPORUČIL** na celostátní přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně:

Divadlo Jesličky Josefa Tejkle, Hradec Králové

Yasmina Reza: **BŮH MASA KRU**

Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor Jirásek Nový Bydžov

Florimond Hervé / Henri Meilhac a Albert Milhaud:

ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!

Režie: Alexandr Gregar

Lektorský sbor udělil

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

- **Štěpánu Hakovi**
za neotřelý náhled na významného miletinského rodáka v textu VÁZÁNÍ KYTICE
- **Veronice Půlpánové**
za herecký výkon v roli Kristýny v představení DEN BLBEC
- **Barboře Peškové**
za herecký výkon v roli Lucky v představení DEN BLBEC
- **Ivanu Krejčímu**
za scénu k inscenaci VOJNARKA
- **Evě Urbancové**
za herecký výkon v roli Agáty v představení ŽENITBA
- **Josefu Horáčkovi**
za herecký výkon v roli Podkolatova v představení ŽENITBA
- **Milanu Hrycíkovi**
za herecký výkon v roli Kočkareva v představení ŽENITBA
- **Ivaně Innertové**
za kostýmy k inscenaci ŽENITBA
- **Janu Sklenářovi a kolektivu divadelní techniky**
za scénu k inscenaci ŽENITBA
- **DS Vrchlický Jaroměř**
za hledání současných podob divadla
- **Aleši Dvořákovi**
za scénu k inscenaci PLAY STRINDBERG

CENY:

- **Lucii Peterkové**
za herecký výkon v roli Vojnarky v představení VOJNARKA
- **Pavlu Zuzkovi**
za herecký výkon v roli Jakuba Vojnara v představení VOJNARKA
- **Richardu Kašparovi**
za herecký výkon v roli Antonína Havla v představení VOJNARKA
- **Miroslavu Houšťkovi**
za režii inscenace hry A. Jiráskova VOJNARKA
- **Vlasteneckému Divadelnímu Spolku VLASTÍK Vrchlabí**
za osobitý přístup k událostem velikonočního pondělí na Zlatém návrší roku 1913 v Krkonoších v inscenaci SYNOVÉ VELKÉ METALICE
- **Lidě Honzové**
za titulní roli v představení OSAMĚLÉ VEČERY DORY N.
- **Alexandru Gregarovi**
za režii, dramaturgickou úpravu a scénografii inscenace hry ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!
- **Pavlině Strnkové a kolektivu souboru**
za kostýmy k inscenaci hry ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!
- **Miroslavu Vobořilovi a Petru Prouzovi**
za hudební nastudování a aranžmá inscenace hry ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!
- **Pavlině Strnkové**
za herecký a pěvecký výkon v roli Denisy de Flavigny v představení ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!
- **Petru Krulišovi**
za herecký a pěvecký výkon v roli Fernanda de Champlatreux v představení ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!

CENY ZA INSCENACI:

- **Souboru Jiráskova divadla Hronov**
za inscenaci hry Aloise Jiráskova **VOJNARKA**, režie Ing. Miroslav Houštěk
- **Divadlu Jesličky Josefa Tejkle, Hradec Králové**
za inscenaci hry Yasminy Rezy **BŮH MASA KRU**, režie Josef Jan Kopecký
- **Divadelnímu spolku Jirásek Nový Bydžov**
za inscenaci hry **ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!** autorů Florimond Hervé / Henri Meilhac a Albert Milhaud v úpravě a režii Alexandra Gregara

Bůh masakru

Vojnarka

KOSTELEC ZAČASTÉ AUTORSKÝ

Nebylo všechno divadlo v Červeném Kostelci úžasné, tak to ostatně není nikdy na žádné přehlídce. Bezpochyby obdivuhodnou vlastností většiny kosteleckého programu byl ale fakt, že se východočeští divadelníci zpravidla nevzdávají snadnými, osvědčenými cestami. K vidění tak byly inscenace ryze autorských textů, autorské adaptace a dramatizace či pokusy o inscenování tvarů a předloh krajně nesnadných.

V jistém smyslu (a nikoliv v hanlivém smyslu) nejobyčejnější tak byla tentokrát inscenace jindy experimentujícího Josefa Jana Kopeckého, který s herecky skvěle disponovanou čtveřicí z hradeckých Jeslíček nazkoušel známou konverzační komedii Yasminy Rezy **Bůh masakru**. Je to inscenace zdatně postavená, velice dobře hraná, s půvabně minimalistickým výtvarným řešením s dominujícími lustry, které – zavěšené neprakticky nízko – brání v hovoru čtveřici postav sedících kolem konfe-

renčního stolku. Výsledkem je zábavná podívaná, která výrazně staví na nesporném půvabu textu.

Inscenací, která „obyčejně“ interpretuje text, byla i Jiráskova **Vojnarka** v provedení hronovského souboru. Její režisér Miroslav Houštek v programu píše o „službě autorovi“, ale pozor: to neznámá, že by se nutně držel každého autorova slova a přání (ostatně i kdyby režisér pečlivě realizoval každou autorovu scénickou poznámku, pořád ještě půjde o svébytnou interpretaci a svébytnou režii – podobu inscenace totiž do textových pokynů zapsat nelze). Důmyslně (jistě i za dramaturgické spolupráce fundované kritičky Radmily Hrdinové) jej upravuje a krátí tak, aby především zapůsobil klíčový konflikt hry – a ten, jak hronovská inscenace (i díky silným hereckým výkonům v čele s Lucií Peterkovou v titulní roli) dokázala, je stále živý. To je možná patrné i z toho, že na volyňské přehlídce se **Vojnarka** objevila hned ve dvou provedeních a aktuálně se zkouší ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti. Zkrátka, Hronovským díky za zážitek i za předvedení, že Jirásek může mít co říct i k dnešku.

Lída Honzová v inscenaci Osamělé večery Dory N

Ženitba, Eva Urbancová (Agáta) a Jarča Bimanová (Tekla)

Odvahu a pružnost prokázal libošovický soubor vedený Jiřím Pošepným, který na poslední chvíli zaskočil se svou inscenací Peškovy **Babičky v trenýrkách**. Inscenace je to barvitá, sytá, s několika skvělými hereckými typy, ale vinou nešikovné předlohy, které se (v rozporu s žánrovými předpoklady převlekové frašky) nedaří tvořit humor z logického jednání postav jednajících pod tlakem, a tak si naopak pomáhá nelogičnostmi, výstřednostmi a svádí k estrádnímu pitvoření. Je to škoda: jinak evidentně zdatný soubor si před sebe položil překážku už volbou titulu.

Jiný nesnadný úkol si vzala herečka Ludmila Honzová s režisérem Františkem Štiborem v podobě celovečerního monodramatu Mileny Štráfeldové **Osamělé večery Dory N.** Původně rozhlasový monolog dcery Boženy Němcové nestrhává dramatickem, spíše chce vyprávět o životě a komplikované duši. Ludmila Honzová je pro takové vyprávění zdatnou interpretkou, charizmatickou vypravěčkou, která umí držet výraz a poradí si i s nástrahami jen zdánlivě komorního jeviště, které vzniklo v kosteleckém kině.

Alleluja, svatá Nituš!
Pavčina Strnková jako Nituška

Ani jaroměřský soubor nepřistoupil ke své zvolené látce – totiž ke Gogolově **Ženitbě** – tak, jak by to bylo neočekávatelnější a nejsnazší. K režii si přizval herce Klicperova divadla Jana Sklenáře, ten si povolal další výrazné spolupracovníky (mj. skvělého autora scénické hudby Davida Smečku) a společně vytvořili **Ženitbu** jako velké rozmáchlé plátno s mohutnou scénou, kabaretními vstupy padlých žen a řadou odboček a vymyšleností. Bezsporně obdivuhodný počin, jenže na jevišti působí tak nějak zvláště vykonstruovaně – a i přes zdatné obsazení hlavních rolí se někam vytrácí jakási základní komediálnost.

Ještě autorštěji zacházel se svou předlohou soubor z Nového Bydžova, který v režii Saši Gregara připravil adaptaci slavné *Mam'zelle Nitouche* pod názvem **Alleluja, svatá Nituš!** V programu se inscenace tituluje skromně jako „úsporná verze výpravné operety“, ale zrovna úsporně nepůsobí – jen na jevišti vidíme dobrou čtyřicítku účinkujících, a výpravných kostýmů (včetně vzorných uniforem) je tu dokonce ještě víc. Ty by samy o sobě ale nebyly nic platné, kdyby se k nim nepřidal důvtipný přepis (využívající i úpravu Oldřicha Nového a adaptaci Honzy Dvořáka), řada ohromně divadelních nápadů kouzlicích s náznakovou scénou a především několik vynikajících herecko-pěveckých výkonů. Výsledkem je skvostná pocta operetě a zároveň jeden z nejpříjemnějších zážitků přehlídky.

Principálka pardubického Exilu Kateřina Prouzová sáhla po Dürrenmattově proslulém **Play Strindberg**, ovšem dost významně do něj autorsky zasáhla. (Jen tak na okraj si dovoluji podotknout, že z hlediska autorskoprávní praxe by měl v ideálním případě jakékoliv úpravy jdoucí nad obvyklou míru dramaturgických škrtů schválit autor či jeho agentura – koupě licence sama o sobě neopravňuje dělat s textem úplně cokoliv.) Do hry postavené na ne zcela realistických úsečných dialozích, umísťující psychologický souboj manželského páru do boxerského ringu, připsala režisérka zcižující rámec založený (pokud jsem to správně pochopil) na tezi, že celý život je hra, kterou hrajeme mnohdy zcela bezohledně s cílem vyhrát. Patrná je tu sympatická potřeba vyjádřit se k problémům života v moderním světě (včetně byznysu, internetu, globalizace atp.), ovšem mně osobně onen rámec přestal záhy říkat něco zřetelně nového – a místo toho ubíral plochu a sílu oně základní rovině. Vzhledem ke zkušeným hráčům Janě Tiché a Aleši Dvořákovi v rolích Alice a Edgara mi to přišlo skoro líto, byl bych si s obyčejným Dürrenmattem v jejich podání vystačil. Přesto se mi pardubický **Play Strindberg** jeví přinejmenším jako obrovsky cenný pokus.

S třebechovickým Symposionem připravila Jiřina Krtičková vlastní dramatizaci známých Švandrlíkových hororových povídek pod názvem **Hodina duchů**. Některé povídky se podařilo zdivadelnit slušně, některé tak nějak proplují bez skutečného napětí a pointy – a celek je příjemný, leč jaksí nevzrušivý. Konec konců, s hrůzou – ba i s hrůzou komediální – bývá v divadle potíž přinejmenším

od masového rozšíření filmu. Nic to ale nemění na tom, že energie a jevištní přítomnost Třebechovických je nesmírně přitažlivá. Přesuneme-li se od dramatizací k ryze autorskému divadlu: Jindřich Bartoš coby autor a zároveň (ve spolupráci s Veronikou Půlpánovou) i jako režisér připravil s týnišťskou Unií fítných osobností další svěží kousek generačního komediálního divadla nazvaný **Den blbec**. Oproti loňskému kabaretu na vztahová témata se tu potkáváme s pokusem vybudovat celistvější tvar – vypráví příběh jednoho dne, během kterého hlavní hrdina dojíždí na momentální indispozici svého anděla strážného. Text by si zasloužil pečlivější, provázanější kompozici, ale rozhodně mu nelze upřít vtip a schopnost postřehnout paradoxy života.

Vrchlabští s autorem a režisérem Ivem Farským sáhli po lokálním námětu a vracejí se ke skutečnému příběhu o tragické smrti Hanče a Vrbaty – vracejí se k němu s humorem, notnou dávkou mystifikace a sympatickou, jaksí nespoutanou energií. Kdyby se člověk na výsledek nazvaný **Synové velké metalice** chtěl dívat přísně, asi by našel nemálo much, ale možná je lepší se na něj přísně nedívat.

Ještě lokálnější téma si vzal autor Štěpán Hak s miletínskou Pivovarskou zahrádkou: samotného K. J. Erbeny. Vznik inscenace **Vázání kytice** byl sice podle všeho veden snahou vzdát slavnému rodákovi poctu, osobně jsem si ale nebyl tak docela jistý, co se vlastně chce touhle historkou o literátově zakázaném vztahu se ženou nejlepšího přítele a jeho neslavné roli v katastrofálním požáru města říct. Inscenace, která citlivě slouží textu, by si zasloužila dynamizovat, ovšem jako svébytný literárně-divadelní pokus si bezesporu zaslouží uznání. Mimo jiné i proto, že rozhodně nepostupuje nejsnazší možnou cestou.

Michal Zahálka

SAŠO, KLOBOUK DOLŮ!

V Červeném Kostelci jsme měli možnost zhlédnout divadelní představení **Alleluja, svatá Nituš!** od divadelního spolku Jirásek Nový Bydžov. Byla to úsporná verze výpravné operety Mam'zelle Nitouche v překladu Oldřicha Nového a v dramaturgické úpravě, scénografii a režii Alexandra Gregara. Z představení jsme byli nadšeni. Jednoduchá a variabilní scéna, výborné hudební aranžmá, živá hudba na jevišti, organista místo na varhany hrál na bicí, pěvecké i herecké výkony vyvážené, ze všech vyzařovala radost z tvůrčí práce, prostě paráda. Sašo, klobouk dolů, jak bylo vše dokonale promyšlené, mělo to spád, žádná hluchá místa, zásluhou rychlých přestaveb scény, dokonce i děkovačka byla dobře narežirovaná. Ocenili jsme, když se Jiří Vacek v roli majora chopil houslí a v zá-

Alleluja, svatá Nituš!
Saša Gregar zaskočil v roli Loriota

věrečné písní doprovodil svojí hrou Pavlínou Strnkovou – Denisu alias Nitušku. Mimochodem, zpívala výborně. Byl to pro nás takový zážitek, že jsme se s ním museli podělit i se čtenáři Hromady.

Oba, Šurka i já, máme k Nitušce zvláštní vztah. Za prvé - můj otec hrál také na varhany jako Célestin, za druhé - Jiří Letenský, herec a dlouhodobý druh Naděždy Chalupové, maminky mé ženy Šurky, hrál Célestina - Floridora v Redutě v Brně. Svou roli dokázal odříkat ještě po letech zpaměti. Nituška byla jeho srdeční záležitost. Když se dověděl, že tuto operetu nastudoval ochotnický soubor v Hořicích, prohlásil: „Ještě než umřu, bych rád viděl Nitušku v podání ochotníků z Hořic.“ Máme totiž chaloupku v Lukavci u Hořic, na které jsme vždy společně trávili letní prázdniny a dovolenou. V místním hostinci Nitušku se hráli hoříčtí ochotníci při příležitosti sjezdu rodáků 3. 7. 2004, v tu dobu u nás byla na návštěvě dcera Jiřího Letenského Gita Fuchsová s manželem. Přiletěla k nám z Los Angeles, kde v tu dobu pracovala jako generální konzul. Chtěla s tatínkem oslavit jeho narozeniny, tehdy byl již Jiří Letenský na kyslíku, měl astma a do hospody Lucerna jsme ho museli dovést na invalidním vozíku, o pár dnů později, 19. července, oslavil Jura narozeniny - a 22. 7. zemřel. Jeho sen se splnil.

Vašek a Šurka Novotní z Chrudimi

Program přehlídky uzavřel nesoutěžní divadelní projekt **HEJ SLOVANÉ**, který inicioval a organizoval Vlastimil Klepáček a v němž se spojily soubory z Červeného Kostelce, slovenského Lučence a polského Żabkowice Śląskie (o projektu psal Vlasta Klepáček v Divadelní Hromadě LXXII podzim-zima 2015).

Foto Ivo Mičkal

Impuls Hradec Králové, Divadelní soubor Erben a Město Miletín, Volné sdružení východočeských divadelníků
za finančního příspěvku Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO 2016

XIV. východočeská přehlídka venkovských divadelních souborů
s postupem na národní přehlídce Krakonošův divadelní podzim
ve Vysokém nad Jizerou

Miletín, Sousedský dům, 18. – 20. března 2016

Lektorský sbor: prof. František Laurin, Alexandr Gregar, Jaromír Vosecký

Počet představení: 8+1 nesoutěžní, počet účastníků 125

PROGRAM:

DS MASKA při TJ Sokol Česká Skalice

Jiří Teper: O MALÉ HASTRMANCE

Režie: Petr Škrdla

Divadelní ochotnický spolek Ochotní Smiřice

Lucie Prouzová na motivy Maryši bratří Mrštíků:

MARUŠA ANEB Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ

Režie: Lucie Prouzová

LOVČÍČTÍ OCHOtNÍCI, Lovčice

N. V. Gogol: REVIZOR

Režie: Vladimír Beňo

DS Korálka Dětenice

Bořivoj Zeman, František Vlček st.:

ŠÍLENĚ SMUTNÁ PRINCEZNA

Režie: Iveta Vališková

Divadlo Opatovice

Eugène Ionesco: PLEŠATÁ ZPĚVAČKA

Režie: Michala Faltová, Václav Falta

DS Maska při TJ Sokol Česká Skalice

Michaela Doleželová a Roman Venc: GAME OVER

Režie: Adéla Koncošová

Divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí

Michael Cooney: HABAĎŮRA

Režie: Irena Kozáková

Divadelní spolek Obědovice

Pavel Novák: DOMÁCÍ ZABÍJAČKA

Režie: Pavel Novák

DS Zdobničan Vamberk - nesoutěžní

Agatha Christie: DESET MALÝCH ČERNOUŠKŮ

Úprava a režie: Alexandr Gregar

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor na Krakonošův divadelní podzim

NOMINOVAL

Divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí

Michael Cooney: HABAĎŮRA

Režie: Irena Kozáková

DOPORUČIL

Divadlo Opatovice – Občanská beseda v Opatovicích nad Labem

Eugène Ionesco: PLEŠATÁ ZPĚVAČKA

Režie: Michala Faltová, Václav Falta

Divadelní ochotnický spolek OCHOS Smiřice

Lucie Prouzová na motivy Maryši bratří Mrštíků:

MARUŠA ANEB Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ

Režie: Lucie Prouzová

Lektorský sbor dále udělil

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

• Evě Schwarzové

za roli Hasrmanky v inscenaci hry
O MALÉ HASTRMANCE

• Lucii Syrovátkové

za roli Malé hasrmanky v inscenaci hry
O MALÉ HASTRMANCE

• Petru Hlušíčkovi

za roli Dostála v inscenaci hry MARUŠA
ANEK Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ

• Tereze Tomkové

za roli Marušky v inscenaci hry MARUŠA
ANEK Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ

• Lucii Prouzové

za scénu, kostýmy a režii inscenace hry MARUŠA
ANEK Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ

• Vladimíru Beňovi

za úpravu, hudbu a režii inscenace hry REVIZOR

• Ivetě Vališkové

za režii inscenace hry ŠÍLENĚ SMUTNÁ PRINCEZNA

• Zuzaně Jarošové

za roli Princezny v inscenaci hry ŠÍLENĚ SMUTNÁ
PRINCEZNA

• Michale a Václavu Faltovým

za režii inscenace hry PLEŠATÁ ZPĚVAČKA

- **Jaromíru Křížovi**
za roli Philippa Gassion v inscenaci hry GAME OVER
- **Jaroslavě Chaloupkové**
za roli Mrs. Cowperové v inscenaci hry HABAŽŮRA
- **Daně Vikové**
za roli Lindy Swanové v inscenaci hry HABAŽŮRA
- **Viktoru Maláčovi**
za roli Řezníka Dršťky v inscenaci hry DOMÁCÍ ZABÍJAČKA
- **Evě Karové**
za roli Haničky Lakotové v inscenaci hry DOMÁCÍ ZABÍJAČKA
- **Monice Petrovické**
za roli Selky Lakotové v inscenaci hry DOMÁCÍ ZABÍJAČKA
- **Pavlu Novákovi**
za roli Sedláka Lakoty v inscenaci hry DOMÁCÍ ZABÍJAČKA a za autorský podíl na rozvíjení amatérského divadla v Obědovicích

CENY:

- **Pavlu Petrovickému**
za roli Hejtmana v inscenaci hry REVIZOR
- **Ladě Vackové**
za roli Emílie Gassion v inscenaci hry GAME OVER
- **Aleši Kučerovi**
za roli Mr. Erica Swana v inscenaci hry HABAŽŮRA
- **Jiřímu Žemličkovi**
za roli Normana Bassetta v inscenaci hry HABAŽŮRA
- **Zdeňku Machovi**
za roli Mr. Jenkinse v inscenaci hry HABAŽŮRA
- **Ireně Kozákové**
za režii inscenace hry HABAŽŮRA

ČESTNÉ UZNÁNÍ ZA INSCENACI:

- **Divadlo Opatovice**
– Občanská beseda v Opatovicích nad Labem
Eugène Ionesco: **PLEŠATÁ ZPĚVAČKA**
Režie: Michala Faltová, Václav Falta
- **Divadelní ochotnický spolek Ochros Smiřice**
Lucie Prouzová na motivy Maryši bratří Mrštíků:
MARUŠA ANEB Z OHRYZKU ŠTRŮDL NEUDEĽÁŠ
Režie: Lucie Prouzová

CENA ZA INSCENACI:

- **Divadelní soubor J. K. Tyl Meziměstí**
Michael Cooney: **HABAŽŮRA**
Režie: Irena Kozáková

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ MODLITBIČKY

Divadelní jaro v Miletíně (už po čtrnácté) si přispíšilo, konalo se přesně v posledních letošních zimních dnech. Dříve účastníky tohoto ochotnického setkávání venkovských souborů (a dobře naladěné pořadatele) vítávaly i rozkvetlé magnolie a lísky, na dvorku Sousedského domu se již zelenal stromek zasazený před lety profesory Laurinem a Císařem. Daří se mu dobře (tomu stromku), stejně jako se dařilo i divadlu. Venku sice zatím zima, ale místní diváci, byť ve skromném počtu, plnili sál, kde hřála kamna i pěkné komedie. Přihlíželi jim i mnozí členové vystupujících souborů, jimž se miletínské setkání stalo jakousi tradiční divadelnickou Mekkou.

V pátek 18. března se představil Divadelní soubor MASKA při TJ Sokol Česká Skalice s hrou Jiřího Tepera **O malé hastrmance** (režie Petr Škrdla). Příjemně rozehrál v rámci svých hereckých a režijních zkušeností pohádku podle příběhů malých mořských víl a rusalek. Poté nabídl Divadelní ochotnický spolek OCHOS Smiřice svérázné zpracování *Maryši bratří Mrštíků* pod názvem **Maruša aneb z ohryzku štrůdl neuděláš**, které se souborem nastudovala studentka JAMU Lucie Prouzová. Soubor přistoupil na velmi netradiční pojetí, osobitý výklad i nové motivace čerpající z klasického dramatu. Inscenaci uvedl jako „vesnickou komedii o milostném trojúhelníku“, jablky se na jevišti nešetřilo a Vávra bídne zahynul otráveným štrůdlem. Režisérka předpokládala, že hru, kterou se k inscenaci inspirovala, publikum dobře zná. Pokud tápalo, energické a výrazově bohaté herectví ho odměnilo příjemným divadelním zážitkem, za který ho porota doporučila na Krakonošův divadelní podzim. Rovněž divadelníci z Lovčic, LOVČIČTÍ OCHOTNÍCI vedení režisérem Vladimírem Beňo se pokusili podívat na Gogolova **Revizora** po svém, režisér hru rozkošatil rozsáhlým úvodem, doplnil písně a upravil texty pro velké obsazení - Lovčice mají cca 800 obyvatel a na jevišti jich bylo notné procento. Režisér v sobě nezapřel pedagoga - jeho

DOS OCHOS Smiřice, Maruša aneb...,
zleva Pavel Bednář a Petr Hlušička

Divadlo Opatovice, *Plešatá zpěvačka*,
zleva Michala Faltová, Jan Jetmar a Barbora Víšková

DS Obědovice, *Domácí zabíjačka*, zleva Pavel Novák,
Monika Petrovická, Eva Karová, Viktor Maláč

adaptace *Revizora* měla i osvětové a vzdělávací prvky, skvělý byl Hejtman, kterého hrál Pavel Petrovický.

Sobotní dopoledne 19. března patřilo Divadelnímu souboru KORÁLKA Dětenice, který se pokusil o adaptaci filmové pohádky Bořivoje Zemana **Šíleně smutná princezna**. Manžele Vališkovy a jejich dětenické svěřence potkáváme v Miletíně pravidelně již několik let. Režisérka Iveta Vališková v obci se známým zámekem a stylovou hospodou neúnavně pokouší Thalii, především výcvikem mladých divadelníků. Rok od roku se pokouší o stále zajímavější práci, byť v úrovni nejzákladnější. Práce Vališkových je stále bojem o prostor, výraz a dramatické jednání, ale na místě nestojí. Zcela z jiného soudku bylo představení Divadla Opatovice s inscenací hry Eugène Ionesca **Plešatá zpěvačka**, kterou nastudovali Michala Faltová a Václav Falta se svými mladými svěřenci - jako výsledek divadelní výchovy, o níž v Opatovicích usilují. Soubor známe i z předchozích produkcí, např. s Alešem Dvořákem či hostujícím J.J. Kopeckým, např. loni byla skvělá inscenace *Dabing Street*, před tím i *Měsíční běs*... V *Plešaté zpěvačce* se představil soubor jiný - inscenace absurdní Ionescovy grotesky, byť trochu v „recitačním“ duchu a s nejednoznačným vyzněním, byla příležitostí pro dobré a přesvědčivé výkony obou Faltových i jejich mladých spoluhráčů. Za to ji porota ocenila čestným uznáním a doporučením na Krakonošův divadelní podzim.

V sobotu se podruhé v Miletíně představil DS Maska při TJ Sokol Česká Skalice, tentokrát v jiném obsazení a jiném světle. Čtyřka českoskalických herců s debutující režisérkou Adélou Koncošovou si vybrala k potěšení svému i diváků hru Michaely Doleželové a Romana Vencla, protagonistů skvělého profesionálního souboru s názvem Do houslí. Jejich hra **Game over** by mohla být klidně považována za dílko některého ze současných francouzských či anglických komediografů z rodu Cooneyů či Barbiera, ostatně odehrává se v současné Paříži. Soubor stvořil dílko, které baví, především hereckými výkony

Lady Vackové a Jaromíra Kříže. A sobotní večer pak patřil Divadelnímu souboru J. K. Tyl Meziměstí a jeho inscenaci hry Michaela Cooneyho **Habadůra** v režii Ireny Kozákové. Noticka v programu, že půjde o komediální mumraj nečekaných situací a ztřeštěných záměn nelhala, ostatně soubor má s podobným žánrem zkušenosti. Loňská inscenace *Peklo v hotelu Westminster* se opírala především o skvělý výkon Aleše Kučery, v *Habadůře* se k němu souměřitelně a s vervou přidali i Jiří Žemlička a Zdeněk Mach (všichni tři získali Cenu za herecký výkon), ale i ostatní. Představení mělo notnou dávku humoru, báječný timing, tak jak se na konverzačku tohoto typu sluší. Režisérka si poradila s množstvím dramatických situací, které měly logiku a spád, meziměstští nenechali publikum ani vydechnout. Cena za inscenaci a nominace do Vysokého nad Jizerou je proto neminula.

Nedělní dopoledne uzavřelo soutěžní program představením Divadelního spolku z Obědovic (270 obyvatel), který se v Miletíně představil poprvé. Předvedl komedii svého autora a režiséra Pavla Nováka **Domácí zabíjačka**, o tom, zda falešná tetička je horší než falešná svičková. Soubor, který svou činnost obnovil v roce 2004, má už za sebou několik inscenací komediálního žánru, kterými zřejmě dobře baví své publikum. I v Miletíně byl jako doma. Líbily se především herecké výkony téměř „círmanovského“ stylu, všichni hráli uvolněně a s energií.

Čas před vyhlášením výsledků a závěrečným slovem prof. Františka Laurina si účastníci přehlídky užili představením DS Zdobničan z Vamberka, který mimo soutěž uvedl inscenaci hry Agathy Christie **A pak už tam nezbyl ani jeden** (*Deset malých černoušků*). Oceněným blahopřejeme a souboru s Meziměstí už dnes držíme palce při uvedení *Habadůry* na Krakonošově divadelním podzimu 2016.

-sg-

TAK JSME BYLI ZASE V MILETÍNĚ, UŽ PO OSMÉ

Takže se dá říci téměř domácí scéna, domácí prostředí. Byli jsme dokonce už na prvním ročníku. To se tehdy na sále ještě topilo kamny v rohu, hořické trubičky byly zdarma v neomezeném množství na každém stole, prof. Laurin ještě nebyl šedivý a já měl o 10 kg méně. Oni začínali a my také. Ne, že bychom se s pořadateli pravidelně objímali, ale pokaždé je příjezd a pobyt takový pohodový. Pozdravíte známé, v baru si dáte místní pivo (já ne, mně nechutná, sorry...) a máte z toho dobrý pocit. Vždy se do Miletína zkrátka těšíme. Polovina z nás jezdí na dvě noci a druhá půlka přijede na noc jednu. Většinou i spíme. Tedy pokud nechytíme konkurenční soubor, který se nás v rámci nekalého vyřazení z boje snaží večer opít a ráno se se škodolibým úsměvem jde podívat, jestli se po té noční kalbě budeme schopni postavit na jevišti. Ale protože jsme herci, tak i s opicí na zádech se umíme s touto nekalostí soupeřů vypořádat. To se ale nestalo letos, ale před několika lety. Od té doby jsme zmoudřeli a večer před hraním nepijeme (tedy alespoň to tak říkáme doma).

Obdobně probíhal i letošní ročník. Myslím tu pohodu. Nezaznamenal jsem nějaký pořadatelský zádrhel, mají to za ta léta zmačnuté. Ale abych jen nechválil. Něco malého by se našlo. Třeba strava, ubytování a termín přehlídky. Ale nevím, jestli je s tím pořadatel při nejlepší vůli vůbec schopen něco udělat. Strava je dobrá, ale ne pohodová. Narvaná hospoda, spěch a shon. Rychle tam, rychle zpět. Naházet jídlo do sebe a už běžte pryč, aby si mohli sednout další.

DS J. K. Tyl Meziměstí, Habaďůra,
zleva Aleš Kučera a Jiří Žemlička

DS J. K. Tyl Meziměstí, Habaďůra, zleva Jana Smrčková,
Aleš Kučera, Zdeněk Šimek, Jiří Žemlička a Luboš Umlauf

A přitom jsme asi 600 m od divadla našli prázdnou hospodu, kde jsme měli vynikající svíčkovou. Co takhle soubory, které netlačí čas, poslat i tam? Hospodě pod divadlem by se ulevilo a byla by větší pohoda. A co se týče ubytování, je to kapitola sama o sobě. Holt možnosti jsou v Miletíně omezené. S tím se nedá nic dělat. Studený březnový termín nám bohužel vyřadil ubytování v chatkách v kempu. Naštěstí nás zachránili skauti, u nichž jsme mohli být v trochu vytápěných prostorách. A přitom je v Miletíně krásná velká ubytovna celníků. Ale tam jsme bohužel už po několikaletém ubytování neuspěli. A zmiňovaný termín? Studený březen místo teplejšího dubna. Pokud jedete na přehlídku jen zahrát a hned domů, tak je to asi jedno, ale pokud jste tam 3 dny, tak vám i na počasí záleží. Dát si snídani ráno venku, nebo si večer posedět na zahrádce u pivka na konci dubna jde. V březnu však ne. Ke změně termínu asi důvod byl. Slyšel jsem, že to bylo kvůli předpokládané větší návštěvnosti. Když bude zima, diváci přijdou. Ale měl jsem pocit, že tato strategie bohužel nevyšla. Divácká návštěvnost je v Miletíně stejná jak v březnu, tak v dubnu. Malá. Holt lidi do divadla nechodí. To ale není problém miletínských pořadatelů. To je problém všude.

Nerad bych, aby to vypadalo, že si stěžuji a nadávám na pořadatele. To určitě ne! Jak jsem psal výše, tak do Miletína jezdíme rádi, je to prima přehlídka a pokaždé se tam těšíme. A pokud dopadnete u poroty jako my letos, tak určitě nebudete nadávat, že?

*Za DS J. K. Tyl Meziměstí
se opět do Miletína těší Jan Kašpar
foto Martin Hlaváček*

Impuls Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků ve spolupráci s Divadlem DRAK, s finanční podporou Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a Města Hradec Králové

AUDIMAFOR 2016

Postupové přehlídka na celostátní přehlídky Šrámkův Písek,
Mladá scéna Ústí nad Orlicí a Wolkrův Prostějov.
1. - 3. dubna 2016, Divadlo Drak, Hradec Králové

Lektorský sbor: prof. Jan Císař, Alena Zemančíková,
Tomáš Žižka, Vladimír Hulec, Michal Zahálka

Počet představení: 12 + nesoutěžní projekt, počet členů hrajících souborů: 110

PROGRAM:

HAWADRAMA, při LDO ZUŠ Havlíčkova,

Pardubice, autorské vystoupení s. HAWADRAMA
VAŠE MÝDLO, PANE ANEB MÍRNĚ SKANDÁLNÍ
STORY...

II. stupeň LDO ZUŠ Střezina, Hradec Králové

Jindřich Tošner: LÁSKOLAMY

PUTOVÁNÍ S JANEM AMOSEM (nesoutěžní projekt)

Divadelní přehlídka inspirovaná životem, dílem a dobou Jana
Amose Komenského.

DREJG Náchod

F.A.U.S.T.U.D.Y.

Studio Šrámkova domu Sobotka

A. A. Milne: NÁŠ PŮ

Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Božena Němcová: O DVANÁCTI MĚSÍČKÁCH

D.R.E.D. Náchodsko/Kladsko/Pražsko

Ondřej Pumr: JAKO BYCH SNĚDL OČI

Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí

Ivan Wernisch: WERNISCHÁŽ

Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Soubor podle lidové poezie: UŠUBRANÁ

DS Vrchlický Jaroměř, Josef Horáček

Rike Reinigerová: BOXER

Ted', nádech a let' Pardubice/ Praha

SLEPICE NENÍ PTÁK, UKRAJINA NENÍ CIZINA

Triarius

DIALOG

Divadlo Tří

Tomáš Novotný: QUEENSLAND

VÝSLEDKY

Lektorský sbor udělil **CENY:**

- **za divadelní událost projektu**
PUTOVÁNÍ S JANEM AMOSEM
- **Pavle a Karlu Šefrnovým**
za hudbu v projektu PUTOVÁNÍ S JANEM AMOSEM
- **souboru DREJG Náchod**
za práci s tématem v inscenaci F.A.U.S.T.U.D.Y.,
režie: Štěpán Macura

• **Studiu Šrámkova domu Sobotka**

za herectví v inscenaci NÁŠ PŮ, režie: Lada Blažejová

• **Ondřeji Pumrovi**

za práci s objekty na jevišti v inscenaci JAKO BYCH
SNĚDL OČI

• **souboru Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí n/O.**

za průzkum poetiky IW v inscenaci WERNISCHÁŽ,
režie: Lenka Janyšová a kol

• **souboru Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka,**

Jaroměř za rafinované zacházení s lidovou slovesnos-
tí v inscenaci UŠUBRANÁ, režie: Jarka Holasová a
soubor

• **Monice Němečkové a Kateřině Prášilové**

za herectví v inscenaci UŠUBRANÁ

• **Josefu Horáčkovi**

za herectví v inscenaci BOXER

• **souboru Ted', nádech a let' Pardubice/ Praha**

za divadlo dokument SLEPICE NENÍ PTÁK, UKRAJI-
NA NENÍ CIZINA, režie: David Zelinka

• **Divadlu Tří**

za komedii QUEENSLAND

Lektorský sbor **DOPORUČIL**

na WOLKRŮV PROSTĚJOV

a udělil cenu za inscenaci Děvčátka a slečny,
ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Soubor podle lidové poezie: UŠUBRANÁ

Dramatizace, úprava, režie: Jarka Holasová a soubor

na MLADOU SCÉNU

a udělil čestné uznání za inscenaci

Studio Šrámkova domu Sobotka

A. A. Milne: NÁŠ PŮ

Dramatizace, úprava: Lada Blažejová a kolektiv,
režie: Lada Blažejová

Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí nad Orlicí

Ivan Wernisch: WERNISCHÁŽ, Dramatizace, úprava:
Lenka Janyšová, režie: L. Janyšová a kol.

na ŠRÁMKŮV PÍSEK**a udělil cenu za inscenaci****Ted', nádech a leť Pardubice/ Praha****SLEPICE NENÍ PTÁK, UKRAJINA NENÍ CIZINA**

David Zelinka a další, koláž textů a příběhů

Dramatizace, úprava, režie: David Zelinka

Děvčátko a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Soubor podle lidové poezie: UŠUBRANÁ

Dramatizace, úprava, režie: Jarka Holasová a soubor

Lektorský sbor **upozorní** programovou radu celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla **OTEVŘE-****NO Kolín** na autorské představení Lucie Haškové aJosefa Jana Kopeckého **DIALOG****Lektorský sbor udělil i zvláštní cenu poroty Baru****Q 10** s doporučením na všechny přehlídky.**NAD AUDIMAFOREM...**

Říkat něco zobecňujícího o Audimaforu, který je rozkročený mezi tři celostátní přehlídky a tedy i tři směry divadelní tvorby, které se potkat mohou, ale nemusí, se někdy zdá skoro nemožné: proto si dovolím jen přičinit pár slov k inscenacím chronologicky tak, jak nám je přehlídkový program nabízí.

Soubor HAWADRAMA z pardubické ZUŠ Havlíčkova nám v režii Petry Zahradníkové představil své kolektivně autorské dílo **Vaše mýdlo, pane aneb Mírně skandální story** – lehce muzikálovou frašku, která předestírá tajemné a zběsilé dění na jakémsi horském hotýlku. Kus je nejpůsobivější v mimořádně slibném začátku, který je velkolepou parodií na muzikálové číslo klasicky broadwayského střihu, co do konstrukce následné zápletky ale začíná poněkud pokulhávat a ve výsledku je sice nedlouhou a sympatickou, ale jaksi nevzrušivou montáží několika dějových pásem (včetně lehce satirické lobbistické linky).

Tereza Brandejsová a Karel Pešek z hradeckých Jeslíček představili krátké poetické pásmo textů Jindřicha Tošnera zvané **Láskolamy**, které s nimi režírovala Jiřina Krtíčková. Je to veskrze slušně udělaná, kultivovaná poetická chvílka, jen se (přinejmenším mně, přinejmenším při poslechu z jeviště) nezdálo, že by texty samy o sobě byly výrazněji nosné či objevné. Ale nic proti ničemu.

O velkolepém **Putování s Janem Amosem** píše jinde Alena Zemančíková, jistě nesmírně poutavě a podrobně. Proto si dovolím jen konstatovat svůj velký obdiv k tomuto výpravnému, rozsáhlému počínu – mám z něj jeden z nejsilnějších zážitků za dlouhou, dlouhou dobu, za což patří Hance Voříškové i ostatním hluboká poklona.

Sobotní program zahájil náhodský DREJG způsobem, který už se od Štěpána Macury a jeho spolupracovníků/studentů tak nějak očekává: velkým literárním mýtem nahlíženým v až nepřehledném množství úhlů, zpracovaným podle všeho velice demokraticky. Mýtem/tématem se stal Faust a název je **F.A.U.S.T.U.D.Y.**. Chtě-

Soubor Studia Šrámkova domu v Sobotce, **Náš Pů**

lo by se podotknout, že i výsledek byl (i) tentokrát takový, jak se tak nějak očekává: v poněkud nepřehledném tvaru se porůznu zjevují skvěle provedené, nápadité divadelní obrazy, zní mnoho různých textů a hudeb, čas od času lze vytušit jasný názor, ale celek je zahlušený, trochu se topí. Nic to ale nemění na tom, že jde o tvar sympatický a poučný nejen pro diváka, ale jistě (ba možná ještě víc) i dovnitř souboru.

Lada Blažejová a mladý soubor Studia Šrámkova domu v Sobotce se chopili látky poněkud nečekané: Milneho klasické dětské knihy o Medvídkovi Pů. Zpracovali ji ovšem dost po svém (pod titulem **Náš Pů**), s ohromnou lehkostí a hravostí, jaksi barevně. Jednotliví herci se jednoduchými kostýmními náznaky ujímají rolí hrdinů, ale i neživých předmětů (příčemž v náznaku až erotická scéna, v níž Pů vylíže sklenici medu, kterou nese jako dárek k narozeninám, patří nesporně k mým audimaforským diváckým vrcholům), a pracují s nesmírnou zdatností a schopností divadelní zkratky.

Jaroměřské Děvčátko a slečny ze ZUŠ F. A. Šporka s Jarkou Holasovou zpracovaly klasický příběh **O dvanácti měsíčkách** dle Boženy Němcové – na Audimaforu se vzhledem k obvyklým kvalitám souboru inscenaci zrovna dvakrát nevedlo, mohutná scénografie s bílým horizontem, na který vrhalo stín roztáčené kolo, slibovala víc, než se ve výsledku dostavilo. Na kusu se ale prý potom ještě pracovalo – a doufám, že budu mít ještě možnost ho někde vidět.

Pokud jde o D.R.E.D. Ondřeje Pumra a jejich **Jako bych snědl oči**, domnívám se skoro, že o tomto cyklisticko-metafyzickém čemsi nejde moc smysluplně psát. Smyslově je to místy podívaná fascinující, svou nesmyslností místy vysloveně ubíjející. Představení je seník, čtu v programu. Tak třeba.

Ústecké gymnaziální Veselé zrcadlo v režii Lenky Janyšové a kolektivu připravilo **Werniscház** – hravou montáž básnických miniatur Ivana Wernische spojených do volného rámce vernisáže. Mladí herci mají charisma, dovedou na jevišti dobře působit a, což je v tomto případě nejdůležitější, také poutavě mluvit. Stává se tu občas, že poetika či nápad, na kterém stojí ten který Wernischův

Soubor Teď, nádech a leť Pardubice/Praha,
Slepice není pták, Ukrajina není cizina

Soubor Děvčátka a slečny, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř,
Ušubraná

text, se nějak zamlží či ztratí – kouzlo provedení je ale důstojnou náhradou.

Druhý festivalový příspěvek od Děvčátka a slečen, tentokrát ve složení Prášilová–Němečková, se jmenoval **Ušubraná**. Nejpůsobivější na téhle inscenaci veršů sebraných Erbenem a Obrátilcem je, jak dovedně klame tělem: začíná jako okrojované folklórní pásmo, od kterého člověk nečeká moc, a postupně se převrací ve (verbálně) silně eroticky laděnou jízdu, která se šikovně stupňuje. Obě protagonistky si přitom počínají s ohromnou lehkostí, šarmem a jakousi přívětivou nehorázností. Zázitek.

Zázitkem byl ostatně i třetí zásek dua Prášilová–Holasová, které tentokrát režírovaly činoherní monodrama Josefa Horáčka z jaroměřského DS Vrchlický. Tedy: zázitek to byl především z intenzivního herectví, k inscenaci jako celku bych měl jednu zásadní výhradu. Příběh **Boxera**, jak jej vypráví Rike Reiningerová, není kdovíjak veselý, ale má svoje vzlety a světlá místa. Tato inscenace, jak je postavená (i zasazená do bezvýchodného, prašného prostředí a pološera), vytrvale a intenzivně brnká na ty

nejnegativnější, nejchmurnější tóny – až už to přinejmenším mě jako diváka paradoxně přestane zajímat.

Pardubicko-pražský soubor Teď, nádech a leť připravil mimořádně silnou inscenaci **Slepice není pták, Ukrajina není cizina** – silně politické divadlo o situaci na Ukrajině, které vychází z autentických příběhů posbíraných souborem přímo na místě a výjimečné v kontextu celého českého divadla tím, jak citlivě a naléhavě zároveň dovede předesíť problém, aniž by sugerovalo předem daný názor. Je to divadlo palčivé, bolavé, naléhavé – a zcela mimořádně poctivé.

Třebovský TRIARIUS (a zejména Josef Jan Kopecký s Lucií Haškovou jako tvůrci a představitelé a DJ Leo jako zdroj hudebního doprovodu) se představil s projektem **Dialogue**. Těžko o něm říct něco určitého jen z jednoho zhlédnutí: podle všeho jde o tvar, který se reprízu od reprízy hodně proměňuje, na Audimaforu působil jako vcelku hotová, solidní, ale ničím neomračující partnerská pantomima. Před šíří záběru tvůrců je ovšem nutno smeknout.

Patříčně veselou tečku na závěr obstaralo Divadlo Tři s autorskou hrou Tomáše Novotného **Queensland**, která mě coby čtenáře klasických detektivek, humoru britského střihu a koneckonců i Novotného tvorby potěšila vrchovatě. Na inscenaci by se dalo skoro vyučovat, jak se dá i ve zdánlivě prostém, „neambiciózním“ tvaru stavět zápletku, gag, jak v komedii prodávat humor bez pitvoření.

A na festivalovém baru v podání souboru Q10 by se zase dalo vyučovat, jak se vede festivalový bar – velký, velký dík.

Michal Zahálka

ZÁZRAK PUTOVÁNÍ (Alena Zemančíková)

Poslední dobou se hodně operuje slovem národ, často v takových situacích a výkladech pojmu, s jakými člověk nechce mít nic společného. A přitom cítí, že pojem nelze přenechat fašizujícím nacionalistům, že to snad přece něco znamená. Na přehlídce amatérského divadla v Hradci Králové se přihodila podivuhodná věc. Do programu byla na pátek večer zařazena inscenace, která

se celkem školometsky jmenovala **Putování s Janem Amosem**, s anotací, že je inspirovaná životem, dílem a dobou Jana Amose Komenského. Od osmi do půlnoci. Kdo to vydrží, když předtím musel do práce, pak odjet do Hradce, zhlédnout a zhodnotit dvě průměrná představení a jednu vernisáž.

A pak to začalo. Na hromadě písku nám loutkáři s pomocí plošných figurek na špejli rozprostřeli Evropu rozdělenou mezi katolíky a protestanty a nenápadně rozpoutali třicetiletou válku... V popředí stála zlatá plechová krabička od čaje, do níž za každého vojáka, zapáchnutého do pole, padla dvacka (zlatka). Ale ještě předtím, než toto nastalo, narodil se v Nivnici 28. března 1592 v bratrské měšťanské rodině Jan Komenský.

Jsme v loutkovém divadle, takže Jan se narodí rovnou jako knížka, která roste, je velmi neposedná, stále se dožaduje nových obsahů a vědomostí. Je vychováván Jednotou bratrskou, poslán do přerovského bratrského gymnázia, stává se Amosem a odchází na evangelickou univerzitu do Německa. Vrací se s originálem Koperníkova rukopisu a je poslán do Fulneku jako rektor bratrského sboru a učitel místní školy. Ve Fulneku ho vidíme (stále plošná loutka výtvarně pojednané ve stylu dřevorytů z vydání Komenského spisů) jak hledá shodu a srozumění se všemi obyvateli města včetně převora augustiniánského kláštera. Zde k němu dolehne zpráva o prohře na Bílé hoře, kvapně Fulnek opouští a na jevišti vidíme, jak katolický převor přešoupne Komenského knihovnu do vlastní budovy a pak už císařské vojsko město jen pustoší. Vidíme ale také výjevy z vyučování, jak jdou žáci na zahradu a do přírody (plošná loutka spojených čtyř kluků) a malou holčičku, která za nimi neustále „doležá“: „Co tu má co dělat katolická holka?“ říká se ve hře a Jan Amos večer sepisuje pojednání o tom, že vzdělání má být pro všechny, pro chlapce i dívky, bez rozdílu víry a v rodném jazyce.

Mezitím se stále objevují vojáci a zlatky padají do plechové krabičky. Knihovna ve Fulneku je veřejně spálena, Komenský se skrývá různě v kraji, zemře mu na mor manželka Magdaléna i děti, zakotví na panství Karla Staršího ze Žerotína, kde je pověřen politickými úkoly ve prospěch Jednoty bratrské. Vojáci přibývají, zlatky cinkají, Valdštejn vítězí, Komenský se podruhé žení s Dorotou Cyrillovou, posedle píše, píše a píše Labyrint světa. Vojáci přicválají, zlatky cinkají. Informatorium školy mateřské, Brána jazyků otevřená. Slyšíme Komenským zapsanou říkanku, která nás bude provázet až do konce hry: Cundy, cundy, cundičky, dal nám Pán Bůh ručičky, aby nožičky běhaly, a ručičky dělaly. Obnovené zřízení zemské (cuius regio, eius religio) znamená, že v habsburské monarchii Jednotě bratrské žít nelze. Komenský odchází do exilu. Silueta Krkonoš, žádný Růžový palouček, žádný sentiment. Lešno poprvé. A pak přestávka...

Druhá polovina inscenace už není tak životopisně lineární. Začíná se v Londýně, kde jediný herec s pomocí mnoha svíček sehraje Komenského londýnský pokus o založení učeného bratrstva a obsah spisu Via lucis – tato

část se ostatně jmenuje **SVĚTLO.NDÝN**. Komenský je oslavován svými přívrženci, reformuje školu o sto šest (cundy cundy cundičky - jak to říci anglicky?). Cromwellova revoluce velí ke spěšnému opuštění Anglie, tam i zpět bouře na moři. Ještě předtím však dopis od ženy Doroty „kde jsi, už tak dlouho jsme tě neviděli, špatně se nám žije, uvidíme se ještě někdy?“ a potom smrt nemocné manželky Doroty (znázorněná jen zapáchnutím křížku ze špejli do písku).

Následuje **Kšeft Jednoty bratrské**, hraný rovněž jediným hercem, tentokrát s pomocí papírových vystřížených figurek a přístroje zvaného meotar (herec sám ovšem v kostýmu Komenského). Setkání s Descartesem, Oxenstjernou, Komenský přistupuje na to, že zreformuje švédské školství doufaje, že z toho budou nějaké výhody pro Jednotu bratrskou. Válka trvá, zlatky cinkají v krabičce. Komenský píše švédský slabikář, početnici, čítanku – znovu cundy, cundy, cundičky. Král Gustav Adolf mrtev, nastupuje královna Kristýna, Komenskému zvláště nakloněná. Okouzující ironický výjev, kdy Komenský navštíví královnu v jejím paláci a vidí na stěně všechny ty obrazy, které Švédové uloupili jako válečnou kořist v Praze. „Pěkně jste si to tu zařídila“, říká. Vestfálský mír, který českým bratřím nepřinese nic. Strašné zklamání, z kšeftu se švédskou královnou je Kšaft umírající matky jednoty bratrské.

Touto dobou už jsme svědky Komenského posedlosti napsat Obecnou nápravu věcí lidských, vedlilo, od něhož je neustále vyrušován dalšími angažmá coby reformátora školství. Jsme v Sárospataku v Uhrách, Komenský ve službách sedmihradských knížat Rákócziů, svědky pokusu o zřízení první pansofické školy.

Vypálení Lešna, zpočátku komická klauniáda s přítomným hasičem, končí tak, že celá knihovna i s městem Lešnem shoří před našima očima (pochopíme, proč se hraje na písku). Dříve, než k tomu dojde, slyšíme spolu s hasičem některá hesla ze slovníku Orbis pictus...

Vnější a vnitřní smysly

Vnějších smyslů je pět. Oko vidí barvy, co je bílé nebo černé, zelené nebo modré, červené nebo žluté. - Ucho slyší zvuky, jak přirozené (hlasy, řeč a slova), tak umělé (hudební zvuky). - Nos cítí vůně a pachy. - Jazyk s patrem ochutnává, co je sladké nebo hořké, pepřné, nebo kyselé, trpké či ostré. - Ruka rozlišuje dotekem velikost a jakost věcí, teplé a studené, vlhké a suché, tvrdé a měkké, hladké a drsné, těžké a lehké. - Vnitřní smysly jsou tři. Smysl pospolný (pod přední částí hlavy) chápe věci vnímané vnějšími smysly. - Myšlení (pod temenem hlavy) posuzuje věci, přemýšlí a mívá sny. - Paměť (pod týlem hlavy) každou věc uchovává a znovu vydává, něco zapomíná. Spánek je odpočinek smyslů.

V Lešně shoří roku 1656 všechno. Poslední výjev je z Amsterdamu, kde Komenský tráví v domě svého příznivce de Geera poslední čtyři roky života, posedlý myš-

Putování s Janem Amosem,
Dana Kafková a Hanka Voříšková, iniciátorka projektu

lenkou dopsat všechno, co dosud nestačil, dokončit svoji Všenápravu. Loutka dlí v místnosti, podobné akváriu, stále víc a víc zavalované zmačkanými papíry. Poslední žena Jana Gajusová a jediný přeživší syn projevují starost, ve městě se mluví o Komenského bláznivosti, o revelacích, vidinách bývalého spolužáka Mikuláše Drábíka, ale také o proroctvích Kryštofa Kottera a Kristiny Poniatowské. Zavalen zmuchlaným papírem Komenský umírá, aniž dílo dokončil, kromě nedokončené Pansofie po něm zbývá nekonečný, mnohametrový pás papíru se seznamem úkolů, kde se periodicky opakuje mezi úkoly pro Jednotu, rodinu, Evropu i vlastní učené dílo i neustálé „vysypat koš“.

K *Putování s Janem Amosem* se spojilo sedm loutkářských souborů z východních Čech i hudební dvojice Karla a Pavly Šefrnových ze Svitav. Ti stvořili hudbu pro dva kontrabasy, housle a lidský hlas, prvek, který provází divadelní dílo, vytvořené jinak na různých místech a spojené v celek až na generální zkoušce. Dětské soubory ze základních uměleckých škol hrají své pasáže víc pro děti (narození, Sárospatak), Tomáš Hájek z Poniklé se svým meotarem se dopouští intelektuálního humoru a nadsázky, vysokoškolák Matěj Kubina z Jaroměře (studium v Brně) lehce aktualizuje *Cestu světla*. Divadlo DNO z Hradce Králové sehraje etudu s hasičem a se zápalom sobě vlastním vypálí Lešno.

V témže divadle Drak jsem vloni touto dobou viděla profesionálně udělaný Komenského *Labyrint*, při kterém jsme, každý poutníkem sám za sebe, procházeli labyrintem Draku a zažívali Komenského myšlenky i podobnosti v vlastní oči a kůži. Ale ani tento silný zážitek se nevyrovnal *Putování s Janem Amosem* co do vystižení komplexní Komenského osobnosti v náboženském, pedagogickém, filozofickém, literárním i politickém rozměru. Ještě nikdy jsem nezaznamenala v jeho díle tolik humoru a poezie. Oblouk jeho života se vine od snahy po všeobecné porozumění ve Fulneku až po pošetilé stařecké bláznění v Amsterdamu, vidíme ho jako velkého učenice a učitele, ale i jako sebestředného intelektuála, politické-

ho intrikána, o domov a rodnou řeč připraveného Čecha (*Labyrint* je napsán česky, pozdější díla už jen latinsky). Slyšíme citace jeho snů o vzdělanosti, spojené Evropě, o školách, které se musí změnit z „robotáren a duševních rasover“ na „pravé dílny moudrosti a lidskosti“, o válce, která je „cosi zvířecího“. Mluví se pochopitelně i o tom, jak to máme s Turkem, s nímž se máme podílet na „obecné nápravě věci lidských“. Můžeme nahlédnout, i jak vypadá bratrská rodina, co to znamená být exulant, který rodinu zanechal doma – zejména co to znamená pro tu rodinu. Jak se taky ve chvíli, kdy je vše připraveno k tomu, abychom se znovu shledali, může stát, že přijde mor či válečná katastrofa a naši blízcí zemřou, aniž bychom se kdy dostali k jejich hrobu.

V té fascinující inscenaci, která spojením osmi divadelních souborů je sama o sobě metaforou spojeného úsilí (Evropy, chceme-li), jež výtvarným řešením dokládá Komenského tezi o názornosti, která postavami herců, jejichž věk zahrnuje tři generace (od desetiletých dětí po sedmasedmdesátiletého Karla Šefrna, který hraje na basu a housle a zpívá) zobrazuje spění od narození k smrti, v tom díle, vytvořeném s ohromným podílem hravosti, která je nezbytná na cestě k poznání, vidíme vše, co hýbe světem i dnes.

Ve škole inkluzi („katolická holka“), v Evropě vnitřní konflikt (boj evangelíků proti Habsburkům), v církvi nesnášenlivost, v politice hrabivost (té válečné kořisti!), a otázku „co s tím Turkem?“, ve válce uprchlíky. V denním životě drahotu i hlad oproti spoustě zlata, které spolýká armáda. Promíchání národů a jazyků. Strmý let vědeckého poznání. Bezdomovectví. Poslední dobou se hodně operuje slovem „národ“, často v takových situacích a výkladech pojmu, s jakými člověk nechce mít nic společného. A přitom cítí, že pojem nelze přenechat fašizujícím nacionalistům, že to snad přece něco znamená.

Inscenace *Putování s Janem Amosem* je kromě své neobyčejné umělecké i pedagogické hodnoty fascinující i tím, že ukazuje nejen velkou osobnost národní minulosti, ale i ohromnou schopnost současnosti, spočívající v kreativě a spolupráci českého amatérského divadla. Na konec sluší ještě říci, že iniciátorkou této (a podobných) věci je výtvarnice a loutkářka Hana Voříšková z Chocně, kterou se ostýchám sama charakterizovat, ačkoliv ji už léta znám. Proto kopíruji část hesla z Databáze českého amatérského divadla: Autorka, režisérka, výtvarnice, herečka, učitelka a organizátorka, vychutnávající si krásy loutkového, silně výtvarně zaměřeného (zejména papírového) divadla jednoho herce, jež sama nazývá obrázkovým. Učitelka výtvarného oboru ZUŠ v Chocni.

Foto Jan Slaviček

Impuls Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků ve spolupráci s Divadlem DRÁK
s finanční podporou Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a Města Hradec Králové

DIVADELNÍ SETKÁNÍ

LOUTKÁŘSKÁ A DĚTSKÁ DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA 2016

16. - 17. dubna, Divadlo Drak, Hradec Králové

Postupové kolo celostátní přehlídky **Loutkářská Chrudim**

a přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů **Dětská scéna**.

Lektorský sbor: Nina Malíková, Anna Hrnecková, Jakub Hulák, Tomáš Jarkovský, Kamil Bělohávek

Počet představení: 17, směřujících na LCH 9, na DS 12, 144 členů hrajících souborů

PROGRAM:

Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Karel Jaromír Erben: DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ

Úprava a režie: Jarka Holasová

Barunááá, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Jarka Holasová a Barbora Maksymovová:

PULCINELLA? PULCINELLA!

Dramatizace, úprava: Jarka Holasová a Barbora Maksymovová

Režie: Jarka Holasová

HeŠ! (Herecká Školička), ZUŠ Nový Bydžov

Václav Horyna: BÝD A ŽOV

Dramatizace, hudba a režie: Vladimír Beňo

Blechy Jaroměř

Josef Čapek: POVÍDÁNÍ O PEJSKOVÍ A KOČIČCE

Dramatizace a režie: Jana Dvořáčková

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou

kolektiv: JAK PRINC HLEDAL PRINCEZNU

Úprava a režie: Romana Hlubučková

Zip, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou

pověst v úpravě V. Horyny: JAN ZA CHRTA DÁN

Úprava a režie: Romana Hlubučková

Děvčátko a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

Božena Němcová: O DVANÁCTI MĚSÍČKÁCH

Dramatizace, úprava: Jarka Holasová

Režie: Jarka Holasová a soubor

Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín

Pavel Šrut: MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

Úprava a režie: Richard Koníř, Pavel Horák

Maminy Jaroměř

Jana Dvořáčková: JAK RÓZIČKA ŠTĚSTÍ NAŠLA

Režie: Jana Dvořáčková

ZUŠ Česká Lípa

Lenka Adamcová: V ZAJETÍ STRACHU

Úprava: kolektiv, režie: Lenka Adamcová

JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř

podle různých inspiračních zdrojů Jarka Holasová a soubor

KDES HOLUBIČKO, LÍTALA?

Dramatizace, úprava: Jarka Holasová

Režie: Jarka Holasová a soubor

KLOKAN (1. a 2. ročník LDO) ZUŠ Střezina, HK

Robin Král: ŠIMON CHCE BÝT KROTITELEM

Úprava a režie: Jiřina Krtíčková

Studio Šrámkova domu Sobotka

Václav Čtvrtek: SLABIKÁŘ PIRÁTŮM NIKDY NECHYBÍ

Úprava a režie: Lada Blažejová

Utržení ze řetězu (1. – 3. ročník LDO)

ZUŠ, Třebechovice pod Orebem

Miloš Macourek: DRAČÍ HLAVA

Úprava a režie: Jiřina Krtíčková

Studio Šrámkova domu, Sobotka

Lada Blažejová, Jan Trč a kolektiv: SMRT NA PLÁTNĚ

Režie: Lada Blažejová, Jan Trč

Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek

Podle Jiřího Žáčka upravila Eva Kaprálová O RYBÁŘOVI

A STARÉ BOTĚ ANEB MALÁ RECYKLAČNÍ POHÁDKA

Režie: Eva Kaprálová

3. ročník LDO ZUŠ Střezina, Hradec Králové

Miloš Macourek: ŽIVOČICHOPIS

Režie: Jiřina Krtíčková

Lektorský sbor udělil **CENY:**

- **Souboru Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř** za kolektivní herecký výkon v inscenaci DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ
- **Barboře Maksymovové** za herecký výkon v inscenaci PULCINELLA? PULCINELLA!
- **Souboru Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck n/C.** za autorské zpracování pohádkových motivů v inscenaci JAK PRINC HLEDAL PRINCEZNU
- **Souboru Zip, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou** za výtvarné řešení inscenace JAN ZA CHRTA DÁN
- **Dramatickému kroužku ZŠ Železnická, Jičín** za interpretaci literární předlohy v inscenaci MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO
- **Souboru JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř** za inscenaci KDES HOLUBIČKO, LÍTALA?

**POSTUP NA LOUTKÁŘSKOU CHRUDIM:
PŘÍMÝ POSTUP:**

- **JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř**
podle různých inspiračních zdrojů Jarka Holasová
a soubor **KDES HOLUBIČKO, LÍTALA?**

DOPORUČENÍ:

- **Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř**
Karel Jaromír Erben: **DLOUHÝ, ŠIROKÝ
A BYSTROZRÁKÝ**
- **Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou**
kolektiv: **JAK PRINC HLEDAL PRINCEZNU**
- **Zip, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou**
pověst v úpravě V. Horyny: **JAN ZA CHRTE DÁN**

**POSTUP NA DĚTSKOU SCÉNU:
DOPORUČENÍ:**

- **Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř**
Karel Jaromír Erben: **DLOUHÝ, ŠIROKÝ
A BYSTROZRÁKÝ**
- **Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou**
kolektiv: **JAK PRINC HLEDAL PRINCEZNU**
- **Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín**
Pavel Šrut: **MALÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO**

**LOUTKÁŘSKÁ A DĚTSKÁ
DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA 2016**

Tohle spojení se stává už tradicí, protože v Královéhradeckém kraji je řada dětských loutkářských souborů, které usilují jak o postup na Loutkářskou Chrudim, tak i Dětskou scénu. A skvělé zázemí našla tato přehlídka před několika lety v Divadle Drak, kde jsou k dispozici výborní a vstřícní technici a kde může být pro děti připraven program v Labyrintu v době, kdy si jejich vedoucí povídají s lektorským sborem. Ten zůstal v téměř stejném složení jako vloni, protože se velmi osvědčil: Nina Malíková, Anna Hrnecková, Jakub Hulák, Tomáš Jarkovský a Kamil Bělohávek (chyběl jen Petr Hašek, který měl povinnosti jinde). Letos jsme viděli celkem 17 představení, z toho 5 se snažilo o postup na LCH, 4 na obě přehlídky a 8 jen na DS.

Začnu inscenacemi, které se snažily jen o postup na LCH. Představení **Pulcinella? Pulcinella!** souboru **Barunááá, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř** bylo autorským (spolu s Jarkou Holasovou a v její režii) sólovým vystoupením Barbory Maxymovové, kdy jde o snahu pracovat s tradiční maňáskovou figurou a reálnými rekvizitami a se zvukem tvořeným piščíkem (který je hlasem kuřete, které Pulcinella spolkně). Některé situace se zdařily lépe (například hraní si na schovávanou se smrtkou), jinde trochu

vázl temporytmus a celku by jistě prospěl pomocník, který by Barboře pomohl podávat věci či pomohl se zvukem. V každém případě ale jde o úctyhodný herecký výkon.

Soubor **Děvčátko a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř** nastudoval pohádku Boženy Němcové **O dvanácti měsíčkách** (dramatizace, úprava a režie Jarka Holasová a soubor). Na scéně vidíme vlevo domeček, v pozadí široce zasněženou krajinu (látka s průchody vespod), vpravo kolo a pultík, u něhož sedí mladý muž, který obstarává zvuk a světla a současně hraje všechny měsíčky. V domečku se hraje maňásky, ale výrazněji nás zaujaly hlavy dívek, které s nimi hrály a komunikovaly mezi sebou. A když vyhodí Marušu z domečku, tak vyhodí dívku i s loutkou. Líbila se práce s kolem, s nímž se točilo při změnách měsíců a stalo se vlastně svým způsobem kolem osudu. Ale jinak převládla spíš stereotypnost a opulentnost, která přebíhala hravost a smysluplný výklad příběhu.

Soubor **JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** připravil společně s Jarkou Holasovou podle různých inspiračních zdrojů inscenaci **Kdes holubičko, lítala?** A byl to rozhodně silný zážitek. Sedíme v hledišti a za námi se ozve hudba na klarinet a také slyšíme dívku, která se modlí. Po chvíli ji přinesou dopředu na plošinu z neopracovaných prken osoby zahalené v černých kápích a na prknech spolu s dívkou jsou i jednoduché loutky na drátě, rovněž z neopracovaných špalků, které jsou později využity mimo jiné v podstatě také jako mučící nástroje. Začíná se poezií a je od začátku jasné, že půjde o obrazy šikany a mučení žen a vnímáme, jak se vše v podstatě vyvíjelo od historických čarodějnických procesů až po problémy dnešní doby. Vše v podstatě začne svlečením obviněné ženy do naha a pak jen oblečením tenké košile, což je v daném kontextu silným obrazem. Metaforou dívky je

Soubor JAKKdo, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř,
Kdes holubičko, lítala?

ta holubička, o které se průběžně hovoří a jejíž obraz je posílen drobnou loutkou holubičky. Nátlak a mučení se stupňuje, až dívku donutí podepsat přiznání toho, co neprovedla. To pak ona (bez ohledu jak dopadne) v závěru odvolá s tím, že vše podepsala v bolesti. Inscenace řeší silná témata, která by mohla sklouznout do patosu, ale to se tady nestává. Představení, které jsme viděli, mělo silnou atmosféru, k níž přispívají i dobře zvolené scénické a výtvarné prostředky a také kontrast jemných písní s hrubým jednáním. A rozhodně má význam, že hrají jen samé dívky, protože pak je to v podstatě metafora nejen o soudních praktikách (a zde je vazba na některé moderní procesy a současnost velmi zřetelná), ale navíc i o tom, že vědí, co všechno se může dívkám a ženám stát a co jim mohou provádět muži.

Násilí řešil také soubor **ZUŠ Česká Lípa**, který přivezl autorskou inscenaci Lenky Adamcové (a v její režii) nazvanou **V zajetí strachu**. A rozhodně je sympatické, že se snaží zabývat problémy současné doby, ale protože používají všechno možné, od znakových principů až po realismus, tak sdělení pro nás bylo nečitelné. A také mezi jednotlivými epizodami se vždy na scéně objevil zametač, ale málokdo si všiml hned od začátku, že má vždy na zádech rok, kdy se určitý příběh děje.

Tradičně dorazil také soubor **Maminy Jaroměř**, opět s autorskou hrou Jany Dvořáčkové (s použitím motivů z místních českých pověstí a v její režii) **Jak Rózička štěstí našla**. Využili pro ně tradičních prostředků, hráli malými marionetami na stole a na dvou malých stolečcích po stranách. Ale moc jsme se v příběhu neorientovali, bylo v něm v podstatě několik pohádek dohromady a zřetelně nic hlavního a víc se mluvilo, než hrálo (loutkami spíš jen ilustrovalo).

A už se dostávám k inscenacím, které se snažily o postup na LCH i DS. Soubor **Convivium, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř** nastudoval v úpravě a režii Jarky Holasové pohádku K. J. Erbena **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**. Pro tuto klasickou pohádku si soubor sám vyrobil loutky a ty jsou opravdu půvabné i funkční. Hraje se částečně marionetami na drátě (krásný je například král, který se pohybuje současně s křeslem, v kterém sedí) a částečně manekýny (D+Š+B) a je například krásné, jak se Dlouhý natáhne, až přesahuje portál marionetového jeviště a vůbec vidíme řadu funkčních výtvarných vtipů, například když při putování prince sledujeme jen pohyb vahadla loutky. Putování je pěkné, ale pak trochu chybí gradace při hlídání zakleté princezny, protože nalezení princezny se neodehrává většinou před námi, sledovat můžeme jen vypití moře Širokým. Temporytmus retardeje také časté spouštění opony (například při přivedení a odvedení princezny čarodějem). Z dramaturgického hlediska jsme také postrádali v úvodu obvyklý motiv, kdy král upozorní prince, když ho pošle prohlédnout obrazy princezen, že na zakrytý obraz se nesmí podívat, takže nebylo jasné, jak princ ví, že jde o zakletou princeznu a rozhodne se ji vysvobodit. A figura čaroděje se nám

Soubor Convivium, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř,
Dlouhý, Široký a Bystrozraký

jevila poněkud nedohraná. V inscenaci jsou i písničky, k nimž si soubor napsal texty (hudba Miloš Dvořáček) a zpívá je za doprovodu tahací harmoniky a kytary. I přes uvedené připomínky jde rozhodně o inscenaci zajímavou a hodnotnou (a jak soubor známe, bude na ní určitě podle připomínek ještě dále pracovat).

Soubor **Blechy Jaroměř** zahrál Čapkovo **Povídání o pejskovi a kočičce** (dramatizace, režie, scénografie a loutky Jana Dvořáčková). Hráli v obvyklé scéně (uprostřed na stole, dva postranní „domečky“ využity v podstatě nebyly) hadrovými loutkami kočičky a pejska. Nejvíce byla dodělaná první pohádka o mytí podlahy, i když tam některé konkrétní věci chyběly (špinavá podlaha, pěna u huby pejska když sežere mýdlo...), a určitě by celku prospělo, kdyby se soustředili především na tuto jednu pohádku, protože pak už nebyly další pohádky moc udělané. V představení, které jsme viděli, nejlépe zafungovalo, když se něco pokazilo: například když kočičce upadl košíček s myši a pesek jí ho nepodal, ale přeskočil.

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec n. C. se představil s kolektivní inscenací podle známých pohádek **Jak princ hledal princeznu** (režie Romana Hlubučková). Děti v tomto souboru jsou začínající a vystupují spolu prvně, ale to na

Soubor Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec n/C.,
Jak princ hledal princeznu

výsledné inscenaci není vůbec znát. Je vidět, že to děti baví, působí uvolněně, spolupracují a na svůj věk mluví dobře i za postavy, které představují. Dozvěděli jsme se, že všechno vzniklo tak, že si děti hrály a že si také předtím hrály s vařečkami a to je inspirovalo k tomu, že si samy vyrobily vařečkové loutky, s nimiž hrají. A stejně hraním si vznikla na motivy známých pohádek i tato inscenace. Děti si na scénu kromě loutek přinesou také barevné polštářky a s nimi, stejně jako pomocí svých těl a uskupení vytvářejí terén cesty (skály i moře) pro putování prince za princeznami. A polštářky se v závěru úročí i tím, že princ konečně nachází opravdovou princeznu, která se nemůže vyspat na hrášku. Použité motivy se tak účelně spojí. V inscenaci také výborně pracují se zkratkou a celek má odpovídající temporytmus.

Zip, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou nastudoval pověst v úpravě V. Horyny *Jan za chrta dán*. K této pověsti se Romana Hlubučková po delší době vrátila v práci s dětmi už potřetí (vždy s jinou skupinou), což je pochopitelné vzhledem k tomu, že jde o pověst týkající se místa, kde žijí a to jistě děti zajímá. Hrají marionetami (autor Štěpán Vávra) ve scéně, kterou si soubor vyrobil z papírových lísek a krabic a malováním a je rozhodně nápaditá a práce s touto scénou funguje výborně. Také loutky ovládají dovedně a hezkým, byť nechtěným zpestřením bylo zvláštní pokulhávání loutky Ondřeje, které vzniklo jejím špatným navázáním. A zdařilá byla například hned úvodní scéna, kdy chrt odtahuje Jana od dívky, protože nechce, aby se měli rádi. Nebo také scéna honu na jelena. Působivá a loutkářsky dobře vyhraná byla scéna (či spíše etuda) zdolávání terénu dívkou a Ondřejem před Moreninou slují, ve které vězní Jana. Příběh předávají děti srozumitelně

a s chutí, i když ne vždy je každá akce přesně čitelná a ne vždy dotažené motivace postav a vztahů (například vztah otce a dcery). Ale i přes všechny připomínky jsme rozhodně viděli příjemné a zábavné představení.

A teď už k inscenacím, které se snažily pouze o postup na DS. A dostávám se tak k další pověsti Václava Horyny *Býd a Žov*, kterou na přehlídku přivezla **HeŠ (Herecká Školička), ZUŠ Nový Bydžov** a týká se založení města, takže není divu, že to děti zajímá. Ale bohužel je příběh pro divadlo zpracován dost nedramaticky, není zde žádný konflikt a chybí zde jakýkoliv děj a motiv, o kterém by šlo hrát. Je to jen jednotvárné putování, v němž se jen těžko orientujeme. Také stínohra (hlavy dětí za plátnem) nepřináší nic navíc.

Dramatický kroužek ZŠ Železnická, Jičín vycházel z předlohy Pavla Šruta v inscenaci *Malý John a Krvavý koleno* (*Prcek Tom a Dlouhán Tom a jiné velice americké pohádky. Carmen 1993*) v dramatinaci a režii Richarda Koníře a Pavla Horáka. Lektorský sbor ocenil, že si přizpůsobili literární předlohu, aby to vyhovovalo dětskému souboru: vynechali dospělé postavy a zachovali sourozence. Zatímco u Šruta je John osmý, zde je až desátý, aby se zapojilo více dětí. Byla oceňována výstavba situací nevyhýbající se akcím, práce se zvukem a rozfázování, i promyšlené vybudování příběhu. Jen u Krvavého kolena jsme si kladli otázku, co to je: Je to příběh z jiného světa? Nebo je to jen hra, kterou chtějí sourozenci chlapce postrašit? Ale v každém případě děti výborně zpívaly písničky, které rozhodně byly obohacením celku. Hlavní problém byl ale s rámcem (staví se v něm do kontrastu americké pohádky s českými), který sám o sobě má sice vtip, ale působí poněkud násilně a didakticky. Ale i tady prý bylo důvodem zapojení všech dětí. Jenže problémem bylo i to, že některé děti z rámce v okamžiku, kdy slezly s jeviště a zůstávaly po stranách pod ním, vypadávaly ze hry a tvářily se neúčastně (ale dozvěděli jsme se od pedagogů, že když se vejdou na jeviště a mohou tam být po celou dobu, tak ve hře zůstávají).

Studio Šrámkova domu Sobotka přivezlo na přehlídku dvě inscenace. Nejdříve jsme viděli představení *Slabikář pirátům nikdy nechybí*, kterou podle knihy Václava Čtvrťky (Podivuhodné vyprávění piráta Kolíška) zdramatizovala a režírovala Lada Blažejová. Ale celek působí poněkud didakticky a jako agitka, aby se děti věnovaly četbě a rámcem, který k tomu v inscenaci vymysleli (otec v tomto směru buzeruje své syny), tuto didaktičnost ještě potvrzuje. Z počátku jsou děti přirozené, když v úvodní scéně hrají karty, ale to se pak vytrácí a působí poněkud řízeně a také jsme trochu tápali v tom, co je realita a co sen. A také není šťastná dohra, kdy se chlapec probouzí ze snu, protože to už byl v podstatě druhý konec po scéně, kdy velryba všechny ostatní spolykala. Druhá skupina ze Sobotky se představila se svou první autorskou inscenací nazvanou *Smrt na plátně*, v níž si hráli s tématem stříbrného plátna a pokusili se o zkratkovité provedení třech filmů – černobílé němé grotesky „Za

Soubor Zip, ZUŠ Chlumec n/C.,
Jan za chrta dán

pět minut láska“, westernu „Tenkrát na východě“ a hororu „Sobooth story“. Nejlépe se vydařila groteska, ale další žánry nejsou vystiženy přesně a zůstávají zde rezervy. Poněkud křečovitě působí také rámec, v němž spolu hovoří hvězdy filmového plátna o tom, zda jsou či nejsou nesmrtelné, a co způsobují nové technologie. Je to rozhodně zajímavý pokus, který ale zůstal nedotažený.

Soubor **Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek** připravil inscenaci **O rybářovi a staré botě aneb malá recyklační komedie**, kterou podle předlohy Jiřího Žáčka upravila Eva Kaprálová a režírovala spolu s Martinou Holmanovou. Děti nacházejí na pískovišti hromadu odpadu a v ní si pak nacházejí věci pro hraní pohádky. Tato Žáčková předloha ale není bohužel dobrá a není moc o čem hrát, protože se příběh a jeho smysl poněkud vytrácí a to pak vede na jevišti k určitému stereotypu. A děti jsou přitom rozhodně šikovné (především dívky, které hrají rybářku a botu), ale bylo by třeba jim vymyslet divadelní situace.

Dále jsme ještě viděli tři inscenace připravené Jiřinou Krtíčkovou. Nejdříve soubor **Klokan (1. A 2. Ročník LDO) ZUŠ Střezina, Hradec Králové** a jeho představení **Šimon chce být krotitelem** (autorem předlohy je Robin Král, úprava Jiřina). Na scéně jsou židle, které pak děti používají jako scénické prostředky a s chutí skandují a deklamují básničky a je vidět, že je to baví. A dobré je i to, že každé z dětí se někdy dostane ke slovu a má na chvíli „hlavní roli“. **3. ročník LDO ZUŠ Střezina** pak připravil Živočichopis podle předlohy Miloše Macourka. Pracují s bílou látkou, která se v úvodu stává tabulí při výkladu učitelky biologie a pak už se s jeho pomocí ztvárňují jednotlivá zvířata a jejich příběhy – u některých pointy vycházely hezky (například u motýla), jinde méně, ale i tady je vidět, že to děti baví. I když sestavení textů je víceméně nahodilé (podobně jako u Šimona) a najednou to prostě přestane. Se souborem **Utržení ze řetězu 1. – 3. Ročník LDO ZUŠ, Třebechovice pod Orebem** připravila Jiřina Macourkovou **Dračí hlavu**. Po úvodní honičce (kdy asi chtějí ukázat, že co se škádlívá, rádo se mívá) se oblékají do obručí se zelenou látkou – do dvou vždy několik dívek, do jedné několik kluků (všichni mají také zelené kšiltovky) a stávají se dvěma dračicemi (v původní předloze je jen jedna) a drakem a dochází k pokusům o námluvy, ale protože jedna hlava draka se ženit nechce, tak všechno ztroskotá. S kruhy moc nepracovali, takže všechno je víceméně popisné, ale občas se nějaký nápad vynoří. V každém případě jde u inscenací připravených Jiřinou shrnout, že jsou děti uvolněné a tvar je připraven tak, aby jim to umožnil.

Tak jsme i letos velmi nabitou přehlídku přežili a bylo to tradičně velmi příjemné a inspirativní setkání. A rozhodně se sluší poděkovat také Studiu Q 10, které působí při divadle Drak a které se v Klubu Divadla Drak staralo o bar, abychom hladem ani žízní nezahynuli. A nezahynuli jsme!

Alena Exnarová

JAK JSME SE DIVADELNĚ SETKALI

Na hlavní scéně a ve studiu v Labyrintu se vystříдалo sedmnáct inscenací souborů loutkařských i činoherních, různých věkových skupin, usilujících o postup na Dětskou scénu ve Svitavách a na Loutkařskou Chrudim. V důsledku se jednalo o povedenou plejádu představení, kdy si každý divák přišel na své.

Během přehlídky se tradičně uskutečnilo několik bloků vymezených pro hodnocení zhlédnutých představení. Řízených diskuzí pro vedoucí souborů se ujal lektorský sbor, který svým odborným, profesionálním a zároveň přátelským přístupem přispíval k výborné atmosféře přehlídky i určité neprůstřelnosti rozhodnutí o postupu a doporučeních, které získalo hned několik inscenací. Vybrané a oceněné představení propojovala hravost, a do značné míry i přirozenost dětských interpretů. /.../

Během diskuzí, určených převážně pro vedoucí souborů, jsme společně s Jiřinou Krtíčkovou vedly program pro přímé účastníky přehlídky - pro děti. Koncipovat jsme se jej rozhodly o něco hravějším způsobem, který je pro členy souborů přirozenější než běžný průběh moderovaných diskuzí pro dospělé.

Snad i dobrá a přátelská atmosféra přehlídky, či samotný přívětivý prostor Divadla Drak, přispěly k příjemné tvořivé práci. Možnost mluvit o divadle, snažit se jej pojmenovat, prohloubit schopnost reflektovat právě viděná představení, jsou jedním z důležitých kompetencí mladého divadelníka a navíc když to může být pěkná zábava.

Účast na přehlídkách je pro dětské soubory z hlediska rozvíjení samotného ponětí o divadle zkrátka přínosná. Ač kvalita představení může být leckdy různá, možnost srovnání přispívá k formování a třibení vlastního úsudku, snad i schopnosti určité sebereflexe. Zároveň hodnocení odborným lektorským sborem, složeným z osobností aktivně se zabývajících amatérským i profesionálním divadlem, může mít pro vedoucí souborů nevyčísitelnou hodnotu, zejména když jsou aspoň trochu nakloněni poslouchat.

Ač jsem se této hradecké přehlídky zúčastnila poprvé (nebo právě proto?) hodnotím kvalitu zhlédnutých představení velmi kladně. I nálada souborů byla sympatická, energie a tvůrčí duch inspirativní. Mnozí z nich se znali z předchozích let, plní očekávání s čím zas ti či oni přijeli. To podle mého naplnilo hlavní cíl této a jí podobných přehlídek - zajistit příjemné setkání milovníků divadla. Po organizační stránce nemohu pořadatelům nic vytknout, pouze poděkovat za krásný víkend.

Divadelní setkání byla navýsost povedená přehlídka.

Jana Nechvátalová
(redakčně kráceno)

Školské zařízení pro DVPP KHK, Divadlo Jesličky Hradec Králové
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

s postupem na celostátní přehlídku Dětská scéna
Divadlo Jesličky Josefa Tejкла, Hradec Králové 25. - 28. dubna 2016

Odborný a organizační garant přehlídky Mgr. Jana Portyková

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky Josefa Tejкла (ZUŠ Střezina, Hradec Králové). Předcházela mu kola školní s účastí 2609 recitátorů, okresních kol se účastnilo 411 a krajského kola 77 soutěžících.

Viděno optikou čísel – skvělé, ale musím se přiznat, že i úroveň soutěžících jednotlivých kategorií v regionálním kole nás příjemně překvapila.

Měla jsem možnost vidět všechny soutěžící již v okresních kolech a zároveň jsem mohla porovnat, jak a kterým směrem se vystoupení v plynoucím čase posunuje.

Obecně je možné pro všechny kategorie konstatovat: největší zásluhou je dramaturgie, dramaturgie, dramaturgie – 1. výběr přiměřený věku, 2. výběr umožňující ztotožnění se, 3. výběr umožňující osobitou interpretaci.

V tom našem Královéhradeckém kraji se dá vystopovat řada „recitačních škol“, kde osobnost a přístup pedagoga jsou nezaměnitelné. Pochopitelně, že prim v tomto hrají ZUŠky – jednak možnostmi danými v ŠVP, ale i možnostmi prezentace žáků na veřejnosti a tím i jistě míře „ostřílení a otrkání se“. Mezi pedagogy ZUŠ s trvalými úspěchy patří Jarka Holasová (ZUŠ F.A. Šporka, Jaroměř) – zajímavá dramaturgicky, snažící se o hledání nových výrazových prostředků s technicky dobře vybavenými žáky, Ivana Tejkladová (ZUŠ Rychnov nad Kněžnou) – objevná dramaturgyně, Romana Hlubčková (ZUŠ Chlumec nad Cidlinou) – vedoucí především mladší děti k radostnému a spontánnímu projevu, Jiřina Krtíčková (ZUŠ Třebechovice a nově i ZUŠ Střezina) – vedoucí technicky „připravené“ děti k osobitému sdělení, Petra Výtvarová-Krausová (ZUŠ Náchod) – využívající hereckých prostředků ke sdělení výborně technicky vybavených dětí. Kolegy (Josefa Jana Kopeckého, Jaroslava Pokorného) a kolegyně (Moniku Janákovou, Terezu Vodochodskou, Jarmilu Polehňovou, Jolanu Brannyovou) ze ZUŠ Střezina zde hodnotit nechci, možnost k prezentaci naší práce máme mnoho v pravidelných programech Divadla

Jesličky, zároveň si programy navzájem hodnotíme a o výkonech diskutujeme a navzájem si pomáháme (a tak se každoročně naši žáci dostávají na celostátní přehlídku dětských recitátorů do Svitav).

Mám však upřímnou radost, že u nás jsou i velmi silné a úspěšné líhne recitátorů vně ZUŠek. V okrese Rychnov nad Kněžnou je jednou takovou již desítky let Černíkovická, s bývalou paní ředitelkou ZŠ, nyní na penzi, Janou Hovorkovou. Skromná, tichá s citem pro rozvíjení dětské fantazie, vede své žáčky (mezi nimi jsou i vlastní vnoučátka) k hravému, přesnému sdělení, které je vždy podtrženo i výbornou technickou úrovní. Ve stejném okrese je již řadu let nepřehlédnutelná práce Jiřího Macouna ze základní školy v Rokytnici v Orlických horách. Jiří mi připadá jako novodobý zapadlý vlastenec, snaží se ve své škole vést děti k literatuře, vozí je do divadel a divadlo s nimi i hraje navzdory nepochopení a odmítání ze strany vedení školy. Má výborný „čuch“ na texty, nebojí se kontroverzních témat, jde mu především o to, aby jeho žáci sdělovali, za sdělením si stáli a dokázali se obhájit. Ne náhodou si pro práci na textech vybírá děti z problémových rodin, děti hyperaktivní a děti s poruchami učení.

V okrese Jičín je již řadu let takovou osobitou líhní Studio Šrámkova domu v Sobotce s Ladou Bechyňovou v čele. Lada má báječný smysl pro humor a umí ho nevtíravě předávat i svým svěřencům. Zároveň má i velký smysl pro detail. Její recitátoři předstupují vždy s přesně vystavěným textem a využívají velkou škálu vyjadřovacích prostředků.

Trutnovský okres má dvě výrazné pedagogické osobnosti. Jarmilu Schubertovou (učí na ZŠ v Trutnově a Žacléři) a Ivu Pelíškovou (ZŠ Schulzovy sady, Dvůr Králové nad Labem). První z nich je výbornou dramaturgyní, s citem pro detail. Za práci paní Pelíškové je vždy vidět osobnost recitátora, schopnost nechat vyniknout sdělení a ještě ho podpořit technikou.

V Náchodě se pro změnu setkáváme s rodinnými

„klany“ recitátorů. Jedním z nich byla děvčata Rainova (3 sestry) z Broumova, které po sedmnáct let připravoval jejich otec a vozil je na Dětské scény a později i na Wolkrův Prostějov. Mezi současné rodiny patří Lorencovi a Pacákoví, obojí z Hořčků. Mirku Lorencovou i Hynka Pacáka znám od druhé třídy ZŠ, jsou to spolužáci a dobří kamarádi (nyní opouštějí devátou třídu). V jejich vystoupeních šlo vždy o sdělení na prvním místě. Oba mají smysl pro humor, oba vždy vědí, co chtějí sdělit a působí nesmírně autenticky.

I v Hradci Králové máme výrazné pedagogické osobnosti, které se kromě všech školních povinností zabývají dětskou recitací. Jednou z nich je Iva Doležalová ze ZŠ Milady Horákové. Pracuje především s dětmi na prvním stupni. Má cit pro text a osobnost dětského recitátora. Vede děti k správné výslovnosti, logické výstavbě textů, ctí autora a zároveň nechá vyniknout osobitost dítěte. Další je Jana Srpková ze ZŠ Libčany, která je i hlavní organizátorkou recitační a slovesné soutěže mikroregionu Urbanická brázda – Libčanská básnička, které se každoročně účastní kolem 80 soutěžících a má za sebou již pět ročníků. Jana je odchovankyní Jeslíček a snaží se vést své žáky (především druhého stupně) k autentické výpovědi.

Za sebe mám vždy velkou radost, když se my, pedagogové, sejdeme a prostřednictvím našich žáků konfrontujeme svou práci. V tom našem regionu už řadu let necítím rivalitu, ale naopak vstřícnost, zvědavost a přejícnost při nahlížení „pod pokličky“. A je to moc a moc fajn!

Jana Portyková

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

I. KATEGORIE (žáci 2. - 3. ročníků ZŠ)

Počet soutěžících: 20

Porota:

Josef Jan Kopecký, Karel Pešek, Jana Portyková

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- **Kateřina Badová**, Studio Šrámkova domu v Sobotce
Martina Drijverová: Síska Kyselá
- **Eliška Ryšková**, ZŠ Gutha-Jarkovského, Kostelec nad Orlicí, František Hrubín: O nezvedených kůzlatech
- **Jiří Hovorka**, ZŠ a MŠ Černíkovice
Hana Doskočilová: Oříšek
- **Tobiáš Přívratský**, ZŠ M. Horákové, HK
Miloš Kratochvíl: O botě a tkaničce
- **Eliška Nigrínová**, ZŠ Broumov, Hradební
Ester Stará: O nečesaných vláskách
- **Jeronym Němec**, SVČ Děčko Náchod
David Dvořák + Kašpárek v rohlíku: Anděl
- **Adéla Hoňková**, ZŠ Sch. sady Dvůr Králové n/L.
Hana Doskočilová: Krtek

II. KATEGORIE (žáci 4. - 5. ročníků ZŠ)

Počet soutěžících: 20

Porota:

Josef J. Kopecký, Jaroslav Pokorný, Jana Portyková

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- **Gabriela Kahounová**, ZŠ Žacléř
Vladimír Jiránek: Bob a Bobek
- **Nicol Plachetková**, ZŠ Solnice
Jiří Žáček – Ušatě torpédo
- **Radka Rollová**, ZŠ a MŠ Albrechtice n/Orlicí
A.Lindgrenová – Pipi dlouhá punčocha
- **Adam Kokrda**, ZŠ M. Horákové, Hradec Králové
Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka
- **Karolína Marková**, ZŠ M. Horákové, HK
Astrid Lindgrenová: Pipi Dlouhá punčocha
- **Aglája Krausová**, ZŠ Nové Město n/M., Komenského
Nela Fialová: Fikus

POSTUP DO CELOSTÁTNÍHO KOLA:

- **Natálie Paříková**, ZŠ Sch. sady Dvůr Králové n/L.
Martina Drijverová: Síska Kyselá
- **Markéta Dítětová**, ZŠ Náchod, Komenského
Miloš Kratochvíl: Pachatelé dobrých skutků

III. KATEGORIE (žáci 6. - 7. ročníků ZŠ)

Počet soutěžících: 20

Porota:

Josef J. Kopecký, Jaroslav Pokorný, Jana Portyková

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- **Denisa Zounarová**, ZUŠ Rychnov nad Kněžnou
Jiří Suchý: Neobyčejný příběh
I. A. Krylov: Včela a mouchy
- **Anežka Říčařová**, ZŠ Rokytice v Orl. horách
Jacques Prevert: Podívaná
Olga Landová: Javorový sirup
- **Aneta Chaloupková**, ZŠ Rychnov n/K., Javornická
Jindřiška Černíková: Jak to chodí u nás doma
Jiří Žáček: O vráně, lišce a sýru
- **Matěj Neumann**, BIGY B. Balbína a ZŠ a MŠ
Jana Pavla II., Hradec Králové
Pavel Žiška: O chystaném rozhovoru s rakem
Daniela Fischerová: O dobrou a zlu
- **Jakub Syrovátka**, Jiráskovo gymnázium, Náchod
Daniela Fischerová: Budeš povýšen
Emanuel Frynta: Podzim
- **Alžběta Teperová**, ZŠ a MŠ Bílá Třemešná
Jaroslav Seifert: Kytička fialek
Astrid Lindgrenová: Emilovy skopičiny

POSTUP DO CELOSTÁTNÍHO KOLA:

- **Pavína Tichá**, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Shel Silverstein: Únos
Miloš Kratochvíl: Puntíkáři (úryvek)
- **Jan Kosejk**, ZUŠ F. A. Šporka
Miloš Macourek: Dědeček Josef
Ondřej Sekora: Jak v Kocourkově stavěli kašnu

IV. KATEGORIE (žáci 8. - 9. ročníků ZŠ)

Počet soutěžících: 20

Porota:

Josef J. Kopecký, Jaroslav Pokorný, Monika Janáková

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- **Anna Tauchmanová**, ZŠ Sch. sady Dvůr Král. n/L.
Emanuel Frynta: Jelikož a Tudíž
Ivan Kraus: Má rodina a jiná zemětřesení
- **Karolína Novotná**, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Viliam Klimáček: Zločin v šatníku
Josef Kainar: Pes

- **Miroslava Lorencová**, ZŠ a MŠ Hořičky
Robert Fulgum: Ach jo, aneb některé postřehy z obou stran ledničky
Michal Viewegh: Báječná léta pod psa
- **Veronika Faitová**, ZŠ Rokytnice v Orlických horách
Victor Hugo: Vzpomínka na noc ze čtvrtého
Simon Bret: Prevítem snadno a rychle
- **Ondřej Vlachý**, ZŠ Bezručova, Hradec Králové
Ondřej Vlachý: Intermezzo
Autor neznámý: Jak jsem byl slepice
- **Alžběta Skořepová**, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř
Jan Werich: Trest
Ernst Jandl: Óda na N

POSTUP DO CELOSTÁTNÍHO KOLA:

- **Kateřina Černá**, ZŠ Rokytnice v Orlických horách
Celja Stojka: Vzpomínky
Stephen Chbosky: Ten kdo stojí v koutě
- **Anna Macková**, ZUŠ Střezina, Hradec Králové
Ludvík Aškenázy: Rozhovor o smrti
Emanuel Frynta: Podzim

VZDĚLÁVÁNÍ * 1. POLOLETÍ

bylo...

HLASOVÁ VÝCHOVA

s **Evou Spoustovou**, herečkou, učitelkou hlasové výchovy, dabérkou a úžasnou ženskou byla přeplněna informacemi, přepisem zájemců a tak rychle uběhla, že čas pro ni vyhrazený v sobotu 16. ledna v Impulsu Hradec Králové jako vždycky nestačil...

Váš hlas je takový, jak se cítí Vaše tělo, tak jsme si to tělo nejprve pěkně uvolněně ale aktivně poskládali, uvědomili si případné bloky a uzly v proudění energií, protože tělo je systém trubic. Vyzkoušeli jsme si, jak je to s vývojem novorozence od ležení na bříšku až do postavení se na vlastní nohy a slibovali si, že budeme chytrí rodiče a nebudeme svému potomkovi ničit mozek zásahem do jeho přirozeného vývoje. Uvědomili jsme si ale také, že dnes dostává čeština pěkně na frak, a že i když si myslíme, že česky umíme, tak se hluboce mýlíme. Tématem k řešení jsou přízvuky. Mateřská řeč je základ, poslouchali jsme ji už před svým narozením a ve chvíli, kdy opustíme svůj jazyk, rezignujeme na to, co je nejpodstatnější.

Nikdy není pozdě začít, hlavně číst knížky, vnitřní obrazy při četbě nic nenahradí!

Pochopili jsme funkci levé a pravé mozkové hemisféry a zjistili, že základem je pánev. Všechny informace jsme si aktivně vyzkoušeli a ve cvičeních vyzkoušeli, jak na to, abychom fungovali, protože když vám bude fungovat tělo, bude fungovat i hlas a na hlase se všechno dá poznat a vaše tělo si všechny stresy pamatuje. Informace pro všechny: Herec musí vydržet tisíckrát víc než normální člověk! Práce s hlasem je práce s agresivitou, asertivitou, jde o to obhájit se a vydat o tom signál!

S PŘEDNESEM A O PŘEDNESU

Praktická dílna s **Janou Machalíkovou**, interpretkou textů, učitelkou, herečkou, vedoucí divadelních souborů, trenérkou improvizace a improvizátorkou. Proběhla v neděli 7. února a byla pestrá. Účastníci se nejprve s Janou rozhýbali, protáhli, uvolnili, protřepa-

li, naladili, rozmluvili a hned potom se vrhli do práce s texty, které si přinesli a které si připravovali k interpretaci v okresních a krajských kolech přehlídky Wolkrův Prostějov.

Jednalo se tedy o práci konkrétní a pro všechny velmi přínosnou. Zaslechnuto na dílně:

Text je prvoplánově vtipný. - Text, který vás pohladí, pošmírá a ujistí, že je všechno v pořádku a nic se neděje a všichni ho prožívají stejně, je kýč. - Tupíci se spokojí s okopírovaným textem, který je na přehlídkách v oběhu a nečtou knížky a neobjeví tak skryté poklady v nich. - Při interpretaci textu se k něčemu přiznáváte, vypovídáte o sobě, text jde přes vás...

HEREC V SITUACI

Praktická herecko-režijní dílna s **Kamilou Konývkovou Kostřicovou**, absolventkou Ateliéru divadla a výchovy Divadelní fakulty JAMU, nyní odbornou asistentkou tamtéž, vedoucí divadelního souboru Reverzní dveře. Uskutečnila se **v sobotu 19. března a nesla se pod heslem „acting without acting“** (hraní bez hraní). „Nehrej, ale udělej to!“ byla hlavní rada dne. Po počátečním rozehtání, protažení, aktivizování těla jsme se věnovali „sběru materiálu“ v jednoduchých cvičeních. Vše jsme posléze využili při práci ve skupinách, kdy jsme zpracovávali jednotlivá zadání a vytvořili tak tři verze jedné situace a žasli, jak ke

sdělnosti nejsou potřeba slova a jak se dá první úkol transformovat ze zkušebny do malého prostoru nebo třeba jen do výšece. Kamčo a Jonáši, děkujeme za inspiraci a za takové srandůvky!!!

IMPROVIZACE

aneb *Sebevědomá komunikace a statusové hry* s **Andreou Moličovou**, improvizátorkou a herečkou tělem i duší. Odehrála mnoho oceněných rolí v Divadle Opatovice, pardubickém Divadle EXIL a českotřebovském TRIARIU. Šestým rokem působí v pardubické divadelně improvizální skupině PA.LE.ŤÁC.I. Vyučuje pravidelné týdenní kurzy improvizace pro veřejnost v Hradci Králové.

V životě improvizoval snad každý, o svém statusu vůči druhým nebo vůči sobě ví ale málokdo. A o tom bylo toto setkání s Andreou Moličovou v sobotu 7. května. Zahřáli jsme si těla i mozky, hráli statusové hry, pracovali s koncentrací, kooperací, kreativitou a komunikací. Bylo to uvolňující a potřebné nejen pro divadlo ale i pro „obyčejné“ bytí. Prostě jsme si to užili! Zaslechnuto: Hurá! Chyba! Když děláme chyby, je to dobře, znamená to, že zkoušíme nové věci. Tři slastné nádechy! Neblokuj, udržuj zaměření, měj důvěru v partnery! A to chceš jako říct, že jsem něco jako nafukovací balón?

Text a foto Jarka Holasová

připravujeme...

DRAMATURGICKÉ A AUTORSKOPRÁVNÍ MINIMUM

Jak a kde si vybrat text na míru? Jak se pozná dobrá, nosná komedie? Co si počít s žánrem? A jak se to má s těmi licencemi a autorskými poplatky? Nad ryze praktickými otázkami a nad problémy, na nichž často troskotá množství energie (nejen) amatérských divadelníků, si popovídáme s dramaturgyní Národního divadla moravskoslezského Sylvií Rubenovou a překladatelem, teatrologem a pracovníkem agentury Aura-Pont Michalem Zahálkou. Očekávejte, že si pro potřeby praktického rozboru dopředu přečtete jeden zaslaný text, a naopak si chystejte otázky a náměty. Pokud už teď víte, že chcete něco probrat či konzultovat, klidně dejte vědět dopředu.

Konat se bude pravděpodobně některou říjnovou sobotu, upřesníme co nejdříve.

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

ZPRAVODAJSTVÍ Z POSTUPOVÝCH PŘEHLÍDEK SPŘÁTELENÝCH POŘADATELŮ VE VÝCHODOČESKÉM REGIONU

PARDUBICKÝ KRAJ

ORLICKÁ MASKA 2016

Postupová přehlídka amatérského
činoherního a hudebního divadla
v Pardubickém kraji
10. – 13. března, Ústí nad Orlicí

Pořadatel:
MALÁ SCÉNA Ústí nad Orlicí, z. s.
ve spolupráci s DS Vicena
Ústí nad Orlicí

ORLICKÁ MASKA PODRUHÉ

Teprve podruhé, ale už zcela dospěle - tak se souborům (převážně z pardubicka) jevila krajská postupová přehlídka, kterou v Ústí nad Orlicí pořádá nezávislá Malá scéna ve spolupráci s divadelním souborem Vicena a městským Klubcentrem. Letos pořadatelé navázali na úspěšnou loňskou premiéru opět o krůček perfektnější organizací a skvělým technickým servisem (stavělo se i svítilo i v noci), ale povedlo se i to, že se vždy hrálo před plnými

nebo dobře zaplněnými sály, a to v dopoledních i odpoledních hodinách. Od čtvrtek 10. do neděle 13. března se na jevišti Malé scény a Roškotova divadla představilo dvanáct představení!

Orlickoústecká přehlídka loni navazovala na několik ročníků českořebovského „zlomvazu“, který se rozplynul mj. i pro nezáměr tamního publika. Ústečtí se chopili příležitosti: šéfka Malé scény Lenka Janyšová, čerstvá místopředsedkyně Volného sdružení východočeských divadelníků, nabídla místnímu publiku pestrý divadelní víkend, o němž jeden z porotců, zlínský dramaturg Vladimír Fekar, prohlásil, že je perfektně sestaveným a nápaditě podávaným menu, na němž si může pochutnat každý. Žánrově přepestrá nabídka zahrnovala detektivku, lechtivou konverzačku, hudební divadlo operetního i muzikálového stříhu i inscenace vážnější, např. aktovky existenciálních rozměrů polského autora Jaroslava Swiercsze písničho pod pseudonymem Ingmar Villqist v podání královéhradecké souboru **Black out**, čili dospělých frekventantů **Divadla Jesličky Josefa Tejkle**. Jejich inscenace **Beskyslíkatí** byla z nabídnuté kolekce nejvážnější a významově nejsilnější (byť ne v každé své složce nejsrozumitelnější) a získala nakonec doporučení pro letošní národní přehlídku ve Volyni.

Orlická maska letos nabídla dokonce o jedno představení víc, než další východočeská přehlídka v Červeném Kostelci, na obou tedy dohromady dvacet tři inscenací reprezentujících východočeské amatérské divadlo. Obě přehlídky se doplňují, přísnost krajské příslušnosti se nedodržuje - v Kostelci vystupují soubory z pardubicka, v Ústí nad Orlicí zas z královéhradecka. Loni tu ale hráli i pražští amatéři, letos kamarádi z **Poděbrad**, kteří, vedení Ladislavem Langrem, režisérem a dramatikem a taky starostou lázeňského města, přivezli vlastní dramatizaci detektivky Edgara Wallace s názvem **Žabí syndikát**. Téměř filmové detektivní spektakl na širokém plátně, výtvarně, zvukově i herecky zajímavě zvládnutý k potěše předsedy poroty prof. Jana Císaře, který se projevil i jako zasvěcený znalec „wallacovek“. Představení sic občas ztrácelo na tempu a srozumitelnosti, ale přesto bylo přijato velmi vřele, oceněn byl nejen režisér Ladislav Langr, ale i hudba Pavla Husy a několik hereckých výkonů.

Současné krajské postupové přehlídky naplňují svými inscenacemi ve směs všechny soubory, které mají chuť a odvahu se přihlásit. Neexistuje předběžný výběr a tak se tu setkávají soubory různé „umělecké“ úrovně, počínaje fundamentálním spolkovým, sou-

Pardubický Exil, Perfect Days

sedským či měšťanským divadlem až po týmy ambicióznější. Na porotě pak je, ale také na publiku, aby nabízené inscenace byly posuzovány v takovém kontextu. Obě strany se pak musejí s názorem na kvalitu, sdělnost či divadelní účín nějak poprat. Srovnávání bývá zavádějící, není snadné kvalitativně rozlišovat, cíle souborů jsou různé. I na Orlické masce hrály soubory s osobitou poetikou tradičního ochotnického divadla, např. **letohradský DS Kolár** bohatě oblékl a vypravil **Noc na Karlštejně**, k níž si pořídil i vlastní hudební nahrávku ke Svobodovým písním, **DS Tyl Rychnov nad Kněžnou** se pokusil zvládnout náročnou strukturu oblíbeného **Limonádového Joe** a potěšil publikum několika hereckými výkony. V drsnou lidovou taškařici (včetně nechtěných situací při výpadku textu) proměnil **dobrušský soubor** Vencíkovu komedii **A koukej vrátit to pyžamo**, **Divadlo Ve středu Lanškroun** svádělo nadšený, ale poněkud marný boj s žánrem prvního českého „muzikálu“ **Nejkrásnější válka**, **nejmladší generace ústeckého souboru Vicena** se hrála nad síly svých dovedností a úskalí životních zkušeností dnes už klasickou Churchillovu komedii **Natěrač**, **starší generace Viceny** se se ctí (a objevitelsky) vyrovnala s málo známou hrou Isabelle de Toledo **V rytmu tanga**, v níž se uplatnilo tradiční ochotnické herectví (Jan Štěpánský a Bedřich Ducháček), zkušený soubor **Zdobničan Vamberk** potěšil publikum komediálním podáním drobných detektivních

Gulliverových cest Johnatana Swifta, která zůstala před branami divadla nejen neumělou dramatizací.

Nominací na letošní národní přehlídku činoherního divadla a Cenou za inscenaci ozdobila porota (kromě prof. Jana Císaře a Vladimíra Fekara ještě Eva Spoustová a Alexandr Gregar) **pardubický Exil** – za osobité zpracování hry Liz Lochhead **Perfect Days**. Mnozí ji znají jako film režisérky Alice Nellis. Minimalistická scéna, skvělá hudba (podílelo se na deset pardubických kapel, které vytvořily deset písňových předělů) a především přehledná a vtipná režie (Nada Kubínková), šest výtečných hereckých výkonů, jimž dominovala Jana Tichá, Aleš Dvořák a Olga Vetešníková. První v roli ženy, již naléhavě tikají biologické hodiny, pro což je ochotna podstoupit leccos, což Jana disciplinovaně a nápaditě hraje, Aleš v zábavné roli roztržitého gaye, které neschází cit a láskyplné přátelství, Olina Vetešníková ve svých více než osmdesáti letech stále skvělá charakterní herečka – co více dodat k inscenaci, která se Exilu výsostně povedla.

Takový byl II. ročník Orlické masky. I na závěrečné hodnocení se do útulného divadelního sálu orlickoústecké Malé scény musely přidávat židle. A potlesky oceněným byly srdečné a přející...

-sg-

příběhů v Thomasově **Turecké kavárně**. Ochotníci z Chlumce nad Cidlinou se utkali s žánrem současné frašky (Barbierova komedie **Moje dcera pracuje v Paříži**), která však kromě typů vyžaduje i přesné a osobité herecké výkony a vtipnější režii... **Miletínský soubor** předvedl „naučně komediální“ road movie podle

SNĚHOVÝ BRNĚNEC

XIII. ročník postupové přehlídky
venkovských divadelních souborů
Pardubického kraje
8. - 10. dubna 2016
Lidový dům Brněnec
- Moravská Chrastová

Pořadatelé:

Divadelní soubor E. Vojana Brněnec
a Krajská knihovna v Pardubicích

SNĚHOVÝ BRNĚNEC ZAZNAMENAL PŘI SVÉM XIII. ROČNÍKU NĚKOLIK NOVINEK

Největší novinkou byla pozice generálního partnera, kterým se stala firma Silk & Progress. Ta už dlouho činnost pořádajícího divadelního souboru E. Vojana Brněnec podporuje a svoji náklonnost touto pozicí na přehlídce potvrdila.

Přípravný výbor přehlídky začal pracovat na nových propagačních materiálech, vstupenkách a vůbec celé mediální tváři festivalu. Letos už jsme mohli vidět některé první pokusy, velmi se ujal zpravodaj přehlídky **Sněženka**, který četl skoro každý účastník přehlídky. Počtení si zde našli diváci, hrající soubory i porota. Redakce zpravodaje tak měla satisfakci za svoji náročnou práci. Přečíst si jej můžete i na našich stránkách www.snehovy-brnenec.cz

V porotě se nově objevil čtvrtý člen poroty, pojistka, aby přehlídka vždy dodržela licenční pravidla, a taky podpora růstu nových tváří v porotcovských řadách. Letos u nás hodnotili: prof. František Laurin (předseda), Petr Kolínský, Svatka Hejralová a Rudolf Felzmann.

Na přehlídce se objevily tři soubory, které u nás už byly - KDO Dolní Dobrouč, DS Tyl Králíky a DS Ledříček Klášterec nad Orlicí, a tři zcela nové - MDK Kouřim, Bezkašen Uherčice a SDO J. K. Tyl Sezemice. Viděli jsme pět komedií a jednu pohádku. Souborům, divákům, porotě i organizátorům se přehlídka líbila, všichni si společný víkend chválili a děkovali si navzájem. Myslím, že „malý“ Brněnec může být

MDK Kouřim, nominovaný na Krakonošův divadelní podzim

pyšný, že udělal prostor těmto „velkým“ krásným zážitkům.

Kristýna Pavlasová

PROGRAM:

KDO Dolní Dobrouč

- Gabriel Chevalier, úprava: N. Lužná: Zvonokosy, r. Nataša Lužná

DS Ledříček Klášterec nad Orlicí

- Claude Magnier, úprava B. Lišková: Sedm žen na krku, r. Lubomír Černoch

DS Bez kamen Uherčice

- Josef Horáček: O spanilém princovi, r. Radka Scharlová

SDO J. K. Tyl Sezemice

- Zdeněk Hovorka: Darmašlapky aneb repete, hoši!, r. Jana Doskočilová, r. Martin Drahovzal

Malé divadlo Kouřim

- Martin Drahovzal a MDK: ...dokud vás smrt nerozdělí!

DS Tyl Králíky

- Neil Simon: Řeči, r. Zdeněk Němeček

Lektorský sbor udělil řadu čestných uznání a také ceny.

Ceny:

- za herecký výkon **Pavlu Kristlovi** v roli starosty Pěšinky v inscenaci Zvonokosy
- za herecký výkon **Ivě Kristejnové** v roli služky Matyldy v inscenaci Sedm žen na krku
- za herecký výkon **Ondřeji Hamplovi** v roli Olivera v inscenaci ...dokud vás smrt nerozdělí!

- za herecký výkon **Ladě Austové** v roli Barbary v inscenaci ...dokud vás smrt nerozdělí!
- **Martinu Drahovzalovi** za režii inscenace ...dokud vás smrt nerozdělí!
- **Divadlu MDK Kouřim** za výpravu v inscenaci ...dokud vás smrt nerozdělí!
- **Divadlu MDK Kouřim** za inscenaci hry ...dokud vás smrt nerozdělí! spojenou s nominací na Krakonošův divadelní podzim.

Anketu diváka vyhrál Divadelní spolek Bez kamen Uherčice. (2. místo – Divadlo MDK Kouřim, 3. místo DS Ledříček Klášterec nad Orlicí).

ZE ZPRÁVY RUDOLFA FELZMANNA:

Přehlídka v Brněnci byla pořadatelesky bezchybně a s obdivuhodnou obětavostí zajištěna členy místního souboru, příjemná rovněž byla účast nejvyšších představitelů obce a stejně tak potěšilo vědomí, že Sněhový Brněnec má svého generálního sponzora. Všechny šest souborů, které zde vystoupily, splňovalo podmínky licencované přehlídky venkovských souborů, proto porota mohla oprávněně nominovat na národní přehlídku ve Vysokém nad Jizerou. Vzhledem k vyrovnanosti ostat-

ních souborů však nebyla doporučena žádná z dalších inscenací.

Představení hodnotila a pak seminárně se souborem i případnými zájemci z řad účastníků přehlídky probírala porota, jejíž oporou byla tajemnice Hana Cihlová. Potěšující byl i fakt, že všechna představení měla solidní návštěvu, a to jak z řad účastníků přehlídky, tak i obyvatel obce.

DIVADELNÍ SOUBOR KDO Z DOLNÍ DOBROUČE BYL V BRNĚNCI JIŽ POPÁTÉ

Připadám si tam už jako doma. Přehlídka doznala několika novot a opravdu byly ku prospěchu věci, atmosféra opět výtečná, přátelská. Brněnecť ochotníci opravili jeviště, udělali novou podlahu, ovšem lehce ji naspádovali k zadnímu portálu, takže nám naše paní Baronka na kolečkovém křesle ujížděla vzad. Poradili jsme si. Škoda jen, že podlahu nepokryli zátežovým kobercem, lépe by tlumil kroky. Máme s tím výborné zkušenosti u nás v Dobrouči, kde jsme tuto věc provedli už v roce 1995. Přijely dva nové soubory - způsobem přijel, viděl, zvítězil, pak jeden z nich vyhrál a postoupil do Vysokého. Tuším, že to byl soubor z Kouřimi. Ještě jsem se nestačila podívat do zeměpisu českého, kdeže se ta Kouřim nachází - tuším že Kouřim je u Brna, ale Kouřim?

Nedělní předávání cen mělo krásně nostalgický průběh, pan profesor Laurin se totiž rozhodl, že po deseti letech porotcování, kdy už nás všechny zná jako svoje boty, je nejvyšší čas, aby nastoupil na jeho místo někdo mladší. Bude se nám po něm stýskat. A co že jsme hráli? *Zvonokosy* podle knihy Gabriely Chevalliera. Získali jsme tři ocenění. Mohu všem souborům doporučit - máte-li hodně lidí, kteří chtějí hrát a bavit se, neváhejte. A pokud to není vaše parketa, aspoň si knihu přečtěte. Stojí za to.

Z Dobrouče zdraví Nataša Lužná
www.ochotnici-dobrouc.cz

SVITAVSKÝ FANDA 2016

7. - 9. dubna 2016 **FABRIKA**
Postupové kolo celostátní přehlídky
experimentujícího divadla Šrámkův
Písek, přehlídky studentských
divadelních souborů Mladá scéna
Ústí nad Orlicí a divadel poezie
Wolkrův Prostějov

Pořádá Středisko kulturních služeb
města Svitavy za finančního přispění
Pardubického kraje a Ministerstva
kultury ČR

Již posedmé se soubory z různých
koutů republiky sjely do Svitav, aby
změřily své síly s ostatními na krajské
postupové přehlídce studentského,
experimentujícího divadla a divadla po-
ezie. Tentokrát přijelo jen šest soutěž-
ních souborů a jeden jako host. Porota
pracovala ve složení: Jakub Hulák, Ka-
rel Šefrna a Adam Krátký. Hrál se jako
vždy ve Fabrice a v Trámu.

Přehlídka byla zahájena ve čtvrtek
7. dubna představením **Já jsem Lu-
cien** brněnského souboru **Reverzní
Dveře** pod vedením a v režii Kamily
Konývkové Kostřicové. Na přehlídce
vystoupil soubor jako host.

Páteční program otevřela **Hostina
Dravců** souboru **GT Hlinsko** (režie
Lada Leszkowová a Tomáš Pšorn),
kteří se s předlohou V. Katcha a J. Sib-

re dle mého názoru nepopasovali příliš
dobře asi i proto, že předloha nebyla
pro tak mladé herce vhodná. Dalším
v pořadí bylo pozoruhodné představení
olomouckého souboru NaBalkoně
s názvem **Koexistence**. Hru režírovali
Markéta Zborníková, Karel Vaněk (au-
tor hry) a Michal Nagy. Oproti *Hostině*
to byl naprostý divadelní protiklad. Hrál
se více s metaforou a náznaky. **Sou-
bor si odnesl doporučení na Mladou
Scénu a Šrámkův Písek**. Následovala
pohybová performance **Jen zvyk di-
vadelního spolku Nepřítomni**, která
svou taneční formou zcela vybočila
z přehlídky (**Cena za představení, kte-
ré dalo divákům svojí abstraktností
mnoho příležitostí k pozoruhodným
vlastním asociacím.**) Režie: Vít Zbor-
ník. Den zakončila **Krvavá svatba**
souboru Ředkvičky o lásce v režii
Markéty Zborníkové. Předloha od Fre-
derica Garcia Lorcy byla souborem
aktualizovaná a zasazená do moderní
doby. Celé představení působilo jako
sled obrazů s pár dialogy, které nesly
děj až do konce. A naštěstí ho dones-
ly...

Sobotní program se odehrával
v divadle Trám. Hned první představe-
ní **DS Čistírny Jen Jestli** z Pardubic
působilo jako malý zázrak přehlíd-
ky. Citlivá práce s projevem na jevišti
a básnickým textem vynesla souboru
zasloužené **doporučení na Mladou
Scénu a Wolkrův Prostějov**. Předsta-
vení režírovala Klára Litterová. Přehlíd-

ku uzavřelo představení brněnského
**Herodova divadla Desatero, aneb
poslední šťace** v režii Čeřka Vaculíka.
Šlo o jakousi generační výpověď, která
vlastně žádnou výpověď nenesla. Celé
to působilo nedodělaně.

Doufám, že se příští rok přehlídka
povede stejně jako letos. Snad jen, že
souborů by mohlo přijet trochu víc. Ne-
bojte se!

Martin Mohr

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK 2016

15. - 17. dubna 2016
Fabrika Svitavy a divadlo Trám
Loutkářská a dětská divadelní
přehlídka Pardubického kraje

Dýchánek ve Svitavách je pře-
hlídka dětského a loutkového divadla
pardubického kraje. Letos přivezly
soubory nejrůznější představení, v nej-
různějších fázích představ o divadle.
Takže lze říct, že tato přehlídka byla
velmi úspěšná. – Celé páteční odpo-
ledne obsadily děti. Renata Klečková
přivezla z **chrudimské ZUŠ Hrubínova**
hříčku **Zvířátka a loupežníci** a Eliška
Ptáčková z **základní školy v Pracho-
vicích básně Jiřího Žáčka**. Andrea a
Kamila Martínkové představily vlast-
ní hru **Kriminálka**, kterou nastudoval
**divadelní kroužek DDM v Heřma-
nově Městci**. Ze stejného města, ale
ze základní školy, přijel **Dramatáček**
s Kateřinou Vackovou, objevili dávnou
hru **Pohádka o zemičce Zvoničce**.
Odpoledne ukončilo **Veselé zrcadlo**,
**soubor gymnázia v Ústí nad Orli-
cí**. Inscenace **Láskotoč** (J. Kainar) se
svou jednoduchou koncepcí projevila
větší divadelní zkušenost hrajících dětí.
Samozřejmě, téma rozehrály se zá-
jmem a vznikl završený tvar, který byl
navíc pěkně nasvícený. Veselé zrcadlo
získalo doporučení na letošní Dětskou
scénu. Gratulujeme! – Sobotní den byl
neméně zajímavý. Dopoledne znovu
dětí: z **Velkých Opatovic** připlula **Zla-
tá rybka**. Tuto pohádku upravila a jako
stínohru nastudovala Zdeňka Selinge-
rová. Stejná režisérka zkrotila „pánskou

DS Čistírny z Pardubic, Jen jestli

Nano-divadlo, Soumrak světů,
Matěj Šefrna

partu“ (jaký div - chlapi v dramaťáku!) a ta si zahrála v originální zkratce Čapkovu **Loupežnickou pohádku**. V Trámu jsme ještě viděli skupinku dětí ze **ZUŠ v Žamberku** s africkými pohádkami **To víte, Afrika**. Olga Strnadová, toť velké jméno v českém dětském divadle. A inscenace toho jména dostala, potěšitelně, múzicky, krásně. Taky dostala **nominace na obě přehlídky**, LCH i DS. Gratulujeme!! – Pokračovalo se ve Fabrice, kde **Benešácci ze základní školy v Pardubicích** (celá sportovní třída 3. A) zahráli Hany Dokočilové **Kudy chodí malý lev**. Sym-

patická, šikovná Martina Hezká těmto dětem nenaložila víc, než by unesly. A tak vzniklo velmi milé představení, na samém počátku divadla. Dopoledne zakončilo **Zrádné kouzlo**. Čarovalo se s chutí v autorské hře Lucie Pilařové, která také soubor **Zjev z Jevíčka** vedla.

Odpolední sobota a neděle patřily dospělým. A všechny divadelní kusy byly velmi, velmi překvapivé. I když třeba každý jinak. Ovšem, o to líp. **Nano-divadlo**, autorská záležitost Matěje Šefrny ve všech složkách, zahrálo **Soumrak světů**. A opravdu se tam dosti smrákalo, i když Kašpárek zuby nehty zachraňoval, co se dalo. Zajímavá historka pro ty, kteří tak úplně nevědí kudy dál. **Tato hra získala doporučení na Chrudim**. Gratulujeme! Hned pak další intelektuální název od tří **studentů 3.**

roč. JAMU (obor výchovná dramatika). Hrou **Koštní Jošta** lehce, leč zajímavě a obrazně, pronikli do života Jošta Moravského. To je ten, co má teď v Brně novou sochu a byl synovcem Karla IV. Vyspali jsme se a ejhle - **Čmukaři**. Až z Turnova přivezli svou Šípkovou Růženku - **Na řadě je Šípková**. Název je případný, protože s koncem hry vplujeme do zamýšlené Zlatovlásky. V představení je hodně vtipu a dobré loutkařiny. Leč v tak zvláštním inscenačním kabátě, že jsme nechtěli, my divadelníci, věřit, že tenhle by Čmukařům padl.

Ovšem děti byly hodně spokojené a jejich přístupem překvapené. Celé nedělní odpoledne padlo na projekt **Komenský**. Tentokrát se představení velmi podařilo, zesvižnělo. Bylo hráno před takřka plným sálem a bylo natočeno na DVD, obojí je prima.

Na závěr bych chtěla pogratulovat všem vedoucím - režisérům, že dovedli do zdárného konce své divadelní záměry. Všichni víme, co úsilí a jistých obětí to stojí. Sláva vám! Myslím, že i přítomné děti si víkend s divadlem pěkně užily. Také při hrách, které s nimi hrály šikovné mladé lektorky. Děti ze Školičky Svitavy zase zaperlily v úvodcích ke každému představení. Bylo to vtipné a vesměs podařené. Tak nakonec snad můžeme doufat, že zajímavé divadlo spatříme i za rok.

Blanka Šefrnová

OCENĚNÍ

Porota ve složení: Eva Davidová, Michal Drtina, Luděk Richter, Ema Zámečnicková udělila čestná uznání a ceny spojené s doporučením či přímým postupem na celostátní přehlídku

Cena souboru **Veselé zrcadlo Ústí nad Orlicí** za tvořivou práci s autentickým tématem v inscenaci **Láskotoč**, spojená s doporučením do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna 2016.

Cena souboru **EsTeNaToMaj ZUŠ Žamberk** za inscenaci **To víte, Afrika** s přímým postupem na celostátní přehlídku Dětská scéna 2016 a na celostátní přehlídku Loutkařská Chrudim.

Cena souboru **NANOdivadlo** za pokus o zpracování aktuálního tématu v inscenaci **Soumrak světů** s doporučením do širšího výběru na celostátní přehlídku Loutkařská Chrudim.

ZUŠ Žamberk, To víte, Afrika

LIBERECKÝ KRAJ

19. PŘEHLÍDKA
OCHOTNICKÝCH
SOUBORŮ JIZERSKÉ
OBLASTILomnice nad Popelkou,
3. - 6. března 2016Pořádá DS J. K. Tyl
Lomnice nad PopelkouZA LOMNICKÝMI SUCHARY
A POCTIVÝM DIVADLEM

První březnový prodloužený víkend (3. - 6. 3. 2016) se někteří již tradičně a někteří úplně poprvé sjeli do Lomnice nad Popelkou na 19. ročník krajské přehlídky ochotnického divadla jizerské oblasti, který každoročně pořádá DS J. K. Tyl v tamním Tylově divadle. V lektorském sboru zasedli kritik Michal Zahálka, a dramaturgové Daniel Přibyl a Sylvie Rubenová.

Během čtyř dnů jsme měli možnost zhlédnout 9 soutěžních představení v podání souborů z nejbližšího okolí i vzdálenějších lokací. Poprvé zavítal např. soubor DIPONA z Louňovic u Prahy. Programová skladba byla pestrá – od historické hry *Mistr Jan aneb Naše kaše* a Tylova *Strakonického dudáka*, přes Havlíčkovy *Petrolejové lampy* až po současně situační komedie. Dramaturgickým překvapením přehlídky pak byla *Žena v písku* DS Jelen za oponou z Jablonce nad Nisou, volná adaptace japonského románu Kóbó Abeho. Byť některé tituly nebyly zrovna nejšťastnější dramaturgickou volbou, za důležité lze považovat autorský vklad, ať už při vlastní adaptaci pohádky H. Ch. Andersena DS E. F. Burian z Tanvaldu, zmíněná *Žena v písku*, Henryho povídky *Pět dolarů za lásku* DS DIPONA z Louňovic nebo oslava husovského výročí jako u DS Vojan z Libice nad Cidlinou. I v případě Divadla v Roztocké z Jilemnice se *Pe-*

trolejové lampy staly vlastně „domácím příběhem“, jimž uctili stodvacáté výročí narození jilemnického rodáka spisovatele Jaroslava Havlíčka.

Zahájení přehlídky se ujal **domácí soubor J. K. Tyl se Strakonickým dudákem** v režii Jaroslava Krčka, autora hudby a Petra Štěpána, zároveň představitele Vocilky. Díky scénografickému řešení pomocí světla a rychlých přestaveb (i bohaté kostýmní výpravě) se podařilo docílit funkční charakterizace prostředí a postav. Ceny si odnesli Bohuslav Vejnar za roli Kalafuny a Vladimíra Duštová za roli Korduly a zmíněnou kostýmní výpravu.

DS Vojan z Libice nad Cidlinou se představil historickou hrou *Mistr Jan aneb Naše kaše* Vladimíra Zajíce v režii Jaroslava Vondrušky. Byť volba hry nebyla pro soubor ideální (přílišná faktografie a literárnost, přílišná práce s loutkou než na rozvíjení činoherní situace), soubor prokázal, že má výborné herce, režisér Jaroslav Vondruška mnohdy rozehrával více plánů a několik situací zároveň a divákova

pozornost neutrpěla. Za režii a kolektivní herectví si DS Vojan odnesl ocenění poroty.

DS E. F. Burian z Tanvaldu přijel s *Pohádkou o mořské víle*, kterou podle H. Ch. Andersena adaptoval a zrežíroval Vlastimil Hozda. Inscenace sázela na obrazivost, na světelnou atmosféru, taneční projev víl, na kostýmy (bohužel místy omezující herecké ztvárnění postav).

Následovala odpolední **Žena v písku** DS Jelen za oponou z Jablonce nad Nisou. Adaptaci japonského románu Kóbó Abeho od Václava Špirita nastudovala režisérka Markéta Schwarcová. Tísňivá, až kafkovsky bezvýchodná situace, mapuje příběh muže a ženy. Cenu za herecký výkon v roli Muže si odnesl Pavel Saal.

Situační komedie Robina Hawdona *Úžasná svatba* v podání **DS Vojan – Mladá Haluz z Desné** byla jedním ze dvou vrcholů letošní přehlídky. Režisérce Vladce Koďouskové se podařilo Hawdonův bravurně zkonstruovaný stroječek velmi dobře promazat, takže

DS Vojan z Desné, Úžasná svatba

do sebe všechno zapadá a šlape jedna báseň. Nápadité scénografické řešení, kdy v „dveřové komedii“ dveře zastupují prázdné kovové rámy, je nejen praktické, ale rovněž tematizuje základní princip situační komedie – divák více ví, než postavy. Oživujícím nápadem jsou družičky, jež před začátkem představení rozdávají divákům svatební koláčky. Samozřejmě na prvním místě zaujala inscenace samotná, měla jasnou vizi a celistvou koncepci, v níž se od herectví přes výpravu a hudbu vše výborně doplňovalo. Proto **DS Mladá Haluz zcela po právu získal nominaci na národní přehlídku Divadelní piknik Volyně** a ocenění za inscenaci, Vladka Kodůusková za režii, Lukáš Frydrych za herecký výkon v roli Toma, Jan Lála za herecký výkon v roli Billa a Lucie Václavová za roli Judy.

V sobotu ráno následovala komedie českého autora Pavla Němce **Amant** v podání **Divadla Exil z Pardubic**. Oproti předešlému případu text režiséra Lucie Křivčkové a jejímu souboru svou žánrovou neurčitostí připravil více překážek než úrodné půdy. Klobouk dolů představitelce hlavní ženské role Veronice Křepinské, která představení odehrála i přes zdravotní indispozici. Odpoledne patřilo inscenacím v komornějším obsazení, **Pět dolarů za lásku souboru DIPONA z Louňovic**, dvou aktovek, které podle povídek O. Henryho dramatizoval a režíroval Josef Pšenička. Za herecký výkon v obou aktovkách porota ocenila Evu Brůhovou. Druhou inscenací sobotního odpoledne byla francouzská tragikomédie Samuela Benchetrita **O dva mňí DS Vojan z Hrádku nad Nisou**. Příběh umírajících starců prožívajících své poslední dobrodružství režisér Jan Sladký koncentroval na ústřední dvojici, proto zvolil prázdnou scénu se dvěma paravány a čtyřmi židlemi, všechny epizodní postavy byly sehrány jedním hercem a jedinou herečkou. Za herecké výkony v hlavních rolích si Jan Sladký a Lukáš Krupka odnesli ceny poroty.

Posledním soutěžním představením přehlídky a jejím druhým vrcholem byly **Petrolejové lampy** Jaroslava Havlíčka. **Divadlo v Roztocké z Jilemnice** zpracovalo nejslavnější román jejich

rodáka v dramatizaci Ivana Rajmonta a Martina Velíška. Režisérka Lucie Václavová kromě pečlivě stavěných situací buduje působivé jevištní obrazy s využitím písní a scénické hudby, kterou pro inscenaci složil Marek Kopecký, i jednoduchého, velmi efektivního svícení. Epizodní postavy mají vždy svoje jasné místo a postoj, jednoznačnými tahouny jsou představitelé Štěpánky Kiliánové a Pavla Maliny. Představení lehce brzdily přestavby, bylo jich zbytečně mnoho. Ale jilemničtí dokázali, že „svému Havlíčkovi“ skutečně rozumějí, sehráli opravdové, dvě a půl hodiny trvající drama, za něž si vysloužili **doporučení na národní přehlídku** a ocenění pro režisérku Lucii Václavovou, skladatele hudby Marka Kopeckého, představitelku Štěpánku Magdalénu Jarošovou a představitele Pavla Tomáše Václa.

Čtyři dny strávené v Lomnici na 19. krajské přehlídce byly opravdu vydatné, a to v nejllepším slova smyslu. Nabitě poctivým divadlem, prosycené přátelskou, nesoutěživou atmosférou a nadšenými lidmi, kteří sem přijeli sami sebe i sebe navzájem obohatit a povzbudit, upřímně doufám, že příští rok tomu bude jinak.

Sylva Rubenová
(převzato z *Amatérské scény*,
kráceno)

JEŠTĚ K LETOŠNÍ LOMNICI

Svým způsobem byla zvláštní, možná jsem to tak vnímala i proto, že jsem byla obklopena samými skvělými lidmi, ale spíš si myslím, že to bylo i tím, že se blýská na lepší časy. Představte si, že se všichni většinou jeden na druhého usmívali! Rozborové semináře probíhaly bez emocí a v přátelském duchu. Musím říct, že velkou zásluhu na tom měli samotní porotci, Michal

Skvělá porota: Daniel Příbyl, Michal Zahálka
a Sylvie Rubenová

Zahálka, Sylvie Rubenová a Daniel Příbyl. Vcházel s úsměvem a vždy dobře naladěni. Šli hned k věci a velkou část rozboru zabíraly rady, jak by se dalo co zlepšit. Žádný výkon nezpochybňovali, ale vysvětlili, proč to, nebo ono, nevycházelo tak, jak mělo. Nemohla jsem se, bohužel zúčastnit prvních dvou představení a ani jejich rozboru, ale například hned v pátek rozbor pohádky *O malé mořské víle* mě nadchl. Hrál DS E. F. Burian z Tanvaldu. Pohádka měla svá úskalí, ale porota zhodnotila nejen nezmary, ale našla i slova chvály. Každopádně hlediště bylo zcela zaplněné dětským publikem, které bylo vstřícné a pozorné, a víme dobře, že děti dokáží dát velice hlasitě najevo, když je něco nebaví. Nehodlám zde jednotlivá představení rozebírat, výsledky a ocenění si každý může dohledat, ale chtěla jsem jen napsat, že jsem nadšená z atmosféry a přístupu všech k jednotlivým představením. Samozřejmě, že na tom všem se podílí pořadatel a i úžasná a neúnavná obsluha v baru. Napekli, navařili a od rána do noci (spíš zase do rána) obsluhovali na baru. S úsměvem! Užila jsem si celý víkend znamenitě, ale přesto bych přidala jedno malé postesknutí. V posledních letech je samozřejmostí, že soubory přijedou, odehrají představení, poslechnou si rozbor (někdy ani to ne) a hned zase odjedou. Nezajímá je, jak si vedou ostatní, rozborové semináře jiných souborů nenavštěvují a mnohdy je jim i zatěžko přijet na zá-

věrečné vyhodnocení. Asi jsem divná, ale přehlídky neberu jako soutěžní klání, ale jako setkávání divadelníků, jako „přehlídku“ všeho, co se v kraji urodilo. Čerpám z odborných rad zkušených lektorů a беру si z nich ponaučení. Je mi líto, že to takhle nemají i ostatní a po odehraném představení odfrčí domů. Je pravda, že v současné době bývá problém s levným ubytováním a ani zaměstnavatelé nemívají pochopení pro našeho divadelního koníčka. Přesto si myslím, že tady ještě prostor ke zlepšení je. Ale i přes tuto malou vadu na kráse se 19. ročník krajské přehlídky v Lomnici nad Popelkou náležitě povedl. Tak zase za rok!

Vladka Kodřousková

JOSEFODOLSKÉ DIVADELNÍ JARO 2016

26. ročník postupové přehlídky venkovských ochotnických souborů Libereckého kraje a Českého středohoří
5. – 8. května 2016

Pořadatel: Divadelní soubor
J. K. Tyl Josefův Důl

PROGRAM:

Divadelní spolek J. K. Tyl Josefův Důl,
Friedrich Dürrenmatt: NÁVŠTĚVA STARÉ DÁMY

Divadelní soubor Tyl Slaná, Eva Schwarzová: ČERTOVSKÁ POHÁDKA (nesoutěžní)

Kulturní a divadelní spolek JIZERAN Rakousy, Zdeněk Podskalský, Vratislav Blažek: SVĚTÁCI

Divadelní spolek Krakonoš Vysoké nad Jizerou, Tim Firth: HOLKY Z KALENDÁŘE

Ochotnický divadelní soubor TJ SKOL Bozkov, Jiří M. Šimek: KONTROLA V MĚSTĚ KOCOUROVĚ

Divadelní soubor Tyl Slaná, Vladislav Kracík: ... A ZA TRACYM TYGR

Divadelní spolek Havlíček Zákupy, N. V. Gogol: ŽENITBA

Obnovený divadelní spolek Jirásek Olešnice u Turnova, Michaela Doležalová,

Roman Vencel: KRÁLOVNY

Lučanský spolek divadelní - L.S.D.

Lučany nad Nisou, Zdeněk Podskalský:
ŽENA V TRYSKU STOLETÍ

Josefodolské divadelní jaro 2016

je již minulostí. Přípravy na přehlídku a její organizaci byly náročné, ale jako vždy to pořadatelé zvládli. Vždy se při organizování takovéto akce vyskytnou překážky a problémy, objektivního i subjektivního charakteru. Ale troufám si říct, že členové josefodolského spolku jsou za 26 let organizování JDJ utužení a vše proběhlo ke všeobecné spokojenosti - nejen pořadatelů, ale věříme, že i účastníků a diváků.

Za víkend diváci zhlédli devět představení, z toho **Čertovská pohádka** v pátek dopoledne byla určena především dětem a byla hostem přehlídky. Vzhledem k počtu přihlášených inscenací, zařadili pořadatelé první soutěžní představení již na čtvrtek 5.5. Přehlídku zahájil domácí soubor tragickou komedií Friedricha Dürrenmatta **Návštěva staré dámy**.

Po klidnějším rozjezdu začal v pátek odpoledne účastníkům - v čele s odbornou porotou - divadelní maraton. Sledování soutěžních inscenací, rozborové semináře, posezení s přáteli ochotníky, rozhovory o výběru a tvorbě divadelních her, výběru autorů, vzájemné předávání zkušeností, ale i osobní

„klábosení“ o životě, rodině, práci.

Doprovodným programem byla výstava Divadelní Jizerky, kde Tereška Tahalová a Iva Urbánková z Josefova Dolu vystavovaly fotografie inspirované jizerskohorskou přírodou a doplněné fotografiemi z divadelních představení, které ve svém fotoarchivu vybral MUDr. Karel Stuchlík. Fotografie doplnily nádherné historické kroje – hanácký, který josefodolskému spolku věnovala paní Gizela Lesáková z Josefova Dolu a jizerskohorský, zapůjčený Folklorním souborem Šafrán z Jablonce nad Nisou. V sobotu během dne měli možnost účastníci zakoupit výrobky chráněných dílen obyvatelů Domova Maxov z Horního Maxova.

Závěrečné hodnocení celé přehlídky a slavnostní předávání cen se uskutečnilo v neděli v odpoledních hodinách v sále divadla v Josefově Dole. Za celoživotní práci v ochotnickém hnutí a u příležitosti životního jubilea obdržela Maruška Fejfarová, členka DS J. K. Tyl Josefův Důl, Zlatého Harlekýna SČDO. Oceněných účastníků – jednotlivců i kolektivů - byla řada, odborná porota, ve složení **Rudolf Felzmann, Jan Hlavatý, František Zborník a Jaromír Kejzlar** doporučila na Národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou **Divadelní spolek Krakonoš z Vysokého nad Jizerou** s inscenací Tima Firtha **Holky**

Divadelní spolek J. K. Tyl Josefův Důl, Návštěva staré dámy

z **kalendáře** a nominovala **Divadelní spolek Havlíček ze Zákup** s komedií N. V. Gogola **Ženitba**, v překladu Leoše Suchařípy.

Zároveň chci touto cestou poděkovat členům domácího spolku za obětavou práci při organizování přehlídky, majitelům divadla v Josefově Dole manželům Verhoefovým za podporu při pořádání všech divadelních a kulturních akcí v budově divadla a velký dík patří všem sponzorům, kteří naši přehlídku podpořili finančně, věcnými dary, ale podíleli se i na propagaci JDJ 2016.

*Za pořadatele Hana Stuchlíková,
jednatelka DS J. K. Tyl Josefův Důl*

Ze závěrečné zprávy Františka Zborníka:

Jedním z vrcholů přehlídky se očekávaně stala inscenace zkušeného **DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou** (původně filmové) předlohy **Tima Firtha Holky z kalendáře**. Příběh je ženským pandanem filmu *Do naha*, schází mu však ono sociální existenciální zázemí, jež je zde nahrazeno poněkud sentimentalizujícím motivem piety k zemřelému manželi jedné z protagonistek. Také ona žije v mikrosvětě anglického ženského klubu. Autor se šikovně vyhnul obvyklým kliše tohoto prostředí, když proti šesti klubistkám postavil figuru Marie (vedoucí, terapeutka?), která je nositelkou konzervativního přístupu k režimu a životu klubu. Jakmile se ženy rozhodnou pro charitativní účel získat prostředky neobvyklým způsobem – kalendářem se svými akty, je zápleтка dána. Hnací motorem akce je Chris, která v mimořádně zdařilé interpretaci Jany Drozenové postupně přesvědčí všechny kolegyně. Samotné focení kalendáře je vrcholem inscenace, hereckou souhrou, energií zúčastněných i scénografickým řešením. V druhé polovině se inscenace tematicky a vlastně i svými prostředky láme. Autor staví před postavy problém, jak zvládnout popularitu, kterou kalendář přinese. To samo o sobě slibuje zajímavé náměty a snad i příležitosti pro jednotlivé dramatické postavy k rozvíjení svých osobností. Bohužel moti-

DS Krakonoš Vysoké n/Jizerou,
Holky z kalendáře

Divadelní spolek Havlíček Zákupy,
Ženitba

vy pro jednání jsou tu spíše nahodilé, někde i dost umělé a u některých postav i stěží uvěřitelné (postava vedoucí Marie je najednou kalendářem nadšená, když předtím nesouhlasila až k do slova zemzení). Inscenátorům se tyto autorské neobratnosti nepodařilo zcela překonat, obrací se tak často k jakýmsi mudroslovným proklamacím do hledíště a spontaneitu nahrazují sentimentem. Druhá část inscenace nedosahuje kvalit první poloviny. I přesto je však inscenace Vysockých jasně nadprů-

měrným pohledem do ženského světa, v němž všechny herečky (i tři herci) naplno využily/i svého talentu, schopnosti na jevišti být, existovat a bavit sebe i diváky. Režisérka Marie Brtková Trunečková spolu s celým tvůrčím týmem jim v tom byla inspirovaně a dovedně nápomocna. **Inscenace byla doporučena k účasti na národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou.**

Divadelní spolek Havlíček Zákupy – V. Gogol: Ženitba, aneb největší překvapení přehlídky. DS Havlíček Zákupy pojal Gogolovu satirickou komedii jako hru se zpěvy, známé melodie s aktualizovanými texty zdařile podpořily nadsázku, s níž Zákupští k *Ženitbě* přistoupili. Na jednoduchou, funkční scénu vstupovali herci bez výjimky ve zdařilých, místy až groteskních kreacích, hráli ve svižném tempu a s chutí. Opět se ukázalo, jak je zrcadlo nastavené Gogolem v polovině předminulého století stále živé. Zákupští pochopili, že netřeba násilných aktualizací, stačí jen vědomě a tvořivě sloužit autorovi. Daří se to zejména postavě Kočkařeva, který je tahounem představení, ale jak řečeno, platí to v podstatě pro všechny postavy. Autor nabízí v každém okamžiku dramatickou situaci, jež je motivována povahou postav a jejich lopotným snažením – oženit se, oženit ho, vdát ji, neženit se. Režisér J.M. Šimek s celým tvůrčím kolektivem tyto situace naplnil humorem i napětím a vytvořil překvapivě živou a divácky vděčně vnímanou inscenaci. Oceněny byly kostýmy V. Košťálové (mimo jiné hrála se zdarem i postavu dohazovačky Tekly). Inscenace získala **nomina-ci k účasti na národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou**. Je důležité, aby Zákupští přijali tuto výzvu na jedné straně jako podporu nově nastupujícího trendu v souboru, na straně druhé pak jako radost si ve Vysokém zahrát, bez přílišné odpovědnosti, která by mohla jejich *Ženitbě* ubrat na lehkosti a zmíněné groteskní nadsázce.

Josefodolské divadelní jaro nevybočilo letos nijak zvlášť ze své tradice dobře zorganizované (SČDO a místní divadelní soubor) regionální přehlídky. Potěšitelný je postupný vzestup dramaturgické, režijní a zčásti i herecké

kvality domácího souboru, potěšitelná je poměrně vysoká laťka kvality inscenace Vysockých, potěšitelný byl účtyhodný pokus jevištně realizovat metaforický text *Tracyho tygra* DS ze Slané, pobavili *Světáci*, *Královny* nepřekročily limity své předlohy, ale herecky jsou příslibem, stejně jako mladí z Bozkova (v obou posledně jmenovaných příkladech je potřeba věnovat pozornost výběru titulu), lví skok vpřed a vzhůru učinili Zákupští. Nakolik jsou tyto tendence v zúčastněných souborech trvalé, se ukáže časem. Nejdříve pravděpodobně v kouzelných Jizerských horách v příštím roce.

foto Karel Stuchlík

Astmatic Philharmonic Orchestra

MODRÝ KOCOUR

(Liberecký a Ústecký kraj)

XXI. ročník

- postup na Šrámkův Písek,

Mladou scénu

a Divadelní Piknik Volyně

25. – 28. února 2016, Turnov

Pořadatel:

Turnovská Bohéma

- Turnovské divadelní studio

Soubor Magdalena Rychnov

21. ročník turnovského divadelního festivalu Modrý kocour přinesl velké změny. Dlouholetý hlavní organizátor přehlídky "starý kocour" Petr Haken předal pomyslnou ředitelskou štafetu "mladému kocourovi" Mário Kubašovi a novému týmu. Petr Haken se ale nadále stará o dramaturgii přehlídky. Modrý kocour díky tomu získal čerstvou energii kombinovanou s dobrou tradicí. Zůstává stále přehlídkou "divadelně punkovou", jak se opakovaně vyjádřil nový ředitel Mário Kubaš, ale festival se organizačně profesionalizoval. Jedním z příjemných výsledků práce nového týmu byla rekordní návštěvnost.

Symbolem změn se stalo divadelně opulentní a punkové zahájení festivalu, které mohlo směle konkurovat zahajovacím ceremoniálům nejmenovaného filmového festivalu, který se koná v jednom lázeňském městě. Páteční vystoupení Astmatic Philharmonic Orchestra,

který předvedl skladbu *Mrouskání na lepší časy* a "moderátorské hlavy" Mária Kubaše porota ocenila zvláštní cenou a vyslovila politování, že se bohužel nejednalo o soutěžní představení, protože by to byl nesporný adept na doporučení na některou z přehlídek. Vrcholem inspirativní části programu bylo pro většinu diváků sobotní představení *Antiwords* (Spitfire Company), které nepochybně patří k tomu nejzajímavějšímu, co lze v posledních letech vidět na českých jevištích. Nekorektně diváky potěšila již tradiční inspirativní účastnice Anička Duchaňová s představením *Sólo pro Bedřicha* a nechyběl

ani osobitý polský loutkář Adam Walny.

Turnovský Modrý kocour je typická "open postupová přehlídka", a proto jedenáct soutěžních představení představovalo mimořádně různorodý vzorek. Viděli jsme studentské divadlo v několika různých podobách: *Oslí vejce* (Stopa Liberec), *Za dveřmi* (Černobílé pastelky Mladá Boleslav) nebo *Jana a Jan* (Oldstar Praha). Nescházely ukázky tradiční dramatiky (NOPOD - *Přežívat nebo žít* a DIPO-NA Louňovice - *Pět dolarů za lásku*) a naopak experimentující až krajně provokativní divadlo, jakým bylo představení souboru D.R.E.D. Náchod -

Antiwords

Dekalog/Balaba. Inscenace **Poslední oheň**, opět od pražských Oldstars, se dramaturgickou volbou textové předlohy přihlásila k soudobému německému divadlu. Amatéřskými soubory oblíbenou absurdní dramatiку zastoupila klasická Ioneskova **Plešatá zpěvačka** Divadla Micky Myšákové z Jablonce nad Nisou. Taneční divadlo mohli diváci zažít v provedení souboru Magdalena Rychnov, který si jako hudební východisko zvolil atonální kompozice J. Ježka kombinované s jeho populárními písněmi (**Někdy je třeba položit hvězdu na stůl**). **Ojebad Praha** formou kabaretní férie adaptoval knihu **Restaurant na konci vesmíru** kultovního autora D. Adamse, která patří do série navazující na slavného Stopařova průvodce po Galaxii. Monodrama **Zahraj ty Ejsíky** přivezlo Broukovicovo Kamdivadlo a J. Štělka, který se stal nepochybným překvapením přehlídky.

Divadelní rozmanitost turnovského Modrého kocoura nabízí divákům šanci setkat se v průběhu jednoho víkendu s mnoha podobami amatérského divadla. Kvalitou na letošní přehlídce přesvědčilo monodrama **Zahraj ty ejsíky** (Broukovicovo Kamdivadlo - J. Štělka), které porota Petr Christov, Martin Pšenička, Jaroslav Stuchlík a Jan Hájek doporučila na **Divadelní Piknik Volyně**, pozoruhodnou inscenaci **Dekalog/Balaba** (D.R.E.D. Náchod) na **Šrámkův Písek** a na **Mladou scénu v Ústí nad Orlicí** pak porota doporučila v tomto pořadí: **Jan a Jana** (Oldstars

Praha), **Oslí vejce** (Stopa Liberec), **Plešatá zpěvačka** (Divadlo Micky Myšákové Jablonec nad Nisou).

Jaroslav Stuchlík

TURNOVSKÝ DRAHOKAM 2016 18. - 20. března 2016, Turnov Městské divadlo

Pořadatel:

Loutkářský soubor Na židli Turnov

V letošním roce se Turnovský drahokam, regionální loutkářská přehlídka pro Liberecký kraj a Český ráj, konala už po dvacáté šesté. A stále si zachovává své rituály. Už když procházíte městem, vidíte ve výlohách některých obchodů loutkářskou výzdobu, která je pozvánkou na přehlídku. Nádherné turnovské divadlo je také vyzdobeno loutkami. A před každým představením informuje Kašpárek (letos holčička v kostýmu Kašpárka) o tom, že se pořádá soutěž o nejplněnějšího dětského diváka přehlídky a že se kromě toho po každém představení losuje z dětských a rodinných vstupenek o několik drobných cen. A děti také po každém představení vhadzují žetony do úst třech různých Kašpárků (líbilo, nevím, nelíbilo) a ten soubor, který získá největší procento chvály, stává se držitelem putov-

ní ceny přehlídky Turnovský drahokam. Hlasuje se i o nesoutěžních představeních, ale mimo zůstávají inscenace pro mládež a dospělé. Přehlídka probíhala 18. – 20. března s tím, že v první den tradičně hraje nesoutěžní představení domácí soubor Na židli, který celou přehlídku organizuje.

Během soboty a neděle jsme viděli celkem 11 představení soutěžících o postup na Loutkářskou Chrudim a 3 představení nesoutěžní. Nejdřív jsme viděli soubor **Šíro Lázně Bělohrad** s představením **Balíme, vlak neče-ká**. Na scéně vidíme spící lidi ve spacáku a trampské potřeby (kotlík na trojnožce, batohy, polštář, kytara...) a věci dokreslující přírodní prostředí lesa (stromy, šišky...). Jeden tramp se probouzí a postupně i ostatní a začínají trampskými a přírodními prostředky dokreslovat nejprve básničky až se dostávají k pohádce o Budulínkovi. Ale není úplně jasné, pro koho vlastně hrají, protože není zcela uvěřitelné, že by tím bavili jen sami sebe. A také jsou spíš vypravěči příběhů, zatímco pokud jde o loutky (předměty), jsou spíš ve fázi objevování. Ale **odborná porota** (pracovala ve složení Blanka Šefrnová, Michal Drtina, Alena Exnarová) je **oceníla za kultivovanost projevu**.

Členka stejného souboru **Radka Grohová** se představila s autorským individuálním výstupem **Proč šel smeták k holiči**. Hrála s reálnými předměty o lásce škaredého smetáku (ale ta škaredost nebyla vidět) ke krásné lopatě, která si ho začala všimnout, až když se smeták zachoval statečně a zachránil kadeřnici před zlodějem. Kadeřnici hrála Radka živě tím, že si oblékla zástěru. To bylo jasné, ale i předtím občas mluvila za někoho mimo smeták a lopatu a občas se za ně schovávala a občas ne, takže nebylo zcela jasné, kým právě je. A jistě by sympatickému celku ještě prospělo dopracování vztahu smetáku a lopaty a větší rozfázování jejich vzájemného sblížení.

Divadlo na kliku Liberec přivezlo inscenaci **Vánoční pohazení**. Nejvíce nás oslovila vizuální stránka inscenace (Matěj Beckerei obdržel ocenění za scénografii). Hrálo se loutkami převážně na stole s plošnými dekoracemi

Šíro Lázně Bělohrad

a nad nimi byly na šňůrách přikolíčkovány mráčky, pod nimiž se posléze objevili andílci s křídélky, a z těch andílku byly posléze vytahovány směrem k zemi zlaté šňůrky, což bylo krásné, ale ne zcela využité. Hodně se hovořilo před paravánem, kdy oba herci v čepicích hráli děti, ale s logikou příběhu jsme měli trochu problém. Ani vánoční atmosféru nám to příliš neevokovalo a také jsme měli trochu problém s tím, že to bylo na hraně sentimentu a poněkud nostalgické.

O Jirkovi Polehňovi víme, že má vztah k tradičnímu loutkovému divadlu a hrám, které se tehdy hrály. Se souborem **STEMIL, ZUŠ Jesličky Hradec Králové** nastudoval tradiční hru **Don Šajn**. Hráli marionetami na drátě, které vyrobil Jirka (porota mu za ně udělila ocenění) a také nám říkal, že chtěl, aby si tento soubor tradiční divadlo zkusil. Když jsme hovořili o tom, že jsme v představení nenašli současné téma, dozvěděli jsme se, že o tom nepřemýšleli a že spíš hledali pohled na tehdejší divadlo z hlediska jeho historie a že je zajímavý netradiční sled textu. Ale vše se odehrávalo poněkud v jednom rytmu, z něhož se občas svým jednáním a stylizací vymanil Kašpar.

Překvapený štrůdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou vedený Romanou Hlubučkovou se představil s představením nazvaným **Papír, papír, papír**. Všechno bylo založeno na práci s papírem. Začíná se přednáškou o papíru a pak se z něj vytvářejí různé věci a děti v hledišti hádaly, co který výtvar znamená. Nejinspirativnější ze všeho byla část, kdy se s papírem muzicírovalo. A také pak aktéři kreslili a vše bylo završeno pohádkou o červené Karulce zahranou s papírem. Při všech těchto aktivitách se ale také odehrávaly vzájemné vztahy mezi aktéry, občas si dělali naschvály, ale nepochopili jsme, co vlastně řeší a proč. Na závěr byly dětem v hledišti rozdány papíry, ať si s nimi samy něco zkusí. Tvořivě založené děti produkce zaujala, ale netvořiví jedinci se nudili. A rozhodně této produkci ublížil přenos na klasické jeviště, protože kdyby se odehrávala v prostoru mezi dětmi, rozhodně by to působilo lépe. Při diskusi jsme se dozvěděli, že

Překvapený štrůdl, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, Papír, papír, papír

Vozichet Jablonec nad Nisou, (Rudolf Hancvencl),
V jednom lese, v jednom domku

hrají především pro mateřské školy a 1. stupeň základních škol a pak pokračují tvůrčí dílnou pro děti, což je rozhodně chválné. **Porota soubor ocenila za rozvíjení fantazie při práci s papírem.**

Soubor **Za dveřmi, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** vedený rovněž Romanou Hlubučkovou zahrál **Nevhodnou pohádku** na motivy Sakiho, s níž se již v loňském roce zúčastnil regionální přehlídky v Hradci Králové. Jde v podstatě o vztahy dvou různých dospělých k dětem, a jak si s nimi poradí (což se nehraje snadno, když všechny postavy hrají děti). Cestují vlakem: uprostřed stojí paraván, který představuje okno ve vlaku a po každé straně jsou tři židle, tedy kupé, v němž cestuje babička

s dětmi, (s nimiž si trochu neví rady, protože je její pohádky nudí) a cizí pán (který je dokáže „nehodnou pohádkou“ zaujmout). Pokud vypráví babička, odehrává se to stínohrou, když začne pán, paraván se otočí a jsou využity různé prostředky. A protože se situace hraje realisticky, tak je poněkud problematické, že představitelé postav v kupé občas odbíhají pomoci s hraním pohádky, protože správně by tyto postavy měly celé vyprávění sledovat a reagovat na ně.

Soubor **Vozichet Jablonec nad Nisou**, konkrétně v osobě Rudolfa Hancvencla (někteří účastníci Turnovského drahokamu a následně Loutkářské Chrudimi si možná pamatují jeho zajímavé inscenace *Hvězdné dálky*

Soubor Čmukaři Turnov, A pak se to stalo

a *Carmen*), který se letos nechal inspirovat klasickými pohádkami (Budulínek, Smolíček, Karkulka, Jeníček a Mařenka), které si pochopitelně v inscenaci **V jednom lese, v jednom domku** upravil pro svou výpověď o stinných stránkách rodičovství, a to pak ještě přitvrzuje v textech písní mezi pohádkami, protože u těch se předpokládá, že je vnímají rodiče, zatímco děti (určeno dětem od 8 let) vnímají spíš jen melodii a pohádky sledují s pochopením, protože jsou zábavné. Hraje se na stole většinou loutkami na drátě, někdy se „samopohyblivýma“ rukama - **Ivana Hancvenclová dostala za loutky ocenění**. Rudovo herectví je přesné, postavy dobře odlišuje hlasem, cítí temporytmus, umí se zastavit a nechat doznít situace. **Porota mu udělila ocenění za psychologicko-sociologický přístup k pohádkovým tématům a inscenaci nominovala na Loutkářskou Chrudim.**

Sobotní program uzavřela **Bažantova loutkářská družina Divadelního spolku Josefa Jiřího Kolára při Tělocvičné jednotě Sokol Poniklá**, tedy konkrétně Tomáš Hájek, který propadl kouzlu meotaru a pro svou inscenaci jej využil už počtvrté. Zatímco u těch předešlých se vždycky objevilo něco nového, co předtím nevyužil a tak docházelo k určité gradaci, letos tomu tak bohužel nebylo. V představení nazvaném **Pomluvy Dr. Watsona** jsme

trochu měli problém se orientovat, především začátek nám nebyl zcela jasný. A také jsme si kladli otázku, proč se inscenace jmenuje *Pomluvy Dr. Watsona*, protože o tom to pro nás nebylo, ale spíš to bylo vyprávění uvězněného inspektora. Také některé drobnokresby nebyly dobře čitelné. Ale protože to pro Tomáše byla v podstatě „předgenerálka“, neměl zatím scénář a trochu improvizoval, tak se třeba ještě příležitostně dočkáme dotvoření a nějakého posunu.

Nedělní program byl netradičně zahájen činoherním představením pro děti **Pohádka z Lucerny**, kterou na motivy A. Jiráska připravil s **Turnovským divadelním studiem** Petr Haken. Soutěžní program pak zahájily **MISS Blechy Jaroměř** autorským představením Káti Pavlistové a Majdy Horákové pod vedením Jany Dvořákové **Šly žížaly k moři**. Představení jsme viděli už v roce 2013 na regionální přehlídce v Hradci Králové (akorát dívky poněkud vyrostly) a dozvěděli jsme se, že od té doby tu inscenaci stále hrají. Loutky jsou různé – žížaly návleky na ruce a na pláži u moře se proměňují v drobné loutky na lehátku, pak se hraje manekýny a tak podobně. Příběh o putování žížal za vodou je stále trochu jen sledem nápadů a scének, ale stejně jako před třemi lety, postrádali jsme i letos výraznou závěrečnou pointu.

Také představení inscenace hry M.

Frimla **Tři prasátka a vlk** jsme v podání souboru **Blechy Jaroměř** viděli už loni na regionální přehlídce v Hradci Králové a myslím, že se inscenace moc nezměnila. Na scéně je stůl a před ním na zemi leží polštářky, z nichž se postupně stávají prasátka. Nejdříve hezké zavázání rohů polštářků jako uší prasátek nastaví princip, že všechno bude vznikat před námi. Ale pak se polštářky otočí a vidíme, že to tak nebude, protože mají našité oči a jsou připravené. A také budování domečků neodpovídá základní myšlence pohádky, že čím víc práce se na stavbu domečku vynaloží, tím je bytelnější a ochrání prasátka před vlkem. Protože do domečků se prasátka ani nevejdou a jen se schovají za stolem, na němž se hraje. A také materiál, z něhož se staví, nepůsobí odlišně. Vlka hraje živě kluk a docela razantně, ale vlastně se nic nestane, protože o všem se hlavně mluví, prasátka nedostanou od vlka „na frak“ a je to všechno takové uhlazené. Takže se v podstatě nehraje o ničem.

Pak následovalo nesoutěžní představení slovinského souboru **Smolíčky Slovenija**, s nímž spolupracuje Jirka Polehňa a který je už pár let pravidelným hostem Turnovského drahokamu. Tentokrát jsme viděli **Tři pohádky se zvířátky**, z nichž jsme v minulých letech viděli vždy jenom jednu. Hrají maňásky a v půvabné češtině, a tak i když šlo o představení nesoutěžní, udělila jim porota ocenění za půvabné ztvárnění českých pohádek.

A pak už následovalo poslední soutěžní představení s názvem **A pak se to stalo** souboru **Čmukaři Turnov**. V úvodu Dáda Weisssová a Jarda Ipser žertují se způsobem pozdravu a navazují komunikaci s dětmi. Ptají se jich, kdo má v pohádce vystupovat a vzájemně se o tom baví a děti reagují výborně. Na scéně stojí praktikábl ve výši stolu překrytý látkou a na něm na tyčích opona, kterou pak otevrou a začínají hrát malými marionetami na drátě příběh o princezně, která se chce vdávat a tatínka ruší při provádění inventury natolik, že ji pošle k čertu a ona je odnesena do pekla. A pak už se objevuje Honza, a protože se hraje loutkami „co dům dal“, tak je představován loutkou vojá-

ka, což se na jeho charakterizaci v podstatě neprojevuje a je proti ostatním postavám, především proti princezně, poněkud neurčitý a přitom by měl být jako „vysvoboditel“ princezny z pekla hlavní postavou. Oba herci ale výborně zvládají hlasově odlišení a charakteristiku jednotlivých postav i jejich vedení (a není jich rozhodně málo). Viděli jsme v každém případě zajímavé představení, během kterého děti hercům spontánně radily. Při diskusi se souborem jsme se dozvěděli, že jde vlastně o improvizaci na téma, že si řekli jen příběh (odkud a kam ho dovedou). A že tohle hrají od minulého léta a že původně hráli v rodinném divadle, ale to jim začalo být pro rozehrání situací malé. **Soubor obdržel ocenění za osobité herectví v inscenaci a byl doporučen na Loutkářskou Chrudim.**

A pak už následovalo poslední a nesoutěžní představení **Copak čápy asi trápí?**, s nímž se představilo **Divadýlko Matýsek Nový Bor**, ale to naše porota nemohla vidět, protože jsme si museli pro slavnostní zakončení přehlídky připravit její výsledky. Ale právě tahle inscenace letos zvítězila v dětském hlasování a získala putovní cenu Turnovský drahokam.

Alena Exnarová
(psáno pro Amatérskou scénu)
foto Michal Drtina

Divadelní studio A. Marka Turnov,
Pohádky z lucerny

*** KRAJ VYSOČINA

DOSPĚLÍ (PRO RADOST) DĚTEM

25. ročník regionální postupové přehlídky inscenací pro děti a mládež s možností nominace na národní přehlídku Popelka Rakovník a není regionálně omezena

Pořadatel:
Sdružení Adivadlo
ve spolupráci s KD Ostrov a spol. s.r.o.
Havlíčkův Brod za podpory MK ČR,
Kraje Vysočina, Města Havlíčkův Brod
a VSVD Hradec Králové

Porota pracovala ve složení:
Ludek Richter, Romana Zemenová
a Daniela Weissová

A jaká představení přehlídka přinesla: **Divadélko Múzika Sezimovo Ústí Plameňáci pod olivami.** Studentská partička pod vedením pana profesora Smetany přijela letos se dvěma kousky. Oba jsou určeny pro mládež.

Plameňáci vychází z literární předlohy Ivana Krause, kterou pro soubor zpracoval pan Smetana. Celé představení má „jakoby“ dva na sobě nezávislé proudy. Jeden o spisovateli a režisérovi, kteří vedou dialog/monolog o tom, jak by mělo dílo – divadelní hra - vypadat a pak vlastní téma oné hry. A tady je nejvíc vidět nerovnováha obou částí. V tématu se studenti cítí dobře a také dobře hrají a shodli jsme se na to, že by ten „vnitřek“ vlastně velmi dobře obstál sám a že bychom příběh autora a režiséra vlastně ani nepotřebovali. **Ordinace v rajské zahradě:** Dalším kouskem je autorská záležitost pana profesora Smetany, která na půdorysu pohádkových postav parafrázuje nekonečné televizní seriály včetně bizarních situací a vztahů mezi postavami. Hru však zatěžkáva spousta textu a minimum jevištních situací. Herci si ji ale opravdu užívají a hrají s chutí.

Divadelní soubor Lucerna Vilémovice Nevěsta pro čaroděje: Vilémovičtí jsou ostřílení herci a po loňské povedené pohádce jsme se těšili i letos. Bohužel, v tomto představení se ukázala tradiční bolest současných činoherních (Dilia) pohádek a nedostatečná dramaturgie. Pohádka „honi“ několik příběhů, je komplikovaná v motivacích a má několik konců. Herci hráli jako o život, ale snad budou mít příště šťastnější ruku při výběru.

DS Heřman Heřmanův Městec Honza králem?: Autorské souborové divadlo, které nás opravdu potěšilo. V jednoduché, ale funkční scénografii, jsme viděli příběh líného Honzy a jeho dobrodružství. Soubor sáhl pro motivy do několika různých pohádek, ale podařilo se mu uspořádat je ve fungující celek, který nepostrádá humor. Snad jen živá hudba na scéně by si zasloužila větší prostor i hudební invenci, protože Heřmaňáci jsou opravdu dobří muzikanti.

Divadelní studio A. Marka Turnov Pohádky z lucerny: Při povídání o tomto kousku zazněl průměr postmoderny. Ambiciózní pokus představit Jiráskovu *Lucernu* dětem má však několik „ale“. Zajímavá a funkční scénografie, ale málo využitá. Rámující klauniáda, ale nevyužitá možnost posunout děj. Základní postavy hry, ale bez vysvětlení vzájemných vztahů a důvodů k jejich chování. A navíc, zbytečné, až lascivní narážky „pro dospělé“. Přesto rozhodně zajímavý pokus.

DS J. Lišky, TJ Sokol Třešť Na skok do pohádky: Soubor, složený převážně z dětí, sáhl po hře z dětského prostředí. Dvě školačky se dostanou do pohádkové říše, aby se něco dozvěděly především o sobě. Paralelně se řeší příběh dívek, (jedna je z chudých poměrů, ale láskyplné rodiny a druhá má všechno, nač ukáže, ale rodiče nemají čas), a příběh pohádkového světa, kde také všechno není dokonalé. Občas je to sice krkolomné, ale děti i dospělí hrají s chutí a vkusem. Přejíždě mezi dvěma světy se řeší pouze zvukovým plánem.

DS J. N. Štěpánka Chrudim Doktorská pohádka: Chrudimští si letos zahráli také dvakrát, *Doktorskou po-*

hádku jako záskok za omluvené Čelákovice. Úpravu textu známé Čapkovy pohádky dělal člen souboru a s to ohledem na možnosti obsazení. Takže místo čaroděje a hejkala je tu čarodějnice Magiáška a hejkalice, ale to pohádce nevadí. Také čekání na další dva doktory se nekoná. Přijdou současně a své příběhy dopoví hned po sobě. To všechno jsou dobré dramaturgické zásahy, ale samotný text, co si budeme povídat, moc dramatický není. A tak nejvýrazněji působí příběh o Zubejdě a zbývající jsou vlastně, více méně, ilustrace, až na krásnou závěrečnou scénu s operací (jak dostat ven uvízlou pecku).

Druhou chrudimskou inscenací byla **Čert a Káča**, klasická pohádka „obohacená“ o další motivy. Několik Káčiných možných ženichů, cikánka, která jí hádá z ruky, návštěvy Janka i s celou kapelou v pekle a návratu bez Káči. Ani jeden z těch přidaných však hře nepomohl. Přesto, že v souboru jsou dobří a zkušení herci, hra se tak nějak kymácí. A nepomáhá jí ani scénografie, která je vlastně plochá. Škoda, že alespoň ta kapela nehrála na živo. Chrudimští jsou skvělí muzikanti a zpěváci.

DS Raraši Česká skalice Tajemství obrazu: Autorská hra vedoucí souboru kombinuje motivy ze *Strašidla Cantervillského* a *Obrazu Doriana Graye*, byť autorka sama říká, že tituly nezná. Nicméně, příběh je šitý dětem na míru a ty si ho užívají. Na hrad přijdou noví vlastníci s dětmi a ty se setkávají se strašidly a tajemným obrazem. Jediným nezdůvodněným prvkem inscenace pak je postava vypravěčky v dobových šatech. O představení jsme na přání souboru hovořili, ale je nesoutěžní, protože nesplňuje věkový limit.

Udělené ceny:

- **Divadélko Múzika / Sezimovo Ústí**
Souboru za zpracování současné tematiky v inscenaci *Plameňáci* pod olivami.
Souboru za týmovou práci v inscenaci *Ordinace* v rabské zahradě.

- **DS Heřman / Heřmanův Městec**
Souboru za nadhled v přístupu k autorskému textu inscenace *Honza králem?*
- **Divadelní studio A. Marka / Turnov**
Za inscenování klasické předlohy s důrazem na herectví v inscenaci *Pohádky z Lucerny*.
- **DS J. Lišky, TJ Sokol / Třešť**
Souboru za autentické herectví v inscenaci *Na skok do pohádky*.
- **DS J. N. Štěpánka / Chrudim**
Souboru za dobrý výběr předlohy inscenace *Doktorská pohádka*.
- **DS Raraši / Česká skalice**
Souboru za nadějný pokus o autorské divadlo v inscenaci *Tajemství obrazu*.

Porota doporučuje na přehlídce Popelka Rakovník:

- **DS Heřman / Heřmanův Městec - Honza králem?**
- **Divadelní studio A. Marka / Turnov - Pohádky z lucerny**

Daniela Weissová

180 LET ČESKÉHO DIVADLA V HAVLÍČKOVĚ, DŘÍVE NĚMECKÉM BRODĚ

S předsedou divadelního spolku ADIVADLO Ivanem Pelikánem jsme se sešli v polední pauze nabitého programu 25. ročníku postupové regionální přehlídky *Dospělí (pro radost) dětem*. Povídali jsme si o akcích, provázejících oslavy 180. výročí ochotnické činnosti v Havlíčkově Brodě. Stěžejní událostí byla právě probíhající výstava nazvaná *Brodské divadlo 1836 – 2016*. Byla umístěna na prostorný balkon KD Ostrov a uspořádali ji právě místní „adivadelníci“ za přispění spřízněných loutkářů. Scénář a realizace vycházely především z neutuchajících aktivit patriota Františka Štibora a jeho nejbližších kamarádů.

Obsahem výstavy byly nejstarší dochované záznamy o činnosti míst-

ních ochotníků, fotografie z inscenací, plakáty, kritiky, artefakty včetně scénických prvků, loutek, kostýmů. Atraktivní součástí výstavy byla také expozice reprodukcí „Malované opony českých divadel“, zapůjčená z obce Měčín u Červeného Kostelce, kde je trvale v péči občanského sdružení „Z babiččina kapsáře“. Třešinkou na dortu pak pro návštěvníky vernisáže výstavy bylo krátkodobé vystavení originálu malované opony původního německobrodského divadla. Opona pražského malíře Kubeše byla využívána v někdejší, pro divadlo přestavěné, dnes již zbourané budově zvané Solnice, v níž se hrálo od r. 1852 téměř 100 let. Brodská veřejnost tak měla možnost spatřit ji poprvé po 65 letech. Proč? Zapomnělo se na ni a nikdo se po ní od roku 1951 nesháněl. Naštěstí zůstala uložena v depozitáři muzea a brodský soubor se po ní začal shánět právě ve chvíli, kdy se postupně digitalizují sbírkové fondy. Podle slibu krajského úřadu, který je vlastníkem opony, bude tato restaurována a mohla by najít místo k vystavení v budově nové krajské knihovny v Brodě. Další originál malované opony pocházel z Lipnice nad Sázavou.

Podle slov Ivana Pelikána byly reakce místních rodáků, především seniorů, po zhlédnutí výstavy nesmírně vděčné. Neodmyslitelnou součástí se stala i tradiční přehlídková výstava výtvarných prací žáků základních i mateřských škol z Havlíčkobrodského na téma moje nejmilejší pohádková postava. Dosažená kvalita opět prokázala smysl důsledného vedení dětí k tvůrčí činnosti, prohlubování spolupráce učitelů s pořadateli přehlídky a obhájila nastavený cíl – dětskou radost. Květnem však jubilejní oslavy nekončí, 8. října vyvrcholí velkou spolkovou akcí, Divadelní poutí, konanou po třiceti letech! Všichni jste našimi kamarády srdečně zváni.

Karla Dörrová

Zprávy ze souborů

SMIŘIČTÍ LOUTKÁŘI OSLAVILI KAINAROVOU ZLATOVLÁSKOU DEVADESÁTINY SOUBORU

„Svůj svět odevzdejme nástupcům lepší a krásnější, než jaký jsme od předchůdců obdrželi,“ píše se na první straně divadelní kroniky loutkářského souboru ze Smiřic, který letos oslavil 90. výročí svého založení.

Když se v sále sokolské tělocvičny v budově hotelu Andrejsek 17. ledna 1926 uskutečnila premiéra inscenace *Kašpárek v podsvětí* a začala se psát historie smiřického loutkového divadla, nikdo ze zakladatelů si nedovedl představit, že tradice by mohla nepřetržitě pokračovat do příštího tisíciletí. V souboru se během devadesáti let vystřídalo sto šedesát členů, kteří odehráli přes 1 200 představení pro více než 74 000 diváků. K největším úspěchům divadla patří pětinasobná účast na celostátní loutkářské přehlídce v Chrudimi v šedesátých letech minulého století. Tam byly vysoce ceněny například inscenace *Král Abeceda*, *Křížem krážem* a především *Generálská operka*, hraná tehdy netradičně plošnými loutkami. S touto inscenací byli smiřičtí loutkáři na bezmála měsíčním turné po severní Itálii. V současné době hrají především na své domovské scéně, zhruba deset představení za sezonu.

V úvodní řeči slavnostního večera k devadesátému výročí souboru zdůraznili současný principál Jan Suchánek a členka vedení Věra Kloučková, že za připomenutí stojí určitě místní učitel Petr Zahálka, zakladatel Kašpárkovy říše, jak se divadélko původně jmenovalo. Pan Zahálka soubor vedl do osmdesátých let minulého století, tedy více než padesát roků. A právě on se organizačně i herecky podílel

Jiří Zahálka vpravo

na nejúspěšnější éře souboru v 60. letech. Řečníci připomněli, že poděkování patří také zřizovatelům divadélka, kterými postupně byly tělocvičná jednota Sokol, odborová organizace při místním státním statku či při ní zřízený závodní klub Družba, městský národní výbor a posléze Městský úřad Smiřice. Ve všech těchto institucích se našli a bohudík stále nacházejí lidé, kteří pro Kašpárka i pro celé divadlo měli a mají pochopení.

Až do roku 1950 působil smiřický soubor jako spolkové divadlo, které nemělo vlastní scénu. Hrál se v tělocvičně, o prostor se loutkáři dělili s biografem. Druhým jejich útočištěm byl hostinec Na Lednici, odkud se soubor v roce 1953 přestěhoval do přízemí bývalé továrnícké vily, kde sídlí dodnes. V roce 1954 byly prostory loutkového divadla slavnostně otevřeny představením Kainarovy *Zlatovlásky* a právě proto byla tato pohádka uvedena v obnovené premiéře i v rámci slavnostního večera k devadesátinám souboru 30. ledna 2016. Při oslavách nechybělo ani připomenutí mnohaleté tradice, kterou začínají všechna dětská představení ve Smiřicích: publikum hlasitým voláním vyvolává na scénu živého Kašpárka. Po premiéře měli diváci možnost prohlédnout si všechny prostory loutkového divadla a popovídat si s principálem Janem Suchánkem, který se nám o svém působení světlil v následujícím rozhovoru:

Máte za sebou úctyhodnou historii, jak vlastně váš soubor funguje v současnosti?

Vedu ho od roku 2014, ale protože chodím do práce, jsem rád, že mi pomáhají Věra Kloučková a Jaromír Sladký. Věra zajišťuje administrativu, propagaci, Jaromír vnější vztahy souboru a zastupuje nás ve Skupině amatérských loutkářů Svazu českých divadelních ochotníků. Soubor nemá právní subjektivitu, patří přímo pod Město Smiřice, které divadlo zřizuje. Tedy platí veškerý provoz a my zase městu odevzdáváme vše, co vyděláme. Abych řekl pravdu, je to pro město prodělečný podnik, ale pro nás je to jediná možnost. Sami bychom si nemohli dovolit hradit provozní náklady v objektu, kde se divadlo nachází.

Prohlédl jsem si zázemí souboru, je skvělé. Podpora zřizovatele také. Trápí něco loutkové divadlo ve Smiřicích?

Jsem rád, že mohu říct, že nic. V poslední době se nám poměrně daří. Nemůžeme si stěžovat na malý počet diváků, protože standardně jich na představení přichází kolem osmdesáti, když se zadaří i sto deset. Je vidět, že ve Smiřicích má loutkové divadlo tradici a lidé jsou naučení k nám chodit. Víme, že si dokonce někdy prarodiče záměrně půjčují vnoučata, aby mohli opět přijít do loutkového divadla a zavzpomínat na dobu, kdy sami byli malí. Lidé v souboru jsou skvělí, mají chuť

hrát a dělají to s láskou.

Jak často hrajete?

Přibližně jednou za tři neděle.

Za sezonu uvedeme osm až deset představení.

Kolik inscenací máte na repertoáru?

Zhruba dvacet. Každá má vlastní výpravu i loutky. Hrajeme s loutkami od Jiráska, z produkce Výstavnictví a od roku 1972 také s loutkami z Únanova. Většinou jsou to marionety, ale třeba pro inscenaci *Pejska a kočičky* máme maňásky. To je oblíbený kus, hraje se od roku 1959 každý rok.

Těch dvacet inscenací, které máte na repertoáru, se „dědí“ v původní podobě, nebo je upravujete?

Všechny inscenace upravuje Jiří Zahálka, v současnosti nejdéle působící smiřický loutkář (od r. 1950). Do divadla začal chodit se svým otcem, zakladatelem a dlouhodobým principálem souboru. Nyní režisuje, píše scénáře, je autorem hry *Kašpárek a drak*, občas hraje. Dříve loutky i vodil, teď postavy jen mluví, a když je potřeba, hraje na harmoniku. Především však upravuje texty, protože většina her je psána zastaralým jazykem, kterému by současné děti špatně rozuměly. I Kainarova *Zlatovláska* musela být upravena, aby měla spád a děti zaujala. Dnešní diváci jsou zvědaví na akci, ne na proslovy s loutkou.

Výpravy k jednotlivým inscenacím si taky upravujete?

Ano. Pro současné uvedení *Zlatovlásky* byla výprava dokončena týden před premiérou. Navrhli ji a vytvořili manželé Kloučkoví, ale část kulis použili z výpravy, kterou pro nás v minulosti dělal výtvarník Slávek Pelant. Jeho scénografie používáme ještě v inscenacích *Kašpárek v pekle*, *Kašpárek a ježibaba*, *Kašpárek a drak* a *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*.

Kolikrát týdně zkoušíte?

Každé pondělí připravujeme kulisy, rekvizity, loutky. V pátek pak pilně zkoušíme.

Když jsem viděl váš soubor, překvapilo mne, kolik máte mladých loutkoherců. Jak se vám je daří do souboru přilákat?

To je jednoduché, ve Smiřicích máme rodinné loutkářské klany... Například Motyčkoví jsou v souboru už po čtvrtou generaci a v současnosti tři z nich v souboru účinkují. I moje děti jsou už třetí generací, která zde hraje.

A mají mladí herci nějakou odbornou průpravu?

Výuku mluvy obstarává pan Jiří Zahálka, který je učitelem českého jazyka. A práce s loutkou se učí z generace na generaci.

Čím – podle vás – láká dnešní diváky váš tradiční způsob hraní loutkového divadla?

Nejspíš je to pro mnoho lidí krásná tradice. A možná rádi chodí na klasické pohádky. Nepřicházejí jen místní, ale přijíždějí i lidé z širokého okolí. Občas zkusí zajet někam jinam, ale nakonec končí zase u nás, říkají, že ve Smiřicích mají loutky nejraději.

Na loutkářské postupové přehlídky jste přestali jezdit. Potkáváte se někde s jinými soubory?

Ano, hlavně s těmi z okolí. Některé pořádají vlastní přehlídky a zvou nás k hostování, například na Boučkově Jaroměři, Řezníčkově Libáni, úpické Rolníčce... Snažíme se alespoň jednou za rok někam vyjet.

Chystáte letos ještě nějakou novou inscenaci?

Z nových inscenací jsme letos měli v plánu pouze obnovenou premiéru *Zlatovlásky* k devadesátinám loutkového divadla ve Smiřicích. Tu jste právě zhlédli. O plánech na příští sezónu teprve diskutujeme. Určitě však letos ještě budeme hrát a začneme s přípravou Cinybulkova *Ostrova splněných přání*.

Text a foto Michal Drtina

ZPRÁVA O ČINNOSTI OCHOTNICKO-ČTENÁŘSKÉ BESEDY ORLICE POTŠTEJN

V roce 2016 slavíme 130 let od první písemně doložené „ustavující“ schůzce místního divadelního spolku. Z dochovaných pramenů cituji: „13. března 1886 pokračovala ochotnická činnost v Potštejně obnovením spolku Jednota divadelních ochotníků...“ Jak na činnost našich předchůdců navazujeme, přikládám na pár řádkách.

Dětem...

Jako každoročně, tak i v sezóně 2015/16 hrajeme velmi často pro nejmenší. 28. listopadu 2015 proběhlo v rámci rozsvěcení obecního vánočního stromu v Potštejně premiérové představení naší nové pohádky *Jak si tovaryš Ambrož pro štěstí došel*. Dětem přístupný děj se odehrává v pohádkové době „kdysi a kdesi“ - v jednom království. Nadpřirozeným prvkem je Kouzelná babička, která podle zásluh rozděljuje „odměny“ mezi dvě hlavní postavy, tovaryše Ambrože a tovaryše Vilibalda. Pointa příběhu využívá oblíbený lidový a dnes i divadelní prvek - chůdy. Autorem pohádky je tradičně principál souboru Ondřej Sedláček.

Dospělým...

Po loňské, publikem velmi dobře hodnocené, hře *Chlapi jsou divní aneb Jak to vidí ženy*, s podtitulem „Jednoaktov-

ka pro tři herečky a (nejen) pánské publikum", jsme provedli premiéru nového kusu, opět z pera principála Ondřeje Sedláčka, *Andělům sedí rock'n'roll*. Premiéra již sedmá v pořadí proběhla 19. března v sále hotelu Slávie v Potštejně. Příběh hry je ze současnosti a pojednává o setkání dosud svobodného mládence s dvěma, taktéž „volnými“ ženami. Následné seznamování těchto tří postav sledují, glosují a místy ovlivňují dva andělé, Lumaila, anděl „strážný“ a Azazel, anděl „padlý“. Příběh končí nedořešen - „deus ex machina“. Do hry totiž vstoupí třetí žena, jejíž pouhé zjevení dává tušit další změny...

Mimo divadelní prkna...

Kromě hraní her se věnujeme i nadále kulturním a společenským akcím. Stejně jako loni, tak i letos, proběhnou kostýmované „Noční hrané prohlídky hradu Potštejn“, které budou postaveny na historických faktech (a mýtech), které se k hradu a k Potštejnu vážou. Letos s důrazem na velevýznamnou postavu Karla IV., který dějiny hradu ovlivnil hned několikrát. Prohlídky proběhnou 2. a 30. července od 21.00 hodin. Se jménem Karla IV. bude spojena i hraná *Hradozámecká noc*, kterou chystáme na 27. srpna od 19.30 na hradě Potštejn. A 12. listopadu se můžete těšit na náš tradičně netradiční večer „*Divadlo vzpomíná, vážně i nevážně*“. Uskuteční se v Hotelu Slávie v Potštejně. Začátek bude v 19.00 hodin. Každoročně se také koná divadelní bál. Letošní proběhl 13. února, kostýmy a masky byly na téma Jídlo a pití. Na únor roku 2017 chystáme téma „Já a můj volný čas. S nadsázkou i bez...“ To je o naší aktuální činnosti prozatím vše.

Snad jen, na závěr

HLEDÁME HERCE!

Rozsah našich aktivit možnosti souboru pomalu překračuje, tedy uvítáme případné zájemce. Muže především! Informace e-mailem:

divadlo@potstejn.cz

nebo tel.: 777 223 637.

Více na: www.divadlo.potstejn.cz

Divadlu zdar, potštejnskému zvláště!

Ondřej Sedláček,
principál OČB Orlice, Potštejn

OSLAVY 10 LET DIVADELNÍHO SOUBORU MASKA

Divadelní soubor Maska při TJ Česká Skalice letos žije desetiletým výročí svého vzniku. K této příležitosti jsme připravili několik akcí. V únoru nás navštívili naši přátelé z partnerského města Dovalovo, aby s námi nejen oslavy sdíleli, ale také nás potěšili svým hereckým uměním. Náš divadelní spolek připravil zábavný program z toho nejlepšího, co jsme uvedli na divadelních plesech za uplynulá léta, večer se povedl a všichni se bavili do ranních hodin. Tradiční akcí byl dětský karneval, v němž nechyběly soutěže, vystoupení kouzelníka, diskotéka a odměny pro malé i větší účastníky.

V březnu jsme se zúčastnili divadelní přehlídky amatérských souborů Miletínské divadelní jaro 2016. Velmi nás potěšilo, že obě naše představení byla divácky úspěšná, ale i kladně vnímána porotou. Za pohádku *O malé hastrmance* si čestné uznání odvezla Lucie Syrovátková za roli Malé hastrmanky a Eva Schwarzová za roli Hastrmanky, za hru *Game over* čestné uznání získal Jaromír Kříž za roli Phillipa Gassion a cenu za herecký výkon Lada Vacková za roli Emilie Gasiion. Kdybyste chtěli pohádku nebo hru pro dospělé zhlédnout a pozvat nás i k vám, neváhejte a kontaktujte vedoucí souboru Ivetu Gazdovou.

O malé hastrmance,
Lucie Syrovátková a Eva Schwarzová

Jako každý rok, tak i letos jsme se zúčastnili úklidu města. Naše pravidelná lokalita je v okolí firmy Skaličan. Využili jsme divadelních kostýmů a rekvizit a dokázali jsme si užít i pracovní odpoledne s humorem nám vlastním.

Oslavy našeho výročí zakončíme tradičním *Pohádkovým lesem* pro děti a netradičním *Strašidelným nočním pochodem* pro jejich rodiče. Rádi bychom těmito akcemi poděkovali všem našim divákům a příznivcům, díky kterým naše úsilí neztrácí smysl. Velké díky patří i všem našim sponzorům a Městu Česká Skalice, bez kterých bychom nezvládli finanční zajištění našich akcí.

Pokud byste se o nás chtěli dozvědět více a třeba si i prohlédnout fotografie z našich vystoupení, vše najdete na našich webových stránkách nebo na facebookových stránkách DS Maska. Přejeme všem krásné letní dny a třeba i nějaké ty kulturní zážitky v době letní dovolené.

Lada Vacková,

<http://ds-mask-a-ceska-skalice.webnode.cz/>

INFORMACE Z POLIČKY

Divadelní spolek Tyl v Poličce navazuje na úspěšný rok 2015, kdy svojí hřívnou přispěl k velkolepým oslavám 750 let založení města. I proto se *Sen noci svatojánské* v režii Ladi Vrabce dočkal několikerého opakování - při oslavách na náměstí v rámci festivalu „555“, a v Tylově divadle před téměř zaplněným sálem příznivců.

Před tímto uvedením se s velkým zájmem účastnilo asi 350 návštěvníků představení v místech přírodního divadla, které fungovalo ve třicátých letech minulého století (v rámci akce „Divoháj“ konané jednou za dva roky) v městském lesoparku Liboháj. Tentokrát byl na programu Shakespeare, před dvěma roky Tyl. Vymyšleno je několik stánovišť, kde se předvádějí ukázky z her. Návštěvníci musejí na lístcích správně tipovat a vyhodnocení a nějaká cena je čeká v přírodním divadle, kde se také pobaví s kapelou. Po této akci bylo

v létě na pořadu kočování. Mladí kočovníci kočovali s autorskou hrou Petra Erbesa ml. *Svatojanské elegie* a staří kočovníci v čele s Petrem Erbesem st. s jeho autorskou hrou *Dvě Barbory*. Tentokrát se vydali za hranice okresu a pro putování si zvolili vinařský kraj jižní Moravy. „Mladěši“ pod hlavičkou dramatařku ZUŠ B. Martinů v režii Veroniky Jílkové-Hrčkové uvedli *Šakalí léta*, „pohádkáři“ v režii Jana Matouše st. uvedli pohádku Zdeňka Kozáka *O ševci Ondrovi a komtesce Julince*, která počtem repríz dohonila poličskou hru *Anežka*. Na venkovních štacích jsme zanechali velmi dobrý dojem. Obdrželi jsme i pozvání pro rok 2016, až zase nacvičíme pohádkovou hru.

A ta se už pilně cvičí. Pro letošní rok jsem vybral pohádkovou hru Alfréda Radoka *Podivné příhody pana Pimpipána*, kterou s úspěchem sehráli v Hustopečích. Když mělo dojít k nácvičce, nový režisér Lukáš Zrůst ji shodil ze stolu, zdá se mu zastaralá. Nezbylo, než se spojit s autorem naší předchozí pohádky, panem Zdeňkem Kozákem, který byl s naším provedením své hry velmi spokojen, jen litoval, že jsme ho nepozvali na premiéru. Záhy po rozhovoru mi pošta z Brna doručila osm pohádek, které jsou tak živé, že je uvádí i profesionální divadla. A nový „pohádkový“ režisér se s velkou zodpovědností ujal nácvičky pohádky *Čert nikdy nespí*. Hra se hercům líbí a to je první předpoklad zdárného nacvičení.

Letošní rok by měli mít poličští ochotníci pravé divadelní žně. Kromě „pohádkářů“ začala skupina kolem režiséra Vrabce s nácvičkou hry *Stromy umírají vstoj*. Nejmladší ochotníci ve věku 14 až 19 let uvedou autorské divadlo Michala Moravce *10 malých černoušků*. Na ně navazují mladí kočovníci (19 – 25 let), kteří se o letních prázdninách vypraví kočovat s autorskou hrou Petra Erbesa ml. *Ani ryba ani rak* po okolních obcích. A staří kočovníci pod vedením předsedy spolku Petra Erbesa st. opráší jeho autorskou hru *Čerti na Karštejně*. Děj se odehrává na kamenném hrádku Karštejn, v místech kde končí Vysočina a začínají Žďárské vrchy. V minulých letech byla tato hra uvedena na velkých prknech Tylova

domu jako přídavek v abonentním cyklu profesionálních zájezdových scén.

K tomuto činnému roku si všichni přejme, aby nám přálo zdraví a aby nám zaměstnavatelé byli nakloněni při uvolňování herců v dopoledních hodinách pro představení pro školky a školáky. S pozdravem „Divadlu zdar a ochotnickému zvlášť“

Jan Matouš, senior

TÝNIŠŤSKÉ DIVADELNÍ SOUBORY CHYSTALY TŘI JARNÍ PREMIÉRY

Týniště nad Orlicí patří dlouhodobě mezi nejvýznamnější centra ochotnického divadla. A bude jím i v letošním roce. Na jaře ochotníci připravili hned tři nové inscenace, sezónu otevřela 24. března komedie ze současnosti *Lobista* nového souboru Harašení principála Jiřího Tůmy. Následovala dubnová výpravná hra *Nejkrásnější válka* nejstaršího místního souboru Jirásek v režii Jana Bohatého a Jindřicha Bartoše a koncem května se novou hrou s názvem *Klídek* představil populární soubor Temno principálky Evy Drábkové.

Dlouho se nestalo, aby v šestišticovém městě nastudovaly během půl roku novou divadelní hru hned tři sou-

bory. Aktivních divadelníků je tu spousta a divadelní život kvete. Soubor později pojmenovaný Jirásek byl založen již roku 1883 a s kratšími přestávkami funguje dodnes. Z něj se v roce 1998 vyčlenila pod vedením Evy Drábkové skupina Temno a v letošním roce navíc přibyl zejména z iniciativy Jiřího Tůmy soubor Harašení. Poslední jmenovaný má své základy ve spolupráci Tůmy se třemi organizátorkami představení na den kácení máje (Májovka). Ochotnickým herečkám týnišťský stálý soubor slíbil, jelikož, jak principál říká „pro Hanku, Renátu a Kamilu to bylo velké zklamání, že velký počet herců neumožnil pokračovat v májových hrách“. Nový soubor *Harašení* našel první vhodnou hru ve známé, lehce erotické komedii Jaromíra Břehového, *Účel světi prostředky*. Režisér ji zpracoval pro potřeby čtyřčlenného souboru a výsledný kus s názvem *Lobista* byl první týnišťskou premiérou nastávající sezóny.

Soubor *Jirásek* dostal své jméno do vínku přímo se souhlasem českého mistra a během posledních let se specializuje zejména na hudební komedie. *Nejkrásnější válka* autora Vladimíra Renčina líčící věčné téma boje mužů a žen na pozadí kulis starověkého Řecka byla v Týništi prvně nastudována v roce 1984 v režii Evy Drábkové a Jaroslava Havla. Obnovená premiéra v upravené verzi a společné režii Jana Bohatého s mladším kolegou Jindřichem Bartošem přivedla na pódium 21 účinkujících a došlo v ní ke generačnímu, nejen režiséřskému, prolnutí. Vedle náročné hudební složky je jeho specifickým i úctyhodná výprava. Herecké, pěvecké i choreografické zkoušky hostil Kulturní dům skoro každý den. V Kulturním domě Týniště nad Orlicí se soubor při premiéře představil v plné síle. V perfektním generačním rozložení a se silnými hereckými výkony ukázal, že hudební komedie s množstvím pěveckých čísel má své opodstatnění i v ochotnickém divadle 21. století. Hra, která trvá skoro dvě hodiny, nenudí a baví. Její děj svižně posouvají kupředu pěvecká čísla i jednotlivé výkony. Nové zpracování je přitom atraktivní nejen pro pamětníky, vtáhne i mladší publikum. Zasluhu na tom má, že

Nejkrásnější válka

nejde pouze o generačně vyvážené rozdělení rolí, ke kterému přispělo obsazení členy mladého souboru UFO. Silu přidávají impozantní kulisy a pestrobarevné kostýmy zapůjčené z Národního divadla v Brně. O tom, že diváky hra oslovila, svědčí dvě vyprodaná dubnová představení, jak premiéra 8. dubna 2016, tak i první repríza o týden později. Herci se již nyní těší, že umtýnišťského souboru Jirásek poznají i v okolních regionech. *Nejkrásnější válka* se na prkna týnišťského Kulturního domu vrátí v rámci 47. týnišťského divadelního podzimu.

Novou hru si připravil i soubor **Temno** režisérky Evy Drábkové. V posledních letech neaktivnější ze souborů změnil po dvou inscenacích textů Davida Drábka (*Koule a Ještěři*) autora předlohy. V tradici postupného podkryvání scénáře nacvičil hru jménem *Klídek*. Všechna představení se konají v novém Kulturním domě. Budou jistě i dobrým základem pro tradiční přehlídku regionálních amatérských divadel Týnišťský divadelní podzim, jejíž 47. ročník již Kulturní centrum s ochotníky připravuje.

Tomáš Kavka,
ředitel Kulturního centra

V HEŘMANOVĚ MĚSTCI OCHOTNICKÉ DIVADLO STÁLE ŽIJE! (Poslední desetiletí DS Heřman 2005 – 2015)

V roce 2005 se soubor sešel v původní sestavě a předvedl již jednou nastudovanou hru *Trumf*. Pak práce souboru ustala, činnost vyvíjeli pouze manželé Řezáčovi s dcerou Janou a Michalem Dziedzinským. V roce 2008 se jim podařilo nazkoušet pohádkovou hru na motivy Jana Vodňanského *Něco z Jana vytvoříme... možná i pohádku*, s níž úspěšně vystoupili i na krajských přehlídkách v Brněnci a v Havlíčkově Brodě, odkud postoupili na národní přehlídku v Rakovníku na podzim 2009.

V roce 2010 se u Řezáčových objevili dva noví mladí zájemci o ochotnické divadlo, Patrik Bursa a Zdeněk Polanský. Slovo dalo slovo, kamarád pozval kamaráda, a kolem původního jádra se objevili i další nadšenci: Pepa Jodas, Michal Beran, Kateřina Bínová, Kamila Junová, Václav Votoupal a Klára Dvořáková. V tomto složení soubor 18. června 2011 uvedl v sokolovně premiéru vlastní dramatizace povídek Miloslava Švandrlíka *Libra špiritusu, možná spíš Spiritus libri aneb Vše je otázka priorit*. Klára pak odjela do zahraničí, ale její roli převzala Alena Zlatníková z Pardubic. S pozměněným obsazením soubor předvedl hru v dubnu 2012 na divadelní přehlídce v Brněnci, odkud byl doporučen na národní přehlídku ve Vysokém nad Jizerou v říjnu 2012. Už 3. března 2012 DS Heřman vystoupil v heřmanoměsteckém kině s krátkou komediální povídkou *Strašlivá zkáza rodiny průvodce po sopce aneb Spravedlivá odplata lehkomyšlným labužníkům* a další premiérou byla 2. listopadu 2013 opět vlastní dramatizace prozaického textu podle Čechovovy povídky a názvem *Utopenec*, autorkou byla Kamila Junová. A s tímto představením vystoupil DS Heřman opět na divadelní přehlídce v Brněnci na jaře 2014.

V roce 2015 vytvořilo duo Michal Dziedzinský a Josef Řezáč na objednávku parodický dějepisný seminář s živými obrazy, scénkami a zpěvem (M. A. Bourguignon: *Črty ze života aneb není rodák jako rodák* z dějin Heřmanova Městce), s nímž vystoupil v rámci oslav 690. výročí první zmínky o Heřmanově Městci na podzim 2015.

Zhruba po šesti letech od úspěšného představení *Něco z Jana vytvoříme... možná i pohádku*, se omlazený divadelní soubor Heřman rozhodl, že by opět zkusil pohádku pro děti. Začalo obtížné hledání vhodného textu, který by vyhovoval členskému obsazení, inscenačním možnostem i hmotnému zázemí souboru, leč stále bez úspěchu. Nakonec se členové souboru rozhodli spolehnout se na vlastní zdroje. Na počátku byl autorský scénář Jany Čurdové (roz. Řezáčové) *Jak šel Honza do světa*, vytvořený původně pro dětský dramatický soubor, který vedla.

Nemohl být ale realizován, neboť Jana se pár let musela věnovat mateřským povinnostem. Text „vytažený ze šuplíku“ byl uchopen rodinným tandemem Čurdová – Řezáč a za vydatné pomoci dalších členů upraven pro dospěláky. Pod názvem **Honza králem?** měl 22. dubna 2016 v Heřmanově Městci premiéru a 7. května s ním staronová parta DS Heřman absolvovala přehlídku Dospělí (pro radost) dětem v Havlíčkově Brodě, kde získala nominaci na národní přehlídku divadla pro děti Rakovnická Popelka.

Tuto pohádku tedy nabízíme všem případným zájemcům. Doba trvání: 55 minut, kontakt Michal Dziedzinský, tel. 723 732 973, michal@seznam.cz

2X Z PARDUBICKÉHO EXILU

MADRID 11. BŘEZNA 2004

V Madridu 11. března 2004 vybuchly ve vlcích bomby. Zabily téměř dvě stovky lidí. Španělská dramatička Paloma Pedrero v reakci na tento teroristický čin napsala hru *Anna 11. března*. Jejímí hrdinkami jsou ženy, které čelí skutečnosti, že mezi oběťmi je někdo velmi blízký. Divadlo Exil uvedlo inscenaci v premiéře v neděli 22. května 2016.

Kdo jsou oběti terorismu? Lidé, kteří se v nesprávný čas ocitli na nesprávném místě. Každý z nich tu po sobě nechal svůj životní příběh. Také rodinu a přátele, kteří se musí vyrovnat se zbytečnou ztrátou. „Je to bolest, kterou nikdo nedokáže popsat. Svým způsobem ji sdílí všechny rodiny, které tohle prožily, nehledě na to odkud pochází,“ promluvil veřejně o své bolesti Michel Vister. Jeho dcera zahynula letos v březnu při útoku na letišti v Bruselu. „Žijeme v rozjitřené době. A na události kolem nás má naše společnost rozporuplné názory. O terorismu, radikálním islámu a migrační krizi mluvíme velmi opatrně. Na čem se ale shodneme, že smrt lidí při útocích je pro nás nesmysl.“

slná a bolestná," říká režisérka inscenace Kateřina Prouzová. Divadlo Exil už v roce 2008 právě v nastudování Kateřiny Prouzové uvedlo od Palomy Pedrero, jedné z nejvýznamnějších španělských dramatiček současnosti, hru *Nocí letmé lásky*.

Titul *Anna 11. března* je výzvou pro pět hereček. Přesto, že se celý děj točí kolem jednoho muže. Manžela, syna i milence, co ráno zmeškal svůj obvyklý vlak a jel tím, ve kterém vybuchly bomby. „Když se v televizi objeví po útoci záběry z místa činu, kde leží zranění a mrtví, vždycky je slyšet to samé. Neustálé zvonění telefonů, které nikdo nezvedá," říká Kateřina Prouzová. Globální databáze terorismu definuje teroristický útok jako nelegální užití síly nestátní skupinou, která chce dosáhnout politických, ekonomických nebo náboženských cílů, a to cestou zastrašování a vydírání. Teroristé od roku 1970 zabili přes 200 tisíc lidí. Nejčastěji útočí v Iráku, Kolumbii, Indii, Peru, Pákistánu, Salvadoru, Severním Irsku, na Filipínách, ve Španělsku a v Afghanistanu.

Ženy v této inscenaci čekají na zprávu o smrti nebo přežití. Na exilovském jevišti tento divadelní dokument hrají Naďa Kubínková, Lucie Hašková, Olga Vetešníková, Radka Chladová a Lenka Jánková. Projekci z teroristických útoků (nejen madridských) připravil reportér České televize David Macháček, hudbu složil Jan Fikejz. V roce 2010 uvedlo tuto hru v české premiéře Slezské divadlo Opava, přijela i autorka hry. A šest let poté ji uvádí pardubické Divadlo Exil - vzhledem k nárůstu teroristických útoků v Evropě se drama dostává do jiného kontextu. „Autorka ale neřeší politiku. Ukazuje konkrétní osobní příběhy," vysvětluje režisérka.

Premiéra inscenace se v Divadle Exil uskutečnila v neděli 22. května 2016, součástí byla i vernisáž děl pardubického fotografa Petra Moška s názvem „Průvodce“.

DUCHAŘSKÁ KOMEDIE PROVĚŘÍ I NOVÁČKY SOUBORU

Poslední premiérou sezony 2015-2016 byla v Divadle Exil komedie *Roz-*

Rozmarný duch

marný duch. Režie se poprvé ujala Renata Šťastná, a to pod dozorem zkušené Marie Kučerové, své první krůčky na jevišti udělali i někteří herci. „Zkoušení komedie se nese převážně v duchu Ducha, kterého vidí a slyší pouze hlavní představitel a tak není divu, že při zkouškách zazněly často výbuchy smíchu, i když postavy na jevišti v takových situacích smích spíše zadržují. Rozesmát se naplno je dovoleno - a snad se to i podařilo - divákovi v hledišti," říká Marie Kučerová.

Autorem komedie je Noel Coward, jeden z předních úspěšných anglických dramatiků minulého století. Proslul zejména svými konverzačními a situačními komedii. Chtěl jimi diváky nejen pobavit, ale často svým břitkým humorem i provokovat. „Dokazuje to i v této komedii, kterou jsme se rozhodli uvést. Je přitažlivá svou duchařskou tematikou i propletením manželských vztahů," vysvětluje režisérka Renata Šťastná. Divadelní hra *Rozmarný duch* byla považována za Cowardovo nejlepší dílo. Roztomile cynická konverzačka, plná slovních přestřelek mezi živými i duchy, je postavená na dialozích a hereckých výkonech. Příběh Charlese Condomina obletěl úspěšně doslova celý svět. Pobavil miliony diváků, především přitažlivým tématem manželských vztahů, které nekončí ani na onom světě. *Rozmarný duch* se v roce 1945 dočkal i filmového zpracování. V exilovském zpracování můžete vidět Věru Zapletalovou, Simo-

nu Krausovou, Ondřeje Broulíka, Lucii Křivčíkovou, Martu Jenčíkovou, Milana Zlesáka a Elišku Vetiškovou. Premiéra se konala v pátek 3. června 2016.

Kateřina Prouzová

NÁCHODSKÁ DIVADELNÍ SCÉNA V ČERVNU UVEDLA DVĚ NOVÉ PREMIÉRY

V debutu začínajícího režiséra Petra Dudáčka se ve hře Václava Běra-
na *Princezna Jůlinka a kouzelné račí
klepeto* představí noví mladí herci. Se
scénou vypomohl zasloužilý a zkušený
scénograf z blízkého Červeného Kos-
telce Ladislav Jančík. Premiéra byla
5. června 2016. Milí mladí divadelníci,
Zlomte vaz!

A opona náchodského jeviště se
otevřela k další premiéře. Už počtvrté
Náchodská divadelní scéna nastudo-
vala dílo dramatika Alejandra Casony.
Poprvé v roce 1960, kdy náchodští
ochotníci uvedli jeho hru *Stromy umí-
rají vstoj*. Další, už pod hlavičkou
Náchodské divadelní scény to v roce
1980 byla *Jitřní paní*, která slavila vel-
ké úspěchy i na 51. Jiráskově Hro-
nově v roce 1981. Další Casonovou
hrou byla *Bárka bez rybáře*, jejíž pre-
miéra byla v roce 1997 a s úspěchem
byla uvedena i na Klicperově Chlumci.

Čtvrtým dílem Alejandra Casony v *Náchodě* je hra s názvem *Třetí slovo*. Náchodská divadelní scéna ji divákům představila v překladu Hany Posseltové a režii Lídy Šmídové jako českou premiéru dne 21. 6. 2016. Děj se odehrává na velkém statku na španělském venkově, kde dvě hašteřivé, ale laskavé a milující se tety vyberou pro svého synovce mladou učitelku. Z malého žáčka se ale vyklube dospělý muž, který za svůj život poznal pouze lov a divočinu v horách. V příběhu o srážce nevinného čistého přírodního světa a civilizované kultury se postupně odkrývá minulost dvou mladých lidí, kteří se osvobozují z jejího omezení díky slovu, které je na třetím místě hned po Smrti a Bohu – díky Láscé.

Lída Šmídová

DALŠÍ PREMIÉRY

Stará dobrá kapela v Divadelním souboru Na tahu

Divadelní soubor NA TAHU při MKS Červený Kostelec připravil novou inscenaci kdysi legendární hry Jiřího Hubače *Stará dobrá kapela*. Několik starých lidí se setkává ve chvíli, kdy každý z nich bilancuje tu velkou část své životní cesty, kterou už má za sebou. V Hubačově ztvárnění se příběh o sjezdu abiturientů píseckého gymnázia po padesáti letech stává silnou výpovědí o síle přátelství - a také dramatickou konfrontací lidských osudů a charakterů. V hlavních rolích se představili Jiří Kubina, Pavel Labík, Pavel Zuzek a Rostislav Hejcman. K tomu jim skvěle sekundují Draha Kubinová, Milena Hořejší, Václav Koreček a Ivo Fanta. Režie se ujal Jan Brož, který měl vždy blízko ke křehkým a lehkým komediím. Premiéra byla 26. 3. 2016 – a věkový průměr účinkujících - 72,3, dohromady je hercům na jevišti 651 let.

Jan Brož

Charleyova teta v Divadle Kodým Opočno

Premiéra byla 29. dubna 2016

Stará dobrá kapela

v režii a úpravě Josefa Machače. O čem „charleyka“ je, všichni dobře víte, ale inscenaci opočenských ochotníků si nenechte ujít, mají dobré nápady a smysl pro humor.

Holky z kalendáře v DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou

Premiéru komedie Tima Firtha měli vysočtí už na Vánoce 2015, nastudovala ji režisérka Marie Trunečková. Komedie je příběhem šestice stárnoucích kamarádek žijících v jednom anglickém městečku. Domnívají se, že mají své nejlepší časy už za sebou a každá se musí vyrovnávat s těžkou životní situací, bez naděje, že jednou bude líp. Ospalou atmosféru městečka naruší bláznivý nápad nafotit kalendář s akty, z jehož prodeje bude financována pomoc místní onkologické klinice. Z počátku má mnoho odpůrců, ale postupně se promění ve velkolepou vzpouru proti osudu, proti stáří, proti životní marnosti... <http://www.ds-krakonos.cz>

Nový Divadelní spolek Žďár nad Orlicí

Ochotnické divadlo má ve Žďáru dlouhou tradici, která ale byla na několik dlouhých let přerušena. Fungoval tu Mošňův divadelní spolek a jeho název odsouhlasil sám Mistr Mošna - herec Národního divadla.

Nový Divadelní spolek vznikl v roce 2015 při SRPŠ Základní a mateřské školy ve Žďáru nad Orlicí, na popud ředitelky školy Mgr. Leony Vévodové.

Rodiče dětí z místní ZŠ a MŠ se aktivně chopili rolí a výsledek nenechal na sebe dlouho čekat. První hrou divadelního souboru byla komedie o tom, jak to mohlo, ale nemuselo být, *Divčí válka* od F. R. Čecha. Premiéru hra měla 16. června 2015. A nový, dlouho očekávaný hit, byl vtipný, svižný a energický *Limonádový Joe* od Jiřího Brdečky v režii Renaty Šťastné - premiéru měl 1. dubna 2016 v Hospodě Pod kaštaný.

Přejeme souboru mnoho úspěchů a radosti v jeho divadelním životě.

red

V ÚPICÍ SE ZRODIL DIVADLO ZA ZRCADLEM

Divadelní dílna je název pro víceméně pravidelné setkávání divadlochtivých lidíček (především mladších ročníků) při pondělním podvečeru v úpicím divadle. *Divadelní* proto, že se zabýváme nejen hereckou průpravou, ale trošku i teorií a praxí divadla, abychom si utvořili obrázek, co a jak, proč a pro koho chceme divadlo dělat. *Dílina* - protože pracujeme na hereckém řemesle (jevištní pohyb, práce s hlasem, utváření jevištní postavy), ale také, že pracujeme sami na sobě, na svém vlastním tvůrčím potenciálu, abychom prožili to, kdy se řemeslo mění v umění.

První krůčky naším divadelním prostorem byly především o vnímání těla, prostoru, hlasu, sebe samého

i v kontaktu s ostatními. Rozvíjeli jsme svou představitost, pozornost a koncentraci, učili se vyjádřit svůj vnitřní svět vnějšími prostředky. Zhlédli jsme i některé divadelní hry, pokoušeli se o jejich analýzu, zkoušeli texty, situace a hledali možnosti formování divadelního tvaru podle scénáře. A dnes, po půl roce příjemné práce, se zrodilo Divadlo Za Zrcadlem, mladý soubor Spolku divadelních ochotníků Alois Jirásek Úpice. Připravujeme své první autorské představení a doufáme, že s podzimním listím tohoto roku, se snesou na Zemi i naše ideje, že se zhmotní v tvar divadelní, ač svou formou malý, přesto však náš - a z nás.

Lenka Šrejberová

CO MOŽNÁ NEVÍTE O VOJANU Z LIBICE

V jarních měsících náš soubor soustředil hned s dvěma inscenacemi na čtyřech oblastních přehlídkách – v Lomnici n. Popelkou, v Rakovníku, Sadecké a Trhových Svinech. Na národní přehlídce Divadelní Piknik Volyně, ani na Krakonošův divadelní podzim Vysoké n. J. sice nepostoupil, ale přivezl si mnoho ocenění: ve hře V. Zajíce *Mistr Jan aneb Naše kaše* dostal cenu za režii Jaroslav Vondruška, za herecký výkon Ondřej Růžička, za kolektivní herectví všichni herci, za kostýmy Helena Vondrušková a Olga Grunclová. V inscenaci hry A. Gregara *Zelňačka* získali ocenění za herecké výkony Jiří Hlávka a Jiří Pošepný, za scénu František Svoboda, za kostýmy Jitka Svobodová, Jitka Svobodová ml., Ilona Holobradová. Soubor má na repertoáru sedm inscenací, které rád zahraje i u vás. Stále jsou žádány pohádky *Měla babka čtyři jabka* (měla premiéra už 3. 11. 2007), také *Neohrožený Mikeš* či *Čarovný kámen*. A stranou nezůstávají ani autorské hry Jiřího Hlávky *Ale já jsem Doktor Johan Faust* či *Co vyprávěl Sepp Jörgen*. Úspěch stále má komedie *Zelňačka* a kdekoli můžeme hrát i poslední naši premiéru, *Mistr Jan aneb Naše kaše*. Více o inscena-

cích, vč. foto a kontaktů je na www.vojanlibice.cz.

Helena Vondrušková

TŘI LOUTKOVÉ SOUBORY ZE ZUŠ F. A. ŠPORKA JAROMĚŘ

na návštěvě u českých krajanů
v rumunském Banátu

Ve dnech 11. – 14. května 2016 navštívily na pozvání pana Petra Skořepy a Demokratického svazu Čechů a Slováků v Rumunsku soubory **Convivium**, **Malé dvě** a **Děvčátko a slečny** rumunský Banát. Během pro nás poznávacího pobytu jsme sehráli osm představení pro školní děti a veřejnost a nabídli několik workshopů, kdy děti mohly pracovat s loutkou a jednoduchou loutku si také vyrobit. Inscenace *Dlouhý, Široký a Bystrozraký*, *O šmolíčkovi* a *O dvanácti měsíčkách* se hrály v Temešváru, ve Svaté Heleně, Gerniku, Eibentalu a v Ješelnici. Všechna představení byla krajany velmi mile přijata i tam, kde úplně všichni česky nerozuměli. Bylo o nás pěkně postaráno. Čekala nás domácí kuchyně z místních produktů, voňavé spaní pod duchnami jako u babičky a všude přítomná domácí zvířata, která se už na našich vsích nevidí. Nejdůležitější zjištění pro nás je, že existuje místo na jihu Evropy, kde žijí po generace krajané, kteří opatrují český jazyk a české tradice, kteří znají Českou republiku třeba jen z doslechu a jsou na to právem hrdí. Poděkovat za všechno se patří panu Petru Skořepovi, dopravní firmě Šorm Dvůr Králové nad Labem a dalším, kteří mají zásluhu na organizaci naší cesty a potom žákům a studentům literárně dramatického oboru ZUŠ, kterým se daří české loutkářství propagovat v zahraničí. La redevere! Mulțumesc! (Na shledanou! Děkujeme!)

Jarka Holasová

V BRNĚNCI PŘIPRAVUJÍ CELOSOUBOROVOU POHÁDKU SKŘÍTKOSNĚNÍ

Autoři knihy, manželský pár, nám dali svolení k dramatizaci, sami nám s ní trochu pomohli a složili navíc dvě písničky, které jsme do představení potřebovali. (Oni dva dělají literární pásma pro děti, hrají a zpívají své původní knihy a písničky k tomu.) Vůbec poprvé připravujeme celou hru sami, to jsme nikdy nedělali, vždy jsme měli v dramaturgii a režii odborné vedení. Herecky na tom špatně nejsme, ale dramaturgie a režie v souboru zeje prázdnotou a všichni se toho bojí.

Loni jsme měli nesmělé kroky - dvě scénická čtení, která se moc líbila. Takže jsme si dodali odvahy a jdeme na pohádku. Bude nás na jevišti hodně a všechny generace. Moc se na to těšíme, taková celosouborová práce už nám pár let chybí... A na vyplnění jara jsme chtěli nazkoušet komorní hru *Manželské vraždění*. Dva herci, docela krátký text, ale nějak jsme se zdrželi, takže premiéra bude možná v červnu, chtěli bychom to před prázdninami stihnout. Ale spíš to vypadá, že to vypadne na konci září... Tolik tedy od nás.

Kristýna Pavlasová

<http://ochotnici.brnenec.cz/>

Bude...

JE TU NOVÝ FESTIVAL LETNÍ DIVADELNÍ OPEN AIR NA PARDUBICKÉM ZÁMKU

Pardubice budou mít konečně svůj divadelní letní open air festival. V romantickém prostředí pardubického zámku se **4. - 7. srpna** setkají diváci s láskou ve všech jejích podobách od

poetiky po sex - seznamte se, přichází festival **Pernštejn(I)ove!**

Divadelní soubory z celé republiky přivezou inscenace, které se dotýkají lásky a vztahů, nenaplněné touhy, nevěry i lásky až za hrob, to vše pod širým pardubickým nebem. Půjde převážně o komedie, oceněné již na mnoha festivalech a vedle nich se objeví i kusy pro náročnějšího diváka. Program odstartuje čtvrtelní vystoupení místního **Divadla Exil** s Čechovovým *Rackem*. Velkým lákadlem bude páteční vystoupení souboru **Geisslers Hofcomoedianten Kuks**, který uvede svéráznou verzi Shakespearova *Romea a Julie* s názvem *Romio und Julieta*. Na představení týž den naváže dojemná a zároveň mírně lechtivá italská komedie *Bez předsudků* brněnského uskupení **Amadis**.

Na sobotu 5. srpna jsou na pardubický Zámek zváni také děti se svými rodiči. Doprovodný program v parkánu bude patřit muzikantům, kejklřím a divadlu pro malé diváky, bude se hrát, soutěžit, tvořit, líbat na líbací lavičce i hodovat. A v podvečer opět nádvoří Zámku ovládnou divadelní soubory. Se slavnou Shakespearovou hrou *Jak se vám líbí?* přijede **Divadelní klub Jirásek z České Lípy** a od devíti večer bude hrát komorní psychologické drama *Ten druhý* českotřebovský **Triarius**. Tečku za prvním ročníkem **Pernštejn(I)ove** napíše **Rádobydivadlo Klapý** s poetickým příběhem Vladislava Vančury *Rozmarné léto*.

To vše čeká diváky nového festivalu pod širým pardubickým nebem **Pernštejn(I)ove**. Jehož název v sobě spojuje lásku a Pernštejny - slavný šlechtický rod, který právě postavil pardubický zámek, kde se festival koná. Jeho první ročník pořádá Východočeské muzeum Pardubice ve spolupráci se sdružením naEx. Vstupenky jsou v prodeji od 10. 5. v pokladně Zámku Pardubice, v Infocentru a síti Ticketportal. Vstupné na jedno představení stojí 100 Kč, permanentka v předprodeji za 400 Kč a na místě za 500 Kč. Děti a mládež do 15 let má vstup grátis.

(www.pernstejnlove.cz;
www.facebook.com/pernstejnlove.cz)

LOUTKÁŘSKÉ LIBČANY 2016

Jako každým rokem upozorňuje me loutkáře na přehlídku loutkářských souborů **O CENU MATĚJE KOPECKÉHO**, určené souborům programově hrajícím pro malé děti. Probíhá vždy po čtyři listopadové neděle. Přihlášky zasílejte do 10. září Janě Srpkové, která zajišťuje organizaci libčanské přehlídky. Na přihlášce uveďte název souboru, jméno autora, název hry, režii, délku představení a počet zúčastněných osob. Již teď se těšíme na Vaše představení. Kontakt pro zasílání přihlášek:

Jana Srpková

tel.: 495 585 188, 721 026 478

e-mail: Srpkoj@seznam.cz

ZA DIVADLEM DO LIBICE NAD CIDLINOU

Do Libice nad Cidlinou se jezdí nejen za Sv. Vojtěchem z rodu Slavníkovců, ale také mnoho let za dobrým divadlem. Místní divadelní spolek **Vojan** vás zve na 15. ročník nesoutěžní přehlídky s názvem **Libický divadelní podzim 2016**. Uvidíte soubory nejen z Čech a Moravy, ale také z Chorvatska. Program je velmi pestrý. Posuďte sami:

1. 10. 2016 od 18.00

DS Václav Zábřeh - Václavov

Námluvy, Medvěd

A. P. Čechov - dvě komediálně laděné aktovky.

2. 10. 2016 od 15.00

DS Vojan Libice n. C.

Čarovný kámen

Jindřiška Netrestová - pohádka s písničkami pro děti od 4 let.

18. 10. a 19. 10. 2016

Studio Damúza Praha

Dlouhý, Široký, Bystrozraký

K. J. Erben - pohádka s písničkami pro 4 herce a 7 marionet, pro děti od 4 let.

Dopolední představení pro ZŠ, MŠ a veřejnost.

22. 10. 2016 od 18.00

DS Právě začínáme Horní Počernice

Strašidlo cantervillské, O. Wilde, R.

Venci - hra je úsměvným hororem a romantickou komedií.

23. 10. 2016 od 15.00

LS Před branou Rakovník

O třech čunících

Dramatizace Z. Turek - pohádka s písničkami pro děti od 3 let.

5. 11. 2016 od 18.00

DS Na tahu Červený Kostelec

Noc na Karlštejně

J. Vrchlický - známá hra se zpěvy.

6. 11. 2016 od 15.00

Česká beseda Daruvar, Chorvatsko

Jak jsem se ztratil aneb Malá vánoční povídka

L. Aškenázy, dramatizace L. Korbel - pohádka pro děti od 5 let - hraje se v českém jazyce.

7. 11. 2016 od 9.00

Česká beseda Daruvar, Chorvatsko

Doktorská pohádka

K. Čapek, dramatizace M. Tvrz, R. Masáček - pohádka pro děti

od 6 let - hraje se v českém jazyce.

3. 12. 2016 od 18.00

Dobřichovická divadelní společnost Dobřichovice

Mátový nebo citron?

P. Haudecoeur - skvělá francouzská komedie.

4. 12. 2016 od 15.00

DS Ty-já-tr Praha

Pohádky do kapsy

L. Horký - hudební pohádka pro děti od 4 let. Přijde i Mikuláš.

Budeme rádi, když přijmete naše pozvání a setkáme se v sále kulturního domu v Libici n.C. Další informace najdete na www.vojanlibice.cz.

Helena Vondrušková

HLINECKÉ BETLEMENÍ

V říjnu, listopadu a prosinci se v Hlinsku uskuteční naše první a doufám, že ne poslední přehlídka amatérských divadelních souborů. Bude ji pořádat Multifunkční centrum Hlinsko a soubor DUHA Hlinsko ve spolupráci s Pardubickým krajem a Městským úřadem. Zaměřena bude především na komediální žánr a rádi bychom našim divákům ukázali to nejlepší, co se dnes děje na naší amatérské scéně.

Standa Rytych za soubor DUHA z. s.,
ann.rytych@centrum.cz, 607 502 780

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ

Na letošním ročníku celostátní přehlídky amatérského a činoherního divadla náš region reprezentovaly tři inscenace. *Vojnarku* hronovského divadelního souboru nominovala porota z Červeného Kostelce, pardubický *Perfect Day* Divadla Exil postoupil z přehlídky Orlická maska v Ústí nad Orlicí a Úžasnou svatbu souboru Mladá haluz z Desné nominovala porota v Lomnici nad Popelkou. Reflexe jsme čerpali z přehlídkového zpravodaje.

DS JIRÁSKOVA DIVADLA HRONOV A. JIRÁSEK: VOJNARKA

*Z rozhovoru Martina Rumlera
s Lucií Peterkovou*

Chápu spojení Hronov - Jirásek, ale proč právě Vojnarka a proč v této chvíli?

To se nabízí, kdo zná dějepravu, tak ví, že je Jiráskovo výročí. A protože naším doyenem je pan inženýr Houšťek, který má také letos jubileum, a i když má za sebou mnoho jiráskovských režii, tak si, pokud mě paměť neklame, na *Vojnarku* režijně dosud nesáhl. Sám říkal, že je to hra nosná, tak jsme si říkali, že se nemáme za co stydět, že na dnešní ochotnické a amatérské scéně je inovací už tak spousta a my jsme se vždy hrdě věnovali klasickému divadlu. Navíc, když jsme zjistili, že *Vojnarka* je opravdu sdělná s poměrně drobnými úpravami, tak bylo rozhodnuto.

Co tedy Vojnarka sděluje?

Doufám, že to bylo poznat. Maličko jsme se oprostili od dobových reálií devatenáctého století a trochu jsme "zanedbali" vztah matky a syna ve smyslu vztahu Vojnarky a Jeníčka, který se v textu samozřejmě objevuje, hraje a dokonce i mluví. Hrajeme o vztazích rodinných, milostných, to znamená, že švagra má každý, kdo je ženatý či vdána, a stará láska se může nečekaně zjevit. V tomhle to měl Jirásek mistrně okoukáno. Více to pro nás bylo o tom, že jsou i dnes lidé stejní, ačkoli se nejmenují Vojnar nebo Antonín.

Čím je pro vás osobně Vojnarka atraktivní?

Je to ženská. Je to ženská, která pochybuje, která ví, co se má a nemá, ale nechce přece jenom svůj život prožít podle toho, co si myslí ti okolo. Tím, že už něco zažila, jednou poslechla a nebylo to nic valného, tak touží, je živočišná, stejně jako ženy dnes. Na rozdíl od dnešních žen je přece jen ještě trochu bohabojná. Tak to pro mě bylo hodně rajcovní.

/redakčně kráceno/

RECENZE: Smutná inscenace Vojnarky s nešťastným koncem!

Divadelní soubor Jiráskova divadla z Hronova inscenací hry Aloise Jiráska *Vojnarka* uzavřel první soutěžní část národní přehlídky činoherního a hudebního divadla Divadelní Píkník Volyně 2016.

Ať byla dramaturgická volba to-

hoto titulu motivována jakkoliv, nelze inscenátorům i hereckému souboru upřít maximální snahu o její pravdivé vykreslení. Cílem jistě bylo maximálně zasáhnout diváka a učinit hlavní témata Jiráskovy *Vojnarky* stále aktuálními a platnými.

Přesto, že úprava hronovského souboru vychází z podobné matrice jako inscenace souboru českobudějovického, cítíme zde jisté zásadní rozdíly. Jednak v rozsahu – hronovská úprava je ještě radikálnější v práci s motivy, které nemilosrdně „posílá“ do škrtu, a jednak ve způsobu inscenování textu včetně způsobu herecké práce. Razantnější úprava by předložila mohla i prospět za předpokladu, že by došlo k jasnému výkladu situací a jejich vlastnímu „fyzickému“ jevištnímu budování v rámci dramatické situace. Potenciál dramatické situace není pouze v textovém rozsahu či počtu vyslovených motivů, což si hronovský soubor v čele s režisérem Miroslavem Houšťkem uvědomil, ale v jejich důsledném řazení a zpodobování na jevišti.

Hronovská inscenace se snaží především přes hereckou složku inscenace diváka zaujmout, dojmout, pobavit a na závěr i apelovat. V takto ořezané úpravě textu zbavené řady vedlejších motivů a motivací je to pro hronovský herecký soubor nad jeho síly. Herci „jdou“ na své postavy buď ryzím prožitkem, nebo přemrštěnou vnější charakterizací. V obojím případě naplno a na 100 %. Nelze ani v nejmenším podezírat hronovské, že by nevěděli, co chtějí herecky vyjádřit. Bohužel se jim to především absencí kultivované herecké techniky nedaří.

Výjimkou jsou pro mne dva až

tři herecké výkony. Prvním je výkon Lucie Peterkové v roli Vojnarky. Kulturní a psychologicky důsledně budovaný herecký projev snese nejvyšší parametry hodnocení s jasnými znaky psychologicko-realistického herectví. Skrze něj dosahuje kýžené pravdivosti, autenticity, ale i svébytnosti, kterou by hronovská úprava jako celek snesla a hlavně potřebovala. Její přesně zahrané stigma vdovy – svobodné matky s dítětem – je dobrým spouštěčem reinkarnace jejich vztahu s Antonínem. Druhým je výkon Pavla Zuzka v roli švagra Vojnara a třetím je svěží výkon Vladky Rouskové v roli děvečky Bětky. A dále například i výstup Dana Zobala v roli pohůnka Martina v situaci, kdy přinese Antonínovi peníze od žida, nepostrádá onu tak potřebnou přirozenost. Ta nechybí ani Ivaně Richterové v roli Hospodské, kde je ovšem svým velmi autentickým, osobnostním a až „brechtovským“ herectvím zcela mimo herecký styl inscenace. Což ovšem není chyba její jako herečky.

Inscenaci by celkově prospělo oprostít se od „malebnosti“ scény a soustředit se na „praktičnost“ rekvizit.

Popisnost scénografie není příliš vhodným pozadím pro značnou popisnost hereckou a situační. Dramatičnost příběhu i situací se pak pro diváka objevuje v jakémsi mlhavém oblouku až po skončení děje jako celku. Tam navíc obraz Antonínovy sebevraždy, který je poměrně zručně dramaticky vybudován, končí nešťastnou hereckou akcí s pistolí a zásahem někam pod paži. Nevěrohodnost jednání v samém závěru je bohužel jen dalším prohrěškem proti logice a pravděpodobnosti, která je jedním ze základních znaků realistického divadla.

Nikdo nemůže souboru vytýkat volbu titulu, ale zároveň za ni musí soubor převzít plnou odpovědnost a rizika s tím spojená. V programu k inscenaci cituje režisér amerického divadelního kritika Waltera Kerra, autora slavné a humorné „příručky“: „Jak nepsat hru“. Myslím, že Alois Jirásek se ve své dramatické prvotině optikou Waltera Kerra párkrát prohrál. Souboru se však i přes zdařilou úpravu textu nepodařilo některé „dramatické“ prohršky eliminovat. A je to vůbec možné? Uvidíme! Snad někde-

rá další inscenace *Vojnarky* nám na to dokáže odpovědět.

Jaromír Hruška

CENA:

- Lektorský sbor udělil cenu Lucii Peterkové za herecký výkon v roli Vojnarky

DIVADLO EXIL L. LOCHHEAD: PERFECT DAYS

*Z rozhovoru Matěje Rumlera
s Nadou Kubínkovou*

Pro svou inscenaci jste použili úpravu Alice Nellis a Ivany Slámové. Byla to jejich úprava pro divadlo, nebo pro film, který Nellis posléze natočila?

Použili jsme úpravu pro divadlo. Zároveň jsme chtěli zachovat anglické reálie, nechtěli jsme je napasovat na české prostředí.

To se mi ulevilo, bál jsem se, že jste pro divadlo použili scénář filmový.

Ne ne, to jsme nechtěli. Navíc nejprve vznikl divadelní scénář, teprve později ho Alice Nellis upravila pro svůj film.

Pohráli jste si i se scénickou hudbou. Jak se vám povedlo oslovit tolik pardubických muzikantů, aby složili původní hudbu na motivy písně Perfect Day?

Bylo to těžké a náročné. V Pardubicích je neuvěřitelné množství muzikantů a je pravda, že řada z nich, třeba Mardy z Vypsané fixy, kapela Dukla Vozovna nebo Moimir Papalescu, jsou naši kamarádi. Oslovila jsem je, aby složili variaci na Perfect Day od Lou Reeda a vybrala jsem jim navíc větu ze scénáře. A to bylo rok před premiérou. No a některé kapely nám to odevzdaly týden před premiérou. Do poslední chvíle jsem nevěděla, jestli to klapne, nebo budeme muset narychlo vymyslet něco jiného. Pak se stala neuvěřitelná věc, všichni to odevzdali. A je třeba dodat,

Vojnarka, Lucie Peterková a Pavel Zuzek

že všichni zadarmo a nezištně. Teda za lahev whisky.

Už jste muzikanty dostala do divadla, aby se podívali, k čemu hudbu skládali?

Ano, přišli na premiéru, přišli na reprízu, takže jsme měli divadlo plné muzikantů. Pro mě bylo překvapení, že někteří z nich byli v divadle poprvé. Ale mělo to efekt, s jednou kapelou už jsme domluveni, že nám složí hudbu k další inscenaci. Zaujalo je to, začalo je to bavit.

Zvolili jste i neobvyklý způsob financování inscenace.

Práva na inscenaci jsou velmi drahá, ze vstupného a příspěvků zabezpečíme jen provoz. Tak jsme zkusili oslovit diváky a podporovatele, aby nám darovali peníze předem. Zkusili jsme je oslovit přes platformu Hithit. Cílová částka, kterou jsme chtěli vybrat, byla padesát tisíc, nakonec dárci i sponzoři poslali dopředu 70 tisíc. Stálo mě to strašně moc úsilí, protože jsem nejen režisovala, ale zařizovala vše ostatní včetně propagace. Součástí odměn pro dárce byly vstupenky na představení, ale třeba i hudební cédéčko.

/redakčně kráceno/

RECENZE: I dramaturgové a režiséři mají své dny...

Jednou z krucióálních složek toho typu divadla, jež nazýváme interpretačním činoherním divadlem, je dramaturgie. Hned v závěsu následována režii. Přechází dobře dramatický text neznamená pro dramaturga s režisérem pouze pochopit, o čem vypráví a jaké je jeho téma, ale také - a zejména - přijít na to, jakým způsobem s ním budou následně v průběhu inscenačního procesu pracovat a zacházet. Text se v takovémto pojetí stává klíčem k inscenaci a z jeho pečlivého (pře)čtení vychází použité inscenační prostředky - od scénického řešení, přes plán hudby a zvuku

až po herecké pojetí postav. Režijní ruka je v inscenaci divadla EXIL vycházející z hry skotské dramaticky Liz Lochheadové *Perfect days* na první pohled zřetelná. Již samotná koncepce pardubického souboru je svého druhu neobvyklým projektem, do nějž bylo zapojeno nemalé množství tvůrců i z prostředí mimodivadelního. Pro inscenaci vznikla desítka songů lokálních kapel různých forem a žánrů, jež jsou cover-verzemi slavného Lou Reedova hitu "Perfect Day". Písně, inspirované vždy vybranou replikou z textu, nás pak inscenací pravidelně - a snad až příliš mechanicky - provázejí jako hudební předěly mezi jednotlivými scénami. Promyšlená a na první pohled sympatická se zdá být i výprava - jednoduchá, průhledná, vkusná.

Lochheadové hra vypráví příběh zdánlivě dokonale spokojené a úspěšné ženy, která trochu nečekaně zatouží ve svých čtyřiceti po dítěti a navíc si něco začne s kdysi dávno odloženým synem své dobré kamarádky (a švagrové). Inscenátoři ovšem pracují s dramaturgickou úpravou režisérky Alice Nellis (a Ivany Slámové), která vznikla pro její inscenaci Divadla Na zábradlí a která následně posloužila také jako podklad ke scénáři jejího (takřka stejnojmenného) filmu. Tato úprava do textu vnáší jistá témata a principy, které jsou Nellis vlastní a jejichž důsledkem je jisté vzdálení se textové předlohy od původní skotské hry z konce devadesátých let 20. století.

To, co by se mohlo zdát jako marginálie, ovšem vnáší do inscenace o poznání větší míru teovitosti a také jistou dávku "filmového" vyprávění prostřednictvím jednotlivých obrazů na úkor práce s dramatickou (divadelní) situací a vzájemným jednáním postav. V takovémto přístupu se ztrácí nadsázka a humor, jež jsou původnímu textu (nejen žánrově) vlastní. A přitom se v herecké práci Aleše Dvořáka (v roli homosexuálního nejlepšího kamaráda hlavní hrdinky) právě tyto kvality dobře uplatňují a inscenaci prospívají.

Ačkoli tedy bývá režijní a drama-

turgická práce pro činoherní interpretační divadlo základem a východiskem, je zjevné, že ani promyšlená a výrazně propracovaná režijní koncepce není vždy zárukou úspěchu. Stejně jako deset verzí jedné písničky nemusí stačit na jediný originál.

Petr Christov

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- Lektorský sbor udělil čestné uznání Janě Tiché za roli Barbs Marshallové

CENA:

- Lektorský sbor udělil cenu Aleši Dvořákovi za herecký výkon v roli Brendana Boylea

DS VOJAN DESNÁ MLADÁ HALUZ R. HAWDON: ÚŽASNÁ SVATBA

*Z rozhovoru Martina Rumlera
s Vladkou Kodůuskovou*

Úžasná nebo Dokonalá svatba existuje ve dvou překladech. Porovnávala jste dopředu obě verze a vybrala si tu, která vám víc vyhovuje?

Popravdě jsem dostala do ruky už upravený scénář, čili jsem ani původně nevěděla, který je to překlad. Pak jsem se dozvěděla, že překlady od sebe poznám podle rozdílných konců. Ale po druhé verzi jsem se nepídila.

Když říkáte upravený scénář, od koho jste ho dostala?
Od kamaráda, který to kdysi hrál.

Takže text už byl upravený i dramaturgicky?

To ne, úpravy jsem dělala sama. Oni to neměli ani moc vyškrtané, ale nám se to zdálo zbytečně dlouhé.

Čím vás text okouzli?

My jsme dělali hlavně pohádky, ale mám v souboru dva výrazné

komiky. Jeden z nich přišel s tím, že hru někde viděl a že by se mu líbilo ji udělat. Když jsem sehnala scénář, tak jsme se při prvním čtení strašně nasmáli.

Je to tedy pro tenhle soubor první zkušenost nejen se situační komedií, ale i s činohrou pro dospělé?

Ano, naše první. A musím říct, že jsme si vzali hodně velké sousto. To nám bylo jasné hned, jak jsme začali zkoušet. Ale dost jsme se u toho pobavili a sešli se mi lidi, se kterými se nádherně pracovalo. Bezvadně na sebe slyší, navíc k tomu přistoupili zodpovědně. I pro mě to bylo osvěžení, protože v pohádkách je na jevišti klidně osmadvacet herců, takže práci jen se šesti jsem si každou zkoušku nesmírně užívala.

Úžasná svatba vypadá jako mužská komedie. Napsal ji muž, ústřední dvojici jsou muži. Jaké to je být režisérkou takové inscenace?

Nakonec mi to bylo blízké, protože ti muži nakonec přece všechno dělají kvůli ženám. A z toho jsem vycházela.

Jakou zkušenost máte s celostátními přehlídkami?

Žádnou, jsme na naší první.

/redakčně kráceno/

**RECENZE:
Výše a pokleslost
bulvární komedie**

Bulvární komedie. Dvě slova, která vzbuzují nemálo vášni. Žánr mnohými pohrdaný, jinými naopak adorovaný. Diváci ho milují, herci v něm vidí velkou šanci předvést se. Nemluvě o autorech, kteří tuší, ba vědí, že dobře napsanou komedií si dokáží vydělat velké peníze. Hra Robina Hawdona Úžasná svatba (jak zní titul v překladu Martina Fahrnera) je bulvární komedií, která má všech-

ny předpoklady, aby zaujala všechny, kdo jí být zaujati chtějí.

Bulvární komedie bývá nezřídka vnímána jako (alespoň lehce) pokleslý žánr, jehož cílem je svého diváka (pouze) pobavit. Jistě, komedie, která nepobaví, není dobrá komedie. Ovšem potenciální pokleslost žánru se neodlučitelně pojí s faktem, že bulvární komedie je žánrem neskonale náročným, žánrem, jehož základem je a nutně musí být řemeslná dovednost a - řečeno poněkud jiným slovníkem - vysoká kvalita dílenského zpracování.

Hybnou silou dobré divadelní komedie jsou herci, jimž dramatikův text dává přesné zadání a mantinely předem určeného pohybu a od nichž se zároveň očekává, že se v takto vymezeném prostoru budou pohybovat svobodně, překvapovat diváky nečekanými řešeními a překypovat energií, která nenechá publikum chladným. Tak pravila komediální teorie.

Režisér takové komedie pak plní nelehké úkoly: v prvé řadě totiž nemůže nebýt umným řemeslníkem a kompozitorem jednotlivých dílků scénické skládáčky, v níž musí vše do sebe zapadat a nelze zanedbat ani zdánlivě okrajové faktory, jakými je již adekvátní obsazení herců (či snad po anglicku a moderně: casting) či volba vhodného materiálního řešení scénografického pojetí jevištního díla.

V inscenaci DS Vojan Desná se inscenátoři pokusili vydat vstříc setkání s jedním z nejnáročnějších divadelních žánrů. Za odvahu zaslouží obdiv. Jejich komedie dokáže místy i slušně pobavit, někdy navíc potěší a v dobrém překvapí herecký výkon - role svědka Toma necht' je toho důkazem. Vyrázili přitom do končin, ve kterých se svedli a svedou ztratit mnohem zkušenější bardi. Divadelníkům z Desné se podařilo dojít docela daleko. Přesto jejich komedie bavila spíše (jaksi) racionálně, než aby mě dokázala vtáhnout a táhnout houštinou úžasného předsvatebního chaosu. Škoda. Ovšem bulvární komedie je skvělý sluha, ale...

Petr Christov

CENA:

- Lektorský sbor udělil cenu Lukáši Frydrychovi za herecký výkon v roli Toma

A osobní reflexe

Vladky Kodůuskové na přehlídce:

Co se týká Volyně, tak mám smíšené pocity. Víím, že každý člen poroty má právo vyjadřovat se po svém, ale někdy to hraničí s urážkou. Kromě toho nechápu, jak besedu s porotou může moderovat člověk, který si to špitá pod vousy a je ho slyšet tak k prvnímu stolu (p. Hruška). Ono to bylo se slyšitelností špatné celkově. Myslím si, že je fajn, že tolik lidí zájímají názory lektorů a je škoda, že je slyší jen první dva stoly. Ale jinak přesto, že po hodnocení by si od nás pes kůrku nevzal, se nám tam líbilo a místní pořadatelé si zaslouží pochvalu. Tak asi tak...

Lektorský sbor Divadelního Pikniku Volyně 2016 se rozhodl do programu Jiráskova Hronova 2016 doporučit tyto inscenace (v abecedním pořadí):

- *Smíření*
Divadelního studia D3 Karlovy Vary
- *Veroničin pokoj*
Divadla Navenek Kadaň
- *Veroničin pokoj*
Divadelního spolku Kroměříž
- *Zahraj ty Ejsíky!*
Broukovicova Kamdivadla Česká Kamenice

Lektorský sbor Divadelního Pikniku Volyně 2016 se rozhodl do programu Jiráskova Hronova 2016 nominovat tyto inscenace (v abecedním pořadí):

- *Dokonalá svatba*
DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
- *Já jsem Lucien*
Divadla Reverzní dveře Brno
- *Poručík z Inishmuru*
DS Ty-já-tr/HROBESO Praha
- *Rozmarné léto*
Rádobydivadla Klapý

DOTKNI SE PÍSKU 2016

Písek, samý písek. Na nábřeží Otavy oblutné pískové sochy, na plakátovacích plochách písek s malým i velkým P, všude zní nějaká muzika, slaví se opožděný majáles, ze zimního stadionu ohlušující metalika, v kulturním domě dovádějí baráčníci, předzahrádka u Rainišů jako vždy narvaná až do nedělního odpoledne, kachnu pečou nepřekonatelně, spousta nových kavárniček. Písek se oblékl letně, turisté to vědí, mezi nimi divadelníci, vesměs nepoznaní, ti nebloudí ulicemi, ale vždy na čas chvátají na určená místa - do Divadla pod čarou a do Divadla Fráni Šrámka.

Tam zní písecké tóny intimnější. Většinou. Pokud to nerozsvítí třeba Pumrovi dáblové (*Dekalog/Balaba*) až publikum nevěřícně otevře hubu, resp. uhýbá před upocenými nahými těly (Otta Linhart ale hraje přesvědčivě)... Představení střídá představení, časové manko se nabaluje, nikdo si nestěžuje, pohoda, klídek. Diskuse samozřejmě i dramatictější, ovšem pospolitě. Často zní otázka, co je na té národní přehlídce experimentujícího divadla vlastně experimentujícího? To mnohým vrtá hlavou. Neb zábavné kousky jsme také viděli, i trochu neumětelské, jen s dravou mladistvou energií vysílané, a taky kousky pořádné – stále vpředu Divadlo Kámen (*Ztráta obsahu v konfekčním obalu*), dokonce nečekaně rovněž v zábavné kreaci a s nezaměnitelným hereckým přínosem Vladimíra Benderského. Kámen je experimentující stálice, byť postupy už léta nemění. I dokumentární divadlo bylo k vidění v pražsko-pardubickém uskupení kolem Davida Zelinky (*Slepice není pták, Ukrajina není cizina*), už loni poukázalo na něco, co se v amatérském prostředí vidí málokdy. I osobní zповědi kritika Jakuba Škorčila (*Jako: škorperetka*) jsme se zúčastnili. A bavili se „nemravností“ vysokoškolských studentek estetiky Kateřiny Prášilové a Moniky Němečkové z Jaroměře (*Ušubraná*), které

Ušubraná, Kateřina Prášilová a Monika Němečková

si zaspřispolnárodnilly s Obrátilovými erotickými českými písněmi a říkadly - publikum prostě znalosti literární historie i dnes znejistělo (sběratele Karla Jaroslava Obrátla si za jeho erotickou literaturu podali už nacisté, zemřel v roce 1945 v pankrácké věznici).

Některá vystoupení nepřesáhla „estetiku“ studentského kabaretu a pokusů, třeba i o improvizované divadlo, k němuž je však potřeba jistých dovedností a nejen „hraní nehraní“. K zajímavějším tvůrčím (experimentujícím) podnětům patřila určitě *Krvavá svatba* souboru Vaštar z Ostružné, která Lorcovo drama zhustila do obchůzkového rituálu. O současném divadle podal především (a nejen formální) zprávu *F. Racek/Život a dílo*, scénický koncept Šimona Stibůrka a Adama Pospíšila podle Čechova a Čapka. Inspirativní představení souboru Geisslers Hofcomedianen Petra Haška (*Magdalena lascivní a kající*) nabídlo především opulentní hudební a scénografickou hostinu, bohužel bez hlavního chodu...

-sg-

Lektorský sbor 55. ročníku Šrámkova Písku pracoval ve složení prof. Jan Císař, Vladimír Hulec, Jozef Krasula, Martin Pšenička a František Zborník. Nominoval a doporučil do programu Jiráskova Hronova 2016 tyto inscenace:

NOMINACE:

- Relikty Hmyzu, Praha:
F.RACEK (život a dílo)
- Divadlo Kámen, Praha:
Ztráta obsahu v konfekčním obalu
- Teď, nádech a leť, Pardubice / Praha: **Slepice není pták, Ukrajina není cizina**

DOPORUČENÍ:

- Děvčátko a slečny, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř:
Ušubraná
- Teatr Vaštar, Ostružno:
Krvavá svatba
- Antonín Puchmajer
D. S., Praha: **JAKO (škorperetka)**

H R O M A D A

VE SLUŽBÁCH THALIE

~~Blanka~~
REJHOLDOVÁ
*** 28. 8. 1956**

BLANKA REJHOLDOVÁ DOSTALA CENU MK ČR

Narodila se 28. 8. 1956. Tanečnice, pedagožka a choreografka, učitelka tanečního oboru ZUŠ v Červeném Kostelci, vůdčí osobnost tanečního souboru Akordy. Od dětství se věnovala sportu, zejména pohybové výchově a rytmické gymnastice v Asociaci Sport pro všechny. Přirozené pohybové nadání a velký tvůrčí potenciál ji přivedly už koncem 60. let min. století do cvičitelského kurzu Fakulty tělesné výchovy a sportu, kde získala kvalifikaci cvičitelky, v roce 1970 založila taneční soubor Živá věc, jehož členkami byly většinou učitelky. Pod Blančiným vedením pracoval až do roku 2003 a účastnil se soutěží, přehlídek i zahraničních festivalů pódiových vystoupení.

V roce 1991 nastoupila jako učitelka tanečního oboru do Základní umělecké školy v Červeném Kostelci. Současně v letech 1992-1994 absolvovala dálkové studium taneční pedagogiky a metodiky na Duncan centre konzervatoři v Praze, postupně se vy-

foto Tomáš Kábrt

manila z úzce vymezené oblasti pohybové výchovy a gymnastiky a rozvíjela úspěšně své přirozené taneční, pedagogické a tvůrčí nadání. Na ZUŠ v Červeném Kostelci založila taneční soubor Akordy. Od počátků své pedagogické činnosti na ZUŠ se zúčastňovala přehlídek dětského scénického tance, přehlídek pantomimy a pohybového divadla a přehlídek scénického tance mládeže a dospělých. V Červeném Kostelci připravuje každoročně dva celovečerní koncerty, vánoční a na závěr školního roku, pro které vytváří až deset nových choreografií. Za

D I V A D E L N Í

25 let svého působení má na svém kontě úctyhodný počet dvě stě padesát tanečních skladeb, desítky nejúspěšnějších, které získaly uznání a ocenění na Celostátní přehlídce dětských skupin scénického tance v Kutné Hoře. Se souborem Akordy se pravidelně účastní i Celostátní přehlídky scénického tance mládeže a dospělých Tanec, tanec..., scénický tanec prezentovala i na Jiráskově Hronovu 2014.

V pedagogické práci se Blanka Rejholdová zaměřuje na kombinaci moderních tanečních technik se základy lidového a klasického tance, její práci charakterizuje hledání nových podnětů v hudbě, experimentování s rekvizitami, s vnitřní energií a se slovem, s improvizací, inspiraci čerpá z lidové tvorby, z dětských lidových tanečních her i z hudby českých klasiků. Daří se jí práce **s chlapeckou skupinou, ojedinělou v oblasti scénického tance.** Z množství žáků Blanky Rejholdové dnes někteří rozvíjejí svůj talent na uměleckých školách nebo v profesionálních souborech, připomeňme Hanu Kubinovou, Petru Cicákovou, Zuzanu Jankovou-Zítkovou, Markétu Formanovou, Pavlínu Rézovou a Kateřinu Korbovou či Kristinu Kubeckovou.

Letos byla Blance Rejholdové udělena Cena Ministerstva kultury za neprofesionální taneční aktivity v oboru zájmových uměleckých aktivit za celoživotní přínos v oblasti scénického tance.

Jedná se o mimořádnou osobnost, která významně ovlivnila zvyšování úrovně amatérského tance a zdokonalování systému péče o amatérské taneční soubory. Blanka Rejholdová vede svým výrazným pedagogickým nadáním své svěřence důsledně k tělesné a hudební citlivosti, muzičnosti tanečního projevu, k přirozenosti a pravdivosti prožitků.

Zdroj: Cveklová Bohumíra - Ždímalová Dana: 20. celostátních přehlídek dětských skupin scénického tance 1968-2003, Praha: NIPOS-ARTAMA, 2003, str. 103-104. ISBN: 9789-80-7068-159-0.

Marcela Kollertová s Janem Matoušem, foto Ivo Mičkal

kol. Recitační činnosti se věnoval také v Brně při studiích na vysoké škole zemědělské. Během těchto let se rovněž účastnil ochotnických inscenací především v Čáslavi (*Kulatý svět, Dalskabáty...*)

Po návratu do Poličky se zapojil jako herec prakticky do všech divadelních inscenací poličských ochotníků (velmi rád hrál například v roce 1991 děkana Hrona z Lichtenberga v kultovní hře *Anežka*, kterou napsal František Zákrejs v roce 1869 k padesátinám zahájení ochotnictví) až do nešťastné autonehody v roce 1999. Po zaklepání na nebeskou bránu a následném úniku z hrobníkovy lopaty se po rekonvalescenci plnou silou vrátil k ochotnickému divadlu, a to jako herec a inspičent, jako režisér inscenací studentů i dospělých, a též jako propagátor ochotnického spolku.

Od roku 2000 zrežisoval několik her (především pohádky a dále *Každý něco pro vlast* a *Milostné dostaveníčko*). V roce 2009 zorganizoval výstavu plakátů a fotek a také nezapomenutelný průvod s ohňostrojem u příležitosti 190 let ochotnického divadla v Poličce, uspořádal několik besed v poličských středních školách o historii českého divadla, sepsal vlastní skriptu a přednášel na univerzitě třetího věku. A podílel se i na dalších výstavách o divadle a psal i články do regionálního tisku. Svými výjezdy vždy sloužil jako zpravodaj a spojka s okolním ochotnickým světem.

V roce 2011 byl oceněn za celoživotní hereckou, režijní, osvětovou a pedagogickou činnost týkající se ochotnického divadla v Poličce a okolí Zlatým Tylem. Stále se s ním potkáváme na všech divadelních akcích a přehlídkách a k půlkulatým narozeninám mu přejeme hlavně pevné zdraví a stále neutuchající divadelní elán.

-red-

**J a n
MATOUŠ
* 8. 2. 1941**

Je členem DS J. K. Tyla v Poličce. V ochotnickém divadle působí od začátku roku 1954, kdy režíroval jednoaktovku *Milostné psaníčko*, ve které i hrál. Poté působil v Čáslavi v oblasti recitace jako vedoucí recitačního kroužku, se kterým se účastnil i krajských

H R O M A D A

J i ř í
WILDA
* 12. 3. 1966

Principál, autor, herec a režisér Závěsného divadla, provozovatel Valdické brány v Jičíně a Rumcajsovy ševcovny, věžník na Valdické bráně, člen Evropského cechu ponocných a věžníků, který při vhodných příležitostech také hlásí a troubí z ochozu věže, nájemce Rumcajsovy světničky, pořadatel divadelního festivalu Mezi patry, Vánoce na bráně...Jirku Wildu znám něco přes deset let. Naše první osobní setkání proběhlo v Rumcajsově ševcovně, kterou Jirka tenkrát provozoval a provozuje dosud. Právě jsem se přistěhoval do Jičína a jedna z prvních věcí, kterou jsem v novém městě chtěl, bylo začít hrát v amatérském divadle. S tím jsem se taky na Jirku hned vytasil. Pozval mě na dvorek ševcovny, mezi všemi kolegy tolik oblíbený, připálil svou obligátní fajfku, poslouchal, rozvážně hovořil. Z prvního setkání na mě působil jako hodně klidný, vyrovnaný až apatický člověk. Na míle vzdálený od pozdějšího poznání, co v něm opravdu dříme...

Na jevišti jsem ho poprvé viděl v roli inspektora v detektivce *Kletba rodu Campbellů*. Tady se mi moc líbil, role mu sedla. Můj obdiv měl i za tu řadu textů, kterým se ve hře musel prokousat. Současně jsem měl možnost být u zkoušení nové hry *Žlutá lest* aneb příšerná mořeplavba, autorské hry Josefa Lédla, našeho tehdejšího režiséra. V této rodokapsové parodii moc hezky ztvárnil postavu legendárního Buffalo Billa. Po odchodu Josefa Lédla převzal Jirka režii, kterou

táhne doted'. Sám říká, že mnohem raději hraje. Což já i kolegové chápeme. Je to o mnoho více práce s lidmi, textem, scénou, k tomu neustálé přemýšlení a sledování kdo, co, kde, kdy a jak. Byly sice v našem souboru pokusy, že by se režie ujal někdo jiný, ale ty ztroskotaly. Sám jsem toho byl názorným příkladem.

Nejen já, ale i lidi, kteří Jirku trochu znají, ho vnímají jako člověka, který má divadlo opravdu rád. Divadlo ho baví a chce, aby bavilo i ostatní. Jinak to vlastně ani nemá smysl dělat. Jako režisér přistupuje ke každé nové věci zodpovědně, věnuje jí spoustu času, nad textem i smyslem hry opravdu přemýšlí, jde do hloubky, ale nehledá, co v textu není a být nemá. Sám říká, že se při režírování snaží dívat na hru očima diváka – posluchače, což jemu i nám pomáhá. Při zkoušení jen málokdy předehrává, ačkoliv to je někdy prostě nutné, ale nechává pojetí a výraz figury na každém. Při zkoušení se projeví i jeho výbušnost a temperament, která někdy zprvu zapůsobí kontraproduktivně až destruktivně, ale ve finále všichni seznáme, že je prospěšná a „kopne“ hru i nás zase o něco dál. Upřímně říkám, že Jirka je velmi dobrý režisér a spousta amatérských scén nám jej může závidět.

Jako herec - kolega na place je Jirka výtečný. Jeho projev umí být hodně výrazný, ale nepřehrává, kde se to nehodí. Mám rád, když ve hře může uplatnit a prodat svůj specifický smysl pro humor, nadsázku a ironii. Ale zrovna tak oceňuji jeho disciplínu a cit, hraje-li věci závažnější. Důkazem nechť je jeho Popriščin v Gogolových *Bláznových zápiscích*. Smutné a krásné zároveň. Zkrátka, já i ostatní „Závěsní“ kolegové jsme Jirkovi vděční za mnohé. A máme jej rádi. Tak ať to s námi ještě nějaký čas vydrží!

Jiří Machula

J a r o s l a v
VONDRUŠKA
* 18. 3. 1946

Spoluzakladatel Divadelního spolku Vojan Libice nad Cidlinou Jaroslav Vondruška oslavil v březnu životní jubileum, rovnou sedmdesátku. Jubilant patří k výrazným osobnostem současného ochotnického divadla a dlouhou řadu let je i předsedou libického spolku. Díky jeho snahám a odbornému vedení se libičtí vyznavači Thálie řadí v posledních letech k vyspělým souborům. Inscenace uváděné ve Vondruškově režii, určené jak velkým i malým divákům, šíří dobré jméno obce i spolku nejen po vlastech českých, ale i v za-

hraničí. Některé hry se dočkaly úspěchů na mnoha prestižních festivalech i mezinárodních přehlídkách nebo při hostování u českých krajanů v Chorvatsku a Rakousku. Zároveň však Jaroslav Vondruška vychovává další divadelnické generace, od roku 1995 totiž systematicky pracuje v dramatickém oboru se školními dětmi a mládeží. Pod jeho metodickým a režijním vedením vzniklo několik divadelních inscenací, které byly uvedeny před veřejností. Tímto způsobem a přes různé obtíže získávají nejmladší adeпти amatérského divadla zkušenosti a rozšiřuje se jejich všeobecný obzor. Některé z dětí jsou nyní platnými členy libického spolku. Jubilant patřil v minulých letech k čelním organizátorům okresních a krajských přehlídek a také národní přehlídky FEMAD, která patřila 14 let do Libice nad Cidlinou. Dále je dlouholetým funkcionářem orgánů Svazu českých divadelních ochotníků, v současné době zastává funkci místopředsedy. Jaroslav Vondruška také pracuje jako člen odborné rady ARTAMA, člen redakční rady časopisu Amatérská scéna a tajemník odborné poroty Národní přehlídky venkovských divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou. Jeho dlouholetá práce na poli kultury byla v minulých letech několikrát oceněna. A není divu, protože veškeré divadelní činnosti dělá svým srdcem. V roce 2012 například obdržel za dlouholetou aktivní činnost v ochotnickém divadle a zásluhy o jeho rozvoj Zlatý odznak J. K. Tyla. Nelze také zapomenout, že patří mezi nositele titulu Dobrovolník Středočeského kraje. Pro úplnost zbývá dodat, že amatérskému divadlu se prakticky celý život věnuje i jeho manželka Helena a syn Jaroslav. Ke kulatinám mu všichni jeho přátelé i celá redakce Divadelní Hromady přeje do dalších let pevné zdraví, mnoho nápadů a tvůrčích sil.

Milan Čejka

Jak jsme připravili malé překvapení pro velkého divadelníka Jaroslava Vondrušku.

V pátek 11. března 2016 se členové Vojanu sešli ve své klubovně, aby oslavili 70. narozeniny diva-

delníka tělem i duší, předsedy DS Vojan Libice nad Cidlinou, Jaroslava Vondrušky. Milan Čejka nelenil a dva týdny před oslavou oslovil především mladší část souboru, zda by se nechtěla podílet na překvapení pro Jardu. Ta nadšeně souhlasila a pustila se ihned do díla. Na motivy písně „Franta má péra“ od Wabiho Dařka složil Milan text „Jarda má péra“, další tři členové souboru se chopili kytar a zbytek se přidal jako sbor. S písničkou se pojił dárek, dort, ve kterém byla zapíchnuta opravdová paví péra. Dostal i dárkový koš plný dobrot a byl dekorován šerpou s nápisem „Zraju k dokonalosti jako víno“. Vyvrcholením bylo, výborný nápad Ondřeje Růžičky, předání diplomu, kde bylo napsáno: „Čestné uznání Jaroslavu Vondruškovi za režijní trpělivost s herci, celoživotní výdrž a za vedení souboru, který mu právem uděluje Divadelní rodina.“ Jarda byl mile potěšen a hlavně dojat. Celý večer (noc) jsme si společně hezky užili.

Tomáš Čivrný

Malé zamyšlení a poděkování Jardovi Vondruškovi.

Když je vám patnáct a jdete poprvé na zkoušku DS Vojan-junior do kulturního domu v Libici nad Cidlinou, přivítá vás dost nenápadný pán menšího vzrůstu. Mluví podezřele spisovně a každou větu pečlivě váží – a pak se promění v někoho, kdo se umí nevázaně smát, bavit a dokonce vydrží vzhůru déle, než vy. Když se poprvé naštve, dost to bolí, protože víte, že už má nervy „na dranc“ a něco bylo opravdu hodně špatně... Tenhle pán také sedí v obecní radě, ale ráno pro rohlíky nikdy nejedí. Buď nesnídá, nebo snídá na vidličku, ve skutečnosti nemá čas jezdit ráno pro rohlíky, protože do 3 hodin do rána pracoval - projektoval...

A pak přijde šok! Poprvé jedete na divadelní přehlídku a ten mrňavý pán s brejličkami se najednou se všemi přátelsky vítá a je ve svém živlu. Pak zjistíte, kde všude a v jakých tiskovinách je o něm zmínka, jaké role kde zastával a kde všude je zapojen, až potom vám dojde, kdo vás celou dobu na jevišti chválil, poučoval, komu jste dělali při zkoušce neplechu a komu jste usilovali o zdravé nervy... Jardo, jedním slovem, díky!

Pavla Zachová

Járu jsem poznala jako malá holka, která neuměla ani kloudně mluvit. Vedl (a stále vede) divadelní kroužek, do kterého docházelo jen pár dětí, zato „bordel“ dělalo za dvacet. Díky jeho trpělivosti a laskavosti jsem se naučila nejen vyslovovat „R“, ale daleko víc. Naučil mě, co je to zodpovědnost. Ukázal mi, jak je každý z nás důležitý a jak potřebná je spolehlivost. Víím, že se na něj můžu vždycky obrátit a že je ochotný mi poradit. Člověk tráví v divadle docela dost času a Jára je jak můj divadelní táta. Nesmím si ho vážit. Už teď se těším, až budeme spolu do rána oslavovat Tvé osmdesátiny!

Barbora Vaňková

H R O M A D A

Ondřej PUMR * 13. 4. 1971

Tak to Ti, Nad'o, pěkně děkuju. Napsat do Hromady něco o Ondřejovi? Už to samo zní jako úkol, který Ondřej samotného popře. Pumr v Hromadě? Pumr zařazený, zformátovaný, opsaný, popsáný, srovnaný, uspořádaný, zařazený, usouvztažněný, zúhledněný, vyjádřený? To by byl vždycky Pumr neúplný, necelý, zjednodušený, ne-Pumr. To nedám. Z toho se nějak vylžu. Nebo se z toho vylže někdo za mě. Příležitost dostali DREDi teď, DREDi kdysi, i ti, co o DREDu a Ondřejovi psali, co se s ním nějak zásadně potkali. Ne všichni si troufli, někteří odmítli. Ale několik hlasů se našlo. Tak tady máte jejich Pumra, neúplného, necelého, neuspořádaného. Ne-Ondřeje Ne-Pumra.

Ondřej Pumr: Nejdřív učitel. Trochu divnej. Divadlo? Divadlo! Největší svoboda, jakou jsem na jevišti zažila, zároveň velký hec, provokace a velký úkoly. Ondřejův cit pro text a poezii, jeho jevištní imaginace a senzitivita schovaná za syrovou drsnost. Někdy byl i zlej. Ale jak obyčejné by bylo moje gymnaziální mládí bez Ondřeje Pumra!

Ondřej Pumr: Znám ho hodně dlouho. Nevím, snad dvacet let... Od začátku jej mám spojeného se skupinou DRED. Záhadný název, záhadné slovo... Stejně jako Ondřejovo příjmení. Vždy se mi ta jména jevila jako šifry, kódy či symboly. Dred, to je dread, tedy slaným oceánem zčuchané vlasy - copánky. Reggae, rastafaiánství, marihuana, svoboda, nezřízenost, běsnost - Bob Marley, Peter Tosh, Lee Scratch Perry, Aleš Drvota... Ale co Pumr? A ještě k tomu Ondřej... Ondřej Pumr - šest tvrdých písmen, tři krátké samohlásky, jen s jemným "j" uprostřed, bez vzletného "a". Nevím proč, ale od začátku, co jsem

Ondřeje viděl a zažil pár jeho divých běsů a běsných chvil, jež nebyly projevy svobody ani volnosti, ale daleko spíš doklady buvolí úpornosti, před kterou není úniku a který rozdupe vše křehké a zadupe do země i to méně křehké, mi jeho příjmení evokovalo jediné slovo, jediné zvíře: Zubr. To je pro mě Ondřej Pumr! Zubr českého nezávislého/amatérského/běsného divadla. Divadla - komunity. Vůdce zčuchaného, pestrobarevného, divého stáda spleteného z prosolených copánků - dreadů. Uprostřed nich, vždy sám. Krhavě kolem sebe ryjící, až krev z něj a kolem něj kape. Zem zdupává, pivem ji prolévá, humusem prokládá, pomočuje. Mlčí jak indián, a přece řve jak tur. Něco jej hněte, neustoupí. (Kdo však ví co?) Do undergroundu se prolamuje.

Ondřej Pumr: Jedinečný divadelník plný protikladů s bohatou imaginací a intelektem i smyslem pro hru a spojování různých lidí, jeho divadelní snažení dokáže vyvolat úžas, ale stejně také silně zklamat, zdá se tedy, že je pravým experimentátorem - skutečný experiment nemá výsledek dopředu nikdy jistý...

Ondřej Pumr: pro mě někdo, kdo mi ukázal, jak se dívat na divadlo, jak jej vnímat a jak jej dělat nejvíc alternativním způsobem tak, aby i přes punkovou koncepci bylo srozumitelné. Pumr = divadelní punk s hloubkou a neotřelou dramaturgií.

A kdybych chtěla být patetická, tak díky němu jsem poznala kouzlo divadelního zážitku natolik, že mě nasměřovalo v životní dráze a stalo se životní náplní.

Ondřej Pumr: Řve. Křičí. Řičí. Alespoň na začátku. Vysává. Okouzluje. Omračuje. Ovládá. Píská jako krysař na tu svou nedivadelní píšťalu, až to bolí. Otevírá. Rozevírá. Rozervává. Obnažuje. Trhá. Cupuje. Až na kost. Baví. Zapaluje. Zanečuje rány. Není jedno. Není volnej. Nenechá být. To nikdy. Krade. Rve. Loupí. Oškubává. Ohlodává. Kde a co se dá. Vidí. Vystavuje. Dává. Zrací. Obrazy od nikoho jiného. Hladí. Rozesmává. Tiší. Konejší. Chválí. Nakonec vždycky. Sám (se) sebou. Poguje. Chlastá. Čechrá. Třese. Klátí. Vyvrací. Popírá. Útočí. Kálí. Všechno naplno. Polévá. Zasypává. Krájí. Drhne. Bije. Vyje. Naráží. Kde se mu chce. Je Pumr.

Ondřej Pumr: Dělat s ním divadlo byla pro mě velká škola - naučil jsem se být úplně svobodný a nezávislý (alespoň v divadle), a to je možná také důvod, proč u divadla stále ještě zůstávám. To mi dalo setkání a práce s Ondřejem Pumrem, a to není málo.

Ondřej Pumr: Prostě umělec, který se nebojí nespravedlivého ani spravedlivého nařčení z arogance. Takových lidí je v českém divadle méně než 5.

Ondřej Pumr: Pijeme všechno nad 40% a začneme absintem.

Opumrovali v abecedním pořádku: Otakar Faifř, Petr Hašek, Vladimír Hulec, Petr Lanta, Markéta Lelková – Nachlingerová, Štěpán Macura (sestavil), Petr Macháček, Kristýna Šrolová

D I V A D E L N Í

František
SVOBODA
* 6. 6. 1956

Patří k dlouholetým oporám Divadelního spolku Vojan Libice nad Cidlinou, v souboru začal působit v roce 1974 a hned patřil k jeho platným členům. Ostatně dlouhou řadu let je členem spolkového výboru. Díky jeho dovednostem a vlohám získal spolek výraznou technickou posilu. Františkovo nadšení a zájem o divadlo se projevil především v tom, že se hlavně věnoval technice osvětlování a ozvučení. Vedle toho se v sedmdesátých a osmdesátých letech objevoval v několika inscenacích jako představitel menších rolí. Jeho doménou v souboru se však staly návrhy scén, přičemž se výrazně podílel i na jejich realizacích. Právě originální a neotřelá scénografická řešení u celé řady inscenací se často dočkala na divadelních přehlídkách mnoha různých ocenění. Například na letošní Regionální přehlídce Wintrův Rakovník převzal František čestné uznání za realizaci scény ke komedii *Zelňačka*. Na Regionální přehlídce Klicperovy divadelní dny v Sadské pak za výše zmíněnou scénu obdržel hlavní cenu. František Svoboda se v červnu dožívá významného životního jubilea, do dalších let mu jeho přátelé z domácího souboru, ale určitě i odjinud, rádi přejí pevné zdraví a hodně tvůrčích nápadů.

Milan Čejka

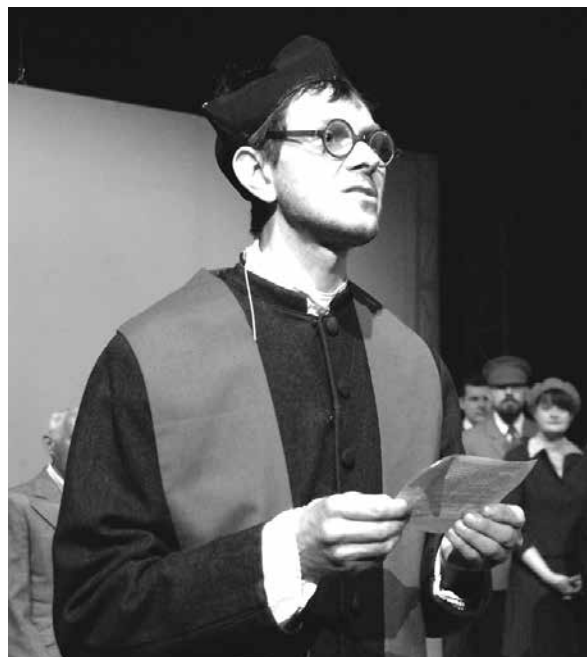
Zdeněk
VRÁGA
* 18. 7. 1966

Doufám, že tentokrát nebude mít
pan Morávek pravdu...

Pokud se v tuto chvíli laskavý čtenář domnívá, že nazvat takto zdravici k životnímu jubileu Zdeňka Vrágy je poněkud zvláštní, nemýlí se. (Ovšem co z toho, co se nějak týká Zdeňka Vrágy, není poněkud zvláštní, že?) Pokud se laskavý čtenář zároveň domnívá, že – když jde o podivuhodný časopis východočeských divadelníků a zřejmě nejpodivuhodnějšího východočeského divadelníka – je oním panem Morávkem míněn Vladimír Morávek, jeden z nejpodivuhodnějších režisérů s východočeským divadelnictvím léta spjatý, hluboce se mýlí. (Ovšem kdo se v jakékoliv souvislosti ze Zdeňkem Vrágou nikdy hluboce nemýlil, že?)

Takže konečně k věci: V názvu jest míněn spisovatel Jan Morávek, konkrétně citát z jeho románu *Rybářova žena*: „...v padesátce má člověk konečně právo na pár let klidnějšího života. Uzraje, usadí se a vyrovná...“ Prosím – rozhodně neupírám Zdeňkovi právo uzrát. Ale představa, že by se usadil, vyrovnal

Zdeněk Vrága v inscenaci Klicperova divadla Silnice

a žil klidnějším životem, mě děsí. Tenhle tvor, který do tří kroků k vypínači a do jeho stisknutí investuje zhruba tolik energie, co běžný občan do stavby rodinného domku a v jehož podání i nejbanálnější příhoda z nákupu či návštěvy čehokoliv bobtná a košatí odbočkami, přirovnáními a barvitými popisy připomínající Odyseu – tenhle tvor se prostě usadit a vyrovnat nesmí, protože jeho neusazenost a nevyrovnanost provokuje, inspiruje a hlavně – blaží!

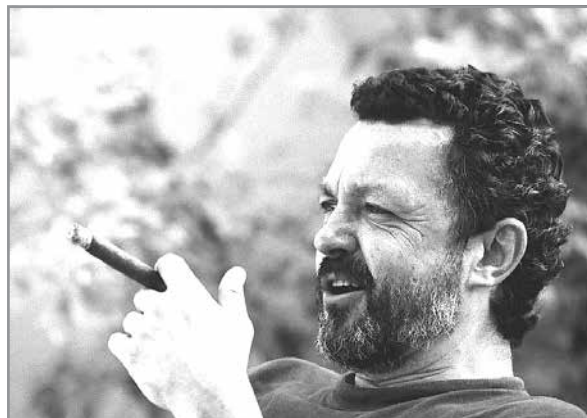
Saša Gregar o něm před lety v tomhle periodiku psal jako o **tvůrci** z rodu Aloisů Beerů a Jožků Mrázků Hořických. Ano, souhlasí. Ale hlavně je to **člověk** z rodu strýců Pepinů nebo mých prastrýců Zdenů (že by to dělalo to jméno?). Koneckonců ono: „...když Zdeněk můj ve svatém nadšení...“ je také výmluvné, ne? Jsou to lidé, pro které je spojení **všední den** oxymoron, kteří si ono proslulé *nulla dies sine linea* transformovali na **ani den bez zážitku**, lidé, kvůli kterým by Franz Kafka musel doplnit svůj proslulý citát, protože ani nekráčejí vyrovnaným krokem, ani netančí dobové tance. Prostě si životem hopkají tak přirozeně a nenuceně jak zajičkové po mezi plné různých leč vesměs voňavých bylinek – od bylinky k bylince, od vůně k vůni, zatímco my – „normální“ se jím pachtíme jak onen hlodavec jednotvárným exdružstevním lánem tu kukuřičným, tu řepkoolejným. A postupně uvádáme monotonní stravou a nedostatkem rozhledu, neboť i když se občas pokoušíme povyskočit si, o moc dál než na špičku nosu si kvůli těm přerostlým bylinám nevidíme...

Takže Zdeno: Hopsej si dál a dlouze od divadla k Filipínám či Zanzibaru, od poezie Františka Halase k próze finančních, hygienických a jiných úřadů, od obětavé a náročné služby kamarádovi k sveřepým bojům s personálem.... A hlavně – dál a dlouze ukazuj nám – svým divadelním i životním divákům, že život je fajn. A kromě jiného i proto, že v něm potkáváme lidi, jako jsi ty. Lidi nevšední, kteří nám všedním nikdy nezevšední...

Tvůj velkej fanda, Honza Dvořák

Michal
DZIEDZINSKY
*** 24. 7. 1956**

Michale, v běžném životě, příteli náš dlouholetý, vždy pomáhající, vrbo našim problémům trpělivě naslouchající a moudře radící. V životě divadelním vynikající herce čtených rolí, mistře nečekaných impro-

vizací, perfektní znalče textu všech rolí (kromě své), přísný a důsledný režisére, výborný a zkušený organizátore, vynikající spoludramatizátore a spoluscénáristo, vymýšleči všemožných „bejkáren“, neodbytný protlačovatel „fialového velblouda“ a nakonec, drahý spolkový předsedo náš.

Je to až neuvěřitelné, že jsi už také letos stanul na prahu šedesátky. A také, že už je to přes dvacet let, kdy nám skvělá herečka a režisérka, také opora celé divadelní činnosti v Heřmanově Městci, naše „babča“ Zuzana Nasková, předala jako převozník ve *Třech zlatých vlasech děda Vševeda* pomyslné veslo. A klidně si odešla do ráje všech ochotníků a nechala nás, abychom zdárně proploovali s lodí zvanou DS Heřman všemi peřejemi, víry a úskalími ochotnického divadla. Je až neuvěřitelné, že se nám docela slušně daří vychovávat už druhou generaci ochotníků, i když to občas skřípe. A také, že ještě dokážeme „rozpumpřlíkovat“ zpěvem a tancem všechny zůstavší spoluochoťníky jako v minulých letech, jak jsme se po náročné přehlídce přesvědčili nedávno v Havlíčkově Brodě.

Tak Ti, i nám, přejeme k Tvému jubileu hodně dalšího elánu, zdraví, trpělivosti, pevných nervů, abychom tu divadelní káru, vlastně loď, uveslovali ještě alespoň dalších dvacet let. Na závěr naší gratulace bych použil slova písničky, již jsme před léty „ukradli“ Jardovi Dejlovi ze *Snu noci svatojánské* a která je do dnes hymnou našeho souboru. Ať si ji můžeme ještě notných pár let zpívat.

Na divadle se odráží svět jak v zrcadle
Na divadle jsou slzy i smích, intriky podlé.
Ženský jsou nádherný, chlapi jsou tam plní verry.
Tyjátr léčí bolavý nervy.

Pepa a Jitka Řezáčovi

D I V A D E L N Í

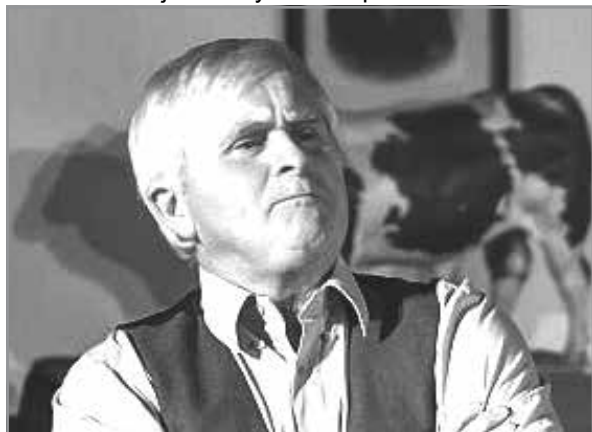
Vladimír
KNĚŽOUREK
*** 30. 7. 1946**

S Růženou Kněžourkovou v inscenaci *Vodní družstvo*

Ani se nechce věřit, že letopočet v datu jeho narození je pravdivý. Protože, když ho vidíte, tak je snad všude, ve škole, kde stále učí, v divadle, na hřišti, nebo někde něco kutí. V ochotnickém souboru v Miletíně začínal jako malý kluk, pobíhal po jevišti už jako šestileté dítě v *Maryše*. A jak to na malém městě bylo, pan farář Lacina, který vedl zdejší ochotníky, si toho kluka všiml a měl to "spočítané". Od té doby se ochotnické divadlo proplétalo jeho životem, zahrál si plno krásných rolí za všech režisérů, co se jich u nás v souboru vystřídal. Vždyť bez Vládi by v Miletíně snad nešly ani hodiny na Sousedském domě, každý den musí vyběhnout schody a hodiny natáhnout.

Známe ho všichni jako člověka se specifickým humorem, musí stále něco dělat, třeba kulisy k dalšímu divadlu. A teď jako zralý muž se pustil i do režirování.

Je to již několik let, kdy režíroval hru *Dědeček aneb musíme tam všichni*, se svou sestrou, samozřejmě také herečkou Annou Friedrichovou (v Miletíně od rodiny Kněžourkových hraje nebo má něco společného s divadlem skoro každý). Pak následovala pohádka *Rozum a Štěstí*, komedie *Vodní družstvo* a teď svou srdeční záležitost *Gulliverovy cesty*. Tak, co mu mám za nás za všechny popřát? Hlavně zdraví a hodně sil na další divadelní nápady, další krásné role ale i osobní pohodu. Vláďo, připijeme si na tvoje krásné sedmdesátiny.

Za Miletínského divadelníky Iveta Zavadilová

Milan
ZLESÁK
*** 7. 7. 1951**

Své 65. narozeniny slaví dlouholetý herec Jednoty divadelních ochotníků Jaroslav Luže a také herec souboru pardubického Divadla Exil, Milan Zlesák, v neposlední řadě i člen rady VSVD. Vždy dobře naladěný, usměvavý, ochotný. Momentálně ho v Exilu můžete vidět hned ve třech inscenacích. Podílí se na propagaci divadla a letos se přihlásil i k týmu, který pořádá divadelní open air na pardubickém zámku. Je vždy galantní, což nás ženy velmi těší. A umí vzít i za fyzickou práci. Svým mladším kolegům jako muž nastavil vysokou laťku.

Milý Milane, my ti to zkrátka nevěříme... Tobě nemůže být ještě 65. Vypadáš naprosto báječně! Přejeme ti hodně zdraví, štěstí a pohodu v rodině. A také role, které ti přirostou k srdci. Děkujeme za tvé divadelní nadšení a optimismus, který kolem sebe šíříš.

Za Divadlo Exil a VSVD Kateřina Prouzová

smutné zprávy...

FRANTIŠEK GROSSMANN

(14. 11. 1948 - 26. 12. 2015)

VZPOMÍNKA NA PRINCIPÁLA

Dlouholetý, zasloužilý člen a principál loutkového divadla Martínek Libáň. Ztrácíme tím obětavou vůdčí osobnost, učitele kamaráda, herce a vzor, jehož odchod nás všechny hluboce zasáhl.

František Grossmann vpravo

V prosinci loňského roku zemřel principál Loutkového divadla Martínek V Libáni, František Grossmann. Jeho láska k loutkám se rodila už od dětství, jako chlapec bydlel s rodiči v libáňské sokolovně, kde působil místní loutkový spolek - František jednou vzpomínal v novinovém článku: „K loutkám jsem přičichl už jako malý chlapec. Divadlo jsem měl vlastně doma. Nejprve jsem se chodil dívat, pak začal pomáhat, tu a tam něco podržel, maloval kulisy. Postupem času jsem se zapojoval i do samotných představení.“

Studentská léta zavedla Františka do Rakovníka, kde absolvoval lidovou konzervatoř, obor loutkářství. Osmdesátá léta jsou ve znamení stěhování do Mladé Boleslavi, zde působil v loutkařském souboru místního Domu kultury, vedl tu dětský soubor Paravánek. A už tehdy dokázal to, co málokdo, nadchnout a zapojit lidi kolem sebe pro správnou věc. „Honzu Řezníčka, Zdeňka Klára a Hanu Klapáčovou jsme přetáhli na výpomoc k nám do Mladé Boleslavi. Vystoupili s námi i na přehlídce amatérských loutkových divadel v Chrudimi. Poprvé s Míčkem Flíčkem, rok na to se Skákavou“, vzpomínal František. Skákavkou míní pohádku Skákavá princezna, která je s Míčkem Flíčkem u dětí nejoblíbenější. Po odchodu Honzy Řezníčka, jeho od

dětství velkého kamaráda do loutkového nebe, přebíral pomyslné otěže a stal se novým principálem Loutkového divadla Martínek Libáň, to už opět jako Libáňák.

Mohl bych vyjmenovat mnoho věcí, o které se František svojí pílí a zapálením pro loutky a divadélko zasloužil. Povím však tak, jak by si František ve své skromnosti přál: Přijďte lidičky, přijďte k nám do loutkového divadla v Libáni! A my vám sehraje hry známé i ty zapomenuté, zažijete věci nevídané, věci neslýchané...

Každá pohádka jednou začíná a jednou končí. Ta Františkova je dohrána. Divadélko ale bude hrát dál, i když s těžkým srdcem a pocitem velké ztráty. Vždy ale s duchem Františka, díky jemuž je loutkové divadlo v Libáni na tak vysoké úrovni.

David Pokorný, LS Martínek Libáň

ANTONÍN KUBÍČEK

(3. 8. 1935 – 8. 5. 2016)

Antonín Kubiček z Úpice odešel na věčnost, zemřel 8. 5. 2016 ve věku osmdesáti let. Člen a dlouholetý vedoucí úpického souboru Klubu loutkářů v Úpici. Loutkář, který se zasloužil o úpické loutkové divadlo měrou vrchovatou.

Po celých 50 let byl jeho vedoucím. V roce 1950 se přihlásil jako čtr-

náctiletý do nově zřizovaného loutkářského souboru při Místním odborářském klubu. V roce 1957 se stal vedoucím souboru a poté nastalo soustavné budování nového divadla. Ve druhé polovině šedesátých let se loutkářská činnost souboru rozjížděla naplno a v podstatě trvá až dodnes, kdy soubor má po všech peripetiích opět své nové divadlo.

Poznali jsme se začátkem sedmdesátých let, byli jsme oba nominováni do nově zakládaného Krajského poradního sboru pro loutky tehdejší metodickou Slávkou Tomanovou. Ale on byl již zavedeným loutkářem a vedoucím souboru. Pak jsme se vídávali na schůzích, na místních, okresních i krajských přehlídkách, od roku 1974 každoročně na přehlídce „O cenu Matěje Kopecného“ v Libčanech, kde soubor vždy patřil k těm jistotám dobrých loutkářských souborů, na které bylo vždy spolehnouti, že zahrají dobré představení. Úpičtí hráli převážně marionetami a na jejich repertoáru se vedle

D I V A D E L N Í

repríz starších jednoduchých her objevily i náročné inscenace: *O chytré princezně*, *Sen Matěje Kopeckého*, *Divadélko z pudy*, *Bubáci*, *Janek Pecivál*, *Čert a Káča*, ale také stínové *Královna Koloběžka* a černé divadlo *Pošťácká pohádka*. Dramaturgie souboru se snažila jít s dobou a pozvolným vývojem loutkového divadla. Cesta to nebyla jednoduchá, soubor dvakrát musel bojovat o střechu nad hlavou. Aby nepřišel o své diváky, hrával pro ně i na velkém jevišti úpického činoherního divadla. Hrál i mimo svou domovskou scénu po celém východočeském kraji. Antonínu Kubíčkoví byl za jeho loutkářskou činnost a aktivitu v oboru kultury předán odznak „Zlatý Tyl“. S úctou na něho vzpomínám.

Jan Merta

Ve čtvrtek 12. května 2016 jsme se naposled rozloučili se vzácným člověkem, úpickým rodákem Antonínem Kubíčkem. Po celý svůj život zůstal svému městu věrný, v Úpici získal základní vzdělání, u vlastního otce se vyučil truhlářství, střední vzdělání získal na průmyslové škole nábytkářské v Praze a po absolvování základní vojenské služby se opět do rodného města vrátil. Nejen že mu zůstal do konce svého života věrný, ale po celou tuto dobu v něm nesmírně svědomitě a se zanícením pracoval, zejména pro jeho kulturní rozvoj.

V roce 1950 byl spoluzakladatelem loutkářského souboru a od roku 1956 po celých 51 let byl jeho principálem. Za tu dobu odehrál soubor nespočet loutkových představení a dosáhl mnoha úspěchů na různých loutkářských přehlídkách. Zejména touto aktivní činnos-

tí vešel ve známost v celém Královohradeckém kraji i mimo jeho hranice.

V září 1958 se stal ředitelem kulturního klubu ROH, za jeho působení se tu uskutečnilo mnoho zajímavých akcí, na kterých se osobně podílel. Vzpomeňme počátek 60. let, kdy byla vytvořena divadelní scéna malých forem, na první staročeskou pouť v roce 1964, divadelní festivaly současné angažované divadelní tvorby, které se v Úpici konaly od r. 1974. Antonín Kubíček byl u toho, když se v prosinci r. 1968 otevíral kulturní areál na Dlouhých Záhonech. Byl také, když se v polovině 80. let modernizoval interiér hlediště divadla A. Jiráska.

O tom, že byl velkým patriotem města Úpice, svědčí také zájem a znalost jeho historie, dokázal o ní dlouze a zaníceně povídat. Také napsal celou řadu pojednání, např. v časopise *Rodným krajem* byla vydána jeho stať o historii města. Občané Úpice měli možnost sledovat jeho vyprávění o historii města a jeho okolí v pořadech místní televize *Krajem pošťáka Kolbaby* či v pořadu Úpičtí starostové a jejich starosti, které také společně se spoluautorkou Monikou Voleskou vydali knižně pod názvem *Osudy města Úpice*. Na jeho zásluhy se nezapomínalo, byl několikrát oceněn titulem Osobnost kultury města Úpice.

Úmrtím Antonína Kubíčka ztrácí nejen město významnou osobnost. Osobnost člověka vnímavého, laskavého, dělného, člověka, na kterého bychom neměli nikdy zapomenout

Radim Fryčka

Alexandr Gregar HRÁL JSEM V NÁRODÁKU ANEB TAK TROCHU (Z)PAMĚTI

Nabízím vám poslední pokračování mých vzpomínek z knížky, kterou jsem si pro svou radost a snad i radost svých přátel, vydal koncem roku 2015,

pokouším se ji zhustit z více než stopadesátistránkového textu, takže vypouštím mnohé...

Letos v únoru jsem se rozloučil s patnáctiletým předsedováním Volného sdružení východočeských amatérů. Ale necítím se jako starý Valdštejn z *Vévodkyně valdštejnských vojsk*, kterému dramatik Oldřich Daněk vložil do úst Chelčického povzdech „Jsem unavený, stár a chorý“. Ani jeden z těch přívlastků neberu na vědomí. Amatér-

ské jeviště mi zatím neuniká, dokonce ho dnes mám kolem sebe víc, než kdy jindy, jenže... Jenže všechno má svůj čas, i konec tohoto psaní. Jedině prý jitrnice má konce dva.

Čtvrtá a poslední část

Život se podobá vždycky skice. Ale skica je vždy náčrtem něčeho, přípravou na obraz. Skica, již je náš život, je

skicou k ničemu, náčrtem bez obrazu. (Milan Kundera. *Nesnesitelná lehkost bytí*)

Vévodkyně úspěšně brázdila republiku a zahraničí, už o prázdninách 1987 jsem ale požádal hradeckého kamaráda Pepíka Zámečnicka, rockera a skladatele, zda by mi napsal hudbu ke Gayově *Žebrácké opeře*. Původní Pepuschova se mi nehodila, ani ta Weilova. Po léta mě tahle hra z roku 1726 přitahovala, dlouho jsem „preparoval“ její text a infiltroval do něj Havlovu a Brechtovu verzi. Pepík muziku napsal. Pozvali jsme pár muzikantů a v únoru 1988 písničky natočili v královéhradeckém rozhlasovém studiu, hned si je přezpívali s ústeckým ansámblem a začali zkoušet. Jenže nedozkoušeli. Nebylo to poprvé. V roce 1968 jsem skrečoval *Vitr ve větvích Sasafras*, protože přijeli Rusové. Jádro obsazení měli tvořit herci z *Vévodkyně*, oslovil jsem i nové lidi, některé dosud divadlem nepoznamenané. Ale asi po dvou měsících šlo všechno do háje, herci z *Vévodkyně* měli za sebou desítky představení a divadlem už se nechtěli tolik vázat, mnozí byli řadou dlouhých zájezdů unaveni či měli jiné plány. Navíc po *Vévodkyni* zavládl pocit, že všechno jde snadno. Jenže opak

byl pravdou, i u ochotníků se vždycky začíná od nuly a hledání bývá bolavé, zvlášť když žádá lechtá „úspěch“.

Dělat se mnou divadlo, býval vždycky běh na dlouhou trať. Každá má inscenace měla dost repríz, *Vévodkyně* skoro osmdesát. Šedesátou jsme plánovali do České Lípy a derniéru zamýšleli na 18. listopad 1988. Hned jak jsem se rozloučil se zkouškami *Žebrandy*, začal jsem už 21. června 1988 zkoušet aktovky, které jsem si přivezl z Moskvy. První od Alexandra Gelmana *Na pranýři*, druhou byl Slavkinův *Špatný byt*. Uvedli jsme je pod společným názvem *Dva způsoby, jak se rozejít*, premiéru měly 3. prosince 1988, na jaře 1989 jsme se s nimi zúčastnili nejruznějších přehlídek a na tehdejší politicky žhavé Čechy se poměrně provokativní inscenace dostala až na Jiráskův Hronov.

Ještě před tím jsme stihli spolu s Naďou absolvovat dva „rumunské“ týdny ve společnosti Pepíka Tejklá. Po cestě maďarskou pusztou jsme v autobuse četli a podepisovali. Několik vět, někdo to po návratu poslal na správnou adresu. Užili jsme si romantické dny v divoké přírodě v pohoří Fagaraš, bydleli na horských loukách, kolem se volně pásli koně a hřibata. Ale jen jsme

sjeli do doliny, dolehla na nás bída místního socialismu, otrhané žebravé děti nastavovaly ruce, v krámech nic, jen otrávený prodavač, ze stropu visely žárovky na holém drátě. Před koly autobusu nastražené sklo a hřebíky, aby domorodci mohli autobus snáze vyloupit, což nás potkalo. - Po Budapešti jsem pak chodil jen v trenkách a v tričku Jaromíra Voseckého...

Z rumunské divočiny jsme se vrátili rovnou na Hronov. Politický papírák byl přehřátý, na kliku místního národního výboru někdo pověsil fotku Dubčeka, vyšetřovalo se to jako „protisocialistická akce“. S divadelní kritičkou Janou Paterovou jsme byli v redakci festivalového Zpravodaje zadrženi a u výsledku tvrdili, že nic nevíme. Taky jsme nevěděli, ukázalo se, že fotka na klice byla provokace estébáků. Krajští činovníci nevydýchali Majakovského *Příliš horkou lázeň* blanenských divadelníků, v níž se zpívalo „blbnem dál pod jakýmkoliv praporem“, funkcionáři si to vtáhli na sebe a ze sálu demonstrativně odešli, dokonce za sebou praskli dveřmi. Mirka Císařová raději z programu odvolala skvělé představení Zdeňka Zahradníka dobrušského Divadla Na štaflích, jmenovalo se *Oáza* a pojednávalo o výletu, jehož „vedení“ naprosto ztratilo směr a nakonec i cíl cesty. *Špatný byt* na Hronově viděl i slovenský kamarád Jožo Krasula, co jsem s ním před rokem pobýval v Moskvě. Poznamenal: „Saša, to je ozajstne skvelá vec, ale ja by som to robil inak.“ – Ptám se jak? „No, neviem, prasto inak!“

Prázdniny 1989 skončily, v září jsme s *Vévodkyní* vyjeli do Litvy. Divadelníky z Klaipedy jsme poznali před rokem díky festivalu ruských a sovětských her ve Svitavách. Zahráli si i u nás v Ústí nad Orlicí. Parta skvělá, ale divoká, vedli jsme s nimi dlouhé politické debaty. Naši se zamilovávali do krásných Litevek, do Liany Ruokyté, do Rasy Urbelyté, a taky jsme jim přehráli video s *Vévodkyní*. A zanedlouho přišlo pozvání na klaipedský *Rudens šarmuešnis*, festival mladých evropských divadel. Litevština (pro nás) je kostrbatý jazyk: *Vévodkyně valdštejských vojsk* se litevsky řekla *Voldštei-*

Hraji Střelce, majitele střelnice, se mnou na snímku vlevo Vladimír Lorenc, vpravo Martin Malínek; *Špatný byt*, 1989

no *armijos hercogoiené*. Jazykově tolik vzdálenému publiku jsme nabídli jen krátké tištěné synopse, a byť naše činohra byla mezi místní avantgardou bílou vránou, publikum vstřícné, mělo na co koukat - tři Marie byly krásné, zvlášť Eva Ryšavá, která se ve scéně znásilnění dokonce blýskla obnaženou hrudí. Emoce se daly krájet.

Po litevské anabázi jsme párkrát hráli *Špatný byt*, také v pražském Bránickém divadle a na slovenské přehlídce v Martině. Začátkem října jsem byl v porotě na Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou. Už asi potřetí, tentokrát s Milanem Schejbalem, Káťou Fixovou a legendárním dramaturgem Otou Roubínkem. V tom týdnu právě vyšlo Rudé právo se slavným inzerátem, že „rodina přeje panu Vaňkovi“ vše nejlepší k narozeninám. K informaci v inzertní rubrice byla připojena fotografie – Václava Havla! Smály se nejen celé Krkonoše. Cosi bylo ve vzduchu...

Ve Vysokém nás dostihla zpráva, že na Národní přehlídce ruských a sovětských her ve Svitavách, kde jsme také měli se *Špatným bytem* vystoupit, zakázali hrát blanenským ochotníkům kvůli incidentu na Hronově. Někoho napadlo, že by bylo nejlepší svitavský festival bojkotovat (kromě nás se ho měly zúčastnit soubory z České Lípy, z Brna, Bechyně a další). S Milanem Schejbalem jsme ty soubory obvolali, jenže, jako ostatně vždycky, ochotníci dali přednost přehlídkové „slávě“, kdepak nějaká solidarita.

Za pár týdnů nastal „sametový listopad“. A měsíce do konce roku byly dramatické, režisér by je líp nevymyslel. V osudný pátek 17. listopadu 1989 jsme *Špatný byt* a *Pranýř* hráli v Ořechově. Při cestě domů jsem vystoupil v Mladkově, Naďa tam byla u maminky. V půlnočních zprávách hlásili, že v Praze na Národní se cosi semlelo a policie musela použít „sílu“ – zatímco my v Ořechově ochutnávali víno a slivovici. Vstal jsem od rádia a dopustil se politické předpovědi – tak, tohle jim zlomí vaz! – Hned v sobotu

večer jsme se sešli s kolegou Karlem Pokorným v Malé scéně, že je třeba něco dělat. Jenže co vlastně?

Z Prahy začali jezdit studenti, kamarádi, vozili letáky, taky se ozval Rudolf Faltejsek z Třebchovic, že mají mít ochotnické představení, a zda mohou hrát, když pražská divadla stávkují. V pátek 24. listopadu jsem slavil narozeniny, ve zvukové kabině Kulturního domu se nás sešlo na třicet, studenti z Prahy i herci z Pardubic, kteří kolem šesté večer bez větší pozornosti řečnili na ústeckém náměstí. Ve velkém sále Kulturního domu se právě veselili odboráři z Perly, měli ples. Kdo šel za námi, pořadatelům u vchodu řekl, že jde Sašovi popřát. Promítali jsme video z Národní třídy, kdosi ho přivezl z Prahy, byli tam i přími účastníci toho masakru, vyprávěli neuvěřitelné zážitky. Do toho to komunisti položili! Hurá! Milouš Jakeš roztrášeným hlasem v televizi oznámil, že celý ÚV KSČ odstupuje. Slavilo se, pod námi plesající odboráři nic netušili...

V sobotu 25. 11. jsme s Naďou zírali na televizi, režim povolil vysílání ze svatořečení sv. Anežky. Prvním nedělním rychlíkem jsme vyrazili i s devítiletým synem Honzíkem do Prahy na Letnou a celé odpoledne stáli uprostřed milionového davu, kři-

čeli, tleskali a brečeli, já v ruce tašku s prádlem, měl jsem mít v Praze celý příští týden nějaké školení od kultury. Naďa s Honzíkem odjela, já zámířil do hotelu. Tam tma, ticho, zima, na recepci skomírala malá lampička. Z důvodu revoluce se prý školení ruší...

Utíkal jsem za dcerou do Realistického divadla a zažil první revoluční talk-show: na jevišti dekorace z *Maryši*, jak se hrála ještě 17. listopadu, dlouhý stůl, mikrofony, řečnili herci, vědci, disidenti. V divadelním klubu jsem potkal režiséra Jirku Fréhára a Tomáše Engela, známé z Hronova. Apak jsem už spěchal na poslední vlak do Ústí nad Orlicí. Jel celou noc, stále jsme stáli, estébáci prý z vlaku vybírali čerstvé pražské noviny vyzývající ke generální stávce. A z nádraží rovnou do Malé scény. Tam živo, jeden řval přes druhého – „Tak, jak to uděláme? Kdo první? Co se bude říkat. Ahoj, Sašo! Na náměstí přečteš Několik vět! Bude tam valník s reproduktory a vystoupí všichni, co chtějí něco říct, třeba někoho vypískají, ale to je jedno.“

Pondělí 27. listopadu 1989, generální stávka, náměstí plné jak na prvního máje. Tuhle demonstraci však nikdo neorganizoval, lidi přišli sami. Byť ne zcela, už koncem minulého týdne jsme chodili „agitovat“ do Elitexu, do

S litevskými kamarády před ústeckou „rezidencí“ Občanského fóra. Jsou to ti hoši na snímku vlevo, jeden zcela vpravo dole, 10. 12. 1989

Perly, někde s námi pěkně vyběhli. Jen jsem se po cestě z Prahy opláchl, zkusil jsem ještě oslovit schůzi kulturních pracovníků z celého okresu. Ale pořadatel, dokonce můj dlouholetý spolupracovník a kamarád z divadla, mě uprosil, ať nic neříkám, v očích měl hrůzu. A zavřel mi dveře před nosem. Účastníci té schůze ale přišli na náměstí do jednoho.

Stojíme na korbě toho valníku, před námi transparent s nápisem Ať žije soudruh Urbánek! My, co tu stávkovou demonstraci organizovali, jsme se hned na tom náměstí drze prohlásili Občanským fórem! A kdo se chce přidat, ať přijde večer do divadla. Jako ředitel Klubcentra jsem měl od něj klíče – hned po demonstraci někdo volal, nevím už kdo, že je mám odevzdat, nevím už komu. Samozřejmě, jen se neposrat! V divadle večer narváno, první mítink Občanského fóra, divoká diskuse. A tak to šlo denně, později ob den, až do 10. prosince. Byl Den lidských práv, naplánovali jsme „řetěz lidských rukou“ kolem města a nějaké projevy na náměstí, ostatně tak to bylo po celé zemi...

Nečekaně do Ústí dorazili kamarádi z Litvy, Lijana s Liudou a Oleg s Remigiusem a ještě další, které jsme neznali. Dva bydleli u nás doma, ostatní jinde. Do noci popíjeli, popel z desítek cigaret klepali na koberce. Šli s námi do průvodu, nadšeně se s ostatními chytli za ruce – jenže mluvili rusky. Lidi se s podezřením otáčeli, museli jsme stále opakovat, že to nejsou Rusáci, ale Litevci. A Remigius nám bez přestání kladl na srdce, že nejdřív musíme vyhnat ruskou armádu... Za pár dnů odjeli, ale nikdo z nich do Litvy. Namířili si to do Německa, do Anglie. A v Litvě se ruských vojsk zbavili až dlouho po nás, tamní převrat byl krvavý, prostě – jiný temperament.

Naposledy jsme *Vévodkyni* hráli 3. ledna 1990 jako dobročinné představení. Výtěžek na výzvu médií jsme poslali do Rumunska, kde se v ulicích válčilo. Kolem Vánoc si tam svého Husáka – Ceauseska popravili... Ús-

tecké OF si zvolilo jakousi radu a já téměř celý rok 1990 sloužil jako „profesionální organizátor“, byť jsem ředitelování klubu neopustil, jen ho za pochodu předal kolegům.

Divadlo ale nepřišlo zkrátka, už koncem listopadu 1989 volal z Prahy Ota Smrček, pozdější zakladatel Asociace divadelních amatérů. Že mám přijet na shromáždění ochotníků z celé republiky, dosavadní Svaz českých divadelních ochotníků prý také musí projít „revolučním“ procesem, byl vlastně také „stará struktura“. Pak volal i Milan Schejbal, ale oběma jsem odpověděl, že právě děláme revoluci doma. Navíc nás lákání zakladatelů ADA příliš neoslivilo, ve východních Čechách jsme sami měli silnou ochotnickou základnu. Nu, rok jsme se s „Adou“ a SČDO domlouvali, ale na jaře 1991 si založili Volné sdružení východočeských divadelníků, napsal jsem stanovy a stal se prvním starostou. Ale jako ten převozník z Děda Vševeda jsem veslo brzo přenechal Alence Exnarové, z Ústí nad Orlicí do Hradce se mi to zdálo trochu z ruky. Hned v roce 1990 jsme s Mirkou Císařovou začali vydávat časopis Divadelní hromada, v názvu je dokonce skrytý význam – Hrom(ADA), to jako, aby do těch Pražáků hrom udeřil.

V souboru Vicena nastal během prvních porevolučních měsíců útlum, podobně jako v jiných spolcích. Lidi do divadla nechodili, ani k profesionálům, divadla bylo dost v televizi a novinách... Přesto jsem stále přemýšlel, co bychom měli hrát. V Ústí jsem od roku 1986 secvičil snad všechna poslední představení - a nedozkoušel *Žebráckou operu*. Tak na ní znovu došlo, ale na tu Havlovu, už se mohl bez problémů hrát. Premiéra byla 16. února 1990. Císařovi se přijeli podívat na první reprízu, prorokovali úspěch, i Hronov... Jenže tahle repríza byla zároveň derniérou, někteří členové souboru, natěšení z nabyté svobody a plní podnikatelských výzev, zazlobili. Hned po té první repríze jeden halasně prohlásil, že se spolkem končí! Něco způsobil alkohol, něco nějaké „mouchy“ v hlavě. Zvali nás na přehlídku v Napajedlech, ale už jsme nikam nejeli.

Na podzim 1990 se můj osobní život znovu změnil. Ústecký právník a nějakou dobu přední politik ústeckého Občanského fóra Petr Nuckolls se stal přednostou okresního úřadu. A povolal mě, abych se stal vedoucím odboru kultury. Dva dny po komunálních volbách, v pondělí 26. listopadu, den po mých čtyřicátých sedmých narozeninách, jsem se v saku a kravatě dostavil na ustavující schůzi ústeckého Okresního úřadu. Obsadili jsme s přednostou a novými vedoucími stupínek, na němž za bolševika sedávali tehdejší funkcionáři. Proti nám zaměstnanci úřadu, většinou bývalý inventář toho domu, tak kyselé obličejce jsem dlouho neviděl... Octnul jsem se v situaci, jakou tehdy zažívali mnozí lidé z amatérského divadla, Franta Zborník už byl starostou ve Vodňanech, Martin Dvořák primátorem Hradce Králové, František Čech, starý Valdštejn z *Vévodkyně*, místostarostou v České Třebové a Vláda Zamazal, mladý Valdštejn, tajemníkem Městského úřadu v Letohradě...

Má poslední inscenace s ústeckým souborem byl *Aristofanův Ženský sněm*. Chystal jsem ho v zimě 1992 v posteli a nohou v sádře, o Vánocích jsem si na běžkách zlomil kotník. Se-smolil jsem kompozici z různých Aristofanových her, z *Ženského sněmu*, *Ptácků* a *Míru*, přimíchal muziku od Deep Purple a hlavně tehdy slavných novobydžovských Kuliček. Ženský soubor Viceny hrál v průhledných tunikách, chlapi v bederních rouškách, inscenace byla eroticky statečná a spousta zpívání. Rétorikou některá děvčata příliš neoplývala, tak jsem jim pomohl obličejovými maskami. Repríz mnoho nebylo, snad deset, hluboko pod mou „míru“. Ale ta nejhezčí byla v Knapovci, na zelené louce u kostela. Přijeli i pražští filmaři, s nimiž jsem právě točil propagační film o Orlických horách, televizní kameraman Jan Osten a producent Petr Švítěl byli u vytržení, takové venkovské divadlo ještě neviděli! Mohli se smíchy potřhat a bavili se do noci...

Hned po nástupu na okresní úřad jsem prohlásil, že zůstanu jen tak dlou-

ho, co přednostou bude Petr Nuckolls, úředníkem natrvalo jsem být nechtěl. V tom jsme si notovali s Honzou Dvořákem, hradeckým divadelníkem, který údaj podobný mému sdílel na okresním úřadě královéhradeckém. A v roce 1992 Nuckollse jako politika „poraženého“ Občanského hnutí z funkce přednosty vypoklonkovali - jen se neposrat, už to znovu platilo... A já odešel také, na ústeckém Městském úřadě jsem po další dva roky šéfoval odboru kultury a školství - s Naďou jsme do města přivedli národní přehlídku dětského divadla, s Evou Veverkovou pořádali taneční semináře a pořady *Tančíme pro radost*, založili tradici národních přehlídek tanečního divadla *Tanec, Tanec!* A se souborem C-dance jsem v roce 1993 byl poprvé na divadelním festivalu ve francouzském Avignonu, po létech se mi stal inspirací pro královéhradecký Open Air program...

V červnu 1992 bylo 400. výročí narození Jana Amose Komenského. S Naďou jsme zorganizovali mezinárodní festival dětského divadla v Kunvaldu, v malé vsi za Žamberkem. Starosta dal opravit sokolský sál, vymalovali, koupili horizont a oponu, povypůjčovali jsme světla a praktikábly, objednali bydlení a stravování. Přijely soubory ze sedmi zemí, i z Portugalska... Ještě větší pozdvižení jsme způsobili v Brandýse nad Orlicí, kde Komenský sepsal *Labyrint světa a ráj srdce*. Pozvali jsme slavnou provázkovskou inscenaci *Labyrintu*. S kamarádem Jardou Hubeným, v té době brandýským starostou, jsme Petera Scherhaufera, legendárního režiséra DNP, přemluvili v jeho brněnském bytě.

Ten brandýský podnik se jmenoval *Super Comenius – Labyrint srdce a ráj světa*, jak jsem parafrázoval název Komenského spisu. Získal jsem i další inscenátory Komenského textů, zlínské divadlo, Evu Tálskou a její Studio dům se *Světlem snů – Svatbičkami*. A aby toho nebylo málo, objednali jsme populární produkce, představeníčka z Divadla Jesličky, z jičínského Divadýlka ve věži, hradecké Divadlo Poli, Divadlo Josef ze Svitav i Čmukaře z Turnova, kramářské písně zpívali ochotní-

ci z Luže, v podvečer hrál uprostřed brandýského náměstí ústecký Komorní orchestr Jaroslava Kociana *Čtyři roční doby*. Prof. Císař tehdy někde v tisku zmínil, že byl svědkem prvního českého multižánrového a multikulturního festivalu.

Při komunálních volbách na konci roku 1994 jsme se poškorpili s ústeckým starostou, furiantsky jsem prohlásil, že pokud volby vyhraje, pod ním už pracovat nebudu. A stal jsem se nezaměstnaným. Po volbách jsme založili ústeckou buňku Občanské demokratické aliance a hradečtí nás pozvali na novoroční setkání do hradeckého pivovaru. Povídalo se, povídalo, došlo i na můj poslední ústecký pád a primátor Martin Dvořák mi nabídl místo vedoucího odboru kultury hradeckého magistrátu, výběrové řízení že bude koncem března... Z dvanácti kandidátů to padlo na mě. Počínaje 10. dubnem 1995 jsem každodenně dojížděl do krajského města, vstával o páté, po osmé dorazil na úřad, odcházel po čtvrté odpoledne a doma v Ústí byl kolem sedmé večer, pokud jsem nemusel v Hradci zůstat.

Divadlo Jesličky mě přitáhlo okamžitě. Jen jsem se ohřál, už na mě všichni: pojď něco režírovat! Dobře, bude to Klicpera - z doby českořebovského Studia 02 jsem měl v šuplíku úpravu jeho *Veselohry na mostě*, ale nikdy jsem se do ní nepustil. Ale ještě než došlo k první zkoušce, potkal mě další „životní milník“, od belgické cesty s *Vévodkyní* jsem v hlavě nosil myšlenku pořádat jazzový festival, který jsem zažil v Gentu, ale Ústí nad Orlicí bylo na takový podnik malé. Koncem dubna 1995, sotva jsem se nastěhoval do kanceláře magistrátu, jsem potkal Jirku Vyšohlídu, herce a hudebního skladatele Divadla Drak, skvělého jazzmana. Pokusil jsem se ho zlákat, ale jemně odmítl, prý na nějaké organizování není. Doporučil mi Martina Brunnera, svého spoluhráče z jazzového Ventil dua a flétnistu slavného Kontrabandu Milana Svobody, o podobném podniku snil také. Připravit takový festival

za pár měsíců byla nebetyčná drzost! A navíc jsme se nechtěně stali konkurencí jinému začínajícímu hradeckému festivalu, v červnu vypuknul první ročník Divadla evropských regionů. Ještě jsem netušil, jak silně se později prolne do mého a Nadina života. Ředitelem jazzového festivalu jsem pak byl až do roku 2000, kdy jsem podlehl další výzvě - zorganizovat k divadelnímu festivalu „doprovodný“ Open Air program, jemuž jsem spolu s Naďou zůstal věrný dalších deset let...

Také jsme se s Naďou pustili do práce ve Volném sdružení východočeských divadelníků, Naďa se stala jeho jednatelkou, redaktorkou Divadelní hromady a já jejím šéfredaktorem, pak i předsedou VSVD. Zakrátko Naďu v amatérském divadle znali víc než mě. VSVD bývalo občas bitevním polem s různými orgány. S Jardou Vyčichlem, předsedou SČDO, jsme např. vymysleli celorepublikový „střešovský“ svaz, Matici českých divadelníků. K jeho ustavení jsem do Hronova sebral celou republiku, ale nikdo se do Matice nehrnul. Pak Jarda umřel, já na to zůstal sám, a nikoho víc už pro tu myšlenku nepřesvědčil. Vyčichlovi následníci nehnuli prstem a Matice v tichosti zhasla.

Zkoušky *Klicperiády aneb Každý něco na mostě* začaly v Jesličkách na podzim 1995, premiéra byla začátkem února 1996. Pak krajská přehlídka a opět Jiráskův Hronov, pro mě už sedmý. Text hry jsem přepsal do soudobé, ale stejně podivné češtiny, snad se Klicpera v hrobě neobrátil. Hudbu jsem našel u estonského minimalisty Arvo Pärta, kostýmy vymyslela Jana Portyková, taky si v tom zahrála. V mileneckých rolích Pavel Pešek s Janou Petrovou, postavu Rybáře neodolatelně „pokoulel“ po svém mohutném břichu Honza Dvořák, roli Učitele dojemně hrál Pepa Tejkl. Naše hronovské představení viděli amatéři z Austrálie, soubor Lieder Theatre z Goulburnu. A prý ať jim půjčím text, připadal jim „havlovský“, že si hru dají přeložit a pak ji nastudují. Po dvou letech ji na

Honza Dvořák s Janou Portykovou; Veselohra na mostě, 1995

Hronově skutečně předvedli, samozřejmě v angličtině - Klicpera se díky naší inscenaci dočkal prvního překladu do světového jazyka!

V listopadu 1996 jsem v Jesličkách začal zkoušet svou někdejší verzi *Žebrácké opery*, kterou jsme s Pepíkem Zámečnickem chystali před deseti lety pro ústecký soubor. Jozífek muziku zrekonstruoval ze studiové nahrávky, kterou jsem měl našťastí doma ve skříni. Navíc se nabízel skvělý herecký potenciál: Jana Portyková jako Peachumová, Michal Dřtina jako její manžel, Pepík Tejkl exceloval v roli ředitele věznice Katra, Monika Kováčová a krásně ryšavá Ivana Krahulcová vystřihly dojemně Poly a Lucy, nadaný zpěvák a herec Pavel Pešek byl Machthead jako víno. Jana ho oblékla do sokolského kroje, její kostýmy byly skvělé, v šaškovském plášti hru provázela postava Entertainera v podání Rudolfa Faltejska. Smontoval jsem různé verze *Žebrácké opery*, Gayovu, Brechtovu i Havlovu, na závěr jsme hráli všechny konce, které ti autoři vymysleli. Pracoval jsem i s několika překlady, písňové texty doplnil o básničky „jezerního básníka“ Williama Wordsworthe. Postavy z táborů policajtů i zločinců spolu zásadně mluvily mo-

bilními telefony. Tehdy ještě nepatřily ke standardní lidské výbavě, jejich užívání mě nadchlo v Londýně, kde jsem byl na podzim roku 1996, na londýnské ulici držel mobil u ucha každý druhý, u nás zatím nevidaná věc. (Kromě

mobilů mě v Londýně uhranula i fantastická inscenace *Bidníků*, dal jsem tehdy hříšné peníze za lístek v Palace Theatre na Oxford street. Ale také byl tenkrát populární slavný *Jesus Christ Superstar* na právě začínající pražské muzikálové scéně...)

Naši *Žebrandu* jsem přejmenoval na *Mackie K. Superstar*, do rolí „zpívajících“ lumpů jsem obsadil přátele z jazzového festivalu, muzikanty Václava Šusta a Martina Brunnera. Spolu s „Kruťákem“ Pepou Zámečnickem alias Bobem Bluffem byli neodolatelní. Company tvořila smečka půvabných frekventantek Jesliček, mezi nimi Jitka Nerudová, později výborná herečka Divadla v Celetné, zářila i Ilona Semrádová, dnes herečka divadla Minor. Mnohé panny a hoši z Jesliček se vydávali na profesionální dráhu... Problém byl snad jediný, jak na pidiscénu Jesliček vtěsnat dvacetilenný zpívající a tančící ansábl v patnácti různých obrazech. Ale byl z toho další Jiráskův Hronov. Sláva veliká, ale jen do chvíle, než se muzikantům, neb repríz přibývalo, začalo účinkování zajídat. A *Mackie* skončil.

Na podzim 1998 mě Pepík Tejkl

Fotografie z našich Svatebních košil se stala motivem pro reklamu Prahy jako evropského města kultury v roce 2000. Vpravo Martina Erbsová, dnes ředitelka Sdružení Kontrapunk, které pokračuje v tradici hradeckého Open Air programu

zlákal k vedení dívčího ročníku šesti či sedmi puberťáček, s nimiž si nevěděli rady. Co se „starými kozami“, které se měly za rok rozejít na vysoké školy, některé už pokukovaly i po uměleckých studiích. Z té mé „pedagogické práce“ vznikla krátká inscenace Erbenovy *Svatební košile*, na níž jsme procvičovali jevištní řeč. Ale dobyli jsme s ní nejružnější národní přehlídky, Loutkářskou Chrudim, Dětskou scénu i další Jiráskův Hronov! Tam jako předskokani dětského divadla Husa na provázku, které režírovala Eva Tálská. Lidové balady uměla skvěle a holkám *Košile* pochválila.

V Jesličkách jsem si také zahrál - Patrona Fortunata v Goldoniho *Poprasku na laguně*. Režíroval ho Ruda Faltejsek, v Jesličkách zkoušel jako s ochotníky v Třebechovicích a to nutně narazilo. Jesličky si vždycky zakládaly na „hledání“, někdy i bezvýsledném. Ale *Poprask* byl úplně ochotnické retro! Ruda stále „fixoval“ situace, hercům různě radil, předehrával. Premiéra byla 19. února 1999. Ale to už mezi mnou a Rudolfem zajiskřilo, měl už tenkrát status vážného nestora a starého matadora, byť mu nebylo ani tolik, kolik je dnes mně. Jednou

utrousil: „Sašo, udělejme spolu nějaký kousek...“

Před léty slavili na Hronově úspěch červenokosteletičtí ochotníci s hrou Alda Nicolaje *Tři na lavičce*, tak jsem se na ten k uzoufání upovídaný a nudný text podíval - a našel v něm poklad. Mnohé jsem zkrátil a upravil, aby to pasovalo Rudolfovi do huby, mezi obrazy přibývalo spadaného listí, vymysleli jsme název *Podzimní koncert, aneb až se zima zeptá*, původní nám přišel moc „profláknutý“, hrálo se to mockrát u amatérů i profesionálů, i v televizi...

Zkoušeli jsme u Faltejsků v obýváku, mezi gaučem a pracovním stolem, prostor tak dva na dva metry. A v létě 2000 další Jiráskův Hronov! Hrálo se dvakrát, publikum řvalo smíchy nebo ztichlo, že mohlo být slyšet špendlík, a pokaždé standing ovation. Rudolf byl v roli Silvestra dědou k sežráním, na hronovském náměstí ho s úctou zdravily i velmi mladé dívky, já se vezl s jeho slávou... *Podzimní koncert* se hrál víc než třicetkrát, vyhráli jsme i národní přehlídku seniorského divadla ve Znojmě, také na Divadelní žatvě v Martině, kde se víc líbil publiku než slovenským kritikům - někteří duma- li, proč prý tak skvělí herci tak skvěle

hrají tak blbou hru. Jedno z posledních představení bylo ve Studiu Beseda Klicperova divadla.

S Rudolfem jsme se pokusili dál pracovat, ale byl tenkrát dost nemocný, i jeho žena Jarmila. Rozezkoušeli jsme slavnou Coburnovu hru *Gin game*, ale nešlo, nešlo to. K premiéře jsme zato dovedli Steigerwaldovu frašku *Tak tě prosím kníže*, k mým šedesátinám. Měla jen jednu reprízu. Textu vagón, Ruda bojoval s pamětí, unikal mu smysl situací, vůbec jsme si nerozuměli, na každé zkoušce jsme začínali znovu a znovu. A zanedlouho Jaruška umřela, z ničeho nic. Rudolf se dlouhou dobu dával dohromady, ale pak se obdivuhodně znovu našel v Třebechovicích, po své osmdesátce dokonce i v Jesličkách. Už ale beze mne.

V Jesličkách jsme pak rozběhli další krásný projekt - dlouho jsem v hlavě nosil Komenského *Labyrint světa a ráj srdce*, dramtizaci Ludvíka Kundery, kdysi jsem ji viděl v brněnském Divadle na provázku. Vniknout do textu jsem se odvážil až v roce 2003. Skladatel Klicperova divadla Pavel Horák mi napsal muziku pro hradecký smíšený sbor Jitro, Poutníka hrál Pepík Tejkl, roli Kristiny Jolana Branyová, původně herečka z Draku, Jana Portyková byla Mámení a Toník Fendrych Všudbud. Povolal jsem i kamarády odjinud, Pavla Švorčíka z Úpice, Petra Malého z kosteleckých Černých šviháků, také skvělého bubeníka Romana Vránu, jehož bicí byly kromě klavíru jediným hudebním doprovodem. Plánovali jsme exkluzivní uvedení na Divadle evropských regionů a na festivalu barokního divadla v Kuksu, tam jsme hráli v lapidáriu Hospitalu mezi originály Braunových soch a v Hradci v atriu Městské hudební síně, kde jsme si místo barokních soch vystačili s reklamními poutači vypůjčenými z Cinestaru, Braunovy Ctnosti a Neřesti nahradili Supermani a filmové star.

Poutník byl poslední rolí Pepíka Tejkla v mých inscenacích. O dva roky později zahynul. Sám poutník po lecjakých horách nejružnějších kontinentů

S Rudolfem a Jarmilou Faltejskovými na jevišti Jesliček;
Podzimní koncert aneb až se zima zeptá, 1999

Labyrint světa a ráj srdce,
(Jana Portyková, Pepík Tejkl a Tonda Fendrych), 2004

umřel jen kousek pod vrcholem Kralického Sněžníku, pár kilometrů od Těchonína, kde se narodil. Mým dalším opusem v Jesličkách měla být právě jeho nová hra *Třpyt slunce*, obrovská sága o Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdružic. Ale nebyla. Text, právě oceněný v Radokově soutěži, měl hodně přes sto stran. Pepík už nějakou dobu „pořádá“ čtené zkoušky, dopisoval, přepisoval desítky obrazů, hra by se spíš hodila pro Národní divadlo, kde mají obrovskou scénu a točnu, v Jesličkách uděláš krok a jsi na zahradě. Herci reptali... Pepík mi ji „předal“ k dostudování, prý na popud Jana Císaře. Zpočátku nechyběl na žádné zkoušce, ale pak se vytratil. Asi jsem se v tom příliš štoural a dost škrtal (samořejmě s jeho souhlasem), chtěl jsem po něm ale dokonce cosi dopsat a přepsat... A jednou, právě jsem do Jesliček přivezl auto železa na dekoraci, mi oznámili, že se zkoušky „přerušují“, možná na rok, zkoušet že se bude něco jiného... Strávil jsem se *Třpytem* půl roku života, udělal několik variant scénografie, naposlouchal hodiny hudby a ani zkoušek nebylo málo. Ne, že by mě to nemrzelo.

Nebylo to ostatně poprvé, ani naposled, co jsem si něco začal a pak se to rozpadlo. Podobný osud mě potkal v Červeném Kostelci, dokonce po

dvouletém zkoušení *Našich furiantů*. Při krajské přehlídce na jaře 2006 jsme se starostou Petrem Mědílkem vymysleli letní divadelní hry v amfiteátru u divadla, vždycky tam řadu týdnů před folklorním festivalem stavěli prostornou scénu. Začal jsem jednat s dalšími soubory, které by tu v létě mohly hrát, potvrzené už bylo Ořechovské divadlo.

Stroupežnického hra patřila už

dávno do mého „portfolio“, s pietou jsem vzpomínal na Macháčkovu inscenaci v Národním divadle. Dali jsme dohromady ansámbl z červenokosteleckých, úpických, náhodských a hronovských divadelníků, několik týdnů jsem makal na scénáři, děj ze Strakonicka přenesl do Podkrkonoší, abych se vyhnul jazykovým úskalím *Našich furiantů*, jen Markytka měla s dřevěným nádobím přijet z jižních Čech - na voze taženém koňmi! Bratra Josefa jsem proto nechal umřít v bitvě u Hradce Králové a nikoliv u Náchoda, jak píše Stroupežnický, aby to bylo z Kostelecka alespoň kus cesty. Doplnil jsem hru o pár písniček, které měla hrát místní dechovka.

Zkoušelo se celou zimu, jezdil jsem do Kostelce skoro každý víkend, většinou na dva dny. Premiéra se chystala na začátek července 2007. Pár týdnů před koncem května však dechovka vypověděla, prý mají kšeft v Německu. Ansámbl rozladěný, naštvaný, ale domluvil se, že se to o rok odloží. V lednu 2008 začaly další zkoušky, s loňskými už jich bylo na čtyřicet. Vymyslel jsem novou verzi muziky - objevil jsem totiž někdejší muzikanty z Hadaře, celý rok mi místní tvrdili, že taková kapela už neexistuje, nu, našla se. Její pri-

Fucking Story (Láďa Skalický a Petr Hájek), 2006

D I V A D E L N Í

máš, Franta Macura, se nadchnul. Z krkonošských pramenů jsem vybral nové písničky, instrumentaci mi udělal primárius folklorního souboru Kvítek, Ondra Veselý, zadarmo. - A najednou další sprcha: prý se v Kostelci musí nazkoušet ještě jedna hra, což by šlo proti sobě, a že se nemůžou rozčtvrtit. Další nasranost, zvlášť pobouření byli přespolní, oproti místním museli i něco víc, než si jen nazout boty. Bouřlivá schůze, v šatně za jevištěm se lámal chleba, šel jsem si raději zakouřit před divadlo, za chvíli si přišel zapálit hronovský Pepík Kindl, úpičtí Pavel Švorčík s Irenou Vylíčilovou a Zinou Rýgrovou, i někteří místní. Když jsme se vrátili, bylo rozhodnuto. *Furianti* nebudou. Stovky hodin práce v tahu, vedení kosteleckého klubu jen pokrčilo rameny. Ale na červenokostelecké divadelníky jsem nezanevřel, je u nich na přehlídkách pěkně, a hezky hrají mou *Zelňačku*. Po kauze *Furianti* se už ale společně tolik nesmějeme...

Nikdy jsem nezanevřel ani na své ústecké kamarády. Od začátku roku 2006 jsme s Petrem Hájkem a Láďou Skalickým zkoušeli hru Vlastimila Venclíka *Kontrola nemocného* a pod názvem *Fucking story* jsme ji hráli i na krajské přehlídce, také na Slovensku

S Hynkem Pechem v roli Velitele četníků,
já jako četník Bouda; Balada pro banditu, 2000

u Vlada Benka, na jednom z prvních ročníků jeho Divadelních fašangů. V krásném divadle v Levoči bylo hlediště plné do posledního místa, ale představení dopadlo hrozně. Láďa Skalický, svérázný naturščik, ale vždycky spíše „bezkontaktní“ hráč, herecky řádil. Neslyšel, neviděl, úplně Petra

rozhodil, moc nezbyvalo, abych představení zastavil. Další den jsme místo výletování zkoušeli, a ve Spišské Sobotě to dopadlo o něco líp...

V Ústí nad Orlicí jsem pak režíroval i populární *Nejstarší řemeslo* od Pauly Vogel. Původně jsem ji chystal v Hradci pro herečky Klicperova divadla a Draku, jenže z toho (také) sešlo (místo toho jsme pak s Marií Kleplovou a Jarmilou Vlčkovou nastudovali *Dámy na útěku*). Zkoušení *Řemesla* trvalo téměř rok. Po čtvrt století jsem se na jevišti znovu potkal s mými někdejšími Mariemi z *Vévodkyně valdštejnských vojsk*, Lenkou Kaplanovou, Zuzkou Průchovou a Jarmilou Petrovou. Na premiéře v lednu 2011 mě některé herečky přesvědčily, že v ochotnickém divadle bývá všechno jinak: co se nazkoušelo, zmizelo jako mávnutím proutku, před publikem to některé rozbaly po svém... Ale děvčata to hrála ráda mockrát, a líbila se.

Pak došlo i na mé „režijní“ hostování v Novém Bydžově, ve Vamberku, na spolupráci s pardubickým divadlem Exil. Ale je už čas s tímhle povídáním skončit. Stejně se všechno do Divadel-

Dámy na útěku, (Marie Kleplová a Jarmila Vlčková), 2008

V Mamzell Nitouche v Novém Bydžově jsem režíroval asi největší soubor svého života, na jevišti bylo čtyřicet účinkujících, 2015

ní hromady všechno nevejde. Např. má desetiletá pouť s královéhradeckým Klicperovým divadlem, kde jsem si na stará kolena zahrál v několika inscenacích s báječnými kolegy, herci i skvělými režiséry Ivanem Rajmontem, Vladimírem Morávkem, Arnoštem Goldflamem, Martinem Stropnickým, Daniele Špinarem a Karlem Brožkem. Za deset let jsem si tu „stříhnul“ snad pět set představení, jen v *Baladě pro banditu* jsem hrál četníka Boudu víc než dvěstěkrát, stokrát jilemnického starostu v *Petrolejových lampách*, s Morávkovými *Třemi sestrami* se podíval do Paříže, také na jeviště Stavovského divadla i na scénu nového Národního v Bratislavě...

Když se ohlídím, zahrál jsem si

hodně přes čtyřicet rolí a režíroval na čtyřicet představení. V roce 2003 jsem se stal šedesátníkem. Ministr kultury Pavel Dostál mi na jevišti Jiráskova divadla v Hronově předal Cenu ministerstva kultury – na diplomu stálo, že za celoživotní zásluhy o „neprofesionální divadlo“, což mě trochu popudilo. Mám raději pojem amatérské nebo ochotnické divadlo. Slovo neprofesionální zní trochu jako blbé, neseriózní, nepoučené, nedostatečné či nedbalé. Nu, raději to nebudu rozvádět, ostatně stejnou cenu dostal i prof. Císař, což se mi zdá ještě pikantnější.

V pondělí 25. listopadu 2013 mi bylo sedmdesát, v ten den jsem se na DAMU stal Ph.D., doktorem v oboru scénická tvorba a teorie scénické

tvorby, neb jsem šest předchozích let většinu pondělků trávil v semináři vynikajícího prof. Jaroslava Vostrého. Také z toho vznikla knížka *Město a (jeho) divadlo*, o divadle a městě Hradci Králové, které se stalo mým osudem. Rektor DAMU Jan Hančil při promoci prohlásil, že jsem byl zřejmě nejstarším řádným studentem této slavné české divadelní školy. Od podzimu 2007 až do podzimu 2012 jsem proto vlastnil studentský průkaz ISIC a zároveň seniorskou průkazku na pražskou hromadnou dopravu. Ale po sedmdesátce už mohu v Praze do metra i do tramvaje zadarmo...

K o n e c

